

1936 års statsverksproposition.

KUNGL. MAJ:TS
PROPOSITION

TILL

Riksdagen

**angående statsverkets tillstånd och behov under
budgetåret 1936/1937;**

given Stockholms slott den 3 januari 1936.

Jämlikt grundlagens bud avgiver Kungl. Maj:t härmed proposition angående statsverkets tillstånd och behov under budgetåret 1936/1937.

Med åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokoll angående statsverkspropositionens justering vill Kungl. Maj:t föreslå riksdagen att godkänna de i protokollet berörda förslag och alltså upptaga statsverkets inkomster och utgifter sålunda:

Inkomsterna.

Specifikation av statens inkomster.

		Kronor
A. Egentliga statsinkomster.		
I. Skatter:		
1. Mantalspenningar	1,100,000	
2. Prästerskapets till statsverket indragna tionde..	1,050,000	
3. Skatt på inkomst, förmögenhet och rörelse:		
a. Inkomst- och förmögenhetsskatt, <i>bevillning</i>	142,000,000	
b. Särskild skatt å förmögenhet, <i>be-</i> <i>villning</i>	13,000,000	
c. Extra inkomst- och förmögen-		
hetsskatt, <i>bevillning</i>	9,500,000	
d. Utjämningskatt, <i>bevillning</i>	9,200,000	
e. Utskiptningskatt och ersätt-		
ningskatt, <i>bevillning</i>	250,000	
f. Bevillningsavgifter för särskilda		
förmåner och rättigheter, <i>be-</i>		
<i>villning</i>	350,000	
g. Stämpelmedel, <i>bevillning</i> (därav		
arvsskatt och skatt för gåva		
29,000,000 kronor)	63,000,000	237,300,000
4. Automobilskattemedel:		
a. Fordonsskatt, <i>bevillning</i>	28,000,000	
b. Gummiringsskatt, <i>bevillning</i>	16,000,000	
c. Bensinskatt, <i>bevillning</i>	59,000,000	103,000,000
5. Tullar och acciser:		
a. Tullmedel, <i>bevillning</i>	150,000,000	
b. Accis å silke, <i>bevillning</i>	2,000,000	
c. Accis å margarin och vissa andra		
fettvaror, <i>bevillning</i>	11,000,000	
d. Tobaksskatt, <i>bevillning</i>	84,000,000	
e. Brännvinstillverkningskatt, <i>be-</i>		
<i>villning</i>	14,000,000	
f. Rusdrycksförsäljningsmedel, <i>be-</i>		
<i>villning</i> :		
α. Partihandelsbolag	12,000,000	
β. Detaljhandelsbolag	20,000,000	
g. Omsättnings- och utskänkings-		
skatt å spritdrycker, <i>bevillning</i>	90,000,000	
h. Maltskatt, <i>bevillning</i>	28,000,000	411,000,000
		753,450,000
II. Uppbörd i statens verksamhet:		
1. Vattendomstolsavgifter	25,000	
2. Inkomster vid fångvården	550,000	
3. Inkomster vid statens uppfostringsanstalt å Bona	55,000	
4. Bidrag till riksförsäkringsanstalten och försäk-		
ringsrådet	1,150,000	
5. Bidrag till pensionsstyrelsen	85,000	

		Kronor
6. Inkomster vid statens tvångsarbets- och alkoholistanstalter.....	150,000	
7. Inkomster vid statens bakteriologiska laboratorium	200,000	
8. Inkomster vid statens rättskemiska laboratorium	20,000	
9. Avgifter för kontroll å handeln med farmaceutiska specialiteter.....	12,500	
10. Inkomster vid statens sinnessjukhus.....	12,700,000	
11. Inkomster vid statens uppfostringsanstalter för sinnesslöa.....	35,000	
12. Avgifter för besiktning av motorfordon.....	1,250,000	
13. Avgifter för registrering av motorfordon.....	1,000,000	
14. Bidrag till statens bränslekontrollerande verksamhet.....	20,000	
15. Inkomster vid länsarkitektsinstitutionen.....	400,000	
16. Avgifter för kontroll å handeln med skattefri sprit m. m.	41,000	
17. Inkomst av myntning och justering.....	1,800,000	
18. Kontrollstämpelmedel.....	400,000	
19. Bidrag till bankspektionen.....	70,000	
20. Bidrag till fondinspektionen.....	60,000	
21. Bidrag till sparbanksinspektionen.....	90,000	
22. Bidrag för tillsyn över sparbankerna.....	200,000	
23. Inkomster vid tandläkarinstitutet.....	265,000	
24. Terminsavgifter från läroverken.....	1,200,000	
25. Avgifter för granskning av biografbilder.....	140,000	
26. Inkomster vid statens veterinärbakteriologiska anstalt.....	180,000	
27. Inkomster vid statens centrala frökontrollanstalt	170,000	
28. Inkomster vid statens lagerhus.....	250,000	
29. Avgifter för täckande av förluster å spannmålsregleringen.....	10,000,000	
30. Avgifter för prisreglering på jordbrukets område	13,000,000	
31. Inkomster vid rikets allmänna kartverk.....	40,000	
32. Inkomster vid statens meteorologisk-hydrografiska anstalt.....	61,500	
33. Avgifter för statskontroll å krigsmaterieltillverkningen.....	30,000	
34. Inkomster vid statens provningsanstalt.....	300,000	
35. Fyr- och båkmedel.....	3,300,000	
36. Lotspenningar.....	2,800,000	
37. Patent- och varumärkes- samt registreringsavgifter	1,800,000	
38. Avgifter för registrering i förenings- m. fl. register	100,000	
39. Bidrag till försäkringsinspektionen.....	110,000	54,060,000
III. Bidrag från folkpensioneringsfonden.....		18,000,000
IV. Diverse inkomster:		
1. Bötesmedel.....	2,400,000	
2. Totalisatormedel.....	1,000,000	
3. Inkomst av vadhållning vid idrottstävlingar....	2,250,000	
4. Lotterimedel.....	1,000,000	
5. Övriga diverse medel.....	1,768,500	8,418,500
<i>Säger för egentliga statsinkomster 833,928,500 kronor.</i>		

		Kronor
B. Inkomster av statens produktiva fonder.		
I. Statens affärsverksamhet:		
1. Postverket, <i>bevillning</i>	20,000,000	
2. Telegrafverket.....	35,000,000	
3. Statens järnvägar.....	36,000,000	
4. Statens vattenfallsverk:		
a. Kraftverken.....	19,300,000	
b. Kanalverken.....	450,000	
c. Fastighetsförvaltningen.....	250,000	
	20,000,000	
5. Domänverket.....	10,000,000	
6. Statens reproduktionsanstalt.....	30,000	
	121,030,000	121,030,000
II. Statens allmänna fastighetsfond		7,300,000
III. Fonden för statens aktier:		
1. Luossavaara-Kiirunavaara aktiebolag.....	12,000,000	
2. Aktiebolaget Svenska tobaksmonopolet.....	1,595,000	
	13,595,000	13,595,000
IV. Statens utlåningsfonder:		
1. Statens bostadslånefond.....	850,000	
2. Lånefonden för tjänstemannasamhället vid Mörby	80,000	
3. Lånefonden för bostadsförsörjning för mindre be-		
medlade, barnrika familjer.....	100	
4. Lånefonden för bostadsbyggande i städer och		
stadslänkande samhällen.....	15,000	
5. Lånefonden för främjande av bostadsbyggande		
på landsbygden.....	50,000	
6. Lånefonden för lantarbetarbostäder.....	100	
7. Allmänna järnväglånefonden.....	575,000	
8. Bibanelånefonden.....	100	
9. Lånefonden för anskaffning av motorvagnar m. m.		
åt enskilda järnvägar.....	50,000	
10. Vattenkraftslånefonden.....	250,000	
11. Luftfartslånefonden.....	50,000	
12. Allmänna byggnadslånefonden.....	8,400	
13. Studielånefonden.....	35,000	
14. Lånefonden för inköp av ädla avelsston.....	100	
15. Lånefonden för inköp av avelshingstar av arden-		
nerras.....	100	
16. Lånefonden för inköp av renar.....	100	
17. Statens fjäderfållånefond.....	3,000	
18. Gödselvärdslånefonden.....	25,000	
19. Statens kalkbrukslånefond.....	2,000	
20. Statens fruktodlingslånefond.....	100	
21. Statens mejerilånefond.....	150,000	
22. Spannmåslagerhusfonden.....	25,000	
23. Spannmålskreditfonden.....	20,000	
24. Statens sekundärlånefond för jordbrukare.....	500,000	
25. Statens slakterilånefond.....	10,000	
26. Kraftledningslånefonden.....	350,000	

		Kronor
27. Egnahemslånefonden.....	8,700,000	
28. Jordförmedlingsfonden.....	13,000	
29. Arrendeegnahemsfonden.....	50,000	
30. Arrendelånefonden.....	100	
31. Arbetarsmåbrukslånefonden	100	
32. Västerbottens och Norrbottens nybygges- och bo- stadsförbättringslånefond.....	4,000	
33. Kolonisternas kreaturs- och redskapslånefond...	1,000	
34. Statens avdikningslånefond.....	2,400,000	
35. Täckdikningslånefonden.....	160,000	
36. Allmänna nyodlingsfonden.....	7,000	
37. Norrländska nyodlingsfonden.....	3,000	
38. Fiskerilånefonden.....	110,000	
39. Kommunskogslånefonden.....	1,000	
40. Virkesmätningslånefonden	100	
41. Lånefonden för inköp av gasgeneratorer för motor- drift.....	5,000	
42. Hemslöjdslånefonden.....	2,500	
43. Industrilånefonden.....	90,000	
44. Hantverkslånefonden.....	12,000	
45. Lånefonden för ackordslån och förlagslån åt hantverkare.....	60,000	
46. Rederilånefonden.....	650,000	
47. Fonden för låneunderstöd.....	207,000	15,524,900
V. Statsverkets fond av ruskdrycksmedel		480,000
<i>Säger för inkomster av statens produktiva fonder 157,929,900 kronor.</i>		
C. Andel i riksbankens vinst.....		4,500,000
D. Riksgäldskontorets inkomstmedel.....		3,925,000
E. I anspråk tagna kapitaltillgångar.		
1. Reservationer å anslag för verkliga utgifter.....	100	
2. Reservationer å anslag för kapitalökning.....	100	
3. Statens produktiva fonder.....	16,500	
4. Statsverkets kassafond	59,000,000	59,016,700
F. Lånemedel.		
1. I anspråk tagna reservationer.....	100	
2. Återbetalningar.....	100	
3. Övriga lånemedel.....	107,768,800	107,769,000
Summa		1,167,069,100

Utgifterna.

Verkliga utgifter.

I. Första huvudtiteln. Kungl. hov- och slottsstaterna.

		Kronor	Kronor
A. Kungl. hovstaten.			
1	Kungl. Maj:ts hovhållning.....		800,000
2	Förstärkning av anslaget till Kungl. Maj:ts hovhållning.....		150,000
3	Hans Kungl. Höghet Kronprinsens hovhållning och handpenningar för Hennes Kungl. Höghet Kronprinsessan.....		192,000
4	Förstärkning av anslaget till Hans Kungl. Höghet Kronprinsens hovhållning m. m.....		70,000
5	Hans Kungl. Höghet Hertigen av Västergötland.....		26,000
6	Hans Kungl. Höghet Hertigen av Närke.....		26,000
7	Ved och kol för de kungl. hoven.....		50,000
8	Täckande av motsedd brist å anslaget till ved och kol för de kungl. hoven.....		75,000
9	Underhåll och vård av möbler samt andra staten tillhöriga inventarier i de kungl. slotten.....		56,400
10	Förstärkning av anslaget till underhåll och vård av möbler samt andra staten tillhöriga inventarier i de kungl. slotten.....		25,000
11	Kungl. hovstallets utfodring.....		45,000
	Säger för kungl. hovstaten		1,515,400
B. Kungl. slottsstaten.			
1	Reparationer å Stockholms slott m. fl. för de kungl. hoven upplåtna byggnader.....		63,000
2	Förstärkning av anslaget till reparationer å Stockholms slott m. fl. för de kungl. hoven upplåtna byggnader.....		50,000
3	Polis-, lys- och renhållning samt brandväsendet vid Stockholms slott.....		33,750
4	Förstärkning av anslaget till polis-, lys- och renhållning samt brandväsendet vid Stockholms slott.....		24,350
5	Underhåll m. m. av Drottningholms m. fl. kungl. slott, <i>reservationsanslag</i>		42,500
6	Ny- och ombyggnader samt större reparationer vid Drottningholms m. fl. kungl. slott, <i>reservationsanslag</i>		20,000
	Säger för kungl. slottsstaten		233,600
	Summa		1,749,000

Verkliga utgifter.

II. Andra huvudtiteln. Justitiedepartementet.

		Kronor	Kronor
	A. Justitiedepartementet m. m.		
1	Avlöningar till statsråden utan departement m. m.... Justitiedepartementet:		82,000
2	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	204,000	
3	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	68,800	
4	Svensk författningssamling, <i>förslagsanslag</i>	90,000	362,800
5	Lagberedningen, <i>reservationsanslag</i>		80,000
6	Processlagberedningen, <i>reservationsanslag</i>		75,000
7	Chefens för justitiedepartementet ombud för tillsyn å tryckta skrifers allmängörande, <i>förslagsanslag</i>		16,000
	Säger för justitiedepartementet m. m.		615,800
	B. Justitiekanslersämbetet.		
	Justitiekanslersexpeditionen:		
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	46,400	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	6,500	52,900
	Säger för justitiekanslersämbetet		52,900
	C. Domstolarna.		
	Högsta domstolen m. m.:		
1	Avlöningar till justitieråden, <i>förslagsanslag</i>	553,200	
2	Avlöningar till befattningshavare vid nedre justitie- revisionen, <i>förslagsanslag</i>	575,600	
3	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	48,900	
4	Bidrag till utgivande av »Nytt juridiskt arkiv».....	2,000	1,179,700
	Regeringsrätten:		
5	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	149,800	
6	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	4,800	
7	Regeringsrättens årsbok, <i>förslagsanslag</i>	12,000	166,600
	Hovrätterna:		
8	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1,591,900	
9	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	80,100	
10	Kostnader för inrättandet av hovrätten för Övre Norrland, <i>förslagsanslag</i>	29,000	1,701,000

		Kronor	Kronor
Häradsrätterna:			
11	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1,717,800	
12	Reseersättningar vid justitiestaten, <i>förslagsanslag</i> ...	24,700	
13	Reseersättningar till nämndemän m. m., <i>förslagsanslag</i> ...	268,300	
14	Nya fastighetsböcker för landet, <i>reservationsanslag</i> ...	150,000	2,160,800
Vattendomstolorna:			
15	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	254,200	
16	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	60,100	314,300
Civil personal vid krigsrätterna:			
17	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	124,900	
18	Reseersättningar, <i>förslagsanslag</i>	4,000	128,900
Säger för domstolorna			5,651,800
D. Rättegångsväsendet i allmänhet.			
1	Ersättning åt domare, vittnen och parter, <i>förslagsanslag</i>		450,000
2	Kostnader, som enligt lagen om fri rättegång skola gäldas av allmänna medel, <i>förslagsanslag</i>		475,000
3	Understöd åt offentliga rättshjälpsanstalter, <i>förslagsanslag</i>		50,000
4	Övervakning av villkorligt dömda, <i>förslagsanslag</i>		70,000
5	Medikolegala besiktningar, <i>förslagsanslag</i>		32,000
6	Ersättning för vissa bötesandelar, <i>förslagsanslag</i>		9,600
7	Ersättning till befattningshavare vid rådhusrätter och till städer för förlorad lösen i följd av in-teckningsförmjelsernas avskaffande		284,500
Säger för rättegångsväsendet i allmänhet			1,371,100
E. Fångvården m. m.			
Fångvårdsstyrelsen och fångvårdsstaten:			
1	Avlöningar till befattningshavare hos fångvårdsstyrelsen, <i>förslagsanslag</i>	*204,600	
2	Avlöningar till befattningshavare å fångvårdsstaten, <i>förslagsanslag</i>	*2,716,000	
3	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	*1,202,300	4,122,900
4	Interneringsnämnden, <i>förslagsanslag</i>		13,500
5	Överståhållarämbetets och länsstyrelsernas kostnader för fångtransport, <i>förslagsanslag</i>		210,000
6	Ersättning till Stockholms stad för underhåll av fångar i stadens rannsakningsfängelse, <i>förslagsanslag</i>		16,000
7	Understöd åt verksamhet till frigivna fångars skydd, <i>reservationsanslag</i>		33,000
8	Bidrag till svenska skyddsförbundet.....		90,000
Säger för fångvården m. m.			4,485,400

* Beräknat belopp.

		Kronor	Kronor
F. Uppfostringsanstalter för minderåriga förbrytare.			
Statens uppfostringsanstalt å Bona:			
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	164,500	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	185,600	350,100
3	Understöd till skyddshemmen å Viebäck, <i>förslagsanslag</i>		94,700
4	Kostnader för transport av minderåriga till uppfostringsanstalt, <i>förslagsanslag</i>		7,300
Säger för uppfostringsanstalter för minderåriga förbrytare			452,100
G. Diverse.			
1	Ersättning till statens allmänna fastighetsfond, <i>förslagsanslag</i>		870,200
2	Särskild ersättning till häradsskrivare för röstlängders upprättande, <i>förslagsanslag</i>		65,000
3	Bidrag till internationella byrån i Bern för skydd av litterära och artistiska arbeten, <i>förslagsanslag</i>		3,000
4	Bidrag till den internationella penitentiära kommissionen, <i>förslagsanslag</i>		1,000
5	Bidrag till »Nordisk Tidsskrift for Strafferet».....		1,200
6	Bidrag för utarbetande av internationella privaträttsliga bestämmelser rörande luftrafik, <i>förslagsanslag</i>		1,200
7	Kommittéer och utredningar genom sakkunniga, <i>reservationsanslag</i>		200,000
8	Extra utgifter, <i>reservationsanslag</i>		30,000
9	Dyrtdstillägg åt befattningshavare i statens tjänst, <i>förslagsanslag</i>		1,000,000
Säger för diverse			2,171,600
Summa			14,800,200

Verkliga utgifter.

III. Tredje huvudtiteln. Utrikesdepartementet.

		Kronor	Kronor
A. Utrikesdepartementet.			
Utrikesdepartementet:			
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	613,700	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	220,000	833,700
Säger för utrikesdepartementet			833,700
B. Sveriges representation i utlandet.			
Avlöningar vid beskickningar och konsulat:			
1	Personal å ordinarie och å extra stat m. m., <i>förslagsanslag</i>	2,427,000	
2	Attachéer, <i>reservationsanslag</i>	95,000	
3	Handelsattachéer, <i>reservationsanslag</i>	36,500	
4	Pressattachéer, <i>förslagsanslag</i>	78,000	
5	Skrivbiträden, <i>reservationsanslag</i>	375,000	
6	Extra biträden och vaktbetjänte, <i>reservationsanslag</i>	90,000	3,101,500
7	Kontorskostnadsersättningar åt lönade konsuler, <i>reservationsanslag</i>		75,000
8	Ersättningar åt olönade konsuler, <i>förslagsanslag</i>		120,000
9	Rese- och flyttningersättningar, <i>förslagsanslag</i>		175,000
10	Skrivmaterialier m. m. vid beskickningar och konsulat, <i>reservationsanslag</i>		168,000
11	Övriga omkostnader vid beskickningar och konsulat, <i>förslagsanslag</i>		80,000
Säger för Sveriges representation i utlandet			3,719,500
C. Internationella byråer m. m.			
1	Sveriges andel i kostnaderna för Nationernas förbund, <i>förslagsanslag</i>		670,000
2	Sveriges deltagande i internationella konferenser, <i>förslagsanslag</i>		50,000
3	Permanent skiljedomstolens internationella byrå i Haag, <i>förslagsanslag</i>		6,000
4	Internationella Oderkommissionen, <i>förslagsanslag</i>		1,000
5	Riksdagens interparlamentariska grupp.....		18,000
Säger för internationella byråer m. m.			745,000

		Kronor	Kronor
D. Diverse.			
1	Ersättning till statens allmänna fastighetsfond, <i>förslagsanslag</i>		593,100
2	Gottgörelse av kostnader för sjöfolk och nödställda svenska undersåtar, <i>förslagsanslag</i>		50,000
3	Upplysningsverksamhet i utlandet angående Sverige..		50,000
4	Upplysningsarbete för freden.....		20,000
5	Kommittéer och utredningar genom sakkunniga m. m., <i>reservationsanslag</i>		10,000
6	Extra utgifter, <i>reservationsanslag</i>		35,000
7	Dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst, <i>förslagsanslag</i>		150,000
8	Reglering av vissa kursförluster, <i>förslagsanslag</i>		800,000
	Säger för diverse		1,708,100
	Summa		7,006,300

Verkliga utgifter.

IV. Fjärde huvudtiteln. Försvarsdepartementet.

		Kronor	Kronor
A. Försvarsdepartementet.			
Försvarsdepartementet:			
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	303,000	
2	Dyrtidstillägg, <i>förslagsanslag</i>	25,000	
3	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	73,000	401,000
Säger för försvarsdepartementet			401,000
B. Lantförsvaret.			
Avlöning, rekrytering, resekostnader m. m.:			
1	Avlöning till personal vid arméförvaltningen, <i>förslagsanslag</i>	576,500	
2	Avlöning till personal vid staber och truppförband m. fl., <i>förslagsanslag</i>	26,000,000	
3	Avlöning till personal å övergångsstat vid armén, <i>förslagsanslag</i>	2,970,000	
4	Inkvarteringsordnande i Stockholm, <i>reservationsanslag</i>	21,450	
5	Rekryteringskostnader, <i>reservationsanslag</i>	90,000	
6	Avskedspremier m. m., <i>förslagsanslag</i>	130,000	
7	Arméns reservstater, <i>förslagsanslag</i>	648,950	
8	Reservstat för furirer vid Gotlands trupper, <i>förslagsanslag</i>	21,000	
9	Arméns personal över stat, <i>förslagsanslag</i>	1,040,000	
10	Rese- och traktamentspenningar, <i>förslagsanslag</i>	130,000	
11	Rese- och traktamentskostnader m. m. för hästuttagningsmyndigheterna, <i>förslagsanslag</i>	28,000	
12	Flyttningersättning, <i>förslagsanslag</i>	170,000	
13	Resestipendier, <i>reservationsanslag</i>	16,000	31,841,900
De värnpliktigas avlöning, inskrivning och redovisning:			
14	De värnpliktigas avlöning, <i>förslagsanslag</i>	2,800,000	
15	Understöd åt vissa värnpliktigas familjer, <i>förslagsanslag</i>	73,000	
16	Inskrivnings-, mönstrings- och färdkostnader m. m., <i>förslagsanslag</i>	990,000	3,863,000

	Kronor	Kronor
Undervisning, understöd, expenser m. m.:		
17	Undervisnings- och gymnastikmateriel samt undervisningsanstalter och utbildningskurser, <i>reservationsanslag</i>	885,000
18	Granatkastarutbildning vid infanteriskjutskolan, <i>reservationsanslag</i>	15,000
19	Studiestipendier, <i>reservationsanslag</i>	100
20	Understöd åt föreningar och till skrifers utgivande, <i>reservationsanslag</i>	15,000
21	Skrivmaterialier och expenser, <i>reservationsanslag</i> ...	575,000
22	Tryckningskostnader, <i>förslagsanslag</i>	80,000
23	Vissa arbeten å mobiliseringsverket, <i>reservationsanslag</i>	30,000
24	Generalstabens översiktskarta över Sverige, <i>reservationsanslag</i>	7,200
25	Konservering av vissa samlingar i krigsarkivet, <i>reservationsanslag</i>	8,000
		1,615,300
Förplägnad, intendenturmateriel, reparationer, övningar m. m.:		
26	Mathållning, <i>förslagsanslag</i>	6,567,000
27	Munderingsutrustning, <i>reservationsanslag</i>	4,000,000
28	Kasernutredning, intendenturfordon m. m., <i>reservationsanslag</i>	1,200,000
29	Bränsle, lyse, vatten, renhållning och tvätt, <i>förslagsanslag</i>	3,072,000
30	Reparationer, <i>reservationsanslag</i>	431,000
31	Furagering, <i>förslagsanslag</i>	2,218,000
32	Anskaffning, underhåll och drift av motorfordon, <i>reservationsanslag</i>	480,000
33	Truppförbandens övningar, <i>reservationsanslag</i>	1,600,000
34	Fält- och fälttjänstövningar, <i>reservationsanslag</i>	700,000
35	Luftförsvarsövningar, <i>reservationsanslag</i>	36,000
36	Engångskostnader för anskaffning av intendenturmateriel, <i>reservationsanslag</i>	34,000
37	Motorisering av Gotlands infanterikår, <i>reservationsanslag</i>	44,000
		20,382,000
Sjukvård m. m.:		
38	Sjuk- och veterinärvård m. m., <i>reservationsanslag</i> ...	555,000
39	Arméns bakteriologiska laboratorium, <i>förslagsanslag</i>	2,000
40	Frivilliga sjukvårdsväsendet i krig, <i>reservationsanslag</i>	20,000
41	Engångskostnader för anskaffning av sjuk- och veterinärvårdsmateriel, <i>reservationsanslag</i>	60,000
		637,000
Vapen och ammunition:		
42	Vapen och ammunition m. m., <i>reservationsanslag</i> ...	4,600,000
43	Engångskostnader för anskaffning av artillerimateriel, <i>reservationsanslag</i>	1,000,000
44	Underhåll av och försök med stridsvagnar, <i>reservationsanslag</i>	50,000
45	Underhåll, drift och förnyelse av motorfordon vid artilleriet, <i>reservationsanslag</i>	335,000

		Kronor	Kronor
46	Underhåll av kavalleriets pansarbilmateriel, <i>reservationsanslag</i>	20,000	
47	Gasmasker, <i>reservationsanslag</i>	170,000	
48	Spränggranater, <i>reservationsanslag</i>	100,000	
49	Infanterikanoner, <i>reservationsanslag</i>	200,000	
50	Materiel för utbildning i gasskyddstjänst, <i>reservationsanslag</i>	30,000	
51	Viss luftvärnsmateriel, <i>reservationsanslag</i>	430,000	
52	Signalmateriel för granatkastarförbanden, <i>reservationsanslag</i>	15,000	
53	Viss artillerimateriel, <i>reservationsanslag</i>	75,000	7,025,000
	Byggnader och ingenjörmateriel:		
54	Byggnader, övningsfält och skjutbanor, <i>reservationsanslag</i>	2,500,000	
55	Istandsättande m. m. av bad- och tvättinrättningen vid Hälsinge regemente, <i>reservationsanslag</i>	40,000	
56	Badhus och tvättstuga för Bodens artilleriregemente, <i>reservationsanslag</i>	57,000	
57	Landstormsförrådsbyggnad på Fårön, <i>reservationsanslag</i>	15,000	
58	Garagebyggnad för Gotlands infanterikår, <i>reservationsanslag</i>	48,000	
59	Förrådsbyggnad m. m. för Gotlands artillerikår, <i>reservationsanslag</i>	23,500	
60	Luftbevakningscentraler, <i>reservationsanslag</i>	153,000	
61	Uppvärmningsanläggning inom Bodens ingenjörkårs kasernetablissemang, <i>reservationsanslag</i>	60,000	
62	Uppvärmningsanläggning inom kasernhuset A vid Södra skånska infanteriregementets kasernetablissemang, <i>reservationsanslag</i>	40,000	
63	Ingenjörmateriel, <i>reservationsanslag</i>	183,000	
64	Underhåll och drift av arméns radiomateriel, <i>reservationsanslag</i>	70,000	
65	Försök med ny ingenjörmateriel, <i>reservationsanslag</i>	60,000	
66	Engångskostnader för anskaffning av ingenjörmateriel, <i>reservationsanslag</i>	75,000	
67	Arméns brevdueväsende, <i>reservationsanslag</i>	5,000	
68	Överskeppningsbåtar, <i>reservationsanslag</i>	41,500	3,371,000
	Diverse:		
69	Ersättning för rustning och rotering, <i>förslagsanslag</i>	175,000	
70	Extra utgifter, <i>reservationsanslag</i>	263,000	
71	Semester åt vid lantförsvaret anställda arbetare, <i>förslagsanslag</i>	245,000	
72	Dyrtidstillägg åt befattningshavare vid lantförsvaret, <i>förslagsanslag</i>	2,650,000	3,333,000
	Säger för lantförsvaret		72,068,200

		Kronor	Kronor
C. Sjöförsvaret.			
Avlöning, rekrytering, resekostnader m. m.:			
1	Avlöning till personal vid marinförvaltningen, <i>förslagsanslag</i>	246,200	
2	Avlöning till personal vid kårer och stater m. fl., <i>förslagsanslag</i>	11,675,000	
3	Avlöning till personal å övergångsstat vid marinen, <i>förslagsanslag</i>	1,274,000	
4	Rekryteringskostnader, <i>förslagsanslag</i>	120,000	
5	Marinens reservstat, <i>förslagsanslag</i>	62,440	
6	Marinens reservpersonal, <i>förslagsanslag</i>	238,000	
7	Rese- och traktamentspenningar, <i>förslagsanslag</i>	70,000	
8	Flyttningsersättning, <i>förslagsanslag</i>	50,000	
9	Resestipendier, <i>reservationsanslag</i>	12,000	13,747,640
De värnpliktigas avlöning, inskrivning och redovisning:			
10	De värnpliktigas avlöning, <i>förslagsanslag</i>	489,000	
11	Understöd åt vissa värnpliktigas familjer, <i>förslagsanslag</i>	15,000	
12	Inskrivnings-, mönstrings- och färdkostnader m. m., <i>förslagsanslag</i>	130,000	634,000
Undervisning, understöd, expenser m. m.:			
13	Undervisningsmateriel samt undervisningsanstalter m. m., <i>reservationsanslag</i>	35,000	
14	Studiestipendier, <i>reservationsanslag</i>	100	
15	Understöd åt föreningar, <i>reservationsanslag</i>	7,500	
16	Skrivmaterialier och expenser m. m., <i>reservationsanslag</i>	350,000	
17	Tryckningskostnader, <i>förslagsanslag</i>	35,000	
18	Biblioteksverksamhet för underbefäl och manskap vid marinen, <i>reservationsanslag</i>	6,000	
19	Marinläkarkurs, <i>reservationsanslag</i>	8,000	441,600
Förplägnad, beklädnad m. m.:			
20	Förplägnad, <i>förslagsanslag</i>	2,599,000	
21	Beklädnad, <i>reservationsanslag</i>	1,245,700	
22	Kasern- och förplägnadsutredning samt sängservis m. m., <i>reservationsanslag</i>	152,300	
23	Bränsle, lyse, vatten, renhållning och tvätt m. m., <i>förslagsanslag</i>	795,000	
24	Modernisering av vissa matinrättningar vid marinen, <i>reservationsanslag</i>	200,000	
25	Extra anskaffning av möbler och annan förläggningsmateriel, <i>reservationsanslag</i>	22,000	5,014,000
Övningar:			
26	Flottans krigsberedskap och övningar, <i>reservationsanslag</i>	4,100,000	
27	Ökade förmåner under sjökommendering åt personal, tjänstgörande å undervattensbåt, <i>reservationsanslag</i>	55,000	

Kungl. Maj:ts proposition Nr 1 år 1936.

		Kronor	Kronor
28	Kustartilleriets krigsberedskap och övningar, <i>reservationsanslag</i>	500,000	
29	Krigsövningar vid kustfästningarna, <i>reservationsanslag</i>	20,000	4,675,000
30	Sjukvård för marinen, <i>reservationsanslag</i>		194,300
	Flytande materiel och byggnader:		
31	Underhåll av flottans fartyg och byggnader m. m., <i>reservationsanslag</i>	5,720,000	
32	Flottans ersättningsbyggnad, <i>reservationsanslag</i>	5,600,000	
33	Befästningar, kustartilleriets kaserner m. m., <i>reservationsanslag</i>	335,000	
34	Kustartilleriets materiel m. m., <i>reservationsanslag</i>	644,000	
35	Anskaffning, underhåll och drift av sjöförsvarets motorfordon, <i>reservationsanslag</i>	36,000	
36	Ombyggnad av ångpanneanläggningen å pansarskeppet Gustaf V, <i>reservationsanslag</i>	375,000	
37	Förnyelse av kustfästningarnas båtmateriel, <i>reservationsanslag</i>	236,100	
38	Brännoljecisterner för flottan, <i>reservationsanslag</i>	230,000	
39	Baracker i Vaxholms fästnings yttre linje m. m., <i>reservationsanslag</i>	150,000	
40	Värmeledning inom kustartilleriets kasernetablissemang i Karlskrona, <i>reservationsanslag</i>	40,000	
41	Bombsäkra skyddsrum för minammuniton m. m., <i>reservationsanslag</i>	115,000	
42	Bombsäkert skyddsrum för torpedammuniton i Karlskrona, <i>reservationsanslag</i>	50,000	13,531,100
	Artilleri-, min-, torped-, radio- och annan teknisk materiel:		
43	Skjut- och materielförsök samt inskjutning av kanoner, <i>reservationsanslag</i>	50,000	
44	Luftvärnsmateriel m. m. för flottans fartyg, <i>reservationsanslag</i>	90,000	
45	Minmateriel för marinen, <i>reservationsanslag</i>	125,000	
46	Prövning och undersökning av brisanta sprängämnen m. m., <i>reservationsanslag</i>	25,000	
47	Motmedel mot undervattensbåtar, <i>reservationsanslag</i>	75,000	
48	Försök med teknisk materiel, <i>reservationsanslag</i>	60,000	
49	Brandrör, <i>reservationsanslag</i>	24,000	
50	Modernisering av flottans artilleriammuniton, <i>reservationsanslag</i>	30,000	
51	Nya kärnrör m. m. i marinens artilleripjäser, <i>reservationsanslag</i>	30,000	
52	Kustartilleriförsvaret på Gotland, <i>reservationsanslag</i>	210,000	
53	Luftvärnsmateriel för kustfästningarna, <i>reservationsanslag</i>	40,000	
54	Torpeder, <i>reservationsanslag</i>	125,000	
55	Radiomateriel för marinen, <i>reservationsanslag</i>	40,000	
56	Åtgärder för industriens krigsorganisation och marinförvaltningens krigsförberedelser, <i>reservationsanslag</i>	40,000	964,000

		Kronor	Kronor
Sjökarteverket:			
57	Avlöning till personal vid sjökarteverket, <i>förslagsanslag</i>	229,000	
58	Omkostnader för sjömättningsväsendet, <i>reservationsanslag</i>	327,000	
59	Omkostnader för kontroll- och undersökningsväsendet, <i>reservationsanslag</i>	10,000	
60	Tidskriften »Underrättelser för sjöfarande», <i>reservationsanslag</i>	22,000	
61	Bidrag till internationella hydrografiska byrån, <i>förslagsanslag</i>	12,000	
62	Förnyelse av sjökarteverkets båtmaterial, <i>reservationsanslag</i>	53,000	653,000
Diverse:			
63	Utgivande av läroböcker, beskrivningar, reglementen och instruktioner m. m., <i>reservationsanslag</i>	12,000	
64	Extra utgifter, <i>reservationsanslag</i>	80,000	
65	Semester åt vid sjöförsvaret anställda arbetare, <i>förslagsanslag</i>	180,000	
66	Revidering av vissa sjökort, <i>reservationsanslag</i>	6,500	
67	Flyttningskostnader m. m. för de sjökrigshistoriska samlingarna, <i>reservationsanslag</i>	5,000	
68	Dyrtidstillägg åt befattningshavare vid sjöförsvaret, <i>förslagsanslag</i>	1,100,000	1,383,500
Säger för sjöförsvaret			41,238,140
D. Flygvapnet.			
Avlöning, rekrytering, resekostnader m. m.:			
1	Avlöning, rekrytering, resekostnader m. m., <i>förslagsanslag</i>	1,600,000	
2	Resestipendier, <i>reservationsanslag</i>	7,000	1,607,000
3	De värnpliktigas avlöning och färder m. m., <i>förslagsanslag</i>		150,800
Expenser m. m.:			
4	Skrivmaterialier och expenser m. m., <i>reservationsanslag</i>	40,300	
5	Tryckningskostnader, <i>reservationsanslag</i>	11,000	
6	Flygkartor, <i>reservationsanslag</i>	25,000	76,300
Förplägnad, intendenturmateriel och övningar:			
7	Mathållning, <i>förslagsanslag</i>	319,500	
8	Beklädnads- och munderingsutrustning samt kasern- och förplägnadsutredning, <i>reservationsanslag</i>	238,400	
9	Bränsle, lyse, vatten, renhållning och tvätt m. m., <i>förslagsanslag</i>	170,000	
10	Flygvapnets övningar, <i>reservationsanslag</i>	1,800,000	
11	Anskaffning, underhåll och drift av motorfordon och motorbåtar, <i>reservationsanslag</i>	175,000	2,702,900
12	Sjukvård, <i>förslagsanslag</i>		25,200

		Kronor	Kronor
	Vapen och ammunition:		
13	Vapen och ammunition, <i>reservationsanslag</i>	200,000	
14	Flygbomber, <i>reservationsanslag</i>	140,000	340,000
	Byggnader, flygmateriel m. m.:		
15	Byggnader, flygfält m. m., <i>reservationsanslag</i>	260,000	
16	Tillbyggnad till verkstadsbyggnaden vid flygskolkåren m. m., <i>reservationsanslag</i>	20,000	
17	Avlösning av arrendet å kronoegendomen Hässlö, <i>förslagsanslag</i>	*36,500	
18	Flygmateriel, <i>reservationsanslag</i>	2,960,000	
19	Materielprovning, <i>reservationsanslag</i>	30,000	
20	Engångskostnader för anskaffning av flygmateriel m. m., <i>reservationsanslag</i>	2,600,000	
21	Försök med autogiro, <i>reservationsanslag</i>	35,000	
22	Flygindustriens krigsorganisation, <i>reservationsanslag</i>	40,000	5,981,500
	Diverse:		
23	Extra utgifter, <i>reservationsanslag</i>	24,960	
24	Dyrtidstillägg åt befattningshavare vid flygvapnet, <i>förslagsanslag</i>	130,000	154,960
	Säger för flygvapnet		11,038,660
	E. Gemensamma anslag.		
1	Ersättning till statens allmänna fastighetsfond, <i>förslagsanslag</i>		280,800
2	Kommittéer och utredningar genom sakkunniga, <i>reservationsanslag</i>		50 000
3	Försvarsväsendets lönenämnd.....		11,000
4	Befrämjande av den andliga vården vid försvarsväsendet, <i>reservationsanslag</i>		44,500
5	Tillfällig löneförbättring för viss personal inom den civila statsförvaltningen, <i>förslagsanslag</i>		*8,000
6	Provisoriskt dyrtidstillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst, <i>förslagsanslag</i>		366,000
7	Rikskommissionen för ekonomisk försvarsberedskap..		80,000
8	Militärmeteorologisk informationstjänst, <i>förslagsanslag</i>		26,900
9	Kommunalutskylder för försvarsväsendets till tjänstebostäder upplåtna fastigheter, <i>förslagsanslag</i>		83,000
10	Reglering av vissa kursförluster, <i>förslagsanslag</i>		75,000
11	Underhållskostnader för vissa samvetsömma värnpliktiga, <i>förslagsanslag</i>		27 ,000
	Säger för gemensamma anslag		1,295,200
	Summa		126,041,200

* Beräknat belopp.

Verkliga utgifter.

V. Femte huvudtiteln. Socialdepartementet.

		Kronor	Kronor
A. Socialdepartementet.			
Socialdepartementet:			
1	Avlöningar, förslagsanslag.....	314,100	
2	Omkostnader, förslagsanslag.....	75,000	389,100
Säger för socialdepartementet			889,100
B. Sociala verk och inrättningar.			
Socialstyrelsen:			
1	Avlöningar, förslagsanslag.....	639,400	
2	Omkostnader, förslagsanslag.....	117,000	
3	Socialstyrelsens ortsombud.....	18,000	774,400
Förlikningsmän för medling i arbetstvister m. m.:			
4	Avlöningar, förslagsanslag.....	60,000	
5	Omkostnader, förslagsanslag.....	18,000	78,000
Arbetsdomstolen:			
6	Avlöningar, förslagsanslag.....	70,000	
7	Omkostnader, förslagsanslag.....	3,900	73,900
Yrkesinspektionen:			
8	Avlöningar, förslagsanslag.....	357,300	
9	Omkostnader, förslagsanslag.....	135,000	492,300
Arbetsrådet:			
10	Avlöningar, förslagsanslag.....	*77,000	
11	Omkostnader, förslagsanslag.....	*15,000	92,000
12	Bidrag till den offentliga arbetsförmedlingen, förslagsanslag.....		850,000
13	Bidrag till erkända arbetslöshetskassor, förslagsanslag		1,725,000
14	Bidrag till föreningen för arbetarskydd.....		3,000
15	Bidrag till upplysningsverksamhet i emigrationsfrågor		1,000
16	Bidrag till arbetsledarekurser.....		10,000
Bekämpande av arbetslösheten:			
17	Statens arbetslöshetskommission, förslagsanslag.....	*1,000,000	
18	Reservarbeten, kontantunderstödsverksamhet m. m., reservationsanslag.....	*19,000,000	

* Beräknat belopp.

		Kronor	Kronor
19	Statliga och kommunala beredskapsarbeten, <i>reservationsanslag</i>	*1,000,000	21,000,000
Förbättrande av bostadsförhållandena:			
20	Statens byggnadslånebyrå, <i>förslagsanslag</i>	36,000	
21	Främjande av bostadsförsörjning för mindre bemedlade, barnrika familjer, <i>förslagsanslag</i>	650,000	
22	Bidrag till främjande av bostadsbyggande på landsbygden, <i>reservationsanslag</i>	5,000,000	5,686,000
Olycksfallsförsäkring:			
Riksförsäkringsanstalten:			
23	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1,484,500	
24	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	136,500	
25	Riksförsäkringsanstaltens ortsombud m. m., <i>förslagsanslag</i>	295,000	1,916,000
Försäkringsrådet:			
26	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	169,700	
27	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	8,600	178,300
28	Kostnader enligt 19 § i lagen om försäkring för olycksfall i arbete m. m., <i>förslagsanslag</i>	250,000	
29	Bidrag till fiskares försäkring, <i>förslagsanslag</i>	80,000	2,424,300
Sjukförsäkring:			
30	Bidrag till sjukkassor, <i>förslagsanslag</i>	10,225,000	
31	Moderskapsunderstöd, <i>förslagsanslag</i>	1,470,000	11,695,000
Allmänna pensionsförsäkringen:			
Pensionsstyrelsen:			
32	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*1,251,700	
33	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	150,000	
34	Pensionsstyrelsens ortsombud, <i>förslagsanslag</i>	205,000	1,606,700
35	Bidrag till pensionstillägg och understöd enligt lagen om allmän pensionsförsäkring, <i>förslagsanslag</i>	29,450,000	
36	Bidrag till folkpensioner och invalidunderstöd, <i>förslagsanslag</i>	*58,050,000	
37	Åtgärder till förebyggande och hävande av invaliditet, <i>reservationsanslag</i>	2,675,000	
38	Ersättning till postverket för pensionsutbetalningar, <i>förslagsanslag</i>	360,000	
39	Ersättning till postverket för tryckning och expediering av vissa pensionskvitton, <i>förslagsanslag</i>	225,000	
40	Ersättning till häradskrivarna för pensionsavgiftsförteckningar, <i>förslagsanslag</i>	53,000	92,419,700
Blindvård:			
41	Ersättning åt blinda m. m., <i>förslagsanslag</i>	1,450,000	
42	Bidrag till De blindas förening	100,000	1,550,000

* Beräknat belopp.

		Kronor	Kronor
	Tvångsarbetsanstalter, alkoholistanstalter m. m.:		
	Statens tvångsarbetsanstalt å Svartsjö och statens alkoholistanstalt därstädes:		
43	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	236,400	
44	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	164,500	
45	Vissa byggnadsarbeten, <i>reservationsanslag</i> 44,000		444,900
	Statens tvångsarbetsanstalt i Landskrona och statens alkoholistanstalt därstädes:		
46	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	100,000	
47	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	123,600	223,600
	Statens alkoholistanstalt å Venngarn:		
48	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	99,500	
49	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	125,000	
50	Vissa byggnadsarbeten, <i>reservationsanslag</i> 30,000		254,500
51	Bidrag till frälsningsarméns räddningshem.....		6,000
52	Bidrag till anordnande av erkända alkoholistanstalter, <i>reservationsanslag</i>		40,000
53	Bidrag till erkända och enskilda alkoholistanstalters driftkostnader m. m., <i>förslagsanslag</i>		575,000
54	Tillfälligt omhändertagande av alkoholister m. m., <i>förslagsanslag</i>		15,000
55	Resor vid tvångsinternering av alkoholister, <i>förslagsanslag</i>		9,000
56	Interneringskostnader i vissa fall, <i>förslagsanslag</i>		1,000
57	Främjande av nykterhetsnämndernas verksamhet m. m., <i>reservationsanslag</i>		123,000
	Fattigvård och barnavård:		1,692,000
	Statens fattigvårds- och barnavårdskonsulenter:		
58	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	65,800	
59	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	38,000	103,800
60	Fattigvård i allmänhet, <i>förslagsanslag</i>		1,550,000
61	Barnavård i allmänhet, <i>förslagsanslag</i>		190,000
62	Fattigvård och barnavård enligt den nordiska fattigvårdskonventionen m. m., <i>förslagsanslag</i>		750,000
63	Fattigvård och barnavård för lappar, <i>förslagsanslag</i>		130,000
64	Bidrag till svenska fattigvårds- och barnavårdsförbundet.....		15,000
65	Bidrag till uppförande eller inrättande av arbetshem, <i>reservationsanslag</i>		50,000
66	Bidrag till driftkostnaderna vid arbetshem, <i>förslagsanslag</i>		110,000
67	Bidrag till barnhusen.....		115,830
68	Skyddsuppfostran, <i>förslagsanslag</i>		630,000
69	Inspektions- och upplysningsarbete med avseende å spädbarns- och förlossningshem, <i>förslagsanslag</i>		2,000
	Säger för sociala verk och inrättningar		3,646,630
			144,213,230

		Kronor	Kronor
C. Medicinalstaten samt hälso- och sjukvården.			
<i>Medicinalstyrelsen med dithörande stater.</i>			
Medicinalstyrelsen:			
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	442,200	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	99,000	541,200
3	Sinnessjuknämnden, <i>förslagsanslag</i>		14,700
Statens bakteriologiska laboratorium:			
4	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	153,400	
5	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	190,000	
6	Inredning och utrustning m. m. av nybyggnad, <i>reservationsanslag</i>	300,000	643,400
Statens rättskemiska laboratorium:			
7	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	38,200	
8	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	10,500	48,700
Statens farmaceutiska laboratorium:			
9	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	37,800	
10	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	11,500	49,300
Provinsiälläkarstaten:			
Förste provinsiälläkare och provinsiälläkare m. fl.:			
11	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	3,025,000	
12	Reseersättningar, <i>förslagsanslag</i>	135,000	
13	Bidrag för anskaffande av bostäder åt provinsiälläkare å landsbygden, <i>reservationsanslag</i>	50,000	
14	Bidrag till extra provinsiälläkares avlönande m. m., <i>förslagsanslag</i>	3,210,000	
15	Tjänsteläarkurser i socialmedicin och socialhygien, <i>reservationsanslag</i>	23,000	
		26,000	3,259,000
			4,556,300
<i>Sjukvårdsanstalterna.</i>			
Sinnessjukvårdsanstalter:			
Statens sinnessjukhus:			
16	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	15,075,000	
17	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	9,600,000	24,675,000
18	Utrustning av nya sinnessjukhus, <i>reservationsanslag</i>	370,000	
19	Driftkostnadsersättning för psykiatriska kliniken i Lund, <i>förslagsanslag</i>	150,000	
20	Bidrag till sinnessjukvården i Stockholm, Göteborg och Malmö, <i>förslagsanslag</i>	3,100,000	
21	Bidrag till anstalter för obildbara sinnesslöa, <i>förslagsanslag</i>	990,000	
22	Bidrag till anstalter för bildbara sinnesslöa, som icke äro fallandesjuka, <i>förslagsanslag</i>	950,000	
23	Bidrag till epileptikeranstalter, <i>förslagsanslag</i>	275,000	
Statens uppfostringsanstalt för sinnesslöa gossar:			
24	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	32,200	
25	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	43,500	75,700

		Kronor	Kronor
	Statens uppfostringsanstalt för sinnesslöa flickor:		
26	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	16,400	
27	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	21,400	
		37,800	30,623,500
	Övriga egentliga sjukvårdsanstalter:		
	Järvsö sjukhus för spetälska:		
28	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	6,800	
29	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	13,000	
		19,800	
30	Vissa bidrag till lasarett m. m.....	15,774	
31	Bidrag till uppförande eller inrättande av tuberkulossjukvårdsanstalter, <i>reservationsanslag</i>	385,000	
32	Bidrag till driften av tuberkulossjukvårdsanstalter, <i>förslagsanslag</i>	4,800,000	
33	Bidrag till resor för vissa patienter vid kustsanatorierna, <i>förslagsanslag</i>	55,000	
34	Bidrag till folksanatorierna.....	50,000	
35	Bidrag till byggnadsarbeten vid folksanatorierna, <i>reservationsanslag</i>	100,000	
36	Behandling av medellösa lupuspatienter från landsorten, <i>förslagsanslag</i>	55,000	
37	Bidrag till radiumhemmet i Stockholm, <i>förslagsanslag</i>	75,000	
38	Bidrag till resor för patienter vid vissa anstalter för radiumbehandling, <i>förslagsanslag</i>	115,000	
39	Bidrag till uppförande, inrättande eller inlösen av epidemisjukhus, <i>förslagsanslag</i>	200,000	
40	Bidrag till driften av epidemisjukhus, <i>förslagsanslag</i>	900,000	
41	Bidrag till uppförande m. m. av hem för kroniskt sjuka, <i>reservationsanslag</i>	150,000	
42	Bidrag till driften av hem för kroniskt sjuka, <i>förslagsanslag</i>	900,000	7,820,574
	Vanförestalter:		
43	Bidrag till vanförestalter, <i>förslagsanslag</i>	550,000	
44	Bidrag till resor för vanföra jämte vårdare, <i>förslagsanslag</i>	145,000	
45	Bidrag till nybyggnad för Stockholms vanförestalt m. m., <i>reservationsanslag</i>	834,000	
46	Bidrag till inköp av tomt för vanförestalten i Hälsingborg.....	75,000	
47	Bidrag till kuratorsverksamhet vid vanförestalterna	24,000	
48	Bidrag till Eugeniahemmet.....	5,000	1,633,000
49	Bidrag till sjukhusens standardiseringskommitté.....		5,000
			40,082,074
	<i>Hälsövård i allmänhet.</i>		
	Barnmorskeläroanstalterna:		
50	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	45,000	
51	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	32,300	
52	Repetitionskurser för barnmorskor, <i>förslagsanslag</i> ...	11,400	88,700

		Kronor	Kronor
53	Viss ersättning till barnbördshuset i Lund m. m.		1,448
54	Bidrag till avlöningar åt distrikts- och reservbarnmorskor m. m., <i>förslagsanslag</i>		675,000
55	Statens skola för utbildning av distriktssköterskor....		41,000
56	Bidrag till avlöningar åt distriktssköterskor m. m., <i>förslagsanslag</i>		330,000
57	Understödjande av dispensärverksamhet, <i>förslagsanslag</i>		450,000
58	Bidrag till utbildningskurser för instruktionssköterskor och husmödrar vid sjukvårdsanstalter.....		2,500
59	Bidrag till specialutbildning av barnsjuksköterskor, <i>reservationsanslag</i>		*10,000
60	Åtgärder mot utbredning av könssjukdomar, <i>förslagsanslag</i>		545,000
61	Skyddskoppypningen, <i>förslagsanslag</i>		100,000
62	Vissa kostnader för allmän hälso- och sjukvård, <i>förslagsanslag</i>		10,000
63	Lindring i mindre bemedlade patienters å landsbygden sjukvårdskostnader, <i>förslagsanslag</i>		60,000
64	Förbättrad sjukvård inom rikets ödemarksområden, <i>reservationsanslag</i>		110,000
65	Sjuktransporter med flygplan, <i>reservationsanslag</i>		50,000
			2,473,648
	Säger för medicinalstaten samt hälso- och sjukvården		47,112,022
D. Överståthållarämbetet och landsstaten.			
Överståthållarämbetet:			
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	119,600	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	18,200	
3	Ersättning till Stockholms stad för vissa kostnader för avlöning åt exekutionsbetjäningen m. m.	25,292	163,092
Länsstyrelserna:			
4	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	4,904,000	
5	Resersättningar, <i>förslagsanslag</i>	95,000	
6	Expenser, <i>förslagsanslag</i>	900,000	
7	Publikationstryck, <i>förslagsanslag</i>	85,000	5,984,000
Fögderiförvaltningarna:			
8	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	3,773,000	
9	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	850,000	
10	Anskaffande av uniformer, utrustning och beväpning åt landsfogdar och landsfogdeassistenter.....	6,000	4,629,000
Lappfogdarna m. fl.:			
11	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	61,300	
12	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	73,500	134,800
	Säger för överståthållarämbetet och landsstaten		10,910,892

* Beräknat belopp.

		Kronor	Kronor
E. Polisväsendet.			
Statspolisorganisationen:			
1	Statspolisintendenten, <i>förslagsanslag</i>	14,500	
2	Materiell, utrustning och expeditjonskostnader, <i>förslagsanslag</i> , därav 365,400 kronor att utgå av automobilskattemedel	564,400	
3	Gottgörelse till polisdistrikten, <i>förslagsanslag</i> , därav 135,000 kronor att utgå av automobilskattemedel	1,685,000	
4	Tillfällig förstärkning av ordningsstatspolisens personal, att utgå av automobilskattemedel	47,200	
5	Utbildning i motorfordonskunskap, att utgå av automobilskattemedel	10,000	2,321,100
6	Bidrag till reservpolisorganisationen m. m., <i>förslagsanslag</i>		190,000
7	Bidrag till den lokala polisorganisationen å landsbygden m. m., <i>förslagsanslag</i>		1,625,000
8	Gottgörelse till vissa polisdistrikt för ombesörjande av särskilda anordningar för polisväsendet i dess helhet m. m., <i>förslagsanslag</i>		302,000
9	Anordnande av polisbevakning i annan än den i lagen om polisväsendet i riket stadgade ordning m. m., <i>förslagsanslag</i>		75,000
10	Vissa ersättningar åt befattningshavare vid polisväsendet, <i>förslagsanslag</i> , därav 25,000 kronor att utgå av automobilskattemedel		350,000
11	Särskild polisverksamhet för uppdagande av olovlig införsel av spritdrycker, lönnbränning m. m.		200,000
12	Poliskollegierna, <i>förslagsanslag</i>		5,000
13	Ersättning för skada vid biträde åt ordningsmakten, <i>förslagsanslag</i>		5,000
Säger för polisväsendet			5,073,100
F. Diverse.			
1	Ersättning till statens allmänna fastighetsfond, <i>förslagsanslag</i>		5,531,500
2	Sveriges deltagande i den internationella arbetsorganisationens konferens m. m., <i>förslagsanslag</i>		60,000
3	Bidrag till internationella hälsovårdsbyrån i Paris, <i>förslagsanslag</i>		9,375
4	Vissa avstycknings- och mantalssättningsförrättningar, <i>förslagsanslag</i>		7,000
5	Vissa kostnader i anledning av allmänna val, <i>förslagsanslag</i>		140,000
6	Kommittéer och utredningar genom sakkunniga, <i>reservationsanslag</i>		350,000
7	Extra utgifter, <i>reservationsanslag</i>		99,781
8	Dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst, <i>förslagsanslag</i>		3,900,000
Säger för diverse			10,097,656
Summa			217,796,000

Verkliga utgifter.

VI. Sjätte huvudtiteln. Kommunikationsdepartementet.

		Kronor	Kronor
A. Kommunikationsdepartementet.			
Kommunikationsdepartementet:			
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	233,800	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	41,100	274,900
Säger för kommunikationsdepartementet			274,900
B. Väg- och vattenbyggnadsväsendet.			
Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen:			
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i> , därav förslagsvis 183,000 kronor att utgå av automobilskattemedel	446,700	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i> , därav förslagsvis 30,500 kronor att utgå av automobilskattemedel	93,500	540,200
3	Vägorganisationen i länen, <i>förslagsanslag</i> , att utgå av automobilskattemedel		584,600
4	Reseersättning till nämndemän vid vägsyn, <i>förslagsanslag</i>		8,500
Vägbyggnader och vägunderhåll:			
5	Bidrag till byggande av landsvägar, <i>reservationsanslag</i> , att utgå av automobilskattemedel	7,000,000	
6	Bidrag till byggande av ödebygdsvägar i Norrbottens, Västerbottens, Jämtlands och Västernorrlands samt vissa delar av Kopparbergs och Värmlands län, <i>reservationsanslag</i> , att utgå av automobilskattemedel	1,600,000	
7	Bidrag till byggande av enskilda utfartsvägar, <i>reservationsanslag</i> , att utgå av automobilskattemedel..	850,000	
8	Byggande av tillfartsvägar till inlandsbanan, <i>reservationsanslag</i> , att utgå av automobilskattemedel...	500,000	
9	Bidrag till byggande av broar, <i>reservationsanslag</i> , att utgå av automobilskattemedel	2,000,000	
10	Anläggning av enkel bygdeväg mellan Saivomuotka och Kuttainen i Norrbottens län, <i>reservationsanslag</i> , att utgå av automobilskattemedel.....	50,000	
11	Förbättring och underhåll av för automobiltrafiken viktiga gator och vägar i städerna, <i>förslagsanslag</i> , att utgå av automobilskattemedel.....	12,709,860	

		Kronor	Kronor
12	Förbättring och underhåll av vägar å landsbygden, <i>förslagsanslag</i> , att utgå av automobilskattemedel	50,839,440	
13	Bidrag till vägunderhållet på landet m. m., <i>förslagsanslag</i> , att utgå av automobilskattemedel.....	16,800,000	
14	Särskilt bidrag till vägdistrikten för täckande av vissa upptagna lån, <i>reservationsanslag</i> , att utgå av automobilskattemedel	1,000,000	
15	Bidrag till vissa forsknings- och undersökningsarbeten, <i>reservationsanslag</i> , att utgå av automobilskattemedel.....	130,000	93,479,300
	Hamnar och farleder:		
16	Bidrag till hamn- och farledsundersökningar, <i>reservationsanslag</i>	8,000	
17	Bidrag till handelshamnar och farleder, <i>reservationsanslag</i>	600,000	
18	Underhåll och drift av statens fiskehamnar och farleder, <i>reservationsanslag</i>	35,000	
19	Bidrag till byggande och underhåll av statsunderstödda fiskehamnar, <i>reservationsanslag</i>	100,000	
20	Bidrag till byggande och underhåll av mindre hamnar och farleder, <i>reservationsanslag</i> , att utgå av automobilskattemedel.....	750,000	1,493,000
	Säger för väg- och vattenbyggnadsväsendet		96,105,600
	C. Vägtrafikväsendet.		
1	Besiktning av motorfordon, <i>förslagsanslag</i>		1,150,000
2	Registrering av motorfordon, <i>förslagsanslag</i>		1,000
3	Bidrag till vissa kommunikationsändamål, <i>reservationsanslag</i>		20,000
4	Bidrag till skjutsentreprenader m. m., <i>förslagsanslag</i> ..		9,000
	Säger för vägtrafikväsendet		1,180,000
	D. Luftfartsväsendet.		
1	Understöd av regelbunden luftfart, <i>reservationsanslag</i>		821,100
2	Underhåll och drift av luftfartsleder, <i>förslagsanslag</i> ...		125,000
3	Radiotjänst för luftfarten.....		150,000
4	Extra besiktningar av luftfartyg.....		1,000
5	Utvidgning av belysningsanläggningen å Bulltofta flygplats, <i>reservationsanslag</i>		50,000
6	Iståndsättande av hangaren å Torslanda flygplats, <i>reservationsanslag</i>		21,300
	Säger för luftfartsväsendet		1,168,400
	E. Byggnadsväsendet.		
	Byggnadsstyrelsen:		
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	520,000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	91,900	611,900

		Kronor	Kronor
3	Bidrag till propagerande och konsulterande verksamhet för vedeldningens främjande m. m., <i>reservationsanslag</i>		50,000
	Länsarkitektorganisationen:		
4	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	396,300	
5	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	58,200	454,500
6	Utredningar rörande tillämnade byggnadsföretag m. m., <i>reservationsanslag</i>		5,000
7	Mätningar m. m. av kulturhistoriskt märkliga byggnader, <i>reservationsanslag</i>		1,000
8	Underhåll av vissa historiska byggnader m. m., <i>reservationsanslag</i>		125,000
9	Restaurering av västra trappuppgången och norra portiken å Stockholms slott, <i>reservationsanslag</i>		64,000
10	Möbler m. m. för kanslihuset, <i>reservationsanslag</i>		143,000
	Säger för byggnadsväsendet		1,454,400
	F. Diverse.		
1	Ersättning till statens allmänna fastighetsfond, <i>förslagsanslag</i>		213,700
2	Ersättning åt statens järnvägar för av Kungl. Maj:ts medgivna lindringar i befodringsavgifterna för vissa resor, <i>förslagsanslag</i>		5,000
3	Postavgifter för tjänstebrev och dylika försändelser, <i>förslagsanslag</i>		5,000,000
4	Bidrag för turistreklam- och upplysningsverksamhet i utlandet, <i>reservationsanslag</i>		190,000
5	Bidrag till svenska brandkårernas riksförbund		2,000
6	Bidrag till svenska brandskyddsföreningen		500
7	Bidrag till nationalföreningen för trafiksäkerhetens främjande, att utgå av automobilskattemedel		50,000
8	Bidrag till elektrifiering av Gällivare socken, <i>reservationsanslag</i>		102,500
9	Bidrag till vissa internationella sammanslutningar, <i>förslagsanslag</i>		10,000
10	Kommittéer och utredningar genom sakkunniga, <i>reservationsanslag</i>		80,000
11	Extra utgifter, <i>reservationsanslag</i>		20,000
12	Dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst, <i>förslagsanslag</i>		140,000
	Säger för diverse		5,813,700
	Summa		105,997,000

Verkliga utgifter.

VII. Sjunde huvudtiteln. Finansdepartementet.

		Kronor	Kronor
A. Finansdepartementet.			
Finansdepartementet:			
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	306,700	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	51,000	357,700
Säger för finansdepartementet			357,700
B. Allmänna centrala ämbetsverk m. m.			
Kammarkollegiet:			
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	283,300	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	32,400	315,700
Statskontoret:			
3	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	389,600	
4	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	58,000	447,600
Kammarrätten:			
5	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	567,600	
6	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	22,400	
7	Kammarrättens årsbok, <i>förslagsanslag</i>	6,000	596,000
Statistiska centralbyrån:			
8	Avlöningar till personal för verksamheten i allmänhet, <i>förslagsanslag</i>	324,500	
9	Avlöningar till personal vid 1930 års allmänna folkräkning, <i>reservationsanslag</i>	80,000	
10	Avlöningar till personal vid särskild folkräkning, <i>reservationsanslag</i>	* 457,000	
11	Avlöningar till personal vid 1936 års valstatistik, <i>reservationsanslag</i>	30,000	
12	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	* 256,500	
13	Bibliotekets underhållande, <i>reservationsanslag</i>	4,000	1,152,000
Riksräkenskapsverket:			
14	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	533,200	
15	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	84,000	617,200
16	Allmänna civilförvaltningens lönenämnd.....		23,000
17	Statens bostadsnämnd.....		6,000
Säger för allmänna centrala ämbetsverk m. m.			3,157,500

* Beräknat belopp.

		Kronor	Kronor
C. Skatte- och kontrollväsen.			
Tullverket:			
1	Avlöningar till befattningshavare hos generaltullstyrelsen, <i>förslagsanslag</i>	* 730,000	
2	Avlöningar till befattningshavare å tullstaten, <i>förslagsanslag</i>	*13,400,000	
3	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	* 1,735,000	
4	Särskilda åtgärder för bekämpande av olovlig införsel av spritdrycker m. m., <i>reservationsanslag</i> ..	* 1,100,000	16,965,000
Kontrollstyrelsen:			
5	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	215,200	
6	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	38,000	
7	Kontroll å tillverkningsavgifter, <i>förslagsanslag</i>	210,000	463,200
Mynt- och justeringsverket:			
8	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	350,600	
9	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	58,700	409,300
10	Avsättning till bankinspektionens fond, <i>förslagsanslag</i> ..		70,000
11	Avsättning till fondinspektionens fond, <i>förslagsanslag</i> ..		60,000
12	Avsättning till sparbanksinspektionens fond, <i>förslagsanslag</i>		90,000
13	Tillsyn över sparbankernas förvaltning, <i>förslagsanslag</i>		200,000
14	Stämpelomkostnader, <i>förslagsanslag</i>		260,000
15	Kostnader för årlig taxering, <i>förslagsanslag</i>		3,200,000
16	Kostnader i anledning av avtal med främmande stat om handräckning i beskattningsärenden, <i>förslagsanslag</i>		1,000
17	Observations- och uppbördsprocenter m. m., <i>förslagsanslag</i>		20,000
Säger för skatte- och kontrollväsen			21,788,500
D. Ersättningar för särskilda förmåner och rättigheter m. m.			
1	Ersättning till städerna för mistad tolag, <i>förslagsanslag</i>		7,000,000
2	Städers friheter, <i>förslagsanslag</i>		40,000
3	Ersättning till landsting och städer, som ej deltaga i landsting, för till statsverket indragna brännvinsförsäljningsmedel		3,100,000
4	Vederlag för nedlagda utskänkningsrättigheter, <i>förslagsanslag</i>		20,000
5	Inlösen av skattefrälseräntor, <i>reservationsanslag</i>		450,000
6	Ersättning för skattefrälseräntor, <i>förslagsanslag</i>		18,000
7	Avlösning av frälseskatteräntor, <i>förslagsanslag</i>		10,000

* Beräknat belopp.

		Kronor	Kronor
	Bidrag till skattetyngda kommuner:		
8	Avsättning till skatteutjämningsmedlens fond, <i>förslagsanslag</i>	10,900,000	
9	Förstärkning av skatteutjämningsmedlens fond.....	4,000,000	14,900,000
	Säger för ersättningar för särskilda förmåner och rättigheter m. m.....		25,588,000
E. Diverse.			
1	Ersättning till statens allmänna fastighetsfond, <i>förslagsanslag</i>		285,800
2	Statens intressekontor		31,000
3	Staten åliggande kommunala och andra utskylder, <i>förslagsanslag</i>		5,000
4	Bidrag till vissa internationella byråer, <i>förslagsanslag</i>		8,000
5	Kommittéer och utredningar genom sakkunniga, <i>reservationsanslag</i>		250,000
6	Fortlöpande konjunkturundersökningar, <i>reservationsanslag</i>		* 100,000
7	Extra utgifter, <i>reservationsanslag</i>		40,000
8	Dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst, <i>förslagsanslag</i>		1,850,000
	Säger för diverse		2,569,800
	Summa		53,361,500

* Beräknat belopp.

Verkliga utgifter.

VIII. Åttonde huvudtiteln. Ecklesiastikdepartementet.

		Kronor	Kronor
A. Ecklesiastikdepartementet.			
Ecklesiastikdepartementet:			
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	305,000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	49,600	354,600
Säger för ecklesiastikdepartementet			354,600
B. Arkiv, bibliotek och museer.			
Riksarkivet:			
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	185,300	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	48,100	
3	Inköp av arkivalier och tryckta arbeten, <i>reservationsanslag</i>	2,000	
4	Bokbindning och konservering av arkivalier, <i>reservationsanslag</i>	23,300	
5	Fortsatt utgivande genom riksarkivet av sådana handlingar, som äro av vikt för fäderneslandets historia, <i>reservationsanslag</i>	5,000	263,700
Landsarkiven m. m.:			
6	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	125,400	
7	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	42,600	
8	Inköp av arkivalier och tryckta arbeten, <i>reservationsanslag</i>	2,150	
9	Bokbindning och konservering av arkivalier, <i>reservationsanslag</i>	34,000	
10	Inredning och utrustning m. m. av landsarkivet i Härnösand, <i>reservationsanslag</i>	11,000	215,150
Kungl. biblioteket:			
11	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	242,100	
12	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	61,400	
13	Bokinköp och bokbindning, <i>reservationsanslag</i>	110,000	413,500
Stifts- och landsbiblioteket i Linköping:			
14	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	16,900	
15	Omkostnader.....	1,000	
16	Bokinköp och bokbindning, <i>reservationsanslag</i>	6,500	24,400

		Kronor	Kronor
17	Bidrag till pedagogiska biblioteket		6,350
	Nationalmuseet:		
18	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	174,800	
19	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	37,700	
20	Underhåll och ökande av samlingarna, <i>reservationsanslag</i>	55,200	
21	Vandringsutställningar m. m., <i>reservationsanslag</i>	6,000	273,700
	Livrustkammaren:		
22	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	56,900	
23	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	6,800	
24	Underhåll och ökande av samlingarna, <i>reservationsanslag</i>	1,000	64,700
	Naturhistoriska riksmuseet:		
25	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	258,500	
26	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	49,350	
27	Underhåll och ökande av samlingarna m. m., <i>reservationsanslag</i>	71,200	379,050
	Statens etnografiska museum:		
28	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	34,800	
29	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	15,650	
30	Underhåll och ökande av samlingarna m. m., <i>reservationsanslag</i>	6,900	
31	Fortsatt iordningställande av f. d. livregementets dragoners kasernetablissemang till etnografiskt museum m. m., <i>reservationsanslag</i>	10,000	67,350
32	Bidrag till nordiska museet		190,000
33	Bidrag till kulturhistoriska museet i Lund		25,000
34	Bidrag till musikhistoriska museet		11,000
35	Bidrag till svenska skolmuseet		3,500
	Säger för arkiv, bibliotek och museer		1,987,400
	C. Kyrkliga ändamål.		
	Domkapitlens expeditioner:		
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*280,600	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	*41,200	321,800
3	Kleresistaten, <i>förslagsanslag</i>		100,000
4	Ersättning för prästerskapets till statsverket indragna tionde m. m.		4,627,887
5	Ersättning för vissa tidigare av prästerskapet åtnjutna statsanslag		301,250
6	Ersättning åt vissa församlingar till följd av lindring i främmande trosbekännares skattskyldighet, <i>förslagsanslag</i>		60,000
7	Kurser för utbildande av kyrkomusiker m. m., <i>förslagsanslag</i>		17,300
8	Lappmarks ecklesiastikverk, <i>förslagsanslag</i>		4,500

* Beräknat belopp.

		Kronor	Kronor
9	Stipendier för utbildande vid universitet av präster, förtrogna med finska språket.....		3,600
10	Avlöningar till pastorer vid svenska församlingar i utlandet.....		30,000
11	Religiös och social verksamhet bland svenskar i vissa utländska hamnstäder, <i>förslagsanslag</i>		65,500
12	Ersättningar till kyrkor, <i>förslagsanslag</i>		195,000
13	Bestridande i vissa fall med allmänna medel av kostnader, förenade med friköp av lägenheter å kyrklig jord, <i>förslagsanslag</i>		5,000
Säger för kyrkliga ändamål			5,731,837
D. Akademier m. m.			
1	Bidrag till svenska akademien.....		8,250
2	Bidrag till vetenskapsakademien.....		30,600
Vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien:			
Riksantikvarieämbetet och statens historiska museum m. m.:			
3	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	203,600	
4	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	61,000	
5	Inredning och utrustning av tjänstelokaler m. m., <i>reservationsanslag</i>	77,500	342,100
Statens historiska museum m. m.:			
6	Underhåll och ökande av samlingarna, <i>reservationsanslag</i>		12,000
Riksantikvarieämbetet:			
7	Vård och underhåll av fornlämningar och byggnadsminnesmärken, <i>reservationsanslag</i>		25,000
Ostasiatiska arkeologiska samlingarna:			
8	Avlöningar.....	22,300	
9	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	8,700	31,000
Akademien för de fria konsterna med konsthögskolan:			
10	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	145,600	
11	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	27,900	
12	Undervisningsmateriel m. m., <i>reservationsanslag</i>	26,000	
13	Stipendier m. m., <i>reservationsanslag</i>	13,000	212,500
Musikaliska akademien med musikkonservatoriet:			
14	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	172,200	
15	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	15,200	
16	Inköp och bindning av böcker och musikalien samt underhåll och vård av instrument, <i>reservationsanslag</i>	5,000	
17	Stipendier m. m., <i>reservationsanslag</i>	15,000	207,400
De kungliga teatrarna:			
18	Bidrag till kungl. teatern.....	150,000	

		Kronor	Kronor
19	Värme- och ventilationsanläggningar i operabyggnaden m. m., <i>reservationsanslag</i>	100,000	
20	Brandförsäkring av viss staten tillhörig, huvudsakligen i operabyggnaden och dramatiska teaterns byggnad förvarad lösegendom m. m.	11,300	261,300
21	Teaterrådet		15,000
	Säger för akademier m. m.		1,145,150
	E. Universiteten, den medicinska undervisningen m. m.		
	Universitetskanslersexpeditionen:		
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	23,000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	2,000	25,000
	Uppsala universitet:		
3	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1,548,000	
4	Materiel m. m., <i>reservationsanslag</i>	623,700	
5	Bokinköp och bokbindning för universitetsbiblioteket, <i>reservationsanslag</i>	148,500	
6	Stipendier åt studerande	6,200	
7	Vissa ersättningar m. m.	14,260	
8	Komplettering av universitetsbibliotekets referensbibliotek, <i>reservationsanslag</i>	6,000	
9	Inredningsarbeten m. m. för universitetsbiblioteket, <i>reservationsanslag</i>	20,000	
10	Fullföljande av universitetsbibliotekets om- och tillbyggnad m. m., <i>reservationsanslag</i>	175,000	2,541,660
	Lunds universitet:		
11	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1,433,500	
12	Materiel m. m., <i>reservationsanslag</i>	401,500	
13	Bokinköp och bokbindning för universitetsbiblioteket, <i>reservationsanslag</i>	137,000	
14	Stipendier åt studerande	4,900	
15	Vissa ersättningar m. m.	3,800	
16	Inredningsarbeten m. m. för universitetsbiblioteket, <i>reservationsanslag</i>	20,000	
17	Anskaffning av möbler och inventarier m. m. för vissa institutioner, <i>reservationsanslag</i>	56,000	
18	Restaurering av den av botaniska institutionens fyσιologiska avdelning disponerade byggnaden m. m., <i>reservationsanslag</i>	40,000	2,096,700
	Karolinska mediko-kirurgiska institutet:		
19	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	680,800	
20	Materiel m. m., <i>reservationsanslag</i>	123,200	
21	Bokinköp och bokbindning för biblioteket, <i>reservationsanslag</i>	24,800	
22	Allmän arkitektävling rörande nybyggnad för de teoretiska institutionerna m. m., <i>reservationsanslag</i>	40,000	868,800

		Kronor	Kronor
	Tandläkarinstitutet:		
23	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	179,100	
24	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	138,000	317,100
	Universitetssjukhus:		
	Akademiska sjukhuset i Uppsala:		
25	Bidrag till driftkostnader, <i>förslagsanslag</i> 190,000		
26	Materiel m. m., <i>reservationsanslag</i> 13,100	203,100	
27	Bidrag till Malmöhus läns sjukvårdsinrättningar i Lund.....	57,000	
28	Bidrag till anskaffande av vissa röntgenapparater vid Malmöhus läns sjukvårdsinrättningar i Lund, <i>reservationsanslag</i>	8,600	
	Karolinska sjukhuset:		
29	Avlöningar..... *26,900		
30	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i> *4,000		
31	Utrustning, <i>reservationsanslag</i> *180,000	210,900	
32	Understöd och ersättningar till serafimerlasarettet i Stockholm.....	*1,031,000	
33	Bidrag till allmänna barnbördshuset i Stockholm..	185,600	
34	Bidrag till pediatrik klinik och poliklinik i Stockholm.....	65,700	1,761,900
	Gemensamma universitetsändamål:		
35	Ersättning åt överläkare vid vissa epidemisjukhus för klinisk undervisning i epidemiologi åt medicine kandidater.....	10,900	
36	Bidrag till tryckning av doktorsavhandlingar, <i>reservationsanslag</i>	30,000	
37	Ersättning åt vissa opponenter vid disputationer, <i>förslagsanslag</i>	1,700	
38	Ersättning åt sakkunniga i akademiska befordringsärenden, <i>förslagsanslag</i>	9,000	
39	Forskarstipendier för docenter vid universiteten i Uppsala och Lund samt karolinska mediko-kirurgiska institutet, <i>reservationsanslag</i>	35,000	
40	Yrkesorienteringsnämnd och universitetsstatistik, <i>reservationsanslag</i>	* 23,000	
41	Resestipendier åt ordinarie lärare m. fl. vid universiteten i Uppsala och Lund samt karolinska mediko-kirurgiska institutet, <i>reservationsanslag</i> ...	20,000	129,600
42	Ortnamnsundersökningarna i riket.....		6,500
43	Landsmålsundersökningarna i riket.....		70,900
44	Bidrag till utgifter för Hyltén-Cavallius' stiftelse för svensk folkminnesforskning.....		10,700
	Rasbiologiska institutet:		
45	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	54,100	
46	Omkostnader, <i>reservationsanslag</i>	15,000	69,100
	Farmaceutiska institutet:		
47	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	78,200	

* Beräknat belopp.

		Kronor	Kronor
48	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	13,600	
49	Materiel m. m., <i>reservationsanslag</i>	3,700	95,500
Säger för universiteten, den medicinska undervisningen m. m.....			7,993,460
F. Tekniska högskolan och Chalmers tekniska institut.			
Tekniska högskolan:			
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	825,600	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	225,200	
3	Materiel m. m., <i>reservationsanslag</i>	246,500	
4	Bokinköp och bokbindning för högskolans bibliotek, <i>reservationsanslag</i>	33,500	
5	Stipendier, <i>reservationsanslag</i>	13,000	
6	Ersättning åt vissa opponenter vid disputationer, <i>förslagsanslag</i>	300	
7	Ersättning åt sakkunniga i befordringsärenden, <i>förslagsanslag</i>	3,000	
8	Inredningsarbeten och möbelanskaffning m. m., <i>reservationsanslag</i>	21,000	1,368,100
Chalmers tekniska institut:			
9	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	* 255,100	
10	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	* 57,200	
11	Materiel m. m., <i>reservationsanslag</i>	* 47,000	
12	Bokinköp och bokbindning för institutets bibliotek, <i>reservationsanslag</i>	* 15,000	
13	Stipendier m. m., <i>reservationsanslag</i>	* 900	
14	Reparation av institutets huvudbyggnad, <i>reservationsanslag</i>	23,000	398,200
Säger för tekniska högskolan och Chalmers tekniska institut.....			1,766,300
G. Skolöverstyrelsen.			
Skolöverstyrelsen:			
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	534,400	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	94,600	629,000
Säger för skolöverstyrelsen			629,000
H. Allmänna läroverken m. m.			
Högre lärarinneseminariet:			
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	249,600	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	19,350	
3	Stipendier, <i>reservationsanslag</i>	1,700	270,650

* Beräknat belopp.

		Kronor	Kronor
	Allmänna läroverken:		
4	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	16,016,000	
5	Bokinköp och bokbindning för biblioteken vid de allmänna läroverken, <i>reservationsanslag</i>	50,000	
6	Bidrag till de allmänna läroverkens ljus- och vedkassor m. m., <i>förslagsanslag</i>	385,000	
7	Resestipendier åt lärare i främmande levande språk vid de allmänna läroverken m. m., <i>reservationsanslag</i>	15,000	
8	Ersättning för djäknepenningar m. m.	8,500	
9	Diverse oförutsedda behov, <i>förslagsanslag</i>	30,000	16,504,500
10	Undervisning genom infödda lärare i tyska, engelska och franska språken vid de allmänna läroverken m. fl. läroanstalter, <i>förslagsanslag</i>		20,000
11	Fortbildningskurser för lärare vid de allmänna läroverken m. fl. läroanstalter, <i>reservationsanslag</i>		6,000
	Kommunala läroverk:		
12	Understöd åt vissa kommunala gymnasier.....	29,000	
13	Bidrag till kommunala flickskolor, <i>förslagsanslag</i>	861,500	
14	Bidrag till kommunala mellanskolor, <i>förslagsanslag</i>	1,454,500	
15	Resestipendier åt lärare i främmande levande språk vid kommunala flickskolor och kommunala mellanskolor, <i>reservationsanslag</i>	5,000	2,350,000
	Privatläroverk:		
16	Bidrag till högre goss- och samskolor, <i>förslagsanslag</i> .	534,000	
17	Bidrag till högre flickskolor, <i>förslagsanslag</i>	1,626,000	
18	Bidrag till enskilda mellanskolor, <i>förslagsanslag</i>	75,400	
19	Resestipendier åt lärare i främmande levande språk vid privatläroverk, <i>reservationsanslag</i>	4,000	
20	Bidrag till de statsunderstödda enskilda läroanstalternas vikariatskassa, <i>förslagsanslag</i>	14,200	
21	Ersättning åt vissa lärarinnor vid statsunderstödda enskilda läroanstalter, <i>förslagsanslag</i>	58,000	2,311,600
22	Understöd åt vissa anstalter för utbildande av lärarinnor i kvinnlig slöjd.....		19,000
23	Bidrag till fackskolan för huslig ekonomi i Uppsala...		70,000
24	Understöd till utbildningskurser för lärarinnor i hushållsgöromål.....		12,000
25	Granskning av läroböcker.....		*22,200
	Säger för allmänna läroverken m. m.		21,585,950
	I. Folkundervisningen.		
	<i>Anstalter för lärarutbildning.</i>		
	Folkskoleseminarier:		
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*1,680,000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	*270,000	
3	Materiel, böcker m. m., <i>reservationsanslag</i>	*75,000	
4	Stipendier, <i>reservationsanslag</i>	*71,000	2,096,000

* Beräknat belopp.

		Kronor	Kronor
Småskoleseminarier:			
5	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*291,000	
6	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	*65,000	
7	Materiel, böcker m. m., <i>reservationsanslag</i>	*14,000	
8	Stipendier, <i>reservationsanslag</i>	*15,000	
9	Anordnande av fortbildningskurser för småskollärarinnor.....	*5,000	390,000
10	Bidrag till avlöning åt vissa på indragningsstat hos landsting uppförda seminarielärare m. m., <i>förslagsanslag</i>		*110,000
			2,596,000
Folkskolinspektionen.			
Folkskolinspektionen:			
11	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	434,000	
12	Reseersättningar, <i>förslagsanslag</i>	175,000	609,000
			609,000
Folkskoleväsendet.			
Folkskolor m. m.:			
13	Bidrag till avlöning åt lärare vid folkskolor, <i>förslagsanslag</i>	62,350,000	
14	Bidrag till avlöning åt lärare i slöjd vid folkskolor, mindre folkskolor eller särskilda slöjdskolor, <i>förslagsanslag</i>	2,665,000	
15	Bidrag till avlöning åt lärarinnor i hushållsgöromål vid egentliga folkskolor m. m., <i>förslagsanslag</i>	295,000	
16	Bidrag till avlöning av lärare åt vid statsunderstödda sjukvårdsanstalter och vid vissa barnhem intagna barn i skolåldern, <i>förslagsanslag</i>	70,000	
17	Folkundervisningens befrämjande i rikets nordligaste gränssorter, <i>förslagsanslag</i>	230,000	
18	Bidrag till vissa kostnader för skolundervisning åt lots- och fyrapersonalens barn, <i>förslagsanslag</i>	35,000	
19	Bidrag till avlöning åt föreståndarinnor och biträdande föreståndarinnor vid skolhem och arbetsstugor inom Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län, <i>förslagsanslag</i>	106,000	
20	Understöd åt vissa lärarinnor, som på grund av folkskoleväsendets omorganisation förlorat sin anställning, <i>förslagsanslag</i>	*18,000	
21	Bidrag till inackordering av skolbarn i skolhem, arbetsstugor eller enskilda hem, <i>förslagsanslag</i> ...	900,000	
22	Bidrag till anordnande av skolskjutsar för skolpliktiga barn, <i>förslagsanslag</i>	200,000	
23	Bidrag till skolhemsbyggnader och deras inredning, <i>reservationsanslag</i>	100,000	
24	Bidrag till undervisningslokaler m. m., <i>förslagsanslag</i>	3,800,000	

* Beräknat belopp.

		Kronor	Kronor
25	Understödjande av folkskolebarns ferie- och studieresor, <i>förslagsanslag</i>	50,000	
26	Bidrag till Skytteanska skolan i Tärna, <i>förslagsanslag</i>	18,500	
27	Bidrag till svensk undervisning för svenska barn i utlandet	15,800	70,853,300
Nomadskolor:			
28	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	95,000	
29	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	95,000	
30	Stipendier åt lapsktalande elever vid folkskoleseminarierna i Luleå och Umeå, <i>förslagsanslag</i>	800	
31	Gratialer	1,075	191,875
Fortsättningsskolor:			
32	Bidrag till avlöning åt lärare vid fortsättningsskolor, <i>förslagsanslag</i>	4,300,000	
33	Bidrag till centralisering av fortsättningsskoleväsendet, <i>förslagsanslag</i>	200,000	
34	Utbildningskurser för lärare vid fortsättningsskolor, <i>reservationsanslag</i>	12,000	4,512,000
			75,557,175
<i>Högre folkskolor och folkhögskolor.</i>			
Högre folkskolor:			
35	Understöd åt högre folkskolor, <i>förslagsanslag</i>	1,330,000	
36	Resestipendier åt lärare i främmande levande språk vid högre folkskolor, <i>reservationsanslag</i>	1,500	1,331,500
Folkhögskolor:			
37	Understöd åt folkhögskolor, <i>förslagsanslag</i>	1,300,000	
38	Stipendier åt elever vid folkhögskolor, <i>förslagsanslag</i>	600,000	1,900,000
			3,231,500
<i>Abnormundervisningen.</i>			
Institutet och förskolan för blinda å Tomtebodas:			
39	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	94,100	
40	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	75,800	169,900
Hantverksskolan i Kristinehamn för blinda män:			
41	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	29,600	
42	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	20,500	50,100
Hantverksskolan i Växjö för blinda kvinnor:			
43	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	15,700	
44	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	14,200	29,900
Vårdanstalten i Lund för blinda med komplicerat lyte:			
45	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	55,600	
46	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	50,100	105,700
47	Skrivmaskiner åt avgående blindskolelever, <i>reservationsanslag</i>		3,000
48	Järnvägsresor för blindskolelever jämte åtföljande vårdare, <i>förslagsanslag</i>		6,500

		Kronor	Kronor
49	Fria frakter för arbetsmaterialier till blinda hantverkare, <i>reservationsanslag</i>		4,000
50	Understöd åt blivande blindlärare, <i>reservationsanslag</i> .		1,500
51	Tryckning av blindskrifter, <i>reservationsanslag</i>		7,000
52	Befrämjande av dövstumundervisningen, <i>förslagsanslag</i>		175,000
53	Bidrag till tysta skolan å Lidingön.....		10,000
54	Bidrag till kyrklig själavård åt dövstumma.....		14,000
55	Bidrag till tidning för dövstumma.....		1,000
56	Bidrag till svenska föreningen för dövas väl.....		8,000
			585,600
Säger för folkundervisningen			82,579,275
J. Yrkesundervisningen.			
Tekniska läroverk:			
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	495,900	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	61,800	
3	Materiel, böcker m. m., <i>reservationsanslag</i>	44,700	
4	Stipendier, <i>reservationsanslag</i>	5,000	
5	Uppehållande av undervisning vid parallellavdelningar.....	75,000	
6	Undervisning i färgeriteknik vid tekniska elementarskolan i Norrköping.....	3,200	685,600
Handelsgymnasier:			
7	Bidrag till handelsgymnasier.....	265,000	
8	Resestipendier åt lärare i främmande levande språk vid statsunderstödda handelsgymnasier, <i>reservationsanslag</i>	1,000	266,000
Kommunala och enskilda anstalter för yrkesundervisning:			
9	Understöd åt kommunala anstalter för yrkesundervisning, <i>förslagsanslag</i>	1,500,000	
10	Understöd åt enskilda anstalter för yrkesundervisning, <i>reservationsanslag</i>	450,000	
11	Stipendier åt obemedlade och mindre bemedlade elever vid kommunala och enskilda anstalter för yrkesundervisning, <i>förslagsanslag</i>	300,000	2,250,000
Särskilda anstalter för yrkesundervisning:			
12	Bidrag till tekniska skolan i Stockholm, <i>förslagsanslag</i>	153,700	
13	Bidrag till bergsskolan i Filipstad m. m., <i>förslagsanslag</i>	30,100	
14	Bidrag till vävskolan i Borås, <i>förslagsanslag</i>	22,200	
15	Utrustning av ett textiltekniskt laboratorium vid vävskolan i Borås, <i>reservationsanslag</i>	15,000	221,000
16	Utbildande av lärare vid yrkesundervisningen, <i>reservationsanslag</i>		10,000
Säger för yrkesundervisningen			3,482,600

		Kronor	Kronor
K. Folkbildningsåtgärder i övrigt.			
1	Bidrag till sällskapet för folkundervisningens befrämjande, <i>reservationsanslag</i>		1,500
2	Understöd åt folkbiblioteksväsendet, <i>förslagsanslag</i>		1,089,000
3	Understöd åt anstalter och föreningar, som anordna populärvetenskapliga föreläsningar, <i>reservationsanslag</i>		199,000
4	Understöd för anordnande av s. k. flyttande folkhögskolekurser, <i>reservationsanslag</i>		45,000
5	Bidrag till arbetarnas bildningsförbund för organisations- och administrationskostnader.....		35,000
6	Bidrag till svenska landsbygdens studieförbund för organisations- och administrationskostnader.....		5,000
7	Understöd för anordnande av s. k. universitetscirkclar, <i>reservationsanslag</i>		6,000
8	Bidrag till undervisnings- och upplysningsverksamhet m. m. för nykterhetens främjande, <i>reservationsanslag</i>		298,500
9	Bidrag till föreningar, som anordna god orkestermusik för allmänheten, m. m.....		56,500
10	Bidrag till folkliga musikskolan i Arvika.....		20,000
Statens studielån:			
11	Nämnden för statens studielån.....	5,500	
12	Ersättning till postverket för dess bestyr med statens studielån, <i>förslagsanslag</i>	1,850	7,350
Statens biografbyrå:			
13	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	53,700	
14	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	10,300	64,000
15	Befrämjande av vissa i samband med biografväsendet stående ändamål, <i>reservationsanslag</i>		10,000
Säger för folkbildningsåtgärder i övrigt			1,886,850
L. Gymnastiska centralinstitutet.			
Gymnastiska centralinstitutet:			
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	135,500	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	7,400	
3	Materiel, böcker m. m., <i>reservationsanslag</i>	4,400	
4	Stipendier, <i>reservationsanslag</i>	3,000	
5	Undervisning i idrott.....	5,500	
6	Anordnande av kostnadsfria övningar i gymnastik för medlemmar av Stockholms förenade studentkårer.....	1,000	156,800
Säger för gymnastiska centralinstitutet			156,800

		Kronor	Kronor
M. Understöd åt vetenskap, vitterhet och konst m. m.			
1	Understöd för utgivande av tidskrifter, lärda verk och läroböcker, <i>reservationsanslag</i>		170,000
2	Understöd åt inhemska skönlitterära författare av utmärkt förtjänst.....		20,000
Nusvensk ordbok:			
3	Understöd åt docenten K. O. Östergren för fortsatt utgivande av ordboken.....	8,000	
4	Teknisk hjälp vid ordbokens utgivning m. m., <i>reservationsanslag</i>	4,000	12,000
5	Understöd åt kontraktsprosten L. P. R. Matsson för fullföljande av hans Rosa-forskningar.....		3,675
6	Understöd åt doktor P. Rosenius för fullföljande av hans arbete »Sveriges fåglar och fågelbon»		4,000
7	Understöd åt skriftställaren E. H. Thörnberg.....		3,000
8	Bidrag till föreningen Pietas.....		1,000
9	Bidrag till svenska naturskyddsföreningen.....		1,000
10	Bidrag till vetenskapsakademien för förvaltning av nationalparker och naturskyddsärenden, <i>reservationsanslag</i>		11,300
11	Hyra för ett arbetsbord vid den zoologiska stationen i Neapel.....		1,800
12	Utgivning och registrering av svenska folksagor, <i>reservationsanslag</i>		8,000
Säger för understöd åt vetenskap, vitterhet och konst m. m.....			235,775
N. Diverse.			
1	Ersättning till statens allmänna fastighetsfond, <i>förslagsanslag</i>		3,656,400
2	Skandinavisk bibliotekarie vid nordiska avdelningen av S:te Genevièvebiblioteket i Paris.....		3,500
3	Sveriges anslutning till den baltisk-geodetiska kommissionen, <i>reservationsanslag</i>		2,000
4	Sveriges anslutning till vissa internationella vetenskapliga sammanslutningar, <i>reservationsanslag</i>		7,500
5	Bidrag till skandinaviska konstnärsföreningen i Rom		1,000
6	Bidrag till Institut d'études scandinaves vid Paris universitet.....		2,000
7	Uppehållande vid universitetet i Dorpat i republiken Estland av en professur i svenska språket och litteraturen.....		7,500
8	Understöd åt den svenska folkhögskolan i Birkas inom republiken Estland.....		7,000
9	Bidrag till bestridande av kostnaderna för internationella astronomiska unionens kongress i Stockholm år 1938, <i>reservationsanslag</i>		2,000

Kungl. Maj:ts proposition Nr 1 år 1936.

		Kronor	Kronor
10	Bidrag till bestridande av kostnaderna för den internationella botaniska kongressen i Stockholm år 1940, <i>reservationsanslag</i>		5,000
11	Kommittéer och utredningar genom sakkunniga, <i>reservationsanslag</i>		200,000
12	Extra utgifter, <i>reservationsanslag</i>		110,003
13	Dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst, <i>förslagsanslag</i>		6,200,000
14	Dyrtidstillägg åt lärare vid vissa statsunderstödda undervisnings- m. fl. anstalter, <i>förslagsanslag</i>		19,500,000
15	Reglering av vissa kursförluster, <i>förslagsanslag</i>		40,000
	Säger för diverse		29,743,903
	Summa		159,128,900

Verkliga utgifter.

IX. Nionde huvudtiteln. Jordbruksdepartementet.

		Kronor	Kronor
A. Jordbruksdepartementet.			
Jordbruksdepartementet:			
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	226,500	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	43,000	269,500
Säger för jordbruksdepartementet			269,500
B. Lantbruksstyrelsen m. m.			
Lantbruksstyrelsen:			
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i> , därav förslagsvis 30,000 kronor att utgå av totalisatormedel.....	343,400	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i> , därav förslagsvis 8,000 kronor att utgå av totalisatormedel.....	58,300	401,700
Lantbruksingenjörer och deras biträden:			
3	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	314,400	
4	Reseersättningar, <i>förslagsanslag</i>	280,000	594,400
Statskonsulenter m. m.:			
5	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	39,100	
6	Reseersättningar, <i>förslagsanslag</i>	7,000	46,100
Fiskeriintendenter m. m.:			
7	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	81,000	
8	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	35,400	116,400
Lantbruksattachéer:			
9	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	41,900	
10	Omkostnader.....	26,000	67,900
Säger för lantbruksstyrelsen m. m.			1,226,500
C. Lantbruksakademien och försöksväsendet på jordbruksområdet.			
Lantbruksakademien:			
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	13,600	
2	Bidrag till museum, bibliotek m. m.	12,000	25,600
Centralanstalten för försöksväsendet på jordbruksområdet:			
3	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	147,800	
4	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	83,800	231,600

		Kronor	Kronor
	Fasta försöksgårdar för jordbruket:		
5	Lanna Borregården i Skaraborgs län, <i>förslagsanslag</i>	22,000	
6	Offers gård i Västernorrlands län, <i>förslagsanslag</i>	39,000	61,000
7	Avkastningsbedömning rörande avelssvin.....		25,000
	Statens växtskyddsanstalt:		
8	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	81,600	
9	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	45,000	
10	Byggnadsarbeten m. m., <i>reservationsanslag</i>	*300,000	426,600
11	Försöksverksamhet med köksväxter vid Alnarps trädgårdar, <i>förslagsanslag</i>		18,000
12	Bidrag till fast försöksverksamhet vid statsunderstödda lantbruks- och lantmannaskolor.....		6,000
13	Byggnadsarbeten för lantbruksförsöksverksamheten m. m., <i>reservationsanslag</i>		*400,000
	Säger för lantbruksakademien och försöksväsendet på jordbruksområdet.....		1,193,800
	D. Undervisningsanstalter för jordbruk och lantmannanäringar m. m.		
	Lantbrukshögskolan:		
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	315,500	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	115,600	
3	Materiel m. m., <i>reservationsanslag</i>	99,800	
4	Bokinköp och bokbindning för högskolans bibliotek, <i>reservationsanslag</i>	15,000	
5	Stipendier	9,000	
6	Byggnadsarbeten och vissa andra engångskostnader, <i>reservationsanslag</i>	145,100	
7	Inredning och inventarier, <i>reservationsanslag</i>	99,000	799,000
	Lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitutet vid Alnarp:		
8	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	158,400	
9	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	26,400	
10	Materiel m. m., <i>reservationsanslag</i>	10,000	
11	Bokinköp och bokbindning för institutets bibliotek, <i>reservationsanslag</i>	4,000	
12	Stipendier m. m.	7,900	206,700
13	Specialkurs för lantbruksstuderande m. m., <i>förslagsanslag</i>		29,000
14	Understöd åt lantbrukshållningsseminariet å Rimfors, <i>förslagsanslag</i>		26,000
	Lägre lantbruksundervisning m. m.:		
15	Lantbruksskolan vid Ultuna, <i>förslagsanslag</i>	9,500	
16	Hovbeslagsskolan vid Alnarp, <i>förslagsanslag</i>	5,800	
17	Lägre mejeriskolor för kvinnor, <i>reservationsanslag</i> ...	27,000	
18	Understöd åt lantmannaskolor, <i>förslagsanslag</i>	530,000	
19	Understöd åt lantbrukshållsskolor, <i>förslagsanslag</i>	312,000	
20	Understöd åt lantbruksskolor, <i>förslagsanslag</i>	138,000	

* Beräknat belopp.

		Kronor	Kronor
21	Bidrag till Norrbottens läns hushållningssällskap för inrättande av lantbruksskola m. m., <i>reservationsanslag</i>	*225,000	
22	Bidrag till särskilda utbildningskurser, <i>reservationsanslag</i>	103,000	
23	Understöd åt elever vid lägre lantbruksundervisningsanstalter m. m., <i>förslagsanslag</i>	290,000	1,640,300
	Trädgårdsundervisningen:		
24	Understöd åt lantbruksakademiens trädgårdsskola . .	10,000	
25	Understöd åt trädgårdsskolorna i mellersta och norra Sverige	36,000	
26	Bidrag till kurser i trädgårdsskötsel, <i>reservationsanslag</i>	30,000	
27	Stipendier för högre utbildning i trädgårdsfacket, <i>reservationsanslag</i>	1,800	77,800
28	Reseunderstöd för studier på jordbrukets område, <i>reservationsanslag</i>		5,000
	Säger för undervisningsanstalter för jordbruk och lantmannanäringar m. m.		2,783,800
	E. Hästavel och boskapsskötsel m. m.		
	Statens hingstdepåer och stuteri:		
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i> , att utgå av totalisatormedel	160,200	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i> , att utgå av totalisatormedel	194,600	
3	Byggnadsarbeten, <i>reservationsanslag</i> , att utgå av totalisatormedel	125,000	479,800
4	Hästavelns befrämjande, <i>förslagsanslag</i> , att utgå av totalisatormedel		482,200
	Nötboskapsavelns befrämjande:		
5	Befrämjande i allmänhet av nötboskapsaveln, <i>reservationsanslag</i>	210,000	
6	Understöd åt kontrollföreningsverksamhet, <i>reservationsanslag</i>	90,000	
7	Understöd åt avelscentra för nötboskap av fjällras, <i>reservationsanslag</i>	20,000	320,000
8	Svinavelns befrämjande, <i>reservationsanslag</i>		15,000
9	Fåravelns befrämjande, <i>reservationsanslag</i>		15,200
10	Getavelns befrämjande, <i>reservationsanslag</i>		3,700
11	Fjäderfäavelns befrämjande		35,000
	Säger för hästavel och boskapsskötsel m. m.		1,350,900
	F. Veterinärväsendet m. m.		
	Veterinärhögskolan:		
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	279,700	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	27,950	
3	Materiel m. m., <i>reservationsanslag</i>	40,250	

* Beräknat belopp.

		Kronor	Kronor
4	Bokinköp och bokbindning för högskolans bibliotek, <i>reservationsanslag</i>	6,000	
5	Stipendier.....	4,000	357,900
6	Veterinärinrättningen i Skara.....		8,500
	Statens veterinärbakteriologiska anstalt:		
7	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	151,200	
8	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	114,600	265,800
	Veterinärstaten:		
9	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1,446,800	
10	Reseersättningar, <i>förslagsanslag</i>	27,000	1,473,800
	Förekommande och hämmande av smittsamma husdjursjukdomar:		
11	Karantänsanstalten i Haparanda för husdjur.....	2,700	
12	Åtgärder mot tuberkulos hos nötkreaturen, <i>förslagsanslag</i>	325,000	
13	Kontroll å uppvärmning av till kreatursföda avsedd mjölk m. m., <i>förslagsanslag</i>	35,000	
14	Statsbidrag vid försäkring, <i>förslagsanslag</i>	10,000	
15	Övriga utgifter, <i>förslagsanslag</i>	200,000	572,700
	Säger för veterinärväsendet m. m.		2,678,700
	G. Lanthushållning i allmänhet.		
1	Bidrag till hushållningssällskapen, <i>förslagsanslag</i>		3,522,000
2	Befrämjande i allmänhet av jordbruk och lantmannanärningar, <i>reservationsanslag</i>		90,000
	Befrämjande av mindre jordbruk:		
3	Höjande av det mindre jordbruket, <i>reservationsanslag</i>	62,000	
4	Ordnad bokföring vid mindre jordbruk, <i>reservationsanslag</i>	20,700	82,700
	Befrämjande av fröodlingen m. m.:		
	Statens centrala frökontrollanstalt:		
5	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i> 226,200		
6	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i> 105,800	332,000	
7	Understöd åt lokala frökontrollanstalter.....	6,000	
8	Befordrande av inhemska fröodling, <i>reservationsanslag</i>	22,000	
9	Bidrag till Sveriges utsädesförening.....	244,000	
10	Understödjande av den praktiskt vetenskapliga verksamheten å Weibullsholm.....	65,000	669,000
	Kemiska stationer m. m.:		
11	Understöd åt kemiska stationer.....	43,000	
12	Understöd åt kemisk-växtbiologiska anstalten inom Norrbottens län.....	36,500	79,500
13	Bekämpande av växtsjukdomar, <i>förslagsanslag</i>		70,000
14	Bidrag till svenska mosskulturföreningen.....		111,500
15	Fraktlindring för kalk, <i>förslagsanslag</i>		500,000
16	Bidrag till gödselvärdansläggningar, <i>reservationsanslag</i>		200,000
17	Bidrag till svenska betes- och vallföreningen.....		90,300

		Kronor	Kronor
18	Bestridande med allmänna medel av vissa med betesreglering förenade kostnader, <i>förslagsanslag</i>		1,000
19	Bidrag till Sveriges pomologiska förening.....		14,000
Befrämjande av mejerihanteringen m. m.:			
20	Bidrag till avlönande av mejerikonsulenter m. m., <i>förslagsanslag</i>	*92,000	
21	Bidrag till svenska smörprovningarna, <i>reservationsanslag</i>	89,500	181,500
22	Statens lagerhus, <i>förslagsanslag</i>		157,200
23	Avsättning till fonden för mötande av förluster å spannmålsregleringen, <i>förslagsanslag</i>		*10,000,000
24	Avsättning till jordbrukets prisregleringsfond, <i>förslagsanslag</i>		*24,000,000
Jordbrukets kreditkassor:			
25	Revision av jordbrukskasserörelsen m. m., <i>reservationsanslag</i>	*100,000	
26	Förvaltningsbidrag till jordbrukskasserörelsen, <i>förslagsanslag</i>	375,000	475,000
Lån till jordbrukare för genomförande av ackord m. m.:			
27	Centralnämnden och länenämnderna för ackordslåneärenden m. m., <i>förslagsanslag</i>	100,000	
28	Ackordslån åt jordbrukare m. m., <i>reservationsanslag</i>	1,900,000	2,000,000
29	Förvaltningsbidrag till förmedlare av lån från statens sekundärlånefond för jordbrukare m. m., <i>förslagsanslag</i>		100,000
Maskin- och redskapsprovninganstalterna vid Ultuna och Alnarp:			
30	Avlöningar och omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	55,500	
31	Instrumentutrustning och vissa andra engångskostnader, <i>reservationsanslag</i>	10,000	65,500
Bidrag till jordbrukstekniska föreningen:			
32	Verksamheten i allmänhet.....	12,000	
33	Särskild forskningsverksamhet.....	*25,000	37,000
34	Befrämjande av landsbygdens elektrifiering, <i>reservationsanslag</i>		7,800
35	Bidrag till bestridande av kostnaderna för lantbruksmöten, <i>reservationsanslag</i>		25,000
36	Bidrag till jordbrukarungdomens förbund.....		90,000
37	Bidrag till ladugårdsförbättringar inom vissa delar av Västerbottens län, <i>reservationsanslag</i>		100,000
Säger för lantushållning i allmänhet			42,669,000
H. Egnahemsbildning, kolonisation och grundförbättringar m. m.			
Egnahemsbildning:			
Statens egnahemsstyrelse:			
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	65,300	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	21,000	86,300

* Beräknat belopp.

		Kronor	Kronor
3	Förvaltningsbidrag till egnahemslåneförmedlare, <i>förslagsanslag</i>	1,290,000	
4	Bidrag till hushållningssällskap för jordanskaffningsverksamhet, <i>förslagsanslag</i>	1,000	
5	Premielån till egnahemslåntagare för nyodlings- och nybyggnadsarbeten, <i>reservationsanslag</i>	700,000	
6	Byggande av nybyggesvägar, <i>reservationsanslag</i>	100,000	2,177,300
7	Jordanskaffningsverksamhet inom Västerbottens och Norrbottens län, <i>reservationsanslag</i>		*800,000
	Kolonisation:		
8	Statens kolonisationsnämnder	23,800	
9	Understödjande av kolonisation å vissa kronoparker, <i>reservationsanslag</i>	77,800	
10	Understödjande av kolonisationsverksamheten å Alträskis kolonisationsområde, <i>förslagsanslag</i>	3,800	
11	Odlings- och byggnadshjälp åt innehavare av odlingslägenheter m. fl., <i>förslagsanslag</i>	250,000	355,400
	Grundförbättringar:		
12	Statens avdikningsanslag, <i>förslagsanslag</i>	3,700,000	
13	Bidrag till nyodling, betesförbättring, stenröjning och jordkörning å ofullständiga jordbruk, <i>förslagsanslag</i>	1,500,000	
14	Bidrag till täckdikningar, <i>reservationsanslag</i>	1,000,000	6,200,000
15	Jordbrukskommissioner, <i>förslagsanslag</i>		20,000
16	Arrenderådgivning åt vissa arrendatorer, <i>förslagsanslag</i>		10,000
	Säger för egnahemsbildning, kolonisation och grundförbättringar m. m.		9,562,700
	I. Fiskeriväsendet.		
	Undersöknings- och försöksanstalt för sötvattensfisket:		
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	26,200	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	17,200	43,400
3	Svenska hydrografisk-biologiska kommissionen		74,700
	Statens fartyg för fiskeundersökningar:		
4	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	49,300	
5	Underhålls- och driftkostnader, <i>reservationsanslag</i>	48,800	98,100
6	Fiskets befrämjande i de särskilda orterna, <i>reservationsanslag</i>		117,000
7	Befrämjande i allmänhet av fiskerinäringen, <i>reservationsanslag</i>		65,000
8	Omplantering av rödspätta, <i>reservationsanslag</i>		8,500
9	Gottgörelse till fiskerinäringen för av dess utöfvar erlagd bensinskatt, att utgå av automobilskattemedel		90,000
10	Ersättning till strandägare för mistad fiskerätt m. m., <i>förslagsanslag</i>		75,000

* Beräknat belopp.

		Kronor	Kronor
11	Avsättning till statens fiskredskapsfond		45,000
12	Främjande av beredning och avsättning av fisk m. m., <i>reservationsanslag</i>		300,000
13	Säkerhetsanordningar till ledning för fiskefartyg, <i>reservationsanslag</i>		8,500
	Säger för fiskeriväsendet		925,200
J. Skogsväsendet.			
Skogshögskolan:			
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*171,700	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	*62,500	234,200
3	Ersättning till statens domäners fond för utgifter för statens skogsskolor m. m., <i>förslagsanslag</i>		*195,300
Statens skogsförsöksanstalt:			
4	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	160,300	
5	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	65,700	226,000
6	Ersättning till statens domäners fond för utgifter för övertalig personal, <i>förslagsanslag</i>		292,500
Skogsvård m. m.:			
7	Ersättning till statens domäners fond för utgifter för tillsyn å kronohemmans skogar samt husbehovs- skogar	32,000	
8	Ersättning till statens domäners fond för utgifter för tillsyn å skyddsskogar, <i>förslagsanslag</i>	70,800	
9	Understödjande av skogsvård å kronohemmans skogar samt husbehovsskogar, <i>reservationsanslag</i>	5,000	
10	Skogsvårdens befrämjande, <i>reservationsanslag</i>	1,500,000	
11	Statens skogsutdikningsanslag, <i>reservationsanslag</i>	900,000	
12	Statens skogsodlingsanslag, <i>reservationsanslag</i>	350,000	
13	Bidrag till skogsvårdsstyrelsernas förbund	33,000	
14	Bidrag till vissa föreningar, <i>reservationsanslag</i>	13,400	
15	Släckning av skogseld, <i>förslagsanslag</i>	*70,000	2,974,200
16	Vissa åtgärder på skogshushållningens område m. m., <i>reservationsanslag</i>		300,000
17	Merkostnader vid användning av inhemskt bränsle vid statens stationära värmeanläggningar, <i>förslagsanslag</i>		150,000
18	Belöningar för rovdjurs dödande, <i>förslagsanslag</i>		40,000
	Säger för skogsväsendet		4,412,200
K. Lantmäteriväsendet.			
Lantmäteristyrelsen:			
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*261,200	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	*82,500	343,700

* Beräknat belopp.

		Kronor	Kronor
	Lantmäterikontoren i länen:		
3	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	765,900	
4	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	189,500	955,400
	Distriktslantmätare och extra lantmätare m. fl.:		
5	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1,162,300	
6	Reseersättningar, <i>förslagsanslag</i>	800,000	
7	Ersättning för publik renovation, <i>förslagsanslag</i>	30,000	1,992,300
	Understöd åt jorddelningsväsendet m. m.:		
8	Bidrag till jorddelningsförrättningar, <i>förslagsanslag</i>	240,000	
9	Bidrag till utflyttnings-, väganläggnings- och odlings-		
10	kostnader i sammanhang med skiften, <i>förslagsanslag</i>	250,000	
	Bestridande i vissa fall med allmänna medel av kost-		
	nader, förenade med inlösen av under nyttjande-		
	rätt upplåtet område, <i>förslagsanslag</i>	175,000	
11	Bidrag till förrättningar enligt lagen om enskilda vägar,		
	<i>förslagsanslag</i>	5,000	670,000
12	Bidrag till städer och vissa andra samhällen för upprät-		
	tande av fastighetsregister m. m., <i>förslagsanslag</i>		*15,000
13	Tilläggsavvittring i Västerbottens läns lappmark, <i>för-</i>		
	<i>slagsanslag</i>		25,000
14	Ströängars indragande till kronan, <i>förslagsanslag</i>		75,000
15	Kostnader för provskiften i Kopparbergs län, <i>förslags-</i>		
	<i>anslag</i>		250,000
	Säger för lantmäteriväsendet		4,326,400
	L. Rikets allmänna kartverk, Sveriges geologiska		
	undersökning och statens meteorologisk-		
	hydrografiska anstalt.		
	Rikets allmänna kartverk:		
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	426,900	
2	Expenser och publikationstryck, <i>förslagsanslag</i>	87,300	
3	Kartarbeten m. m., <i>reservationsanslag</i>	230,500	744,700
	Sveriges geologiska undersökning:		
4	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	203,900	
5	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	110,100	
6	Magnetiska undersökningar av Sveriges fastland,		
	<i>reservationsanslag</i>	10,700	324,700
	Statens meteorologisk-hydrografiska anstalt:		
	Verksamheten i allmänhet:		
7	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	231,600	
8	Observatörer, <i>reservationsanslag</i>	83,000	
9	Telegramkostnader m. m., <i>förslagsanslag</i>	105,000	
10	Underhåll av stationer m. m., <i>reserva-</i>		
	<i>tionsanslag</i>	18,000	
11	Övriga omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	50,500	
		488,100	

* Beräknat belopp.

		Kronor	Kronor
12	Särskilda undersökningar: Geofysiska undersökningar i Riksgränsen, <i>reservationsanslag</i> 6,000		
13	Väderlektjänst för luftfarten, <i>förslagsanslag</i> 150,000	156,000	644,100
14	Bidrag till seismologiska och magnetiska iakttagelser i Abisko, <i>reservationsanslag</i>		9,150
	Säger för rikets allmänna kartverk, Sveriges geologi- ska undersökning och statens meteorologisk-hydro- grafiska anstalt		1,722,650
M. Diverse.			
1	Ersättning till statens allmänna fastighetsfond, <i>förslags- anslag</i>		733,300
2	Internationella lantbruksinstitutet i Rom, <i>förslags- anslag</i>		10,000
3	Internationella frysinstitutet i Paris, <i>förslagsanslag</i>		2,100
4	Internationell hydrografisk-biologisk anstalt, <i>förslags- anslag</i>		10,000
5	Internationella meteorologiska sekretariatet, <i>förslags- anslag</i>		1,200
6	Internationella kommissionens för undersökning av de högre luftlagren internationella publikation		720
7	Kommittéer och utredningar genom sakkunniga, <i>reserva- tionsanslag</i>		200,000
8	Extra utgifter, <i>reservationsanslag</i>		75,030
9	Dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst, <i>för- slagsanslag</i>		900,000
10	Reglering av vissa kursförluster, <i>förslagsanslag</i>		22,000
	Säger för diverse		1,954,350
	Summa		75,075,700

Verkliga utgifter.

X. Tionde huvudtiteln. Handelsdepartementet.

		Kronor	Kronor
A. Handelsdepartementet.			
Handelsdepartementet:			
1	Avlöningar, förslagsanslag	180,000	
2	Omkostnader, förslagsanslag	30,000	
3	Utövande av statskontroll å krigsmaterieltillverkningen	30,000	240,000
Säger för handelsdepartementet			240,000
B. Kommerskollegium med underlydande myndigheter och kårer.			
Kommerskollegium:			
1	Avlöningar, förslagsanslag	556,800	
2	Omkostnader, förslagsanslag	137,500	
3	Kostnader för viss låneverksamhet	12,000	706,300
Bergsstaten:			
4	Avlöningar, förslagsanslag	94,400	
5	Omkostnader, förslagsanslag	15,000	109,400
Sprängämnesinspektionen:			
6	Avlöningar, förslagsanslag	23,300	
7	Omkostnader, förslagsanslag	4,500	27,800
Statens elektriska inspektion:			
8	Avlöningar, förslagsanslag	53,800	
9	Omkostnader, förslagsanslag	15,000	68,800
Fartygsinspektionen:			
10	Avlöningar, förslagsanslag	216,100	
11	Omkostnader, förslagsanslag	46,000	262,100
Skeppsmättningsväsendet:			
12	Avlöningar, förslagsanslag	23,500	
13	Omkostnader, förslagsanslag	2,500	26,000
Torvingenjörer:			
14	Avlöningar	6,000	
15	Omkostnader	4,000	10,000
Instruktör i hemslöjd:			
16	Avlöning	3,500	
17	Reseersättningar, förslagsanslag	1,000	4,500

		Kronor	Kronor
Navigationsskolorna:			
18	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	271,100	
19	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	11,000	
20	Kompletteringskurs vid tekniskt läroverk	2,400	284,500
21	Praktisk utbildning av däcksbefäl för den svenska handelsflottan, <i>reservationsanslag</i>		35,800
Säger för kommerskollegium med underlydande myndigheter och kärer			1,535,200
C. Bergsbruk, industri, hantverk och slöjd.			
Statens provningsanstalt:			
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	296,700	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	67,800	364,500
Ingenjörsvetenskapsakademien:			
3	Akademien	40,000	
4	Tekniskt-vetenskaplig forskningsverksamhet inom kraft- och bränsleområdet, <i>reservationsanslag</i>	90,000	130,000
5	Undersöknings- och försvarsarbeten å områden, som genom Sveriges geologiska undersöknings försorg äro eller kunna varda för kronans räkning inmutade, m. m., <i>reservationsanslag</i>		85,000
6	Undersöknings- och förberedande gruvarbeten inom Västerbottens län, <i>reservationsanslag</i>		400,000
7	Vissa kostnader för statens gruvegendom, <i>förslagsanslag</i>		12,000
8	Befrämjande av praktisk lärlingsutbildning hos hantverksmästare		30,000
9	Befrämjande av hemslöjden		25,000
10	Resestipendier för yrkesutbildning, <i>reservationsanslag</i>		15,000
11	Bidrag till standardiseringsverksamheten		34,000
Säger för bergsbruk, industri, hantverk och slöjd			1,095,500
D. Sjöfart och handel.			
Lotsverket:			
1	Avlöningar till befattningshavare hos lotsstyrelsen, <i>förslagsanslag</i>	*209,900	
2	Avlöningar till befattningshavare å lots- och fyrstaten, <i>förslagsanslag</i>	*4,346,000	
3	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	*1,037,000	
4	Säkerhetsanstalter för sjöfarten, <i>reservationsanslag</i>	392,700	5,985,600
Sjöhistoriska museet:			
5	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	25,900	
6	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	8,700	
7	Uppordnande av samlingarna, <i>reservationsanslag</i>	10,000	
8	Monterutrustning och inredning m. m., <i>reservationsanslag</i>	10,000	54,600

* Beräknat belopp.

		Kronor	Kronor
9	Drift- och underhållskostnader för statens isbrytarfartyg, <i>förslagsanslag</i>		225,000
10	Ersättning åt sjömanshusen.....		146,000
11	Läkarundersökning av sjöfolk, <i>förslagsanslag</i>		47,000
12	Bidrag till handelshögskolan i Stockholm.....		30,000
13	Exportstipendier, <i>reservationsanslag</i>		20,000
14	Svenska handelskamrar i utlandet.....		83,000
Säger för sjöfart och handel			6,591,200
E. Patent- och registreringsväsendet m. m.			
Patent- och registreringsverket:			
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	993,500	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	235,500	1,229,000
3	Bidrag till uppfinnarekontoret.....		8,000
4	Särskilda kostnader för förenings- m. fl. register, <i>förslagsanslag</i>		110,000
5	Avsättning till försäkringsinspektionens fond, <i>förslagsanslag</i>		110,000
Säger för patent- och registreringsväsendet m. m.			1,457,000
F. Diverse.			
1	Ersättning till statens allmänna fastighetsfond, <i>förslagsanslag</i>		373,500
2	Bidrag till internationell patrulleringstjänst i norra Atlanten, <i>förslagsanslag</i>		13,000
3	Bidrag till internationella byrån i Bryssel för handelsstatistik, <i>förslagsanslag</i>		700
4	Bidrag till internationella byrån i Paris för utställningar, <i>förslagsanslag</i>		2,400
5	Bidrag till underhållande av en fyr å Kap Spartel, <i>förslagsanslag</i>		4,000
6	Bidrag till patentunionens internationella byrå i Bern, <i>förslagsanslag</i>		4,000
7	Avsättning till fonden för idrottens främjande, <i>förslagsanslag</i>		1,250,000
8	Kommittéer och utredningar genom sakkunniga, <i>reservationsanslag</i>		120,000
9	Extra utgifter, <i>reservationsanslag</i>		10,000
10	Dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst, <i>förslagsanslag</i>		660,000
Säger för diverse			2,437,600
Summa			13,356,500

Verkliga utgifter.

XI. Elfte huvudtiteln. Pensionsväsendet.

		Kronor	Kronor
A. Civila pensionsväsendet.			
1	Pensionering av civila tjänst innehavare, <i>förslagsanslag</i>		5,200,000
2	Avsättning till civila pensionsfonden		1,600,000
3	Förvaltningsbidrag till civilstatens änke- och pupill- kassa		50,000
4	Pensionsreglering för f. d. civila befattningshavare i statens tjänst m. fl. pensionärer, <i>förslagsanslag</i>		3,000,000
5	Dyrtidstillägg åt f. d. civila befattningshavare i statens tjänst m. fl. pensionärer, <i>förslagsanslag</i>		3,200,000
6	Dyrtidstillägg åt pensionsberättigade änkor och barn efter civila befattningshavare i statens tjänst m. fl., <i>förslagsanslag</i>		1,850,000
7	Statens andel i kostnaden för pensionering av vissa överåriga extra provinsialläkare, <i>förslagsanslag</i>		18,000
8	Understöd till vissa f. d. anställningshavare vid sinnes- sjukhusen, <i>förslagsanslag</i>		35,000
9	Statens andel i kostnaden för pensionering av vissa överåriga lasarettsläkare, <i>förslagsanslag</i>		5,000
10	Bidrag till sjuksköterskors pensionering, <i>förslagsanslag</i>		200
11	Statens bidrag till pensionering av barnmorskor, <i>för- slagsanslag</i>		1,000
12	Statsverket åliggande, av andra medel ej utgående er- sättningar i anledning av olycksfall i arbete, <i>förslags- anslag</i>		430,000
13	Pensionering av förmän och arbetare vid statens järn- vägsbyggnader samt statens vattenfallsverks bygg- nadsavdelning, <i>förslagsanslag</i>		170,000
14	Understöd åt änkor och barn efter tjänstemän vid tull- verket, <i>förslagsanslag</i>		25,000
15	Bidrag till tullstatens enskilda pensionsinrättning, <i>för- slagsanslag</i>		55,000
16	Bidrag till pensioneringskostnaderna för statens pen- sionsanstalt, <i>förslagsanslag</i>		1,000,000
17	Bidrag till kungl. hovkapellet pensionsinrättning		5,000
18	Bidrag till universitetets i Uppsala pensionsinrättning för tjänstemäns änkor och barn		9,000

		Kronor	Kronor
19	Bidrag till pensionsinrättningen för änkor och barn efter ämbets- och tjänstemän vid universitetet i Lund.....		7,200
20	Bidrag till pensionering av änkor och barn efter lärare vid allmänna läroverk, pedagogier, seminarier m. m.		157,276
21	Bidrag till pensionering av den kvinnliga lärarpersonalen vid de statsunderstödda enskilda läroanstalterna, <i>förslagsanslag</i>		60,000
22	Tilläggs pensioner åt vissa lärarinnor vid de statsunderstödda enskilda läroanstalterna, <i>förslagsanslag</i>		420,000
23	Pensioner åt vissa f. d. befattningshavare vid lotsverket, <i>förslagsanslag</i>		15,000
24	Ersättning åt efterlevande till befattningshavare vid lotsverket, som avlidit till följd av olycksfall i tjänsten, <i>förslagsanslag</i>		12,000
25	Understöd åt vissa förutvarande befattningshavare vid lotsverket eller deras änkor och barn.....		15,000
Handelsflottans pensionsanstalt:			
26	Bidrag till pensionsanstalten, <i>förslagsanslag</i>	140,000	
27	Förbättring av pensioneringen inom fjärde klassen, <i>förslagsanslag</i>	35,000	
28	Förbättring av pensioneringen inom de tre första klasserna.....	31,000	
29	Tilläggs pensioner under år 1936 åt pensionstagarna, <i>förslagsanslag</i>	125,000	
30	Förvaltningsbidrag.....	1,500	
31	Ersättning för skada till följd av olycksfall, som förorsakats av krigsförhållandena under 1914—1919 års världskrig, <i>förslagsanslag</i>		332,500
	Säger för civila pensionsväsendet		17,722,176
B. Militära pensionsväsendet.			
1	Pensionering av militära befattningshavare, <i>förslagsanslag</i>		13,200,000
2	Vadstena krigsmanshuskassa, <i>förslagsanslag</i>		1,160,000
3	Pensionering av f. d. daglönare vid marinen, <i>förslagsanslag</i>		250,000
4	Pensionering av viss flottans gemenskap, <i>förslagsanslag</i>		150,000
5	Dyrtidstillägg åt f. d. militära befattningshavare m. fl., <i>förslagsanslag</i>		1,600,000
6	Dyrtidstillägg åt pensionerade båtsmän och marinsoldater samt Vadstena krigsmanshuskassas understödstagare, <i>förslagsanslag</i>		1,000,000
Arméns familjepensionskassa:			
7	Bidrag till pensionering av änkor och barn efter befäl och underbefäl med vederlikar vid armén	118,000	
8	Förvaltningsbidrag, <i>förslagsanslag</i>	55,100	
			173,100

		Kronor	Kronor
Marinens familjepensionskassa:			
9	Ersättning för minskade inkomster till flottans pensionskassas gratialfond	16,650	
10	Bidrag till pensionering av änkor och barn efter befäl och underbefäl med vederlikar vid marinen	43,000	
11	Förvaltningsbidrag, <i>förslagsanslag</i>	29,800	89,450
12	Pensionstillägg åt änkor och barn efter militära befattningshavare, <i>förslagsanslag</i>		120,000
13	Dyrtidstillägg åt pensionsberättigade änkor och barn efter militära befattningshavare, <i>förslagsanslag</i>		550,000
14	Bidrag till ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, <i>förslagsanslag</i>		1,125,000
	Säger för militära pensionsväsendet		19,417,550
 C. Gemensamma anslag.			
1	Allmänna indragningsstaten, <i>förslagsanslag</i>		200,000
2	Pensioner enligt tjänstepensionsreglementet för arbetare, <i>förslagsanslag</i>		350,000
3	Pensionering av viss arbetarpersonal i statens tjänst, <i>förslagsanslag</i>		10,000
4	Diverse pensioner och understöd m. m., <i>förslagsanslag</i>		1,800,274
	Säger för gemensamma anslag		2.360.274
	Summa		39,500,000

Verkliga utgifter.**XII. Oförutsedda utgifter.**

	Kronor
Oförutsedda utgifter, <i>förslagsanslag</i>	1,000,000

Verkliga utgifter.

XIII. Riksdagen och dess verk m. m.

		Kronor	Kronor
	Riksdagen:		
1	Arvoden till riksdagens ledamöter, <i>förslagsanslag</i>	1,471,500	
2	Reseersättningar till riksdagens ledamöter, <i>förslagsanslag</i>	154,000	
3	Avlöningar till personal, <i>förslagsanslag</i>	511,500	
4	Kostnader för riksdagstrycket, <i>förslagsanslag</i>	450,000	
5	Utgivande av särskilda publikationer, <i>förslagsanslag</i>	7,000	
6	Övriga omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	123,500	2,717,500
7	Allmänt kyrkomöte, <i>förslagsanslag</i>		100,000
	Riksdagens revisorer:		
8	Arvoden till revisorerna, <i>förslagsanslag</i>	33,600	
9	Avlöningar till personal, <i>förslagsanslag</i>	42,900	
10	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	26,000	102,500
	Riksgäldskontoret:		
11	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	489,200	
12	Kostnader vid emission av statslån m. m., <i>förslagsanslag</i>	118,500	
13	Övriga omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	89,300	697,000
	Riksdagens hus:		
14	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	44,000	
15	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	85,000	129,000
	Riksdagsbiblioteket:		
16	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	48,200	
17	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	6,800	
18	Bokinköp och bokbindning, <i>reservationsanslag</i>	28,000	83,000
	Justitieombudsmannen och hans expedition:		
19	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	53,900	
20	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	9,400	63,300
	Militieombudsmannen och hans expedition:		
21	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	51,800	
22	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	14,600	66,400
23	Pensioner åt f. d. befattningshavare m. fl., <i>förslagsanslag</i>		46,400
24	Avsättning till pensionsfonden för vissa riksdagens verk		14,200
25	Ersättning till statens allmänna fastighetsfond, <i>förslagsanslag</i>		79,300
26	Dyrtidstillägg åt befattningshavare m. fl., <i>förslagsanslag</i>		58,000
27	Dyrtidstillägg åt f. d. befattningshavare m. fl. pensionärer, <i>förslagsanslag</i>		7,300
	Summa		4,163,900

Verkliga utgifter.

XIV. Räntor å statsskulden m. m.

		Kronor	Kronor
A. Den fonderade statsskulden.			
Av staten upptagna obligationslån m. m.:			
1	Ränta å 1886 års 3 1/2 % amorteringslån, förslagsanslag.....	1,400,260	
2	» » 1888 » 3 % lån.....	725,494	
3	» » 1894 » 3 % »	506,358	
4	» » 1900 » 3 1/2 % »	1,271,200	
5	» » 1904, 1906 och 1907 årens 3 1/2 % lån...	4,404,960	
6	» » 1908 års 3 1/2 % lån	1,906,800	
7	» » 1911 » 3 1/2 % »	2,520,000	
8	» » 1927 » 4 1/2 % »	3,036,011	
9	» » 1929 » 4 1/2 % »	9,250,628	
10	» » 1930 » 4 1/2 % »	12,296,975	
11	» » 1931 » 4 % amorteringslån.....	4,938,356	
12	Vinster » 1931 » premieobligationslån	4,300,000	
13	Ränta » 1932 » 4 1/2 % lån	5,245,484	
14	» » 1932 » 4 % »	1,200,000	
15	» » 1933 » 4 % » av den 15/3.....	3,406,996	
16	» » 1933 » 4 % amorteringslån.....	1,876,060	
17	Vinster » 1933 » premieobligationslån	6,020,000	
18	Ränta » 1933 » 4 % lån av den 1/10.....	2,880,000	
19	» » 1933 » 3 1/2 % » , förslagsanslag.....	5,582,255	
20	» » 1934 » 3 1/2 % amorteringslån.....	2,450,000	
21	» » 1934 » 3 % lån, förslagsanslag.....	825,000	
22	» » 1935 » 2 1/3 % »	1,250,000	
23	» » statsskuldförbindelser, förslagsanslag.....	2,558,000	79,850,837
Lån hos statsinstitutioner och fonder:			
24	Ränta å lån hos statens pensionsanstalt, förslagsanslag.....	6,045,000	
25	» » » » pensionsförsäkringsfonden, förslagsanslag.....	840,000	
26	» » » » postverkets pensionsfond, förslagsanslag.....	550,000	
27	» » » » telegrafverkets pensionsfond, förslagsanslag.....	400,000	
28	» » » » statens järnvägars pensionsfond, förslagsanslag.....	1,340,000	

		Kronor	Kronor
29	Ränta å lån hos postverkets förnyelsefond, <i>förslagsanslag</i>	400,000	
30	» » » » telegrafverkets förnyelsefond, <i>förslagsanslag</i>	480,000	
31	» » » » vattenfallsverkens förnyelsefonder, <i>förslagsanslag</i>	1,580,000	
32	» » » » sparbankernas säkerhetskassa, <i>förslagsanslag</i>	30,000	11,665,000
Övrig fonderad statsskuld:			
33	Ränta å Uppsala—Gävle järnvägsaktiebolags av staten övertagna reverslån av år 1930.....	147,659	
34	Årsanslaget till Hans Maj:t Konungen, <i>reservationsanslag</i>	300,000	
35	Ränta å köpeskillingen för fastigheten nr 1 i kvarteret Lejonet i Stockholm, <i>reservationsanslag</i>	90,000	
36	Ränta å konung Carl XIII:s hemgiftskapital, <i>reservationsanslag</i>	7,500	
37	Ränta å Göta kanals reparationsfond.....	7,045	552,204
Säger för den fonderade statsskulden			92,068,041
B. Den tillfälliga statsskulden.			
1	Räntor å statsskuld förbindelser samt diskont å växlar m. m., <i>förslagsanslag</i>		1,580,000
C. Fonder m. m.			
1	Ränta å vissa till riksgäldskontorets förvaltning överlämnade medel, <i>förslagsanslag</i>		220,000
2	Ränta å pensionsfonden för vissa riksdagens verk, <i>förslagsanslag</i>		13,000
3	Ränta å Bergsjö bredspårsfond, <i>förslagsanslag</i>		5,159
4	Ränta å medgiven och beräknad, ännu icke verkställd upplåning, <i>förslagsanslag</i>		500,000
5	Kursförluster vid likvider i utländsk valuta av räntor å vissa statslån, <i>förslagsanslag</i>		700,000
Säger för fonder m. m.			1,438,159
Summa			95,086,200

Utgifter för kapitalökning.

I. Statens affärsverksamhet.

		Att täckas av		Summa Kronor
		låne- medel Kronor	andra stats- inkomster Kronor	
A. Postverket.				
1	Inköp av inventarier för postverkets behov, <i>reservationsanslag</i>	450,000		
2	Posthusbyggnad å Östermalm i Stockholm, <i>reservationsanslag</i>	820,000		
3	Inköp för postverkets räkning av fastighet å Norrmalm i Stockholm, <i>reservationsanslag</i>	310,000		
4	Posthusbyggnad å Kungsholmen i Stockholm, <i>reservationsanslag</i>	* 1,100,000		
5	Nybyggnad för paketomsorteringsexpeditionen i Ånge, <i>reservationsanslag</i>	95,000		
6	Belysningsanläggningar för luftfartsleder, <i>reservationsanslag</i>	135,000		
	Säger för postverket	2,910,000		2,910,000
B. Telegrafverket.				
1	Förrådsbyggnad i Älvsjö i Stockholm, <i>reservationsanslag</i>	* 450,000		
2	Telefonstationsbyggnad i Sundbyberg, <i>reservationsanslag</i>	* 345,000		
3	Inköp för telegrafverkets räkning av fastighet i Råsunda, <i>reservationsanslag</i>	* 30,000		
4	Telefonstationsbyggnad i Tureberg, <i>reservationsanslag</i>	* 125,000		
5	Ny kontorsbyggnad vid telegrafverkets verkstad i Nynäshamn, <i>reservationsanslag</i>	200,000		
6	Telefonstationsbyggnad i Norrköping, <i>reservationsanslag</i>	200,000		
7	Inköp för telegrafverkets räkning av förrådstomt i Göteborg, <i>reservationsanslag</i>	43,000		
8	Telefonstationsbyggnad i Sandviken, <i>reservationsanslag</i>	106,000		
9	Telefonstationsbyggnad i Boden, <i>reservationsanslag</i>	200,000		
10	Fortsatt utveckling av statens telefon- och telegrafväsende, <i>reservationsanslag</i>	15,600,000		
11	Ny radioanläggning för flygplatsen vid Bulltofta, <i>reservationsanslag</i>	140,000		
	Säger för telegrafverket	17,439,000		17,439,000

* Beräknat belopp.

	C. Statens järnvägar.	Att täckas av		Summa Kronor
		lånemedel Kronor	andra stats- inkomster Kronor	
	Nya byggnader och anläggningar vid statens trafikerade järnvägar:			
	Dubbelspårsbyggnader och linjeomläggningar:			
1	Dubbelspårsanläggning mellan Göteborg och Almedal, <i>reservationsanslag</i>	650,000		
2	Fortlöpande förstärkning av spåröverbyggnaden, <i>reservationsanslag</i>	1,550,000		
3	Skenfria vägkorsningar m. m., <i>reservationsanslag</i>	200,000		
	Husbyggnader:			
4	Om- och tillbyggnad av turiststationen i Riksgränsen, <i>reservationsanslag</i>	200,000		
5	Växel- och signalsäkerhetsanläggningar, <i>reservationsanslag</i>	1,500,000		
6	Telefonledningar och kabelarbeten, <i>reservationsanslag</i>	200,000		
7	Elektrifiering av banorna Laxå—Charlottenberg, Södertälje södra—Eskilstuna med bilinjer och Uppsala—Gävle, <i>reservationsanslag</i>	3,430,000		
8	Elektrifiering av banan Tomtebodå—Värtan m. fl. linjer m. m., <i>reservationsanslag</i>	2,400,000		
9	Dispositionsanslag för oförutsedda och mindre arbeten, <i>reservationsanslag</i>	500,000		
	Nya statsbanebyggnader:			
10	Inlandsbanan mellan Volgsjön och Gällivare, <i>reservationsanslag</i>		3,500,000	
	Rullande materiel:			
11	Elektriska lokomotiv, <i>reservationsanslag</i>	1,650,000		
12	Person- och resgodsvagnar, <i>reservationsanslag</i>	1,450,000		
13	Postvagnar, <i>reservationsanslag</i>	500,000		
	Automobiltrafik:			
14	Anläggningar och förlag för automobiltrafik, <i>reservationsanslag</i>	2,000,000		
	Säger för statens järnvägar	16,230,000	3,500,000	19,730,000
	D. Statens vattenfallsverk.			
	Kraftverken:			
	Trollhätte kraftverk:			
1	Ny tilloppskanal till Trollhätte kraftstation, <i>reservationsanslag</i>	800,000		
2	Rensningsarbeten i Göta älv för huvudreglering av Vänern, <i>reservationsanslag</i>	500,000		
3	Kanal genom Huvudnäsön, <i>reservationsanslag</i>	600,000		

		Att täckas av		Summa Kronor
		låne- medel Kronor	andra stats- inkomster Kronor	
	Västerås kraftverk:			
4	Driftchefsbo- stad m. m. vid ångkraft- stationen i Västerås, <i>reservationsanslag</i>	75,000		
	Älvkarleby kraftverk:			
5	Ersättning till Lanforsens kraftaktie- bolag för garanterad dygnsreglering i Dalälven, <i>reservationsanslag</i>	325,000		
	Norrländska kraftverken:			
6	En andra avloppstunnel vid Porjus kraftstation, <i>reservationsanslag</i>	200,000		
7	Kraftstation vid Stadsforsen i Indals- älven, <i>reservationsanslag</i>	2,500,000		
8	Ett andra maskinaggregat vid Sillre kraftstation, <i>reservationsanslag</i>	450,000		
9	Stamlinjesystem Porjus—Västerås m. m., <i>reservationsanslag</i>	4,300,000		
10	Distributionsanläggningar och därmed sammanhängande arbeten vid statens kraftverk, <i>reservationsanslag</i>	6,000,000		
	Gemensamt anslag:			
11	Kontorsbyggnad för statens vattenfalls- verks räkning i kvarteret Björnen i Stockholm, <i>reservationsanslag</i>	235,000		
	Säger för statens vattenfallsverk	15,985,000		15,985,000
	Summa	52,564,000	3,500,000	56,064,000

Utgifter för kapitalökning.

II. Statens allmänna fastighetsfond.

	Att täckas av		Summa Kronor
	lånemedel Kronor	andra stats- inkomster Kronor	
1	Justitiedepartementet:		
	Uppförande av anstalt för män, som ådömts ungdomsfängelse, <i>reservationsanslag</i>		
	*400,000		400,000
2	Utrikesdepartementet:		
	Inköp av tomt och uppförande av beskickningshus i Warszawa, <i>reservationsanslag</i>		
	475,000		475,000
3	Socialdepartementet:		
	Byggnader för statens bakteriologiska laboratorium, <i>reservationsanslag</i>		
4	Vissa byggnadsarbeten vid statens sjuksjukhus, <i>reservationsanslag</i>		
	*2,848,000		
	Säger för socialdepartementet		3,178,000
5	Kommunikationsdepartementet:		
	Nybyggnad för Kungl. Maj:ts kansli, <i>reservationsanslag</i>		
	125,000		
6	Beredande av utvidgade lokaler åt generaltullstyrelsen m. m., <i>reservationsanslag</i>		
	215,000		
7	Ny värmeledning i fastigheten nr 6 i kvarteret Rosenbad i Stockholm, <i>reservationsanslag</i>		
		24,000	
8	Inredning av portvaktsbostad m. m. i huset nr 7 Birgerjarlsgatan i Stockholm, <i>reservationsanslag</i>		
		17,500	
9	Nybyggnad för statens väginstitut, <i>reservationsanslag</i> , att utgå av automobilskattemedel		
		*250,000	
10	Anordnande av lokaler för länsarkitekten i Nyköping m. m., <i>reservationsanslag</i>		
		16,500	
11	Beredande av utvidgade lokaler åt länsstyrelsen i Kalmar län, <i>reservationsanslag</i>		
	78,000		
12	Beredande av lokaler för den biträdande länsarkitekten i Kristianstad m. m., <i>reservationsanslag</i>		
		25,000	
13	Nybyggnad för lantmäterikontoret i Gävleborgs län, <i>reservationsanslag</i>		
	145,000		

* Beräknat belopp.

		Att täckas av		Summa
		länemedel	andra stats- inkomster	
		Kronor	Kronor	Kronor
14	Till- och ombyggnad av landsstatshuset i Härnösand, <i>reservationsanslag</i>	120,000		
15	Tillbyggnad till lantmäterikontorshuset i Umeå, <i>reservationsanslag</i>	72,000		
	Säger för kommunikationsdepartementet	755,000	333,000	1,088,000
	Ecklesiastikdepartementet:			
16	Anordnande av värmeledning i vissa vaktmästarbostäder vid naturhistoriska riksmuseet, <i>reservationsanslag</i>		12,000	
17	Om- och nybyggnadsarbeten för statens historiska museum m. m., <i>reservationsanslag</i>	850,000		
18	Reparations- och inredningsarbeten i folkskoleseminariets i Uppsala f. d. byggnad, <i>reservationsanslag</i>		100,000	
19	Uppförande av en byggnad för botaniska institutionen vid universitetet i Uppsala, <i>reservationsanslag</i>	150,000		
20	Uppförande av en byggnad för kemiska institutionen vid universitetet i Lund, <i>reservationsanslag</i>	550,000		
21	Inköp av fastigheten nr 3 i kvarteret Bispén i Lund m. m. och dess omändring till lokal för de statistiska och matematiska institutionerna vid universitetet i Lund, <i>reservationsanslag</i> . .	*182,000		
22	Uppförande av byggnader för karolinska sjukhuset i Stockholm m. m., <i>reservationsanslag</i>	2,500,000		
23	Uppförande av en byggnad för fackavdelningen för skeppsbyggeri m. m. vid Chalmers tekniska institut, <i>reservationsanslag</i>	*370,000		
24	Uppförande av en bostadsbyggnad vid folkskoleseminariet i Lund m. m., <i>reservationsanslag</i>	50,000		
	Säger för ecklesiastikdepartementet	4,652,000	112,000	4,764,000
	Jordbruksdepartementet:			
25	Byggnadsarbeten vid statens maskin- och redskapsprovsningsanstalter, <i>reservationsanslag</i>	*150,000		
26	Byggnadsarbeten vid skogshögskolan, <i>reservationsanslag</i>		14,700	
	Säger för jordbruksdepartementet	150,000	14,700	164,700
	Summa	9,610,000	459,700	10,069,700

* Beräknat belopp.

Utgifter för kapitalökning.

III. Fonden för statens aktier.

	Att täckas av		Summa Kronor
	lånemedel Kronor	andra stats- inkomster Kronor	
Tecknande av aktier i aktiebolaget Aerotransport, <i>reservationsanslag</i>	1,250,000		1,250,000

Utgifter för kapitalökning.

IV. Statens utlåningsfonder.

	Att täckas av		Summa Kronor
	lånemedel Kronor	andra stats- inkomster Kronor	
1 Lånefonden för bostadsförsörjning för mindre bemedlade, barnrika familjer, <i>reservationsanslag</i>	15,000,000		15,000,000
2 Lånefonden för bostadsbyggande i städer och stadslignande samhällen, <i>reservationsanslag</i>	3,000,000		3,000,000
3 Lånefonden för främjande av bostadsbyggande på landsbygden, <i>reservationsanslag</i>	2,000,000		2,000,000
4 Lånefonden för lantarbetarbostäder, <i>reservationsanslag</i>	240,000	60,000	300,000
5 Studielånefonden, <i>reservationsanslag</i>		50,000	50,000
6 Gödselvårdslånefonden, <i>reservationsanslag</i>	227,500	122,500	350,000
7 Statens kalkbrukslånefond, <i>reservationsanslag</i>	200,000		200,000
8 Statens sekundärlånefond för jordbrukare, <i>reservationsanslag</i>	20,000,000		20,000,000
9 Egnahemslånefonden, <i>reservationsanslag</i>	2,070,000	230,000	2,300,000
10 Arrendeegnahemsfonden, <i>reservationsanslag</i>	1,000,000	800,000	1,800,000
11 Arrendelånefonden, <i>reservationsanslag</i>		175,000	175,000
12 Arbetarsmåbrukslånefonden, <i>reservationsanslag</i>		4,400,000	4,400,000
13 Täckdikningslånefonden, <i>reservationsanslag</i>	385,000	315,000	700,000
14 Kommunskogslånefonden, <i>reservationsanslag</i>	22,500	2,500	25,000
15 Fonden för låneunderstöd: Lån till utvidgning av Vilhelmsro anstalt för fallandesjuka, <i>reservationsanslag</i>		110,000	110,000
Summa	44,145,000	6,265,000	50,410,000

Utgifter för kapitalökning.

V. Statsverkets fond av rusdrycksmedel.

	Att täckas av		Summa
	lånemedel	andra stats- inkomster	
	Kronor	Kronor	Kronor
Statsverkets fond av rusdrycksmedel		58,500	58,500

Utgifter för kapitalökning.

VI. Fonden för förlag till statsverket.

	Att täckas av		Summa
	lånemedel	andra stats- inkomster	
	Kronor	Kronor	Kronor
Förskott av kostnader för uppgörande av bygg- nadsplaner, <i>reservationsanslag</i>	200,000		200,000

Utgifter för kapitalökning.

VII. Fonden för mötande av förluster å aktiebolaget Kreditkassan av år 1922.

	Att täckas av		Summa Kronor
	lånedel Kronor	andra stats- inkomster Kronor	
Fonden för mötande av förluster å aktiebolaget Kreditkassan av år 1922		5,000,000	5,000,000

Utgifter för kapitalökning.

VIII. Avbetalning å statsskulden.

		Att täckas av		Summa
		låne- medel Kronor	andra stats- inkomster Kronor	Kronor
A. Amortering å vissa lån.				
1	1886 års 3 1/2 % lån, <i>förslagsanslag</i>		1,038,400	
2	1931 » 4 % »		1,020,100	
3	1933 » 4 % »		1,298,600	
4	Uppsala—Gävle järnvägsaktiebolags av staten övertagna reverslån av år 1930		97,400	
	Säger för amortering å vissa lån		3,454,500	3,454,500
B. Avskrivning av lånekapital m. m.				
1	Nedskrivning av statens järnvägars lånekapital		4,000,000	
	Avskrivning av till allmänna arbeten m. m. anvisat lånekapital:			
2	<i>Förslagsanslag</i> , därav 7,000,000 kronor att utgå av automobilskatte-			
	medel 57,500,000			
3	<i>Reservationsanslag</i> 59,000,000		116,500,000	
4	Avskrivning av lånekapital, anvisat åt svenska spannmålsföreningen		5,000,000	
5	Täckande av lånemedelsförluster, bokförda å riksgäldskontorets avskrivningskonto		1,000,000	
	Säger för avskrivning av lånekapital m. m.		126,500,000	126,500,000
	Summa		129,954,500	129,954,500

Totalsumman av de i riksstaten förekommande utgifter uppgår till 1,167,069,100 kronor eller samma belopp, vartill statsverkets inkomster för budgetåret 1936/1937 här förut beräknats; och erhåller riksstaten följande utseende:

Riksstat för budget-

		Kronor
Inkomster:		
A. Egentliga statsinkomster:		
I. Skatter.....	753,450,000	
II. Uppbörd i statens verksamhet.....	54,060,000	
III. Bidrag från folkpensioneringsfonden	18,000,000	
IV. Diverse inkomster.....	8,418,500	
		833,928,500
B. Inkomster av statens produktiva fonder:		
I. Statens affärsverksamhet.....	121,030,000	
II. Statens allmänna fastighetsfond.....	7,300,000	
III. Fonden för statens aktier.....	13,595,000	
IV. Statens utlåningsfonder.....	15,524,900	
V. Statsverkets fond av rusdrycksmedel.....	480,000	
		157,929,900
C. Andel i riksbankens vinst.....		4,500,000
D. Riksgäldskontorets inkomstmedel		3,925,000
E. I anspråk tagna kapitaltillgångar		59,016,700
F. Lånemedel		107,769,000
		Summa 1,167,069,100

året 1936/1937.

			Kronor
Utgifter:			
A. Verkliga utgifter:			
I. Första huvudtiteln		1,749,000	
II. Andra »		14,800,200	
III. Tredje »		7,006,300	
IV. Fjärde »		126,041,200	
V. Femte »		217,796,000	
VI. Sjätte »		105,997,000	
VII. Sjunde »		53,361,500	
VIII. Åttonde »		159,128,900	
IX. Nionde »		75,075,700	
X. Tionde »		13,356,500	
XI. Elfte »		39,500,000	
	Säger	813,812,300	
XII. Oförutsedda utgifter.....		1,000,000	
XIII. Riksdagen och dess verk m. m.		4,163,900	
XIV. Räntor å statsskulden m. m.		95,086,200	914,062,400
B. Utgifter för kapitalökning:			
	Att täckas av		
	länemedel	andra stats- inkomster	Summa
I. Statens affärsverksamhet	52,564,000	3,500,000	56,064,000
II. Statens allmänna fastig- hetsfond.....	9,610,000	459,700	10,069,700
III. Fonden för statens aktier	1,250,000		1,250,000
IV. Statens utlåningsfonder..	44,145,000	6,265,000	50,410,000
V. Statsverkets fond av rus- drycksmedel.....		58,500	58,500
VI. Fonden för förlag till stats- verket	200,000		200,000
VII. Fonden för mötande av förluster å aktiebolaget Kreditkassan av år 1922		5,000,000	5,000,000
VIII. Avbetalning å statsskulden		129,954,500	129,954,500
	Säger	107,769,000	145,237,700
			253,006,700
			Summa
			1,167,069,100

Samtliga de i denna proposition åberopade eller i övrigt med statsregleringen sammanhängande handlingar skola tillhandahållas riksdagens vederbörande utskott.

GUSTAF.

Ernst Wigfors.

*Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 3 januari
1936.*

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena SANDLER, statsråden
UNDÉN, SCHLYTER, WIGFORSS, MÖLLER, LEVINSON, VENNERSTRÖM, LEO,
ENGBERG, EKMAN, SKÖLD.

Med återopande av de förslag till riksdagen, varom, enligt vad som framgår av statsrådsprotokollet för denna dag, vederbörande departementschefer hemställt i avseende å

inkomsterna samt i avseende å

utgifterna, för flera huvudtitlar gemensamma frågor, första till och med elfte huvudtitlarna, oförutsedda utgifter, riksdagen och dess verk m. m., räntor å statsskulden m. m. samt utgifter för kapitalökning, föredrager chefen för finansdepartementet, statsrådet Wigforss, ett i överensstämmelse med Kungl. Maj:ts enligt samma protokoll fattade beslut uppsatt förslag till proposition angående statsverkets tillstånd och behov under budgetåret 1936/1937.

Departementschefen hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att godkänna sistberörda förslag och alltså upptaga statsverkets inkomster och utgifter på sätt bilaga till detta protokoll utvisar.

Till vad föredragande departementschefen sålunda, med instämmande av statsrådets övriga ledamöter, hemställt finner Hans Maj:t Konungen gott lämna bifall och förordnar tillika, att omförmälda proposition skall i enlighet därmed avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

R. Borgström.

1936 års statsverksproposition.

Inkomsterna.

Utdrag av protokollet över finansärenden hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 3 januari 1936.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena SANDLER, statsråden UNDÉN, SCHLYTER, WIGFORSS, MÖLLER, LEVINSON, VENNERSTRÖM, LEO, ENGBERG, EKMAN, SKÖLD.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Wigforss, anför:

Jag anhåller nu att få underställa Kungl. Maj:ts prövning finansplan och inkomstberäkning för budgetåret 1936/1937 jämte därmed sammanhängande frågor.

Härvid har jag att anmäla dels riksräkenskapsverkets skrivelse den 10 december 1935 med inkomstberäkning för nämnda budgetår, dels ock riksgäldskontorets skrivelse den 21 november 1935 med förslagsberäkningar över sådana riksgäldskontorets inkomster, som böra upptagas i riksstaten.

Det ekonomiska läget.

Vid förra årsskiftet, då finansplanen och inkomstberäkningen för budgetåret 1935/1936 underställdes Kungl. Maj:ts prövning, framhölls, att expansionstendenserna på hemmamarknaden icke finge undanskymma de osäkerhetsmoment, som vidlådde konjunkturuppsvinget. Då ovissheten om den internationella utvecklingen var betydande, syntes anledning föreligga att icke utan vidare räkna med en fortsatt förbättring av kon-

junkturläget. Å andra sidan saknades skäl att befara en ny vändning till det sämre.

Farhågorna för nya störningar ha tyvärr besannats. Icke endast i politiskt avseende utan även med tanke på den rent ekonomiska utvecklingen har det förflutna året varit rikt på orosanledningar. Märkligt är, att konjunkturuppsvinget trots detta fortgått i ett flertal länder och alltså visat en större inre styrka, än man för något år sedan vågade antaga. I de fall, då utvecklingen alltjämt präglats av en utbredd depressionstendens, såsom förhållandet varit i bl. a. Frankrike, Schweiz och Holland, har detta närmast förklarats av att man för att upprätthålla valutans yttre värde vid dess ursprungliga nivå sett sig nödsakad att utöva tryck på den inre marknaden.

Med hänsyn till den betydelse, som den valutapolitiska utvecklingen erhållit för gestaltningen av den allmänna konjunkturen, synes det motiverat att inledningsvis erinra om de viktigaste förändringarna i läget på *valutamarknaden* under det gångna året.

Pund sterling visade under början av år 1935 samma svaghet gentemot dollars och kontinentalvalutorna, som i stort sett karakteriserat utvecklingen under föregående år. Efter en övergående kris i slutet av februari och början av mars, då pundets värde i dollars efter Londonnoteringen sjönk ända till c:a 4.73 och guldpriset var 149.4 sh. per uns fint guld, visade pundet under andra kvartalet en återhämtning, som i maj återfört dess värde i dollars till c:a 4.95. Därefter — och detta torde få betecknas såsom det betydelsefullaste nya drag i valutasituationen, som utvecklingen under året medfört — har pundkursen hållits i huvudsak konstant gentemot guld, dollars och francs, väsentligen genom direkta ingripanden på valutamarknaden från centralbankernas och valutafondernas sida. Under senare hälften av året har man alltså haft att räkna med en de facto-stabilisering av de viktigaste valutornas inbördes värdeförhållande.

Den nyvunna fastheten i valutarelationerna har framstått som hotad från två håll. Farhågor ha främst gjort sig gällande beträffande de återstående guldvalutornas ställning. Därjämte har man emellertid ansett sig böra räkna med möjligheten av en ytterligare värdeminskning för dollars.

Dollarvalutan har under hela det förflutna året tekniskt sett varit stark. Samtidigt som de amerikanska myndigheterna i stor utsträckning inköpt silver på främmande marknader, har en betydande guldinströmning till Förenta staterna pågått. Överskottet på utrikeshandeln har emellertid varit sjunkande, och förklaringen till dollarns styrka måste sålunda sökas i kapitalimport. Tillgängliga uppgifter tyda också på en omfattande hemtagning av i utlandet placerade tillgångar såväl som på europeisk kapitalexport till Förenta staterna under trycket av stigande politisk oro i Europa och till följd av en begynnande börshausse i Förenta staterna.

I den mån dollarns styrka förklarats av kapitalrörelser av övergående natur, har dess varaktighet med skäl kunnat ifrågasättas. Det är under dessa förhållanden naturligt att man funnit sig böra fästa vikt vid att de amerikanska bankernas reserver nått en exceptionell omfattning, som kunnat möj-

liggöra en avsevärd kreditutvidgning och därmed en för valutans värde på längre sikt möjligen ogynnsam prisstegring. Till farhågorna har bidragit, att olika politiska faktorer framstått såsom tänkbara motiv i alla händelser för underlåtenhet från myndigheternas sida att utnyttja de möjligheter till kontroll över utvecklingen, som skapats främst genom den nya banklagen.

Det egentliga hotet mot den relativa valutastabilitet, vartill man under året nått fram, synes dock ha legat mindre i dollarns utvecklingstendens än i möjligheten, att de återstående guldvalutorna eller någon av dem i en eller annan form skulle devalveras.

I Frankrike har valutans vid skilda tillfällen utsatts för starkt tryck. Guldutströmningen har under vissa tider tagit en omfattning, som väckt oro, trots att tillgängliga reserver förblivit fullt tillräckliga för ett effektivt försvar av valutans värde. Vidare ha inre finansiella och ekonomiska svårigheter föranlett överväganden att förändra penningvärdet. En följd därav har blivit, att läget på kreditmarknaden visat en orolig utveckling; bl. a. ha diskontosatserna vid ett par tillfällen kraftigt åtstramats. Man har vidare med stöd av en serie ekonomiska dekret, utfärdade av regeringen på basis av vidsträckta fullmakter, eftersträvat budgetbalans genom deflation.

I Holland och Schweiz ha de inre svårigheterna varit av annan art än i Frankrike; budgetära svårigheter ha spelat en underordnad roll och i stället ha faktorer som hamnarnas ekonomiska ställning resp. nedgången i ränteinkomsterna från utlandet och den interna skuldsättningen stått i förgrunden. Även en kapitalutströmning med omisskännligt valutaspekulativ karakter har vid olika tillfällen utsatt schweizerfrancs och floriner för ett starkt tryck. Emellertid har man jämväl i dessa båda länder hittills lyckats bevara den gamla värderelationen i förhållande till guld. Svårigheterna ha motiverat dels en tidvis starkt restriktiv kreditpolitik, dels en utvidgning av regeringarnas fullmakter beträffande kontrollen över det ekonomiska livet.

Beträffande den valutapolitiska utvecklingen i övrigt må erinras därom, att de belgiska bankernas redan tidigare vanskliga ställning under våren undergick en försämring, som i förening med ekonomiska svårigheter av mera allmän natur, närmast hänförliga till det fortsatta prisfallet i guld räknat, framkallade en nedskrivning av den belgiska francens värde med 28 procent. — Italien, vars valuta någon tid blott formellt varit anknuten till guldet, har i samband med den politiska utvecklingen under året definitivt lösgjort lire från dess tidigare grund. Sanktionsbestämmelserna ha medfört, att handeln med lire praktiskt taget upphört. — Valutapolitiskt undandrag sig situationen i Tyskland alltjämt bedömande. Liksom tidigare har man under året arbetat med olika valutatyper, i regel av väsentligt lägre värde än fria mark. Även genom en med bidrag från hemmamarknadsindustrien finansierad exportpremiering har man på senare tid lyckats att begränsa de olägenheter, varmed ett fasthållande vid den gamla guldpariteten för fria mark visat sig förbundet. — Beträffande utvecklingen i våra grannländer må slutligen nämnas, att valutasituationen i Danmark, vilken tidigare an-

sågs kunna giva anledning till farhågor, under senare halvåret undergått en förbättring.

I fjolårets statsverksproposition framhölls, att *konjunkturutvecklingen* utmärktes av en stark splittring. I huvudsak kunde man skilja mellan å ena sidan en grupp länder, där valutan fasthållits i oförändrad relation till guldet och där utvecklingen i huvudsak bar depressiva drag, å andra sidan en grupp länder med i förhållande till guld devalverade eller fria valutor resp. med tvångsreglerad valuta, där uppsvingstendenser gjorde sig gällande. Denna allmänna karakteristik av konjunkturläget och dess splittring äger alltjämt giltighet. Till de länder, vilkas näringsliv präglas av relativt gynnsamma konjunkturförhållanden, har sedan år 1934 lagts Belgien, där man efter vårens nedskrivning av valutans guldvärde erhållit en väsentlig förbättring av konjunkturläget.

Ur svensk synpunkt tilldrager sig, nu liksom tidigare, i främsta rummet den ekonomiska utvecklingen i *England* uppmärksamhet. Ehuru konjunkturutvecklingen där förblivit ojämn och ovisshet möjligen i en del fall kan råda rörande de fortsatta expansionsmöjligheterna, är man dock berättigad att för Englands vidkommande tala om en ytterligare förbättring av konjunkturläget. Visserligen har läget inom kolindustrin förblivit otillfredsställande. För exempelvis tackjärn och stål visar däremot produktionen en ytterligare uppgång. Ett annat tecken på den fortsatta expansionen utgör den ökade förbrukningen av elektrisk kraft. Den för konjunkturutvecklingen så betydelsefulla bostadsproduktionen visar likaledes en uppgång; beträffande denna bör emellertid anmärkas, att statliga åtgärder påverkat utvecklingen och att en svag tendens till avmattning framträtt mot årets slut. Tillgängliga uppgifter tyda på goda framtidsutsikter jämväl inom varvsindustrin.

Under angivna förhållanden är det naturligt, att sysselsättningsgraden avsevärt förbättrats, vilket likväl icke hindrar, att den i synnerhet till vissa områden koncentrerade arbetslösheten alltjämt är av mycket betydande omfattning. Av antalet arbetslöshetsförsäkrade voro 14.6 procent vid slutet av oktober 1935 arbetslösa. Med denna siffra har man att jämföra motsvarande uppgifter från depressionen och tiden före krisen; den lägsta relativa arbetslösheten under motsvarande månad — inregistrerad år 1927 — var 9.5 procent, den högsta — inregistrerad år 1932 — uppgick till 21.9 procent.

Det intryck, utvecklingen av produktionsvolymen skänker, bestyrkes av uppgifterna över den genomsnittliga vinsten i företag inom olika produktionsgrenar. Vinstförbättringen visar relativt jämn fördelning över skilda slag av produktion. Det mest anmärkningsvärda undantaget utgör textilindustrin, där den genomsnittliga vinsten visar en mindre tillbakagång.

Läget på kreditmarknaden har förblivit synnerligen lätt, om än vissa tendenser till åtstramning framträtt. I detta sammanhang må erinras om den framgång som kom engelska statens stora låneoperationer i december till del.

Importen av färdigprodukter har visat en ytterligare ökning. För exportens del inregistreras emellertid en väsentligt starkare uppgång. Handelsbalansen visar alltså en tendens till förskjutning i för pundet gynnsam riktning.

Stor vikt för den allmänna konjunkturgestaltningen tillkommer även den amerikanska utvecklingen. Produktionen i *Förenade staterna* har år 1935 genomgående legat på en något högre nivå än föregående år, varvid man dock har att beakta, att sommaren och hösten år 1934 medförde en försämring av den allmänna ekonomiska situationen, som övervanns först fram mot årsskiftet.

Av vikt för konjunkturbedömningen är i vad mån en av statliga stödåtgärder oberoende investeringsverksamhet utvecklats. Byggnadsproduktionen visade i början av året ett väsentligt sämre läge än under 1934. Senare har emellertid tendensen i viss mån svängt om. De förskjutningar i ogynnsam riktning, som förekommit, synas ha varit koncentrerade till produktion för annat än bostadsändamål, medan däremot den egentliga bostadsproduktionen, som väsentligen bedrivits på privat initiativ, genomgående legat på en i förhållande till nästföregående år relativt hög nivå. Automobilproduktionen — den andra investeringsform som i detta sammanhang förtjänar beaktande — har visat ett till sista kvartalet koncentrerat uppsving. Som emellertid detta till en betydande del varit säsongbetingat, får bostadsproduktionens expansion betraktas som det hittills viktigaste symptomet på att den enskilda investeringsverksamheten kommit i gång.

Eftersom den alltjämt bestående tendensen till rationalisering icke uppvägs av en mera allmän produktionsutvidgning är det naturligt, att sysselsättningsgraden icke undergått någon väsentlig förbättring. Man torde i stort sett ha att räkna med oförändrat läge. Här framträder med särskild tydlighet ett av de egendomliga dragen i den nuvarande ekonomiska situationen; ehuru ingen tvekan kan råda om att depressionen är övervunnen, kvarstår arbetslösheten i en omfattning, som i och för sig skulle tyda på ett fortsatt allvarligt kristillstånd.

Om än den bild, produktion och sysselsättning visa, sålunda icke är fullt klar, så har utvecklingen likväl i andra avseenden företett drag, typiska för en högkonjunktur. Här må det räcka att nämna, att börsomsättningen under året undergått en kraftig ökning och värdet av olika investeringsobjekt stigit. Enligt uppgift har emellertid börshaussen endast i ringa utsträckning finansierats med kredit. Som den dessutom förblivit av måttlig omfattning, bör den icke anses ägnad att inge farhågor i samma grad som den hausse, vilken mötte omedelbart före den senaste starka depressionen. I förening med det tidigare påpekade förhållandet, att bankerna ha osedvanligt stora reserver och därmed också betydande möjligheter till kreditexpansion, synes emellertid börshaussen motivera, att den amerikanska utvecklingen följes med uppmärksamhet. Förutsättningarna för ett förnyat utbrett uppsving även inom den industriella sfären synas för närvarande goda. Senast

berörda förhållanden och ovissheten om isynnerhet jordbruksproduktionens utveckling införa dock oomtvistliga riskmoment, om utvecklingen bedömes på något längre sikt.

Internationellt sett har *prisutvecklingen* under år 1935 visat en i huvudsak stigande tendens. Splittringen är dock nu liksom tidigare betydande, detta såväl i förhållandet olika länder emellan som ifråga om relationen mellan skilda priser och prisgrupper.

En särställning intager prisutvecklingen i Italien, där man under senare delen av året haft en isolerad prisstegring av, som det vill synas, inflationistisk typ. — Den ekonomiska utvecklingen i Tyskland medför, att även den tyska prisnivåns förändringar få betraktas som en relativt isolerad företeelse. — Såsom en följd av den under året genomförda devalveringen har man vidare att betrakta den starka prisstegring, som framträtt i Belgien. I Nederländerna har pristendensen varit vikande. Prisutvecklingen i Frankrike synes under hösten ha slagit om i stigande riktning.

Jämför man den allmänna prisutvecklingen i England och Förenta staterna, vilken får anses mest representativ för världsprisnivåns förändringar, möter en ojämnt fördelad prisstegring av ungefär samma styrka i båda länderna, måhända dock med en viss övervikt för prisstegringen i Förenta staterna. Går man till detaljuppgifterna, ha jordbruksprodukterna i England visat ett prisfall, samtidigt som man i Amerika för motsvarande varor noterat en betydande prisstegring, koncentrerad till köttvaror. I England inregistreras en betydande prisstegring för bland annat koppar, ull samt konstsilke, medan däremot pristendensen för bomull varit fallande. Här berörda prisförändringar på råvaruplanet motsvaras i relativt obetydlig grad av prisrörelser för halvfabrikat. Priserna å helfabrikat ha förblivit i huvudsak oförändrade. Väsentligen samma bild möter i Förenta staterna.

De skildrade prisrörelserna ge intryck av ett läge, där någon allmänt verkande orsak till prisstegring icke föreligger men däremot speciella omständigheter tendera att driva fram höjda priser på enstaka förnödenheter. Man behöver icke hysa tvekan om, var de prisstegrande faktorerna äro att söka. Bakom prishöjningen på sådana varor såsom å ena sidan ull, å andra sidan koppar, ligga i första hand de omfattande rustningarna. Skulle dessa bringas att upphöra, har man att räkna med ett bakslag. Det har emellertid redan tidigare antytts, att situationen närmast i Förenta staterna är sådan, att förutsättningar kunna antagas föreligga för en prisstegring på bredare front; man har i främsta rummet att tänka på det betydande kreditunderlaget i bankerna. Till förmån för en gynnsam bedömning av prisutsikterna talar även, att de råvarulager, som länge tryckt marknaden, under året minskats. En allmän prisstegring skulle givetvis, så länge den ägde bestånd, utgöra en kraftig stimulans även för utvecklingen av produktion och handel.

Nu liksom i fjol måste läget på världsmarknaden sägas vara ägnat att erinra om möjligheten av nya störningar. Utsikterna för en ytterligare ökning av

produktionen och en allmännare höjning av priserna torde dock få anses gynnsammare än i fjol.

Den ekonomiska utvecklingen i Sverige har i relativt ringa grad berörts av de störningar, som framträtt i synnerhet på valutamarknaden. Sverige har i likhet med England haft förmånen av en fortgående stegring av produktion och sysselsättning, som, ehuru den icke varit av samma styrka som under år 1934, likväl sannolikt inneburit, att Sveriges näringsliv kommit över återhämtningsstadiet och in i en period av konsolidering och inom vissa områden även av verklig expansion.

När jag den 10 maj 1935 inför Kungl. Maj:t anmälde frågan om fortsatt befrielse för riksbanken från skyldigheten att inlösa av banken utgivna sedlar med guld, anförde jag, att spänningen mellan olika valutor hade ökats och att man måste räkna med möjligheten av förändringar i de värderelationer inom guldblocket och sterlinggruppen, som då någon tid varit rådande och efter vilka kapitalrörelserna i någon mån anpassat sig. Oron på valutamarknaden vore å ena sidan ägnad att öka värdet av ett konsekvent fullföljande av den hittills från Sveriges sida förda valutapolitiken, men betydde å andra sidan, att denna valutapolitik kunde komma att visa sig otillräcklig såsom medel att skänka det svenska näringslivet erforderlig trygghet. Den under senare halvåret genomförda de facto-stabiliseringen har medfört att ett förnyat övervägande av valutapolitikens utformning icke behövt ifrågakomma. Översikten över den internationella valutasituationen har likväl varit ägnad att visa, att de synpunkter jag sålunda framförde, alltjämt äga aktualitet.

När anledning saknats att frågå den hittillsvarande valutapolitiken och riksbanken i överensstämmelse därmed fortsatt att hålla värdeförhållandet mellan pund och kronor stabilt, har därav följt, att den svenska kronan under året fluktuerat i förhållande till guldvalutorna och dollars på i huvudsak samma sätt som pund sterling. Efter ett värdefall för kronor under årets två första månader och en period av återhämtning mot slutet av våren ha alltså växelkurserna i Stockholm förblivit relativt fasta även för dollars och francs. Utvecklingen belyses av följande data.

Riksbankens avista kurser å vissa utländska valutor
(medeltal under månaden).

År och månad	1 pund sterling	1 dollar	100 francs (Paris)
1934 september	19.400	3.892	26.01
december	19.400	3.928	25.96
1935 mars	19.400	4.071	27.02
juni	19.400	3.939	26.08
september	19.400	3.989	25.98
november	19.408	3.947	26.01

Det svenska konjunkturuppsvinget har varit tämligen ojämnt fördelat på hemmamarknadsindustri och exportproduktion. Ehuru tecken på en konjunkturförbättring först torde ha gjort sig gällande inom hemmamarknadsproduktionen, lokaliserades uppgången till en början väsentligen till exportindustrien. Så småningom har emellertid hemmamarknadsindustrien ryckt fram i förgrunden. Förskjutningen har i synnerhet kommit till uttryck i ett starkt uppsving för byggnadsverksamheten. En följd härav har blivit, att den svenska handelsbalansen, som under den tidigare delen av konjunkturuppsvinget var övervägande aktiv, allt starkare förändrats i passiv riktning. En tendens till stegring av importen över exporten gjorde sig gällande redan mot slutet av år 1934 och har än klarare framträtt under år 1935, då handelsbalansen under praktiskt taget hela året varit passiv. I förbigående må påpekas, att denna förändring i ett läge, där möjligheterna till räntabel och trygg placering av tillgodohavanden i utlandet äro obetydliga, ur allmänna synpunkter framstår såsom för landets ekonomi gynnsam. Detta torde få anses vara fallet, icke endast i den mån införseln avser kapitalvaror. I nuvarande läge kan även import av konsumtionsförnödenheter vara att föredraga framför en placering i utlandet, underkastad förlustrisk. Sannolikheten talar för att en återgång till normalare förhållanden på världsmarknaden skulle återställa Sveriges kapitalexport, även om den nuvarande tendensen till importökning skulle nå en sådan styrka, att den medförde en reduktion av tillgodohavandena i utlandet.

Här berörda förskjutning torde få anses karakteristisk för det svenska näringslivet med hänsyn till dess allmänna konjunkturkaraktär. Den normala tendensen till stigande importöverskott vid stigande hemmamarknadskonjunktur har emellertid förflutet år förstärkts genom en direkt försämring i avsättningsmöjligheterna för vissa skogsprodukter, som medfört en mindre nedgång i det sammanlagda exportvärdet. I jämförelse med år 1934 visar exporten av olika slag av trävaror år 1935 en avsevärd minskning såväl kvantitativt som värdemässigt. Utförseln av pappersmassa har däremot kvantitativt visat en relativt gynnsam utveckling; samtidigt har emellertid en mindre fördelaktig prisbildning på sulfitmassa gjort sig gällande. Icke heller för pappersexportens del anses prisläget ha varit fullt tillfredsställande. Årsexporten av järnmalm har utvecklats gynnsamt, men jämföres tredje kvartalet med samma period nästföregående år framträder ingen förskjutning av betydenhet. Stenexporten har undergått en ytterligare reduktion. Tändsticksexporten visar icke någon väsentlig förändring. Växlande tendenser ha framträtt beträffande utförseln av järn- och stålvaror, kul- och rullager och övriga viktigare produkter av mekanisk industri.

Importökningen har skett över tämligen bred front. Av intresse är, att en starkt stegrad införsel registrerats för mineraloljor, tackjärn, koppar och automobiler. Även produkter av verkstadsindustri ha i stigande utsträckning införts, vilket torde få betraktas såsom ett tecken på att kapacitetsutnyttjandet inom den svenska verkstadsindustrien nu på en del håll är så fullständigt, att det alltså stigande inhemska behovet av maskinell utrustning kan täckas

genom inhemsk produktion, först sedan ytterligare investeringar hunnit komma till stånd.

Införsel.

År och kvartal	Sammanlagd 1,000 kr.	Bomull 1,000 ton	Mineralolja 1,000 ton	Stenkol 1,000 ton	Tackjärn 1,000 ton	Plåtar 1,000 ton
1934 3 kvart.	322,100	4.9	216.1	1,869	22.6	24.1
4 »	366,800	9.8	235.2	1,843	34.4	20.0
1935 1 »	318,900	7.2	168.2	1,422	18.7	18.6
2 »	356,600	6.1	251.7	1,558	28.2	20.4
3 »	359,300	5.7	244.0	1,877	25.3	22.9

Utförsel.

År och kvartal	Sammanlagd 1,000 kr.	Trävaror 1,000 m ³	Pappersmassa 1,000 ton	Papper o. papp 1,000 ton	Järn o. stål 1,000 ton	Kullager 1,000 kr.
1934 3 kvart.	351,200	1,635	529.2	135.8	51.5	7,714
4 »	373,900	1,283	643.8	148.0	51.3	7,691
1935 1 »	245,400	292	276.6	145.4	39.1	7,412
2 »	325,700	977	530.9	152.7	50.0	7,166
3 »	346,600	1,256	590.8	151.2	51.7	7,878

Prisrelationen mellan in- och utförsel har under året förblivit gynnsam, samtidigt som den emellertid i jämförelse med år 1934 undergått någon försämring. Denna tendens till ofördelaktigare bytesrelationer är att återföra på tidigare omtalade prisstegringar på internationella råvaror och det ogynnsamma prisläget för trävaror och delvis även för massa.

Fraktläget har vad beträffar såväl införsel som utförsel undergått en förbättring. Upplägningen av tonnage har ytterligare minskats. Ökningen i efterfrågan på tonnage får snarast ses mot bakgrunden av det politiska världsläget. Den internationella konjunkturförbättringen torde ha spelat en mindre roll. Världshandeln är nämligen alltjämt av abnormt ringa omfattning; i guld räknat har dess sammanlagda värde till och med visat en fortsatt sjunkande tendens.

Trots att handelsutvecklingen varit ägnad att ställa anspråk på Sveriges reserver av utländsk valuta, föreligger för år 1935 i dess helhet icke någon reduktion i valutaservens omfattning. Osynliga poster i bytesbalansen — främst kanske fraktutvecklingen — och en viss nettoexport av värdepapper medföra, att man även under år 1935 kunnat inregistrera en icke ringa ökning av reserverna. Den tidigare utvecklingen i riktning mot en stigande anhopning av kortfristiga fordringar mot utlandet är dock troligen nu på väg att brytas, och under förutsättning, att de internationella tendenserna icke förändras och att konjunkturutvecklingen jämväl i Sverige fortgår efter i huvudsak samma linjer som under sistförflutna år, är det ej osannolikt, att man innevarande år kommer att möta en reduktion i valutaserverna.

En samlad bild av utvecklingen på valutamarknaden är svår att vinna till följd av kvarstående ojämnheter i sättet att redovisa utländska tillgodohavanden. Följande tablå ger dock en allmän orientering över läget. Det bör anmärkas, att de i tablån medtagna uppgifterna för affärsbankerna omfatta endast skulder och fordringar i förhållande till utländska banker och bankirer. Från och med år 1935 ha emellertid anstalter träffats för en fullständigare redovisning i den officiella statistiken. Kompletterande uppgifter anföras i en till tablån fogad not.

Bankernas ställning gentemot utlandet samt riksbankens guldinnehav
(miljoner kronor, vid månadens slut).

År och månad	R i k s b a n k e n ¹					A f f ä r s b a n k e r n a ²			
	Guld	Utl. statspapper	Ford. à conto o. växl. bet. i utl.	Skulder	Nettofordringar	Utl. obl.	Ford. à conto o. växl. bet. i utl.	Skulder	Nettofordringar
1934 sept.	374.1	46.6	425.1	2.7	469.0	53.1	201.0	58.8	195.3
dec.	351.3	45.9	509.4	1.9	553.4	126.2	158.3	59.9	224.6
1935 mars	352.1	47.8	555.2	3.0	600.0	115.8	136.6	102.4	150.0
juni	355.3	47.8	575.3	9.5	613.6	121.9	153.0	100.1	174.8
sept.	362.9	64.9	599.7	7.1	657.5	108.8	194.1	110.5	192.4
nov.	397.5	69.8	560.1	13.5	616.4	102.8	216.5	96.6	222.7

¹ Riksbankens valutor redovisas omräknade till kurser något under de gamla nominella pariteterna och guldets till ett pris, motsvarande 2,480 per kg. fint guld.

² Om hänsyn toges till de i bankstatistiken fr. o. m. januari 1935 redovisade fordringarna mot och skulderna till andra utländska förbindelser än banker och bankirer, bli slutkolumnens siffror för nämnda år 135.1, 148.9, 151.5 och 171.0.

Som de sammanlagda fordringarna mot utlandet även under år 1935 tillvuxit och som riksbanken till följd av den förda valutapolitiken kommit att övertaga tillskottet till de utländska reserverna, ha privatbankerna tillförts nya likvida tillgångar. De ökade investeringar, som kommit till stånd, torde emellertid i betydande utsträckning ha kunnat ske med hjälp av företagens egna reserver. Samtidigt som bankerna tillförts nya medel, ha sålunda anspråken på dem från industri och handel förblivit av ringa omfattning, trots produktionens fortsatta uppgång. En följd härav har blivit, att privatbankernas tillgodohavanden å checkräkning i riksbanken ytterligare ökats. Icke heller under år 1935 har rediskontering förekommit annat än i oväsentliga undantagsfall.

Läget på penningmarknaden har också förblivit lätt. De korta räntesatserna ha under år 1935 kvarstannat på den synnerligen låga nivå, vartill den tidigare utvecklingen lett fram. Riksbanken har icke funnit anledning att ändra sitt växeldiskonto, vilket sedan år 1933 uppgått till 2.5 % resp. vid rediskontering 2 %.

Den effektiva räntan på obligationer har under år 1935 undergått en viss stegring; den långa räntan är dock i genomsnitt alltjämt lägre än våren 1934. Kraven på ränta vid fastighetskredit mot botteninteckning ha likaledes visat någon åtstramning.

Bankernas lånerörelse har utvecklats på sätt, som framgår av följande sammanställning.

Bankernas lånerörelse

(miljoner kronor, vid månadens slut).

År och månad	Privatbankernas		Riksbankens och privatbankernas kreditgivning mot		
	inlåning	utlåning	inteckning	aktier	obligationer m. m.
1935 mars	3,662.7	3,906.0	1,526	582	523
juni	3,605.8	3,907.6	1,532	570	546
sept.	3,718.2	3,882.7	1,560	557	526
nov.	3,633.8	3,878.3	1,550	559	552

Den svenska prisutvecklingen har som vanligt i huvudsak avspeglat de internationella pristendenserna. Kommerskollegii partiprisindex visade dec. 1934—nov. 1935 en stegring från 115 till 118 enheter. PrISRörelsen har med särskild styrka framträtt mot slutet av året. Vid bedömningen av det relativt svaga utslag, indextalet visar, har man att taga hänsyn till att de av den internationella prISRörelsen främst berörda varorna ingå i Kommerskollegii index med tämligen ringa vikt. Ser man på en serie av mera utpräglad råvarutyp, som exempelvis Svensk Finanstidnings index, kan man också konstatera ett utslag av väsentligt större omfattning, nämligen från 107 till 114 enheter.

Prisutvecklingen.

År och månad	Kommers-koll. parti-prisindex (1913=100)	Riksbankens de-talpris-index (sept. 1931=100)	P a r t i p r i s i n d e x t a l (1913=100)							
			Ani-mali-ska livs-medel	Foder-medel	Järn-o. stål-fabri-kat	Bygg-nads-trä	Pap-pers-massa	Pap-per	Textil-ämnen	Hudar
1934 sept.	114	99.3	115	116	116	169	95	141	80	57
dec.	115	99.8	118	115	117	169	85	141	84	62
1935 mars	115	100.0	118	120	119	169	83	130	87	61
juni	116	101.0	122	119	119	164	75	130	90	68
sept.	115	100.3	124	121	119	164	75	130	90	75
nov.	118	100.8	126	126	118	161	81	130	101	78

Beträffande arten av de prisrörelser, som framkallat nyssnämnda förskjutningar av det allmänna indextalet, kan hänvisas till vad som tidigare anförts angående varuprisförändringarna på världsmarknaden samt import- och exportprisutvecklingen. Vissa särdrag förtjäna emellertid att framhållas. Indextalet för animaliska livsmedel har under tiden dec. 1934—okt. 1935 förskjutits med 7.6 procent. Bakom denna påfallande starka prisrörelse ligger en prisstegring på i främsta rummet fläsk, vilken torde förklaras av att den relativt regelbundet återkommande nedgången i fläskproduktionen av olika skäl blivit kraftigt förstärkt. Fläskprisstegringen har, som bekant, föranlett ett temporärt importtillstånd för fläsk, vilket förklarar den relativa prissänkning, som möter i november. I visst samband med prisutvecklingen på animaliska livsmedel stå förändringar i priserna på fodermedel, vilka under år 1935 — i övervägande grad till följd av jordbrukspolitiska ingripanden — legat på en avsevärt högre nivå än nästföregående år. Den goda konjunkturen för järnvaror återspeglas i en mindre prisstegring även för malm.

Den starka prisstegring, som kommit att utmärka animaliska livsmedel, vilka inom levnadskostnadsindex äga en tämligen betydande vikt, har medfört, att denna index, mot vad som tidigare varit vanligt, visat utslag av ungefär samma styrka som partiprisindex. Levnadskostnadsindex har sålunda förskjutits från 155 till 158 enheter (jan. 1935—jan. 1936). Riksbankens konsumtionsprisindex, som tilldelat animaliska livsmedel något mindre relativ vikt, har under samma tid förskjutits från 100 till 101 enheter. Under sommarmånaderna låg riksbankens index något högre; maximum — 101.3 enheter — som inregistrerades i juli 1935, är det högsta läge som noterats sedan sommaren 1932.

När det gäller att bilda sig en uppfattning om den utsträckning, vari omsättning och produktion utvecklats inom ramen av förut angivna förhållanden, möta svårigheter på grund av att nödvändigt statistiskt material i stor utsträckning ännu saknas.

För den allmänna omsättningens del måste man nöja sig med slutsatser, grundade på material, som endast indirekt belyser utvecklingen, närmast uppgifter rörande fraktrafikens omfattning. Följande tabell visar statens järnvägars godstrafik (med undantag för malmfrakter) i procent av trafikens omfattning under motsvarande månad nästföregående år.

Statens järnvägars godstrafik.

(Trafikens omfattning i relation till läget under motsvarande månad föregående år.)

Å r	Jan.	Febr.	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.
1934	126.1	116.8	109.8	125.1	127.9	131.6	124.0	119.8	112.1	112.9	114.0	109.3
1935	111.9	119.7	111.8	105.1	108.2	89.8	108.5	104.2	106.3	109.4	—	—

Även år 1935 har alltså fraktrafikens omfattning ökat. Den hastighet, varmed utvecklingen fortgått, har likväl varit avtagande. Serien stödjer upp-

fattningen, att näringslivet nu lämnat återhämtningsstadiet med dess branta uppgång och närmar sig en för utvecklingen på längre sikt mera normal expansionsgrad.

Redan i anslutning till kommentaren av importutvecklingen har antytts, att viktiga områden år 1935 visat en produktion upp till gränsen av tillgänglig produktionskapacitet. Detta gäller främst delar av verkstadsindustrien. Det är belysande för produktionssituationen, att övertidsarbete under året förekommit i väsentligt större utsträckning än under 1934. Enligt en inom socialstyrelsen utförd beräkning har sålunda vid ett antal genomgående företag, vilka år 1935 sysselsatte c:a 180 tusen arbetare, övertidsarbetet åren 1934 och 1935 uppgått till 1.3 resp. 2.3 % av det totala antalet utgjorda arbetstimmar.

Till följd av pågående omläggning av industriförbundets produktionsindex saknas representativa uppgifter rörande produktionsutvecklingen under året. Hållpunkter av värde skänker emellertid följande preliminära serie för viktiga delar av kapitalvaruproduktionen (trävaruindustrien ej medräknad), vilken ställts till förfogande av industriförbundet. Bas för indexserien är månadsgenomsnittet år 1934.

	Jan.	Febr.	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.
1934	84	86	91	96	99	101	102	104	107	109	111	110
1935	109	112	115	117	117	120	120	121	121	123	123	—

Till komplettering av produktionsuppgifterna förtjänar att nämnas, att den av socialstyrelsen beräknade poängsiffran för företagarnas genomsnittliga bedömning av arbetstillgången, vilken redan i slutet av år 1934 tydde på en mycket optimistisk uppfattning om avsättningsmöjligheterna, under år 1935 ytterligare höjts.

Som en naturlig följd av produktionens och omsättningens fortsatta expansion har sysselsättningsgraden under året starkt förbättrats, samtidigt som arbetslösheten undergått en ytterligare reduktion. Socialstyrelsens uppgifter rörande antalet anställda visa sålunda för år 1935 jämfört med år 1934 en stegring på 4 à 5 procent. Det är under dessa omständigheter sannolikt, att utvecklingen under år 1935 effektivt bidragit till en uppsugning av det arbetsöverskott, varmed man, såsom jag i fjolårets statsverksproposition framhöll, haft att räkna.

Medan fackförbunden ännu sommaren 1934 inregistrerade en arbetslöshet på cirka 13 procent, redovisades sommaren 1935 en arbetslöshet på endast 10 procent. Man har alltså kommit väsentligt närmare procentalen från tiden före krisen, då man vid arbetslöshetens bottenläge redovisade en arbetslöshet på 6 à 7 procent, en siffra som emellertid redan den betydde en avsevärd ökning av den permanenta arbetslösheten i förhållande till förkrigstiden. Även om drag i redovisningsförfarandet skulle ha medfört, att procentalen för de senaste åren legat högre än tidigare utan att detta betytt en motsvarande försämring av arbetslöshetsläget, framstår dock differensen som så stor, att tvekan icke kan råda om att arbetslösheten alltjämt absolut

taget är av väsentligt större omfattning än under 1920-talets högkonjunktur. Denna uppfattning stöddes av övrigt material. Visserligen voro arbetslöshetskommissionens uppgifter över antalet hjälpsökande arbetslösa relativt låga, men siffrorna äro alltjämt, trots en restriktiv politik, betydande. Vidare inregistrerades även 1935 ett osedvanligt stort antal ansökningar om arbete i förhållande till antalet lediga platser. Arbetsmarknadsutvecklingen belyses närmare av följande sammanställning av officiell statistik.

Sysselsättning och arbetslöshet.

	1934		1935										
	nov.	dec.	jan.	febr.	mars	april	maj	juni	juli	aug.	sept.	okt.	nov.
Socialstyrelsens sysselsättningsindex (1926/30 = 100)	. 98.8	.	.	.	99.1	.	.	104.2	.	.	104.6	.	.
Arbetslösheten i fackförbunden (procent).....	17.1	23.7	22.5	20.2	18.5	16.1	12.1	11.2	9.9	10.3	11.0	12.5	—
Antalet hjälpsökande i Statens A. K. (procent av antalet motsv. mån. föregående år)	53.9	54.8	54.5	54.0	52.1	51.6	52.6	51.3	49.4	50.2	52.2	55.5	58.9
Antalet arb.-sökande per 100 lediga platser vid arbetsförmedlingarna (industri)...	478	435	399	233	429	336	279	269	299	277	267	317	410
Socialstyrelsens poängsiffra för arbetstillgången (medelgod = 3.00)	.	3.59	.	.	3.51	.	.	3.71	.	.	3.78	.	.

Ser man närmare på utvecklingen av produktion och sysselsättning inom olika delmarknader framträder även år 1935 en avsevärd splittring. Utvecklingens mest karakteristiska drag, metall- och verkstadsindustriernas gynnsamma samt träindustriens ogynnsamma läge, torde icke kräva ytterligare kommentar. I följande tablå sammanställas viktigare statistiska uppgifter.

Arbetsmarknadsläget inom vissa områden.

	Malmförädlingsverk	Mek. verkstäder	Sågverk	Trämassefabriker	Bomullsindustri	Ylleindustri
Socialstyrelsens sysselsättn.-/3:e kv. 1934 index (1926/30 = 100) ..	117.6	103.6	91.9	92.8	113.7	119.9
3:e kv. 1935	125.2	114.9	83.7	93.3	110.2	120.9
Poängsiffra för arbetstillgången (medelgod = 3.00) 3:e kv. 1934	4.13	3.82	3.53	3.44	3.86	3.82
3:e kv. 1935	4.08	4.05	3.30	3.49	3.25	3.95

Material för ett studium av utvecklingen inom skilda delmarknader skänker även socialstyrelsens nya löneindex, som visar förändringarna i summan utbetalade löner i ett antal från kvartal till kvartal genomgående företag.

Såsom redan anförts har byggnadsindustrien under år 1935 visat starkt ökad produktion. I de städer, som omfattas av socialstyrelsens bostadsproduktionsstatistik, var under 1—3 kvart. 1935 antalet *fullbordade* lägenhe-

Index för löneutbetalningar.

År 1935 kvartal	Malmbytn. o. metallind.	Jord- o. sten- industri	Trävaruind.	Pappers- o. graf. ind.	Livsmedelsind.	Textil- o. be- klädn.ind.	Läder-, hår- o. gummivaruind	Kem.-tekn. ind.	Byggnadsverk- sambet	Kraft- v. o. kommun. verk	Handel o. varu- lager	Land- o. sjö- transport	Samtliga
Andra kvartalet ¹	102.4	121.9	138.8	106.1	98.5	99.0	91.4	97.5	123.4	109.7	101.4	92.6	104.7
Tredje kvartalet ²	107.5	101.9	100.3	101.8	110.4	105.5	115.7	110.0	143.1	109.0	98.5	96.7	106.4

¹ 1:a kvartalet = 100.

² 2:a kvartalet = 100.

ter 11,728 mot 7,002 under samma tid år 1934 (motsvarande tal för Stockholm: 2,044 och 1,014). Antalet under samma perioder *beviljade* byggnadstillstånd räknat i lägenheter var år 1935: 14,105 och år 1934: 9,536 (motsvarande tal för Stockholm: 5,441 och 2,913). Uppgifterna rörande antalet lägenheter *under byggnad* tyda på en relativ begränsning under sista kvartalet år 1935. Medan antalet lägenheter under byggnad den 1 juli 1935 i av statistiken omfattade städer uppgick till 14,531 mot 8,340 vid samma tidpunkt 1934, så voro motsvarande tal den 1 oktober år 1935: 5,195 och år 1934: 4,991.

För den fortsatta konjunkturutvecklingen är bostadsproduktionens fram-marsch givetvis av den allra största betydelse icke endast som drivande kraft utan även såsom en möjlig grund för överinvestering med åtföljande risk för kris.

Finansplanen.

Budgetarbetets förutsättningar. Försöker man att mot bakgrunden av det anförda bilda sig en uppfattning om de närmaste framtidsutsikterna för det svenska näringslivet, torde i första hand kunna fastslås, att den hittillsvarande utvecklingen inom landet ger förhoppningar om en fortsatt, om än sannolikt avtagande tillväxt av produktion och inkomster. Bortser man från de ogynnsamma återverkningar som otvivelaktigt skulle framkallas av omfattande arbetsstrider, äro riskerna för ett omslag i ofördelaktig riktning väsentligen knutna till den internationella utvecklingen. Den osäkerhet, som följer ur vårt beroende av denna utveckling, får tydligen icke glömmas. Av den föregående översikten över läget i de ledande länderna har emellertid framgått, att man för den närmaste tiden snarast har att räkna med att inflytandet från världsmarknaden kommer att gå i ur svensk synpunkt konjunkturstimulerande riktning. Den relativt gynnsamma prognos vartill man under dessa omständigheter synes berättigad hindrar emellertid icke, att man bör räkna med att arbetslösheten kommer att fortbestå i betydande omfattning.

Finanspolitiken synes i det nuvarande konjunkturläget vara ställd inför två huvuduppgifter. Den första står i samband med strävan att övervinna den kvardröjande arbetslösheten. Den andra framgår ur behovet att även statsfinansiellt vidtaga förberedelser för att möta en ny ekonomisk kris.

Om den första av dessa uppgifter hade jag anledning att relativt ingående uttala mig i förra årets finansplan. Till det där anförda har jag i princip ingenting att nu tillägga. Fortfarande måste syftet med den ekonomiska politiken vara att bereda ökade försörjningsmöjligheter genom åtgärder, som icke ha karaktär av kortvariga kristidsanordningar. Offentliga arbeten finansierade med lånemedel, som mycket snabbt böra återbetalas, falla sålunda av naturliga skäl utanför dessa åtgärder på längre sikt. Däremot synes det icke rimligt att utesluta vissa slag av investeringar, endast därför att de ske inom företag i samhällets ägo eller komma till stånd genom det allmännas initiativ. Motiveringen för en konjunkturutmattande krispolitik är visserligen i stora drag den, att det allmännas investeringar skola utvidgas då den enskilda företagsamheten under krisen krymper samman och omvänt, men vid tillämpningen av denna allmänna grundsats måste hänsyn tagas till det faktum, att konjunkturförloppen ändra karaktär och i sina olika faser framvisa nya drag. Sådana drag äro icke svåra att upptäcka i den goda konjunktur, som man på grund av vissa kännetecken, t. ex. återställd räntabilitet, anser sig kunna konstatera i länder som England, Förenta staterna och icke minst Sverige. Mest framträdande bland dessa nya drag är väl den höga nivån för arbetslösheten. Men även den rikliga tillgången på sysselsättning sökande kapital stämmer icke överens med tidigare utbildade föreställningar om en god konjunktur. Jag hänvisar i dessa avseenden till den lämnade redogörelsen för det ekonomiska läget.

Under sådana förhållanden kan det icke undgås, att frågan om det allmännas insatser i det ekonomiska livet även i ett gynnsamt konjunkturläge får prövas utan den förutfattade meningen, att ett dylikt konjunkturläge måste bringa det allmännas kapitalinvesteringar ned under någon viss såsom normal betraktad nivå. De frågor som här kräva sin lösning, kunna icke avgöras efter någon enkel formel, och valet av kapitalinvesteringar, som genom samhällets ingripande skola främjas, får träffas med hänsyn till en rad olika faktorer, som icke uttömmas av motsättningen god eller dålig konjunktur. Så länge en inskränkning av annan kapitalinvestering från det allmännas sida endast leder till ökning av investeringar i reservarbeten, synas skäl icke föreligga att från kretsen av åtgärder, som kunna övervägas, utesluta statliga investeringar av mera räntabel karaktär.

Det nu föreliggande budgetförslaget innehåller alltså betydande belopp i kapitalökning för de affärsdrivande verken, för egnahemsbildning, arbetare-småbruk, bostadsförbättring och bostadsbyggande etc. liksom också, ehuru icke oväsentligt mindre än förra året, för reservarbeten.

Den andra av de inledningsvis nämnda uppgifterna för finanspolitiken var att även statsfinansiellt och budgetmässigt vidtaga förberedelser för en ny nedgång i konjunkturen. I proposition till 1934 års riksdag med de senare

och reviderade inkomstberäkningarna uttrycktes denna uppgift genom önskemålen att snarast möjligt återbetala krislånen, att återupptaga övriga eftersatta amorteringar eller täckningar av förluster samt slutligen att skapa nya reserver. Vad det sistnämnda önskemålet beträffar, sammanhänger det nära med frågan, hur regler för balansering av budgeten så skola kunna utföras, att de tillåta en under växlande konjunkturer nödvändig rörlighet, men samtidigt innebära garantier mot en lånepolitik som medför försvagning av statens förmögenhetsställning och därmed ett hot mot vad som brukar kallas finansernas sundhet. Denna fråga, som genom krisårens erfarenheter erhållit stor aktualitet, synes genom de i praktiken företagna åtgärderna och de därtill anknutna diskussionerna och utredningarna ha bragts ett gott stycke närmare sin lösning. Jag hänvisar i detta avseende till de utlåtanden, som med anledning av arbetslöshetsutredningens betänkande avgivits från såväl riksgäldskontoret och statskontoret som framför allt riksräkenskapsverket. Utan att redan nu ta ståndpunkt till den av det sistnämnda ämbetsverket utarbetade linjen, vilken synes böra bilda underlag för fortsatta överläggningar, torde man kunna medgiva, att goda skäl anförts för uppfattningen, att en konsolidering av statsfinanserna med syfte att stärka ställningen inför en krissituation icke nödvändigtvis behöver taga formen av stora summor fonderade skattemedel. Risker att dessa fonderade medel inge en oriktig föreställning om statsfinansiellt överflöd har sen gammalt påpekats, och erfarenheterna från den senaste tidens diskussion om lämplig förbrukning av medlen i en för ögonblicket relativt stor kassafond ha bidragit att stärka intrycket av denna risk. Det torde också ligga sanning i erinringen, att det är svårare att upprätthålla en viss beskattning för att i förväg samla reserver än för att i efterskott återbetala de lån, som under en krisperiod visat sig oundvikliga. I nuvarande läge är det i alla händelser detta senare mål som först måste uppnås, och som utgjort den andra uppgiften för budgetarbetet.

Denna uppgift ligger helt i linje med en även ur andra synpunkter naturlig strävan att snarast möjligt frigöra de betydande statsinkomster, som bundits för återbetalning av krislånen till offentliga arbeten. Jag behöver icke erinra om de utgiftsökningar, som följa av förra riksdagens beslut om höjda folkpensioner eller om statens övertagande av en större andel i kostnaderna för folkskoleväsendet. Icke heller om utsikterna till ytterligare ökning redan nu eller inom den närmaste framtiden både på socialförsäkringens, skolväsendets och det militära försvarets områden. Visserligen gav riksdagen uttryck åt sin beredvillighet att för finansiering av den bättre folkpensioneringen godtaga vissa skattehöjningar, och samma beredvillighet kan förutsättas i fråga om här nämnda utgiftsökningar. Men det kan icke vara något önskemål att tillgripa en skattehöjning, förrän den visat sig nödvändig. Liksom det därför varit en strävan att i den nu framlagda budgeten finna utrymme för en viss ökning av utgifterna vid oförändrad eller helst något sänkt beskattning, måste ansträngningarna för de närmaste åren inriktas på att möta utgiftsökningar, som anses ofrånkomliga, med så måttliga höjningar i be-

skattningen som möjligt. En av utvägarna att uppnå detta mål är att kraftigt minska behovet av anslag till en extraordinär skuldavbetalning.

De sålunda angivna förutsättningarna ha satt sin prägel på budgetförslagets utformning, och jag övergår nu till att ange huvuddragen av denna utformning på utgifts- och inkomstsidan. Jag börjar därvid med en redogörelse för de normala löpande utgifter, som vid nu rådande konjunkturläge under alla förhållanden kräva täckning av löpande inkomster.

De normala utgifterna. En viss del av höjningen på budgetens utgiftssida hänger samman med att specialbudgeterna visa ökade inkomster och därför också ökade utgifter. Detta gäller nionde huvudtitelns avsättning till fonden för täckande av förluster å spannmålsregleringen, liksom sjunde huvudtitelns ordinarie anslag till skatteutjämning. Det har ansetts skäligt att vid den extraordinära återbetalning av lånen för offentliga arbeten, varom senare hemställes, låta även bilskattemedel i någon mån bidra, så mycket mera som nämnda arbeten i stor omfattning ha utgjorts av vägbyggnader. Under avbetalning å statsskulden återfinnes alltså ett belopp av 7 miljoner kronor, som eljest skulle ha ingått i sjätte huvudtitelns slutsumma. Denna har likväl från nu löpande statsreglering stigit med icke mindre än 8.6 miljoner kronor, väsentligen som en följd av den starka stegringen i bilskattemedlen.

Men även bortsett från specialbudgeterna ha utgifterna stigit med mycket stora belopp. Alla huvudtitlarnas slutsumma uppgår i det nu framlagda budgetförslaget till 914 miljoner kronor mot något över 867 miljoner kronor i årets riksstat. Skillnaden är 47 miljoner kronor. Om man härifrån drager något över 10 miljoner kronor som falla på de nämnda specialbudgeterna, återstår en utgiftsökning för den allmänna budgeten på över 36 miljoner kronor. Denna ökning skulle ha varit ännu större, om icke på några punkter högst betydande sänkningar av föregående års anslag företagits. Det gäller främst anslaget till reservarbeten och kontantunderstöd, som upptagits 15 miljoner kronor lägre, och förstärkningsanslaget till skatteutjämning, som minskats med 6 miljoner kronor. Dessutom ha kostnaderna för statsskuldens förräntning sjunkit med omkring 3 miljoner kronor. Det blir sålunda utgiftsökningar på över 60 miljoner kronor, som upptagas i det nya budgetförslaget. De redovisas i detalj under avdelningen riksstaten i det följande och jag skall här endast erinra om ett antal av de mest betydande, vilka emellertid tillsammans fylla ut allra största delen av det vidgade budgetutrymmet.

Mer än hälften av hela ökningen faller på en enda post, de under allmänna pensionsförsäkringen upptagna punkterna, vilka visa en sammanlagd utgiftssumma på 92.4 miljoner kronor mot 58.6 miljoner kronor i årets riksstat, alltså en stegring på nära 34 miljoner kronor. Denna ökning beror väsentligen på av förra årets riksdag fattade beslut. Den förbättring av pensionstilläggen på dyrare ort, varom förslag förberedes, beräknas ingå i den samlade summan med omkring 5 miljoner kronor. Det bör kanske erinras om att de sålunda upptagna ökningarna endast gälla kostnaderna för ett

halvt budgetår, liksom att tillskottet från folkpensioneringsfonden uppskattas till 18 miljoner kronor. I övrigt uppgår femte huvudtitelns andel i utgiftsökningen till omkring 5 miljoner kronor, fördelade på sjukförsäkring, blindhetersättning, arbetslöshetsförsäkring, sjukvård, polisväsen etc.

De huvudtitlar, som för övrigt visa en väsentlig ökning, äro fjärde, åttonde och elfte. Försvarshuvudtiteln har stigit med 5 miljoner kronor. Av de över 7 miljoner kronor, varmed åttonde huvudtiteln stigit, falla över 3 miljoner på den beslutade överflyttningen av folkskolekostnader till staten och 1 miljon på de allmänna läroverken. Slutligen visar huvudtiteln för pensionsväsendet en betydande ökning, åtskilligt över 3 miljoner kronor.

För dyrtidstillägg, som jag föreslår skola utgå enligt gällande grunder, ha anslagen beräknats efter en levnadskostnadsindex av 156, vilket medfört en icke obetydlig höjning av anslagsbeloppet.

Om vi övergå till skattebudgetens anslag för kapitalökning, möter oss först det sedvanliga anslaget för inlandsbanans fortsättning, i år upptaget med ett något sänkt belopp, 3.5 miljoner kronor. Utlåningsfonderna uppträda också med sänkta belopp av skattemedel, 6.27 miljoner kronor mot 9.7 miljoner i årets riksstat. Avsättningen av medel att täcka förlusterna på Kreditkassan av år 1922 fortsättes. Det föreslagna beloppet är 5 miljoner kronor. Lika stor summa anvisas under avbetalning å statsskulden för fullföljande av den vid förra årets riksdag framlagda planen till avskrivning av lånekapital, som anvisats åt Svenska spannmålsföreningen. Den ordinarie amorteringen av vissa lån beräknas till 3.45 miljoner kronor och till fastighetsfond och rusdrycksmedelsfond åtgå 0.52 miljon kronor. Den sedan år 1933 avbrutna amorteringen av statens järnvägars icke räntabla lånekapital återupptages med ett belopp av 4 miljoner kronor, och till täckande av förluster å lånemedel anslås 1 miljon kronor. Slutligen uppgår den beräknade avkastningen av arvsskatt och extra inkomstskatt till 38.5 miljoner kronor, vilket belopp sålunda får anses utgöra den ordinarie avskrivningen på de s. k. krislån, vilka upptagits för finansiering av offentliga arbeten.

Sammanräknar man dessa anslag för kapitalökning, får man en summa på 67.24 miljoner kronor. Huvudtitlarnas slutsumma utgör 914.06 miljoner kronor. Alla hittills beräknade utgifter av skattemedel uppgå sålunda till 981.3 miljoner kronor.

Inkomstberäkningen. Enligt de av riksräkenskapsverket framlagda beräkningarna visa statsverkets inkomster för nästkommande budgetår en betydande stegring i förhållande till det i riksstaten för löpande budgetår fastställda beloppet. Verkets inkomstberäkningar sluta, vad skattebudgetens verkliga inkomster angår, på 986.01 miljoner kronor, mot gällande riksstats motsvarande inkomstsiffra på 926.93 miljoner kronor. Stegningen uppgår till 59.08 miljoner kronor, varav ett belopp av 35.70 miljoner kronor faller på allmänna skattebudgeten och 23.38 miljoner kronor på specialbudgeterna. Härvid är dessutom att märka, att gällande riksstat räknar med engångsin-

komster till ett sammanlagt belopp av 21.50 miljoner kronor, vilka sakna motsvarighet i de för nästa budgetår beräknade siffrorna. Om emellertid mot sistnämnda siffror ställas de belopp, med vilka riksstatsinkomsterna enligt numera verkställda beräkningar kunna antagas komma att inflyta under löpande statsregleringsperiod — beräkningar, till vilka jag i det följande skall återkomma —, blir bilden en helt annan. Flera av de inkomsttitlar, vilka utvisa stegring i förhållande till gällande riksstat, komma nämligen, såvitt nu kan bedömas, att redan under innevarande budgetår inflyta med belopp, som närma sig eller uppgå till de i riksräkenskapsverkets förslag upptagna. En jämförelse mellan det beräknade utfallet av den gällande riksstatens inkomstsida och riksräkenskapsverkets förslagsberäkningar ger — om mera betydande tillfälliga inkomster frånräknas — till resultat en stegring i statsverkets löpande inkomster från innevarande till nästa budgetår av omkring 2 procent. En dylik jämförelse är av intresse bland annat därför, att den torde visa, att riksräkenskapsverkets inkomstberäkningar äro uppgjorda med försiktighet.

I stort sett sammanfaller min bedömning av konjunkturutvecklingen för den tid det här gäller att överblicka med de antaganden, riksräkenskapsverket lagt till grund för sin uppskattning av statsverkets inkomster. Jag har också på de flesta punkter ansett mig kunna biträda verkets beräkningar. I vissa fall har jag emellertid — av skäl som jag får tillfälle att utveckla vid beräkningen av de särskilda inkomsttitlarna — funnit anledning att räkna med något högre belopp än det av riksräkenskapsverket angivna.

Vad inkomst- och förmögenhetsskatten beträffar, har jag funnit det motiverat att upptaga den behållna avkastningen av denna skatt vid nu gällande procenttal till 162 miljoner kronor i stället för av riksräkenskapsverket beräknade 160 miljoner kronor. Jag föreslår vidare höjning av stämpelmedlen från 62 till 63 miljoner kronor, av tobaksskatten från 83 till 84 miljoner kronor, av de från aktiebolaget Vin- och spritcentralen påräkneliga vinstmedlen från 11 till 12 miljoner kronor, av överskottet av statens järnvägar från 34 till 36 miljoner kronor samt av riksbankens beräknade vinst för år 1936 från 3 till 4.5 miljoner kronor. Under uppbörd i statens verksamhet redovisade titlar hava jämkats uppåt med sammanlagt 0.31 miljon kronor. Under rubriken diverse inkomster tillkomma intäkter, som icke innefattas i riksräkenskapsverkets beräkning, med 0.27 miljon kronor. Överskottet av statens utlåningsfonder har likaledes kunnat höjas med 1.4 miljon kronor.

Inkomst från Luossavaara-Kiurunavaara aktiebolag, som riksräkenskapsverket upptagit med allenast ett formellt belopp av 100 kronor, har jag ansett mig kunna beräkna till 12 miljoner kronor.

Riksstatens inkomstsida bör slutligen kompletteras med det belopp å 18 miljoner kronor, som enligt planen för folkpensioneringsfondens användning skall från denna fond lämnas såsom bidrag till utgifterna för folkpensioneringen.

Mot dessa ökningar i förhållande till riksräkenskapsverkets siffror står

sänkning på allenast två punkter, nämligen beträffande dels margarinaccisen, vars avkastning för nästa budgetår torde bära upptagas till 11 miljoner kronor i stället för av ämbetsverket beräknade 16 miljoner kronor, dels överskottet av statens allmänna fastighetsfond, som bör sänkas med 0.2 miljon kronor till 7.3 miljoner kronor. Dessutom har jag ansett mig bära räkna med att av lotterimedel endast 1 miljon kronor tages i anspråk för budgetändamål i stället för såsom nu är fallet 2 miljoner kronor, vilket sänker den av riksräkenskapsverket angivna siffran för diverse inkomster med 1 miljon kronor. I stället skulle för allmänna budgetändamål disponeras 1 miljon kronor av tipsmedel; detta påverkar emellertid icke budgetförslagets inkomstsida.

Efter nu angivna ändringar och tillägg uppgår den beräknade summan av inkomster för skattebudgeten till 1,020.3 miljoner kronor. Då mot denna siffra ställes den förut angivna summan för alla beräknade normala utgifter på 981.3 miljoner kronor, uppstår ett överskott på 39 miljoner kronor.

Det är uppenbart, att en betydande del av det sålunda framräknade överskottet är av den art, att dess användning måste anses förutbestämd, nämligen till avbetalning av skuld. Av bilskattemedlen ha såsom nyss nämnts 7 miljoner kronor reserverats för detta ändamål, och den under vissa förutsättningar beräknade summan av 12 miljoner kronor i betalning å royaltyskuld från Luossavaara-Kiirunavaara aktiebolag kan betraktas såsom engångsinkomst, som icke i nuvarande budgetläge bör användas till täckande av löpande utgifter. Under sådana förhållanden inställer sig osökt frågan, i vilken utsträckning en extraordinär återbetalning av krislånen kan vara möjlig, särskilt i betraktande av att kassafonden genom de båda sista budgetårens överskott vuxit till en så betydande storlek, att ett tillskott från detta håll väl synes kunna övervägas. Men storleken av ett dylikt tillskott måste bli beroende av utsikterna för utfallet av löpande statsreglering. Dessa utsikter bära sålunda först tagas i betraktande.

Löpande statsreglering och kassafonden. Vid ingången av budgetåret 1934/1935 utgjorde behållningen i statsverkets kassafond 70.9 miljoner kronor. Statsregleringen under nämnda, nu avslutade budgetår har utfallit med så stort överskott, att kassafonden vid budgetårets slut visade en behållning på icke mindre än 107.2 miljoner kronor. Att denna behållning under nu löpande budgetår kommer att icke oväsentligt ökas, kan förutses, även om en siffermässig beräkning måste vara behäftad med en viss osäkerhet. För att emellertid erhålla en så säker uppfattning som möjligt om den sannolika storleken hos fonden vid detta budgetårs utgång, har jag anmodat riksräkenskapsverket att på grundval av infordrade upplysningar från myndigheter och affärsverk företaga en uppskattning av de inkomstbelopp, som under nu löpande budgetår kunna beräknas inflyta till statsverket, och av förhållandet mellan dessa belopp och de i riksstaten förutsatta. Resultatet av verkets uppskattning innebär, att ett överskott av inkomster, reglerade över kassafonden, på närmare 42 miljoner kronor skulle

kunna med sannolikhet förväntas. Inkomstskatt och stämpelmedel, tullmedel och tobaksskatt liksom inlevereringar från statens järnvägar och telegrafverket bidra framför allt till att skapa detta överskott.

Häremot få å andra sidan sättas de överskridanden på utgiftssidan, varmed man erfarenhetsmässigt har att räkna. Den största minusposten lär uppkomma på anslaget till statliga och statskommunala reservarbeten, där arbetslöshetskommisionen förutsätter behovet av en förstärkning av anslaget med 11 miljoner kronor. Om man i övrigt utgår från de senare årens erfarenheter, men särskilt tar hänsyn till att riksgäldskontorets räntekostnader torde komma att rätt väsentligt understiga de i riksstaten beräknade, synes det icke finnas skäl att uppskatta överskridandena på utgiftssidan till sammanlagt högre belopp än omkring 16 miljoner kronor. Tillskottet till kassafonden från nu löpande statsreglering skulle under sådana förhållanden uppgå till inemot 26 miljoner kronor, och behållningen i fonden vid budgetårets slut kunna antagas uppgå till omkring 133 miljoner kronor.

Att under dessa förhållanden ett mycket betydande tillskott ur kassafonden kan övervägas för ett sådant ändamål som skuldavbetalning, synes uppenbart, samtidigt som man icke får förlora ur sikte den av krisårens erfarenheter inskräpta nödvändigheten att bevara en kassafond av tillräcklig storlek. I förra årets finansplan gav jag uttryck åt uppfattningen, att en behållning i kassafonden av 70 miljoner kronor efter tidigare betraktelsesätt skulle vara att anse såsom hög, men att i nuvarande osäkra ekonomiska läge och då kassafonden numera utgjorde statsverkets enda kapitalreserv, det vore av vikt att fondens ställning icke försvagades. Den sålunda uttalade uppfattningen synes mig fortfarande vara riktig, och ett bidrag från kassafonden till den extraordinära skuldavbetalningen skulle sålunda visserligen kunna bli betydande nog, men dock icke böra nämnvärt överstiga 60 miljoner kronor.

För att i denna punkt erfarar riksräkenskapsverkets uppfattning har jag vänt mig till verkets chef med en direkt förfrågan, hur ett anlitande av kassafonden i nyss nämnd utsträckning av verket skulle bedömas, och har till svar erhållit ett utlåtande av ämbetsverket, vilket torde få biläggas statsrådsprotokollet. Ämbetsverket anför däri, att genom ett ianspråktagande i riksstaten för budgetåret 1936/1937 av kassafondsmedel till ett belopp av 60 miljoner kronor kassafondens behållning, bortsett från utfallet av nämnda riksstat, skulle kunna beräknas under nästkommande budgetår komma att nedgå till omkring 73 miljoner kronor. Med utgångspunkt från erfarenheterna av budgetutvecklingen under senaste depressionsperiod — då kassafonden under budgetåren 1931/1932 och 1932/1933 för täckande av budgetunderskott fick vidkännas en nettobelastning av över 60 miljoner kronor — har verket funnit det icke vara tillrådligt att genom ianspråktagande för budgetändamål nedbringa kassafondens behållning till lägre belopp än 70 à 75 miljoner kronor. Enligt riksräkenskapsverkets uppfattning kunna följaktligen, utan eftersättande av kassafondens primära uppgift som budgetregulator, under föreliggande omständigheter icke mera än omkring 60 miljoner

kronor tagas i anspråk för finansieringen av riksstaten för nästkommande budgetår. Utom av kassafondens storlek är emellertid — framhåller ämbetsverket — frågan, om och i vilken omfattning kassafondsmedel i skilda budgetlägen lämpligen kunna och bära tagas i anspråk för riksstatens finansiering, beroende jämväl av arten av de utgiftsändamål, för vilka fondmedlen avses skola tagas i anspråk. Att för närvarande, då ett omfattande avskrivningsbehov, avseende icke-räntabla lånemedelstillgångar respektive direkta lånemedelsförluster, alltjämt föreligger, taga kassafondsmedel i anspråk för finansiering av skattebudgetens normala utgifter kan riksräkenskapsverket icke finna vara förenligt med sunda budgetprinciper. Det ianspråktagande av kassafondsmedel för finansiering av riksstaten för budgetåret 1936/1937, som nu satts i fråga, avser emellertid att möjliggöra en avskrivning i ett sammanhang av de anslagsmedel till allmänna arbeten m. m., vilka anvisats under fonden för förslag till statsverket att utgå av lånemedel och vilka enligt den av statskontoret därom verkställda utredningen äro att betrakta såsom hänförliga till verkliga utgifter. En dylik disposition av kassafondsmedel för avskrivning, vilken icke påverkar statsverkets kassaställning utan allenast representerar en bokföringsmässig reglering av redan konstaterade förluster, har verket från sina utgångspunkter ansett icke väcka betänklighet. Under åberopande av vad verket anfört och med hänsyn till angelägenheten av att täckning av nu omhandlade icke-räntabla lånemedelstillgångar snarast kommer till stånd har verket funnit sig kunna tillstyrka, att för ifrågavarande ändamål i riksstaten för budgetåret 1936/1937 av kassafonden tages i anspråk ett belopp av intill 60 miljoner kronor.

Det sålunda erhållna utlåtandet ger stöd åt den förut av mig uttalade meningen, att under nuvarande förhållanden en kassafond av ganska betydande storlek får anses erforderlig, samtidigt med att det tillstyrker tanken att för ett sådant ändamål som återbetalning av skuld låta fonden bidra med ett sextiototal miljoner kronor.

Återbetalning av krislånen för offentliga arbeten. Såsom i framställningen under utgifter för kapitalökning närmare utredes, uppgå de anslag för offentliga arbeten, som från och med budgetåret 1933/1934 upptagits under fonden för förslag till statsverket att utgå av lånemedel, till närmare 300 miljoner kronor. Icke obetydliga statsinkomster ha bundits för en snabb amortering av dessa lån, men det har likväl i de båda senaste finansplanerna förutsatts, att budgetens utgiftssida skulle för detta ändamål belastas under en tid av icke mindre än sju år. Emellertid har det från början varit klart, att bland de åsyftade anslagen en åtskillnad kunde göras mellan sådana som otvivelaktigt ägde karaktär av vad som brukar kallas verkliga utgifter och därför snarast borde täckas av skattemedel, och en andra grupp av anslag som förr eller senare skulle kunna inordnas i övliga former för kapitalinvesteringar av lånemedel.

Efter av statskontoret verkställd utredning har det visat sig, att summan av de krislån, som kräva snabb amortering, nu kan begränsas till omkring

218.6 miljoner kronor. Då under budgetåren 1933/1934 och 1934/1935 redan anslagits 62.7 miljoner kronor, och under nu löpande budgetår beräknas inflyta ytterligare 39.5 miljoner kronor, skulle vid nästa budgetårs ingång för amortering stå till förfogande 102.2 miljoner kronor, och det återstående skuldbeloppet skulle utgöra 116.4 miljoner kronor. Den ordinarie amorteringen av arvsskatt och extra inkomstskatt beräknas för 1936/1937 till 38.5 miljoner kronor. Om härtill läggas de förut nämnda 7 miljoner kronor av bilskattemedel och 12 miljoner kronor inbetald royalty från Luossavaara-Kiirunavaara aktiebolag, erhålles 57.5 miljoner kronor, och med ett tillskott från kassafonden på 59 miljoner kronor uppgår summan till de 116.5 miljoner kronor, som äro tillräckliga för att nu i ett sammanhang betala av hela återstoden av krislånen med kort amorteringstid för offentliga arbeten.

Tillskottet ur kassafonden hade tydligen kunnat göras väsentligen lägre, om hela överskottet av beräknade inkomster över beräknade utgifter tagits i bruk. Detta överskott har jag förut angivit till 39 miljoner kronor, av vilka endast 19 miljoner kronor — 7 miljoner av bilskattemedel och 12 miljoner från Luossavaara-Kiirunavaara aktiebolag — här nu medtagits. Återstående 20 miljoner kronor kunna utan tvivel också finna en rimlig användning för täckande av kristidsförluster, men då budgeten i övrigt innehåller så betydande belopp till skuldavbetalning och vi här ha att göra med ett verkligt överskott av löpande inkomster, bör även möjligheten av en skattesänkning övervägas. Den tveksamhet, som i detta hänseende kan råda, hänger samman med de förut omtalade utsikterna till betydligt ökade statsutgifter under de kommande åren. Det finns sålunda skäl att söka närmare belysa dessa utsikter, innan avgörandet om skattesänkning träffas.

Utsikterna för budgetåren 1937/1938 och 1938/1939. Den ovisshet som måste råda om de framtida budgetutsikterna, gäller tydligen, ehuru på olika sätt, både inkomster och utgifter. Vad statens inkomster beträffar kan man på grundval av erfarenheten om växlingar under olika konjunkturer i det förflutna göra vissa antaganden om den möjliga utvecklingen i fortsättningen. Detta har här skett med ledning av från olika myndigheter insamlat material, som sammanförts och analyserats i en särskild promemoria. Rörande utgiftssidan ha från departementen inforrats sammanställningar av de mera betydande ökningar och minskningar, som under de nämnda båda budgetåren kunna antagas inträda, dels på grund av redan fattade beslut, dels på grund av förslag som kunna förväntas leda till beslut. De sålunda inkomna uppgifterna ha bearbetats i anslutning till en undersökning rörande mera betydande utgiftstegringar under den senaste tioårsperioden, som på min anmodan verkställts inom riksräkenskapsverket.

Innan jag övergår till en redogörelse för de beräknade eller antagna ökningarna i utgifter, finnes emellertid skäl att uppskatta den utgiftsminskning, som blir en följd av den föreslagna återbetalningen av krislån, och som icke kunnat tagas med i de nämnda sammanställningarna över de närmaste årens

utgifter. Den ordinarie amorteringen på krislånen för offentliga arbeten beräknas i den nu framlagda budgeten till 38.5 miljoner kronor. Det kan icke anses försvarligt att taga hela denna summa i bruk för löpande utgifter, utan karraktär av skuldbetalning eller kapitalinvestering. Den redogörelse, som under utgifter för kapitalökning lämnas över olika slag av amorteringsbehov, torde vara en tillräcklig erinran om att den fortsatta konsolideringen av statens finansiella ställning är en angelägen uppgift och att den även under de kommande åren kräver betydande belopp av skattemedel. Kreditkassan av år 1922 visar ännu otäckta förluster på över 20 miljoner kronor. På riksgäldskontorets avskrivningskonto finnes att täcka förluster av lånemedel m. m. till ett belopp av över 16 miljoner kronor. Det vore önskvärt att efter ernådd visshet om förlusterna på spannmålsregleringen kunna företaga en snabbare amortering än den nu förutsedda. Slutligen kvarstå alltjämt eller i ökad omfattning de väldiga beloppen av oräntabla lånemedel — för närvarande upptagna till 175 miljoner kronor — som fortfarande räknas med i statens järnvägars fond, men som väl efter ett förnyat övervägande av storleken hos det kapital, som statens järnvägar anses böra kunna förränta, rimligen böra föras samman med övriga förluster av lånemedel, att så snabbt omständigheterna medgiva amorteras.

Med hänsyn till sålunda föreliggande förhållanden får det anses nödvändigt att fortfarande räkna med ganska stora årliga anslag för amortering av skuld. Av de förut nämnda 38.5 miljoner kronor, som genom återbetalning av krislån frigöras, antagas därför ett tiotal miljoner fortfarande bli tagna i anspråk för skuldbetalning, och utgiftsminskningen på denna punkt beräknas till 25 à 30 miljoner kronor.

Häremot har man att ställa väntade öknings i utgifterna. Den sedan länge brukliga uppdelningen av ändringar på utgiftssidan i »automatiska» och »icke automatiska» är förbunden med svårigheter, då gränsen inte alltid är lätt att draga mellan vad som formellt utgör konsekvenser av statsmakternas beslut och vad som efter dylika beslut synes av reala skäl ofrånkomligt. Emellertid torde en dylik uppdelning likväl knappast kunna undvaras. Vid den gjorda sammanställningen av väntade utgifter har gruppen automatiska öknings ganska snävt begränsats. Efter gjorda avdrag för automatiska minskningar har resultatet blivit en beräknad utgiftsökning av detta slag under de båda åren på 30, respektive 43 miljoner kronor. Så gott som hela denna ökning faller på socialdepartementets, ecklesiastikdepartementets och pensionsväsendets huvudtitlar. Socialdepartementet tar i anspråk 21, respektive 32 miljoner kronor för folkpensionering, sjukkassor, arbetslöshetskassor, arbetsförmedling, bostadsförsörjning, sinnessjukvård och ett antal mindre poster. Ecklesiastikdepartementet har på sin lott 6 à 7 miljoner kronor, väsentligen för överflyttning till staten av kostnader för folkskoleväsendet. Pensionshuvudtiteln slutligen beräknas växa med 1.7 miljon, respektive 3.6 miljoner kronor.

Enligt dessa beräkningar skulle sålunda bortfallet av amorteringarna på krislånen någorlunda räcka till att uppväga de ofrånkomliga ökningarna

budgetåret 1937/1938, medan året därpå en lucka på omkring 15 miljoner kronor behövde fyllas. Om man för att förenkla diskussionen gör det gynnsamma antagandet, att en fortsatt förbättring av det ekonomiska läget reducerar behovet av anslag till bekämpande av arbetslösheten och till skatteutjämning med dessa 15 miljoner kronor, kan uppmärksamheten i det följande samlas kring en jämförelse mellan å ena sidan de väntade ökningarna i utgifterna, som icke äro formellt ofrånkomliga, alltså icke automatiska, och å andra sidan en antagen utveckling av budgetens inkomstsida. Dessa väntade ökningarna kunna för överskådlighetens skull uppdelas i tre grupper, kostnader för en försvarsreform, för löneregleringar och »övriga».

Vad försvarsutgifterna beträffar, innebär den nu framlagda fjärde huvudtiteln en ökning med omkring 5 miljoner kronor. Försvarskommissionens huvudförslag torde innebära en ökning därutöver på 30 miljoner kronor och en av huvudreservationerna en ökning på 40 à 45 miljoner kronor, medan en annan grupp av reservanter stannar ungefär vid de nuvarande kostnaderna oförändrade. Avgörandet i denna fråga kan antagas bli träffat redan vid årets riksdag.

I fråga om löneregleringar föreligga sedan ett antal år tillbaka av 1928 års lönekommitté framlagda utredningar och förslag, dels till ett allmänt löne-reglemente för nyreglerade verk med dyrtidstilläggen inarbetade i lönerna, dels till lönefrågans ordnande för de tjänstemän, som ännu ha oreglerad lön, alltså främst olika grupper av lärare. Ett återupptagande av dessa frågor synes vara påkallat, och under höstens lopp har början blivit gjord genom att förslagen om lärarnas löner upptagits till överarbetning. Vissa frågor rörande folkskolans och småskolans lärare ha därvid visat sig kräva utredningar, som icke kunnat bli färdiga till instundande riksdag, och då skäl finnas för att låta olika lärargrupperns löneregleringar bedömas i ett sammanhang, har framläggandet av proposition ansetts böra uppskjutas till 1937 års riksdag. Kostnadsökningen kan för de rent statliga läroanstalternas del antagas hålla sig mellan 1 och 2 miljoner kronor. För folkskolornas och småskolornas del slutar en beräkning av kostnadsökningen enligt det nämnda kommittéförslaget på icke mindre än 16 miljoner kronor. Man synes under alla förhållanden få räkna med högst betydande belopp, om en lönereglering för dessa grupper skall nå det avsedda syftet. Men jämte denna fördröjda avslutning på arbetet att låta det nya lönesystemet omfatta den stora kretsen av statsanställd eller med statsmedel avlönad personal väntar en omarbetning av löneplanen i samband med avgörandet av dyrtidstilläggens öde. Vilka kostnadsökningar därvid kunna komma att uppstå, undandraget sig för närvarande ett bedömande.

Vad slutligen de »övriga» utgiftsökningarna beträffar har intet annat kunnat göras än att låta departementen lämna upplysningar om de förestående anslagsbehov, som finge anses allra mest angelägna. Ökningarna fördela sig på praktiskt taget alla huvudtitlar, men de stora beloppen falla på socialdepartementets, ecklesiastikdepartementets och jordbruksdepartementets. Vill

man sammanräkna siffrorna, får man summor på inemot 20 respektive 25 miljoner kronor. I här upptagna belopp ingå icke kostnader för förslag, som väntas från befolkningskommissionen, liksom icke heller kostnader för en rad åtgärder på hälsovårdens område, varom kommittéer eller myndigheter efter utredning framlagt förslag.

Trots de delade meningar, som kunna antagas föreligga om det berättigade eller nödvändiga i här redovisade utgiftsökningar, torde intet ha medtagits, som i och för sig ligger utanför en allvarlig diskussion. Men dessa delade meningar göra det likväl omöjligt att genom en enkel hopsummering av siffrorna i de tre grupperna söka få fram ett samlat uttryck för någon allmänt väntad eller önskad ökning av utgifterna. Urval och summeringar — och utökningar — kunna göras på många olika sätt, och de sålunda erhållna utgiftssiffrorna få sedan jämföras med de antaganden man anser sig kunna göra om inkomsternas utveckling.

Huvudresultatet av den verkställda utredningen rörande inkomstutvecklingen kan uttryckas så, att under antagande av i det väsentliga oförändrad konjunktur de samlade statsinkomsterna för 1937/1938 och 1938/1939 — om man bortser från specialbudgeterna — skulle hålla sig i det närmaste på samma nivå som den för 1936/1937 nu förutsatta, eller i alla händelser obetydligt — 5 till 15 miljoner kronor — därutöver. Tänker man sig däremot en verkligen utpräglad ytterligare uppgång i konjunkturen, visa beräkningarna högst betydande ökning av inkomsterna med maximisiffror på 50, respektive 80 miljoner kronor. En markerad vändning nedåt i konjunkturen anses å andra sidan ha till följd en ännu starkare minskning av inkomsterna. Sammanräkningen ger för de båda åren siffror på 100, respektive 115 miljoner kronor.

Det torde icke behöva understrykas, med vilken försiktighet dessa siffermässiga uttryck för olika inkomstlägen måste behandlas. Den bifogade promemorian innehåller därom alla nödvändiga erinringar. Men försiktigheten kräver också, att ett antagande om de statsfinansiella utsikterna, som skall gälla ett flertal år framåt och varpå praktiska avgöranden nu skola byggas, icke knytes vid de extrema möjligheterna, vare sig i gynnsam eller ogynnsam riktning. Detta innebär naturligtvis icke, att man söker efter någon hållpunkt i ett matematiskt medeltal mellan ytterligheterna, och inte heller att man överdriver tryggheten i att räkna med »oförändrad konjunktur». Men det betyder, att man vid övervägandet av mera avsevärda ökning av utgifterna bör räkna med sannolikheten av att nuvarande inkomstkällor icke skola visa sig tillräckliga.

Skattesänkning och budgetens balansering. Såsom jag redan förut framhållit, kunna utsikterna till ökade utgifter med därav följande behov av ökade inkomster föranleda en viss tveksamhet inför en skattesänkning, som årets budgetläge annars tydligen gör möjlig. Betänkligheterna synas icke i och för sig vara avgörande, och framför allt kunna de ej göras gällande utan åtskill-

nad mot alla slag av skatter eller under alla omständigheter. Jag övergår därför till frågan vilken del av beskattningen som i första hand bör komma i åtanke. Det kunde synas vara en rimlig tankegång, att skatterna äro krisbetonade i högre grad ju senare under krisen de tillkommit och därför borde i omvänd ordning lättas. I så fall skulle företräde lämnas åt de sista 5 enheterna på den ordinarie inkomstskatten samt åt den särskilda förmögenhetsskatten, eftersom dessa skattehöjningar äro de senaste och tillkommo vid 1934 års riksdag. Därefter skulle följa de höjningar av sprit-, malt- och tobaksskatterna som jämte 20 enheter på inkomstskatten härröra från år 1933. Sist i raden komme då de höjda finanstullarna från år 1932, däribland kaffetullen, återigen sprit, malt och tobak samt den extra inkomst- och förmögenhetsskatten. En dylik tankegång torde emellertid förbise de många tillfälligheter och praktiska omständigheter, som spelat en roll vid valet av skattehöjningar, även om det icke skall förnekas, att i flera fall ett övervägande ägt rum av skattetryckets rimliga fördelning. Vad beträffar uppfattningen, att den extra inkomstskatten och den särskilda förmögenhetsskatten borde avskaffas före varje annan skattesänkning, eftersom dessa skatter uttryckligen antagits endast för ett år i sänder, torde även här föreligga ett förbiseende. Vid höjningen av en konsumtionsskatt brukar ingenting utsägas om dess varaktighet, då det är klart, att en sänkning när som helst kan företagas. Vid en jämförelse med den ordinarie rörliga inkomstskatten blir detta ännu tydligare, eftersom procenttalet av grundbeloppet alltid endast bestämmes för ett år framåt. Däremot är det riktigt att båda de nu åsyftade krisskatterna såtillvida måste betraktas som tillfälliga, att de icke ansetts i längden böra bestå vid sidan av den nuvarande ordinarie inkomst- och förmögenhetsskatten. Den proposition rörande omläggning av beskattningen på inkomst och förmögenhet, som är under förberedelse, avser också att ta hänsyn till detta önskemål om större enkelhet och överskådlighet.

I avvaktan på det närmare övervägande, som i nämnda sammanhang bör äga rum av skattetryckets rimliga fördelning på olika grupper av medborgare, finner jag det riktigt, att en skattelättnad nu genomföres på sådant sätt, att den kommer så stor del som möjligt av alla skattebetalare till godo. Detta kan endast ske genom en sänkning av konsumtionsbeskattningen eller av den ordinarie inkomstskatten. Då konsumtionsskatterna på sprit, maltdrycker och tobak av olika skäl icke torde kunna komma i fråga, är det endast en sänkning av kaffetullen som kan övervägas. Jag anser det emellertid icke sannolikt, att en dylik sänkning vid ökade statsutgifter skall kunna vidmakthållas, och då fråga om ett kaffemonopol dessutom är under utredning, synas skäl föreligga att lämna även denna del av krisbeskattningen ur räkningen. Jag föreslår därför en sänkning av den ordinarie inkomst- och förmögenhetsskatten. Om det, såsom jag hoppas, blir möjligt att framlägga förslag till nyordning av den direkta beskattningen, varigenom lättnad beredes en betydande del av inkomsttagarna, skulle för dem sänkningen icke behöva bli endast tillfällig.

Det belopp, som förut angivits såsom tillgängligt för en skattesänkning, utgör 20 miljoner kronor. Det motsvarar fullt ut 20 enheter av inkomstskatten. Denna kan sålunda för detta år föreslås att utgå efter procenttalet 150. Beloppet på budgetens inkomstsida sänkes då från det förut beräknade 162 miljoner kronor till 142 miljoner kronor. Därmed är budgeten balanserad.

Riksstaten.

Riksstatens utveckling från och med budgetåret 1926/1927 m. m. För att erhålla en samlad bild av riksstatens utveckling under senare år hava i efterföljande sammanställning angivits de belopp, med vilka den totala budgeten liksom dess båda huvudavdelningar, skattebudgeten och lånebudgeten, uppförts i riksstatsförslaget för budgetåret 1936/1937, samt häremot svarande belopp avseende riksstaterna för budgetåren 1926/1927—1935/1936. I sammanställningen redovisas därjämte de olika huvudslagen av skattebudgetens såväl utgiftsanslag som inkomstitlar.

Med hänsyn till de budgettekniska omläggningar, som vidtagits i de till redovisningsperioden hörande riksstaterna, hava vid utarbetandet av sammanställningen, med utgångspunkt från riksstatsförslaget, vissa omräkningar verkställt beträffande det till riksstaterna för budgetåren 1926/1927—1928/1929 hänförliga siffermaterialet. Genom dessa omräkningar hava vissa i vederbörande riksstater dubbelförda poster utmönstrats och riksstaternas såväl slutsummor som delsummor upptagits till belopp, som medgiva en jämförelse i stort sett med motsvarande i riksstatsförslaget för budgetåret 1936/1937 uppförda summor. Sålunda har för budgetåret 1928/1929 viss i anspråk tagen kapitaltillgång från fonden för statsskuldens amortering jämte motsvarande utgiftsanslag utmönstrats, varjämte för budgetåren 1926/1927—1928/1929 å inkomstsidan redovisad återbetalning av tillfälliga lånemedel samt motsvarande utgiftsanslag frånräknats. Beträffande budgetåret 1931/1932 har till riksstatens siffror för dels verkliga utgifter dels i anspråk tagna kapitaltillgångar lagts den särskilda anvisning å 15 miljoner kronor på fonden för statsskuldens amortering, som gjordes av 1932 års riksdag för beredande av ytterligare medel till arbetslöshetens bekämpande. För budgetåret 1934/1935 har lånebudgetens såväl utgiftssida som inkomstsida ökats med ett belopp av 30 miljoner kronor, utgörande en utom riksstaten anvisad förstärkning av anslaget till förlagskapital åt svenska spannmålsföreningen u. p. a. Slutligen bör nämnas, att den från och med budgetåret 1932/1933 i riksstaten särskilt redovisade titeln riksgäldskontorets inkomstmedel blivit, för upprätthållande av jämförbarheten, i tabellen inlagd under rubriken egentliga statsinkomster.

Anslag, miljoner kronor					
Budgetår	Skattebudgeten			Lånebudgeten	Tillsammans
	Verkliga utgifter	Utgifter för kapitalökning	Summa	Utgifter att täckas av låne-medel	
1926/1927	634.31	45.53	679.84	55.22	735.06
1927/1928	641.68	31.46	673.14	30.33	703.47
1928/1929	658.53	33.41	691.94	49.35	741.29
1929/1930	689.28	55.62	744.90	34.41	779.31
1930/1931	719.48	44.07	763.55	49.82	813.37
1931/1932	760.89	55.56	816.45	72.80	889.25
1932/1933	814.49	23.72	838.21	103.87	¹ 942.08
1933/1934	720.37	39.48	759.85	269.49	² 1,029.34
1934/1935	769.97	54.26	824.23	312.12	1,136.35
1935/1936	867.30	68.38	935.68	120.32	1,056.00
1936/1937	914.06	145.24	1,059.30	107.77	1,167.07

Inkomster, miljoner kronor								
Budgetår	Skattebudgeten						Lånebudgeten	Tillsammans
	Egentliga statsinkomster	Inkomster av statens produktiva fonder	Andel i riksbankens vinst	Summa verkliga inkomster	I anspråk tagna kapitaltillgångar	Summa för skattebudgeten	Låne-medel	
1926/1927	516.57	110.17	16.00	642.74	37.10	679.84	55.22	735.06
1927/1928	537.72	114.30	16.20	668.22	4.92	673.14	30.33	703.47
1928/1929	560.24	115.53	13.90	689.67	2.27	691.94	49.35	741.29
1929/1930	587.44	135.79	17.00	740.23	4.67	744.90	34.41	779.31
1930/1931	595.17	141.70	19.00	755.87	7.68	763.55	49.82	813.37
1931/1932	616.24	114.82	16.00	747.06	69.39	816.45	72.80	889.25
1932/1933	656.79	94.99	14.00	765.78	72.43	838.21	103.87	¹ 942.08
1933/1934	638.00	93.16	27.00	758.16	1.69	759.85	269.49	² 1,029.34
1934/1935	711.37	105.28	7.00	823.65	0.58	824.23	312.12	1,136.35
1935/1936	781.57	142.36	3.00	926.93	8.75	935.68	120.32	1,056.00
1936/1937	837.85	157.93	4.50	1,000.28	59.02	1,059.30	107.77	1,167.07

¹ I de i sammanställningen angivna siffrorna för budgetåret 1932/1933 ingå följande å tilläggsstat upptagna anslag, nämligen dels till arbetslöshetens bekämpande 42 miljoner kronor, dels till kapitalökning å egnahemslånefonden 4 miljoner kronor, därav 3.60 miljoner kronor av låne-medel och 0.40 miljon kronor av andra statsinkomster. Under inkomsterna hava i anspråk tagna kapitaltillgångar och låne-medel ökats med motsvarande belopp.

² Inberäknat tilläggsstaten.

I detta sammanhang torde få meddelas några uppgifter om utvecklingen av den under egentliga statsinkomster ingående största inkomstgruppen, nämligen skatterna.

I efterföljande tabell har sammanställts skatternas summa för ett vart av budgetåren 1924/1925—1936/1937, därvid uppgifterna väsentligen grunda sig för tiden till och med budgetåret 1934/1935 på avslutade räkenskaper, för budgetåret 1935/1936 på riksstatsens siffror samt för budgetåret 1936/1937 på de siffror, som innehållas i det nu föreliggande budgetförslaget. Bland skatterna hava medtagits automobilskattemedlen även under den tid, då dessa redovisades utanför riksstaten, liksom ock den under vissa tidigare år bland diverse inkomster bokförda intäkten av rusdrycksförsäljningsmedel från partihandelsbolag. Tabellen innehåller vidare en fördelning av skattesumman för varje budgetår på direkta och indirekta skatter. Med avseende å denna fördelning må här allenast framhållas, att av stämpelmedlen arvs- och gåvoskatten hänförts till direkt beskattning, medan övriga stämpelmedel ansetts utgöra indirekt beskattning. En liknande fördelning har i fråga om automobilskattemedlen ägt rum sålunda, att fordonsskatten hänförts till den direkta beskattningen samt gummirings- och bensinskatterna till indirekt beskattning. Vissa i tabellen ingående siffror äro endast approximativt beräknade.

Budgetår	S k a t t e r				
	Direkta		Indirekta		Summa milj. kr.
	milj. kr.	i % av summa	milj. kr.	i % av summa	
1924/1925	171.91	32.7	353.19	67.3	525.10
1925/1926	179.88	34.9	336.26	65.1	516.14
1926/1927	181.18	33.4	361.36	66.6	542.54
1927/1928	183.49	31.9	391.09	68.1	574.58
1928/1929	186.25	32.5	386.50	67.5	572.75
1929/1930	189.66	32.2	400.02	67.8	589.68
1930/1931	207.40	34.7	390.84	65.3	598.24
1931/1932	203.22	34.2	391.75	65.8	594.97
1932/1933	193.37	32.0	410.49	68.0	603.86
1933/1934	188.97	30.7	426.74	69.3	615.71
1934/1935	211.23	30.6	478.31	69.4	689.54
1935/1936	222.34	31.1	493.00	68.9	715.34
1936/1937	233.45	31.0	520.00	69.0	753.45

Av tabellen framgår, att den stegring, som inträtt beträffande såväl den direkta som den indirekta beskattningen, under största delen av perioden varit proportionsvis lika stark för de båda skatteformerna. De direkta skatternas procentuella andel har, såsom synes, för hela perioden 1924/1925—1932/1933 praktiskt taget konstant hållit sig omkring en tredjedel av den

totala skattesumman. För de följande i tabellen redovisade fyra budgetåren utgöra däremot de direkta skatterna en något lägre andel av hela skattesumman, i genomsnitt icke fullt 31 procent.

Skattebudgeten enligt riksstatsförslaget. En jämförelse mellan anslagen till *verkliga utgifter* i riksstaten för nu löpande budgetår och dylika anslag i det föreliggande budgetförslaget ger följande resultat:

	Enligt riksstaten för budgetåret 1935/1936 milj. kr.	Enligt förslaget till riksstat för budgetåret 1936/1937 milj. kr.	Ökning (+) Minskning (-) milj. kr.
I. Första huvudtiteln (Kungl. hov- och slottsstaterna)	1.73	1.75	+ 0.02
II. Andra » (Justitiedepartementet) . . .	14.55	14.80	+ 0.25
III. Tredje » (Utrikesdepartementet) . . .	6.87	7.01	+ 0.14
IV. Fjärde » (Försvarsdepartementet) . . .	120.91	126.04	+ 5.13
V. Femte » (Socialdepartementet)	193.47	217.79	+ 24.32
VI. Sjätte » (Kommunikationsdepartementet)	97.42	106.00	+ 8.58
VII. Sjunde » (Finansdepartementet)	56.21	53.36	- 2.85
VIII. Åttonde » (Ecklesiastikdepartementet)	151.44	159.13	+ 7.69
IX. Nionde » (Jordbruksdepartementet)	73.21	75.07	+ 1.86
X. Tionde » (Handelsdepartementet)	12.37	13.36	+ 0.99
XI. Elfte » (Pensionsväsendet)	36.16	39.50	+ 3.34
Säger	764.34	813.81	+ 49.47
XII. Oförutsedda utgifter	1.00	1.00	—
XIII. Riksdagen och dess verk m. m.	4.09	4.16	+ 0.07
XIV. Räntor å statsskulden m. m.	97.87	95.09	- 2.78
Summa	867.80	914.06	+ 46.76

Enligt sammanställningen utvisar *summan av verkliga utgifter* en ökning med 46.76 miljoner kronor. Före en granskning av de förändringar, som de särskilda huvudtitlarna undergått, torde böra omnämnas vissa, för flertalet huvudtitlar gemensamma omständigheter, som delvis bidragit till anslagsstegringen.

Till följd av höjning av inkomsttitlar å specialbudgeter hava de i dessa specialbudgeter ingående utgiftsanslagen stigit med tillhoppa 10.32 miljoner kronor. Stegringen skulle hava blivit än större, om icke automobilskattemedel till sammanlagt belopp av 7.25 miljoner kronor avsetts för täckning av anslag under utgifter för kapitalökning.

Såsom förut nämnts föreslår jag, att de för innevarande budgetår gällande grunderna för dyrtidstillägg å löner och pensioner få oförändrade

tillämpas även under nästkommande budgetår. I riksstaten för löpande budgetår äro anslagen till dyrtidstillägg beräknade efter en levnadskostnadsindex av 154. I riksstatsförslaget hava anslagen beräknats efter en index av 156. Anslagen hava sammanlagt ökat med 3.53 miljoner kronor. Ökningen har, förutom av stegringen i levnadskostnadsindex, i väsentlig mån för-anletts av statens ökade bidrag till folkskollärarnas avlöning och därmed stigande belastning å anslaget till dyrtidstillägg vid statsunderstödda läro-anstalter; jämväl i övrigt har på grund av stegrade avlönings- och pensions-kostnader utgiften för dyrtidstillägg stigit.

I tidigare statsverkspropositioner hava de s. k. automatiska stegringarna av statsutgifterna vid upprepade tillfällen gjorts till föremål för behandling. Jämväl i samband med det nu avslutade budgetarbetet har inom finansdepartementet en undersökning ägt rum beträffande de automatiska förändringarnas betydelse för utgiftsstegringen. Därvid verkställda approximativa beräkningar utvisa, att de anslag under första till och med elfte huvudtitlarna, som äro underkastade automatiska förändringar, skulle — om ej motverkande faktorer förekommit — av sådan anledning hava stegrats med ett sammanlagt belopp av i runt tal 57.5 miljoner kronor. Häri inbegripas ökade kostnader för folkpensioneringen med 33.8 miljoner kronor. Vidare ingår i siffran den förut nämnda höjningen av anslagen till dyrtidstillägg. Nyssnämnda stegringar hava emellertid i viss mån motvägts av automatiska minskningar, vilka kunna uppskattas till sammanlagt omkring 13.4 miljoner kronor. Häri ingå dels 6.0 miljoner kronor varmed anslaget till förstärkning av skatteutjämningsmedlens fond ansetts kunna sänkas, dels ock 5.66 miljoner kronor på grund av bortfallandet av anslaget till allmänt bidrag för utjämning av kostnaderna för folkskoleväsendet. Den automatiska nettoökningen utgör sålunda omkring 44.1 miljoner kronor. Erinras bör emellertid, att den ökade kostnaden för folkpensioneringen delvis motväges av att å riksstatens inkomstsida upptagas 18 miljoner kronor uti bidrag från folkpensioneringsfonden. Tages hänsyn härtill, stannar den automatiska nettoökningen vid 26.1 miljoner kronor.

För ersättning till statens allmänna fastighetsfond upptagas anslag å sammanlagt 12.62 miljoner kronor, vilket innebär en ökning av 0.41 miljon kronor i förhållande till riksstaten för löpande budgetår.

Vissa omständigheter bidraga till att hålla nere budgetförslagets utgifts-sida. Även för nästa budgetår föreslås inskränkning i fonderingen för pensioneringsändamål, såvitt angår avsättningen till civila tjänstepensionsfonden och anslag till statens pensionsanstalt. Den anslagsminskning, som ernås genom denna åtgärd, kan för nästkommande budgetår uppskattas till 11.51 miljoner kronor. Under femte huvudtiteln föreslår chefen för socialdepartementet, att vissa kostnader för polisväsendet skola till sammanlagt belopp av 0.58 miljon kronor täckas av automobilskattemedel.

Enligt sammanställningen överstiga, med undantag av sjunde huvudtiteln, samtliga de elva första huvudtitlarnas slutsummor löpande riksstats motsvarande belopp.

Fjärde huvudtiteln visar en ökning på 5.13 miljoner kronor, varav 2.33 miljoner kronor för lantförsvaret, 1.57 miljon kronor för sjöförsvaret och 1.10 miljon kronor för flygvapnet.

Den största anslagsökningen utvisar femte huvudtiteln med 24.32 miljoner kronor. Denna förändring betingas främst av å ena sidan den väsentliga stegringen av kostnaderna för folkpensioneringen och å andra sidan den betydande minskningen i utgifterna för bekämpande av arbetslösheten.

I gällande riksstat äro anslagen till allmänna pensionsförsäkringen upptagna med sammanlagt 58.63 miljoner kronor. I budgetförslaget har för motsvarande ändamål anvisats tillhopa 92.42 miljoner kronor. Stegringen utgör alltså 33.79 miljoner kronor. Härvid är emellertid att märka dels att för åtgärder till förebyggande och hävande av invaliditet i budgetförslaget upptages ett belopp av 2.68 miljoner kronor, för vilket ändamål i gällande riksstat allenast 0.10 miljon kronor anvisats, då för löpande budgetår motsvarande kostnad i övrigt bestrides genom förskott ur pensionsförsäkringsfonden, dels ock att, såsom nyss erinrats, å riksstatens inkomstsida upptages bidrag från folkpensioneringsfonden, beräknat till 18 miljoner kronor. I budgetförslagets anslagsberäkning beträffande folkpensioneringen ingår ett belopp av 5 miljoner kronor, avseende merkostnader för dyrortsgraderade folkpensioner.

Till arbetslöshetens bekämpande är i gällande riksstat anvisat ett sammanlagt belopp av 38.50 miljoner kronor, därav till kostnaderna för arbetslöshetskommissionen 1 miljon kronor, till statliga och statskommunala reservarbeten 32 miljoner kronor, till kontantunderstödsverksamhet m. m. 2 miljoner kronor, till statliga och kommunala beredskapsarbeten 3 miljoner kronor samt till statsbeställningar 0.50 miljon kronor. I budgetförslaget beräknas för arbetslöshetskommissionen, reservarbeten, kontantunderstödsverksamhet m. m. och beredskapsarbeten sammanlagt 21 miljoner kronor. Minskningen på denna punkt uppgår alltså till 17.50 miljoner kronor.

Nettoökningen å femte huvudtiteln i övrigt belöper sig till 8.03 miljoner kronor. Bland större ökningar ingående i detta belopp må nämnas, att anslagen till sjukkasseväsandets befrämjande, bidrag till moderskapsförsäkring och moderskapsunderstöd öka med sammanlagt 2.31 miljoner kronor, att anslagen till avlöningar och omkostnader vid statens sinnessjukhus stiga med tillhopa 1.07 miljon kronor samt att bidrag till erkända arbetslöshetskassor äskas med 0.73 miljon kronor mera än som anvisats i gällande riksstat.

I fråga om sjätte huvudtiteln, beträffande vilken sammanställningen utvisar en ökning av 8.58 miljoner kronor, betingas stegringen nästan helt av att de med automobilskattemedlen sammanhängande anslagen, till följd av höjningen av inkomstiteln, upptagas med sammanlagt 7.17 miljoner kronor mer än i gällande riksstat. Anslaget till bidrag till handelshamnar och farleder har ökat med 0.30 miljon kronor, till luftfartsväsendet äskas 0.37 miljon kronor mera än i år, för postavgifter för tjänstebrev och dylika försändelser beräknas medelsbehovet stiga med 0.22 miljon kronor.

För s j u n d e huvudtiteln föreligger enligt sammanställningen en minskning å 2.85 miljoner kronor. Denna beror på att anslaget till förstärkning av skatteutjämningsmedlens fond kunnat i budgetförslaget begränsas till 4 miljoner kronor mot 10 miljoner kronor i gällande riksstat. Det för avsättning till skatteutjämningsmedlens fond av intäkter av utjämningskatt och lotterivinstskatt avsedda anslaget stiger däremot med 1.2 miljon kronor till följd av ökad avkastning av nämnda skatter. Anslagen till avlöningar vid tullverket beräknas öka med 0.46 miljon kronor. För inlösen av skattefrälseräntor begäres ett anslag å 0.45 miljon kronor på grund av den av fjolårets riksdag antagna lagstiftningen rörande snabbare inlösen av dylika räntor. Till följd av stigande avkastning av tullmedlen ökar anslaget till ersättning till städerna för mistad tolag med 0.50 miljon kronor.

Den för å t t o n d e huvudtiteln i sammanställningen redovisade nettoökningen å 7.69 miljoner kronor är till betydande del betingad av de beslut, som 1935 års riksdag fattat rörande statens övertagande av vissa kostnader för folkskoleväsendet. Anslaget till bidrag till avlöning åt lärare vid folkskolor äskas sålunda med 3.80 miljoner kronor mera än i löpande riksstat, varjämte kostnaderna för dyrtidstillägg beräknas vid oförändrad levnads-kostnadsindex öka med 1.2 miljon kronor. Till bidrag till undervisningslokaler m. m. begäres ett anslag å 3.80 miljoner kronor. Däremot bortfaller i anledning av nyssberörda beslut det i årets riksstat med 5.66 miljoner kronor upptagna anslaget till allmänt bidrag för utjämning av kostnaderna för folkskoleväsendet. Bland övriga ökningarna må nämnas, att anslaget till avlöningar vid de allmänna läroverken stiger med 0.96 miljon kronor samt att anslagen under den i huvudtiteln upptagna avdelningen för universiteten, den medicinska undervisningen m. m. öka med sammanlagt något över 1 miljon kronor.

Av ökningen under n i o n d e huvudtiteln å 1.86 miljon kronor hänför sig ungefär en tredjedel eller 0.60 miljon kronor till de höjningar av anslag till avsättning till fonden för mötande av förluster å spannmålsregleringen och till stuteriväsendet med respektive 0.50 miljon kronor och 0.10 miljon kronor, som bliva en följd av att de mot sagda utgiftsanslag korresponderande inkomstitlarna — avgifter för täckande av förluster å spannmålsregleringen samt totalisatormedel — i budgetförslaget uppräknats med sagda belopp. Frånsett dessa till specialbudgeter hörande anslagen uppgår alltså ökningen å huvudtiteln till 1.26 miljon kronor. Av övriga anslagsförändringar må nämnas, att till jordanskaffningsverksamhet inom Västerbottens och Norrbottens län beräknas 0.80 miljon kronor samt att till byggnadsarbeten för lantbruksförsöksverksamheten och vid statens växtskyddsanstalt upptagas anslag å respektive 0.40 och 0.30 miljon kronor. Däremot äskas anslaget till bidrag till täckdikningar med 0.50 miljon kronor lägre belopp än i gällande riksstat.

För t i o n d e huvudtiteln redovisas en ökning av 0.99 miljon kronor. Härvid är att märka, att det till specialbudgeten för inkomst av vadhallning vid idrottstävlingar hörande anslaget för idrottens främjande i gällande riksstat upptagits med 0.40 miljon kronor, medan i budgetförslaget för enahanda

Inkomsterna.

ändamål såsom avsättning till fonden för idrottens främjande beräknas ett belopp av 1.25 miljon kronor. Tages därjämte hänsyn till anslagsökningen för avsättning till försäkringsinspektionens fond, betingad av ökad avkastning å den till denna specialbudget hörande inkomstiteln med 10,000 kronor, begränsas den till allmänna skattebudgeten hänförliga nettoökningen av tiende huvudtiteln alltså till 0.13 miljon kronor.

Av den under elfte huvudtiteln redovisade nettoökningen å 3.34 miljoner kronor hänför sig ett belopp av 2.56 miljoner kronor till anslaget till pensionering av civila tjänstnehavare.

I riksstaten för budgetåret 1935/1936 och i budgetförslaget hava anslagen till *utgifter för kapitalökning*, att utgå av andra statsinkomster än låne-medel, upptagits med belopp, som framgå av följande jämförande sammanställning:

	Enligt riksstaten för budgetåret 1935/1936 milj. kr.	Enligt förslaget till riksstat för budgetåret 1936/1937 milj. kr.	Ökning (+) Minskning (-) milj. kr.
Statens affärsverksamhet	4.00	3.50	- 0.50
Statens allmänna fastighetsfond	0.21	0.46	+ 0.25
Statens utlåningsfonder	9.70	6.27	- 3.43
Statsverkets fond av rusdrycksmedel	0.15	0.06	- 0.09
Fonden för mötande av förluster å aktiebolaget Kreditkassan av år 1922	8.00	5.00	- 3.00
Avbetalning å statsskulden	46.32	129.95	+ 83.63
Summa	68.38	145.24	+ 76.86

Denna sammanställning utvisar för ifrågavarande anslagsgrupp en summa av 68.38 miljoner kronor i löpande riksstat och 145.24 miljoner kronor i budgetförslaget. Här föreligger alltså en ökning med 76.86 miljoner kronor.

Ökningen föranledes av anslagsstegringen under avbetalning å statsskulden med 83.63 miljoner kronor. Under denna rubrik äskas för avskrivning av till allmänna arbeten m. m. anvisat lånekapital — för vilket ändamål gällande riksstat upptager ett anslag å 37 miljoner kronor — sammanlagt 116.50 miljoner kronor, därav 38.5 miljoner kronor motsvara den beräknade avkastningen av arvs- och gåvoskatten 29 miljoner kronor och extra inkomst- och förmögenhetsskatten 9.5 miljoner kronor, 12 miljoner kronor motsvara inkomst från Luossavaara-Kiirunavaara aktiebolag, 7 miljoner kronor utgå av automobilskattemedel samt 59 miljoner kronor täckas ur statsverkets kassafond. Till återupptagande av den under flera år inställda nedskrivningen av statens järnvägars icke räntabla lånekapital äskas 4 miljoner kronor. Till avskrivning av till svenska spannmålsföreningen anvisat lånekapital och till täckande av lånemedelsförluster, bokförda å riksgäldskontorets avskrivningskonto, upptager budgetförslaget respektive 5 miljoner och 1 miljon kronor, vilka anslag till enahanda belopp äga motsvarighet i gällande riksstat.

Under statens affärsverksamhet har i budgetförslaget upptagits anslag till inlandsbanans fortsättning med 3.50 miljoner kronor mot 4 miljoner kronor i gällande riksstat. För statens allmänna fastighetsfond beräknas ökade anspråk på skattebudgeten, därvid dock är att märka, att ett anslag till nybyggnad för statens väginstitut på 0.25 miljon kronor skall utgå av automobilskattemedel. För statens utlåningsfonder minskas däremot anspråken på allmänna skattebudgeten med 3.43 miljoner kronor, väsentligen på grund därav att medelsanvisningarna för egnahemslånefonden och arbetarsmåbrukslånefonden nedgå, att anslag icke äskas till statens avdikningslånefond samt att anslag under fonden för låneunderstöd erfordras allenast till ett mindre belopp. För avsättning till fonden för mötande av förluster å aktiebolaget Kreditkassan av år 1922 avses i budgetförslaget 5 miljoner kronor; för löpande budgetår har anvisats ett anslag av 8 miljoner kronor, motsvarande det belopp som för statsregleringen tages i anspråk av behållningen i statsverkets fond av rusdrycksmedel.

Totalsumman av anslagen å skattebudgeten utgör, såsom av det föregående framgår, 1,059.30 miljoner kronor, vilket i förhållande till nu gällande riksstat innebär en ökning med 123.62 miljoner kronor.

Vad angår skattebudgetens inkomstsida meddelas i efterföljande tablå en jämförelse mellan de inkomsttitlar, vilka brukas sammanföras under den gemensamma beteckningen *verkliga inkomster*, för nu löpande och för nästkommande budgetår:

	Enligt riksstaten för budgetåret 1935/1936	Enligt förslaget till riksstat för budgetåret 1936/1937	Ökning (+) minskning(-)
	milj. kr.	milj. kr.	milj. kr.
<i>Egentliga statsinkomster:</i>			
Skatter	715.34	753.45	+ 38.11
Uppbörd i statens verksamhet.....	50.39	54.06	+ 3.67
Bidrag från folkpensioneringsfonden	—	18.00	+ 18.00
Diverse inkomster	8.84	8.42	— 0.42
Säger	774.57	833.93	+ 59.36
<i>Inkomster av statens produktiva fonder:</i>			
Statens affärsverksamhet.....	108.53	121.03	+ 12.50
Statens allmänna fastighetsfond.....	7.98	7.30	— 0.68
Fonden för statens aktier.....	12.09	13.59	+ 1.50
Statens utlåningsfonder	13.22	15.53	+ 2.31
Statsverkets fond av rusdrycksmedel	0.54	0.48	— 0.06
Säger	142.36	157.93	+ 15.57
Andel i riksbankens vinst.....	3.00	4.50	+ 1.50
Riksgäldskontorets inkomstmedel	7.00	3.92	— 3.08
Summa	926.93	1,000.28	+ 73.35

I det nu föreliggande riksstatsförslaget sluta alltså statsverkets verkliga inkomster å ett belopp av 1,000.28 miljoner kronor eller 73.35 miljoner kronor mera än enligt riksstaten för innevarande budgetår.

I anspråk tagna kapitaltillgångar upptagas i riksstatsförslaget med ett belopp av 59.02 miljoner kronor mot 8.75 miljoner kronor för löpande budgetår. Under det i budgetförslaget upptagna beloppet ingå 59 miljoner kronor av statsverkets kassafond, vilket belopp enligt finansplanen avses för amortering av de för allmänna arbeten m. m. upptagna lånemedlen.

Lånebudgeten enligt riksstatsförslaget. En jämförelse mellan anslagen att täckas av lånemedel för nu löpande budgetår och dylika anslag i riksstatsförslaget ter sig sålunda:

	Enligt riksstaten för budgetåret 1935/1936 milj. kr.	Enligt förslaget till riksstat för budgetåret 1936/1937 milj. kr.	Ökning (+) Minskning (—) milj. kr.
Statens affärsverksamhet	56.76	52.56	— 4.20
Statens allmänna fastighetsfond	9.21	9.61	+ 0.40
Fonden för statens aktier	6.25	1.25	— 5.00
Statens utlåningsfonder	48.10	44.15	— 3.95
Fonden för förslag till statsverket	—	0.20	+ 0.20
Summa	120.32	107.77	— 12.55

Sammanställningen utvisar, att lånebudgetens totalsumma minskats från 120.32 miljoner kronor till 107.77 miljoner kronor. Av de större anslagsförändringar, som föranlett denna minskning, må nämnas följande.

För statens järnvägar beräknas ett minskat anslagsbehov av lånemedel på 9.87 miljoner kronor, väsentligen beroende på minskade anslag till elektrifiering. För statens vattenfallsverk framträder däremot en ökning på cirka 5.31 miljoner kronor. Under fonden för statens aktier bortfaller ett i gällande riksstat upptaget anslag å 5 miljoner kronor till tecknande av aktier i svenska spannmålsaktiebolaget.

Det minskade anslagsbehovet för statens utlåningsfonder på 3.95 miljoner kronor beror främst av att anslagsanvisningen för egnahemslånefonden nedgår samt att anslag icke äskas för statens avdikningslånefond och för lånefonden för anskaffning av motorvagnar m. m. åt enskilda järnvägar. Å andra sidan begäres ett med 5 miljoner kronor ökat anslag till lånefonden för bostadsförsörjning för mindre bemedlade, barnrika familjer.

För statens allmänna fastighetsfond äskas å lånebudgeten 0.40 miljon kronor mera än i gällande riksstat. Det under fonden för förslag till statsverket upptagna anslaget å 0.20 miljon kronor avser förskott av kostnader för uppgörande av byggnadsplaner.

Beräkning av de särskilda inkomsttitlarna.

Såsom framgår av vad i det föregående anförts, har jag ansett mig böra i fråga om inkomstberäkningen för nästkommande budgetår på de flesta punkter ansluta mig till riksräkenskapsverkets förslag. Beträffande beräkningen av de särskilda inkomsttitlarna torde få anföras följande.

Egentliga statsinkomster. Under rubriken skatt på inkomst, förmögenhet och rörelse återfinnes såsom den största posten *inkomst- och förmögenhets-skatten*.

Denna skatt, som under budgetåren 1934/1935 och 1935/1936 uttagits med 170 procent av grundbeloppen, har i riksstaterna för sagda budgetår beräknats till 126 miljoner kronor respektive 140 miljoner kronor. Den behållna inkomsten å titeln utgjorde budgetåret 1934/1935 130.03 miljoner kronor. För nu löpande budgetår torde skatten enligt riksräkenskapsverkets beräkning komma att giva omkring 147.2 miljoner kronor.

För beräkningen i statsverkspropositionen av inkomst- och förmögenhets-skatten har från och med år 1923 tillämpats en metod, för vilken utförlig redogörelse meddelats i en bilaga till samma års statsverksproposition. Såsom utgångspunkt för sina beräkningar av utfallet av 1936 års skattetaxering har riksräkenskapsverket utnyttjat vissa av statistiska centralbyrån efter riksräkenskapsverkets hemställda meddelade uppgifter rörande 1935 års skattetaxering (se tabellen å sid. 11 i riksräkenskapsverkets inkomstberäkning för budgetåret 1936/1937).

En jämförelse mellan taxeringsresultatet för år 1935 och de av riksräkenskapsverket verkställda taxeringsberäkningarna för år 1936 ter sig sålunda:

	1935 Milj. kr.	1936 Milj. kr.	Ökning (+) Minskning (-)	
			Milj. kr.	%
Inkomst av fastighet	738.1	740	+ 1.9	0.26
» » rörelse m. m.	801.4	882	+ 80.6	10.06
» » tjänst m. m.	3,878.0	4,100	+222.0	5.72
» » kapital	323.1	325	+ 1.9	0.59
Summa uppskattad inkomst	5,740.6	6,047	+306.4	5.34
Avdrag	649.1	623	— 26.1	4.02
Taxerad inkomst	5,091.5	5,424	+332.5	6.53
$\frac{1}{60}$ av den skattepliktiga förmögenheten	220.0	225	+ 5.0	2.27
Till inkomst- och förmögenhetsskatt taxerat belopp	5,311.5	5,649	+337.5	6.35
Utnyttjade Ortsavdrag	2,875.1	3,000	+124.9	4.34
Beskattningsbart belopp	2,436.4	2,649	+212.6	8.73
Därav:				
a) Enskilda skattskyldiga	2,027.2	2,206	+178.8	8.82
b) Aktiebolag	409.2	443	+ 33.8	8.26

I sin inkomstberäkning har riksräkenskapsverket närmare motiverat de av verket vidtagna, i tablån redovisade ändringarna.

Såsom framgår av tablåns siffermaterial hava för 1936 års taxering beräknats avsevärda höjningar på inkomstposterna för rörelse m. m. och tjänst m. m., varemot inkomsterna av fastighet och av kapital visa nästan oförändrade siffror. Samtidigt har posten för avdrag icke oväsentligt nedgått, varjämte den i det taxerade beloppet för enskilda skattskyldiga ingående förmögenhetsandelen beräknats hava något stigit. Beräkningarna hava lett fram till en nettoökning i det totala taxerade beloppet av 337.5 miljoner kronor eller 6.35 procent. Sedan emellertid för enskilda skattskyldiga beräknats en höjning av de utnyttjade ortsavdragen med 124.9 miljoner kronor, har ökningen i de beskattningsbara beloppen för samtliga skattskyldiga stannat vid 212.6 miljoner kronor, vilket utgör 8.73 procent av de beskattningsbara beloppen för år 1935 för samtliga skattskyldiga. Ökningen utgör för enskilda skattskyldiga 178.8 miljoner kronor eller 8.82 procent och för bolagen 33.8 miljoner kronor eller 8.26 procent. Vid 1935 års taxering utgjorde motsvarande stegring 10.41 och 39.99 procent.

På grundval av de beskattningsbara beloppen beräknar riksräkenskapsverket den debiterade inkomst- och förmögenhetsskatten sålunda.

Medelskatteprocenten har vid 1935 års taxering för enskilda skattskyldiga utgjort 5.93 procent och för aktiebolag 8.75 procent. För 1936 års taxering har riksräkenskapsverket — under förutsättning att skatten utgår med 170 procent av grundbeloppen — beträffande såväl enskilda som aktiebolag räknat med oförändrad skatteprocent. Med nu angivna procentsatser beräknar verket den debiterade skatten för år 1936 till 130.8 miljoner kronor för enskilda och 38.8 miljoner kronor för aktiebolag eller alltså sammanlagt till 169.6 miljoner kronor. Med förmälan att för perioden 1930/1931—1934/1935 bruttoinkomsten å titeln i medeltal för budgetår uppgått till 96.7 procent av den debiterade skatten och restitutionerna till 3.7 miljoner kronor, har riksräkenskapsverket med tillämpande för budgetåret 1936/1937 av angivna genomsnittliga procenttal och restitutionsbelopp beräknat bruttoinkomsten till 164.0 miljoner kronor och den behållna inkomsten till 160.3 miljoner kronor. Riksräkenskapsverket har i enlighet härmed hemställt, att inkomst- och förmögenhetsskatten för budgetåret 1936/1937 upptages till i avjämnat tal 160 miljoner kronor.

För egen del finner jag de av riksräkenskapsverket utvecklade skälen för verkets beräkning av den debiterade skatten för år 1936 väl grundade. Det synes mig emellertid, som om den behållna inkomsten av skatten även med iakttagande av tillbörlig försiktighet skulle kunna upptagas något högre än vad riksräkenskapsverket gjort. Ämbetsverket har beräknat, att skatten skall giva en bruttoinkomst — alltså fränsett restitutioner — av 96.7 procent av det debiterade beloppet, motsvarande medeltalet för de senaste fem budgetåren. Under sistförflutna budgetåret uppgick bruttoinkomsten till icke mindre än 98.7 procent av den debiterade skatten. Utan att vilja ifrågasätta att lägga en så hög inflytandeprocent till grund för beräkningen anser

jag mig dock kunna våga göra det antagandet, att skatten vid oförändrat procenttal (170) kommer att giva 2 miljoner kronor mer i behållen inkomst än den av riksräkenskapsverket upptagna siffran, alltså 162 miljoner kronor. Emellertid har jag i finansplanen föreslagit, att det procenttal, efter vilket skatten uttages, skall för år 1936 sänkas till 150. Genom denna sänkning kan avkastningen av skatten beräknas nedgå med inmot 20 miljoner kronor. Jag föreslår i enlighet härmed, att inkomst- och förmögenhetsskatten i budgetförslaget uppföres med 142 miljoner kronor.

För bedömning av det slutresultat, till vilket beräkningen rörande 1936 års skattetaxering sålunda nått fram, torde det vara av intresse att undersöka ifrågasvarande inkomsttitels utveckling under en följd av år. I sådant syfte belysas i efterföljande tablå förändringarna i inkomst- och förmögenhetsskatten — bortsett från den tidigare utgående s. k. B-skatten — under tiden från och med budgetåret 1923/1924:

Budgetår	Beräknat grundbelopp av skatten			Skatt i procent av grundbeloppen	Debiterad skatt	Behållen inkomst
	Milj. kr.	Höjning (+) eller minskning (-) från föregående år				
		Milj. kr.	%			
1923/1924	80.76	.	.	175	141.33	135.72
1924/1925	82.87	+ 2.11	+ 2.61	175	145.02	138.51
1925/1926	88.80	+ 5.93	+ 7.16	170	150.96	144.27
1926/1927	92.99	+ 4.19	+ 4.72	160	148.78	143.87
1927/1928	94.72	+ 1.73	+ 1.86	160	151.56	145.67
1928/1929	102.18	+ 7.46	+ 7.88	150	153.27	145.27
1929/1930	106.72	+ 4.54	+ 4.44	145	154.75	146.04
1930/1931	116.90	+ 10.18	+ 9.54	145	169.50	160.38
1931/1932	116.22	- 0.68	- 0.58	145	168.52	157.35
1932/1933	96.55	- 19.67	- 16.92	145	140.00	132.24
1933/1934	82.85	- 13.70	- 14.19	165	136.70	127.46
1934/1935	78.94	- 3.91	- 4.72	170	134.20	130.03
1935/1936	91.76	+ 12.82	+ 16.24	170	156.00	147.20
1936/1937	99.77	+ 8.01	+ 8.73	150	149.65	142.00

Såsom framgår av tablå, företer det beräknade grundbeloppet av inkomst- och förmögenhetsskatten en oavbruten stegring till och med budgetåret 1930/1931. Den genomsnittliga årliga ökningen av grundbeloppet vid taxeringarna åren 1923—1930 har uppgått till 5.5 procent. 1930 års taxering utvisar en stegring från föregående år av icke mindre än 9.5 procent. Vid ett vart av de följande fyra årens taxeringar hava däremot inträtt minskningar, störst vid taxeringarna åren 1932 och 1933, vilka nedbragt det beräknade grundbeloppet från 116.90 miljoner kronor vid 1930 års taxering till 78.94 miljoner kronor vid 1934 års taxering eller en minskning på icke mindre än 32.5

procent. Vid 1935 års taxering har nedgången förbytt i en kraftig stegring med 16.24 procent. Även för nästa år beräknas ökning om än absolut och relativt taget av mindre storlek.

Särskild skatt å förmögenhet. Efter förslag av Kungl. Maj:t beslöt 1934 års riksdag att uttaga en särskild skatt å förmögenhet för år 1934. Förordning i ämnet utfärdades den 15 juni 1934 (nr 290). Jämväl 1935 års riksdag beslöt uttagande av sådan skatt för år 1935, och ny förordning i ämnet utfärdades den 15 juni 1935 (nr 303). I riksstaten för budgetåret 1935/1936 har denna inkomstitel upptagits till 11.70 miljoner kronor. Vid 1935 års taxering har skatten debiterats med 12.52 miljoner kronor.

För budgetåret 1936/1937 har riksräkenskapsverket beräknat särskild skatt å förmögenhet till 13 miljoner kronor.

Enligt vad av finansplanen framgår har jag funnit mig böra föreslå, att även under nästa budgetår särskild skatt å förmögenhet uttages efter samma grunder som för år 1935. Mot den av riksräkenskapsverket under denna förutsättning framlagda beräkningen av förevarande inkomstitel har jag intet att erinra. Senare i dag kommer jag att anmäla förslag till författning i ämnet och får nu hemställa, att särskild skatt å förmögenhet i budgetförslaget uppföres med 13 miljoner kronor.

Extra inkomst- och förmögenhetsskatten är i gällande riksstat uppförd med ett belopp av 8 miljoner kronor. Såsom framgår av riksräkenskapsverkets inkomstberäkning, har skatten vid 1935 års taxering debiterats med 8.68 miljoner kronor. I sin föreliggande skrivelse har verket beräknat, att vid 1936 års taxering skulle å förevarande skattetitel debiteras ett belopp av 9.63 miljoner kronor. Den behållna inkomsten å titeln för budgetåret 1936/1937 har riksräkenskapsverket upptagit till 9.50 miljoner kronor.

Såsom framgår av vad jag vid anmälan av finansplanen anför, har jag funnit mig böra föreslå, att extra inkomst- och förmögenhetsskatt uttages för budgetåret 1936/1937 efter oförändrade grunder. Då jag icke har något att erinra mot den av riksräkenskapsverket gjorda beräkningen av skattens avkastning under nästa budgetår, får jag — som senare i dag kommer att anmäla förslag till författning i ämnet — hemställa, att extra inkomst- och förmögenhetsskatt i budgetförslaget uppföres med 9.5 miljoner kronor. I enlighet med den ordning, som gällt för sistförflutna budgetår och skall tillämpas även för innevarande budgetår, bör avkastningen för nästa budgetår av förevarande skatt ingå bland de inkomster, som avses för amortering av de för budgetåren 1933/1934 och 1934/1935 under fonden för förslag till statsverket anvisade lånemedelsanslagen för vissa allmänna arbeten m. m.

Utjämningskatten är i gällande riksstat uppförd med 8.20 miljoner kronor och har för budgetåret 1936/1937 av riksräkenskapsverket beräknats till

9.20 miljoner kronor. Ämbetsverket har därvid förutsatt, att skatten liksom vid 1935 års taxering kommer att uttagas med hela grundbeloppet.

Enligt gällande plan för finansiering av de till skattetyngda kommuner utgående skatteutjämningsunderstöden är den under budgetåret 1936/1937 inflytande utjämningskatten avsedd att, jämte vissa andra inkomster, användas för att bereda medel för den utdelning av skatteutjämningsunderstöd, som skall äga rum år 1937. Under erinran härom och då jag anser mig böra biträda riksräkenskapsverkets beräkning av skattens avkastning, hemställer jag, att utjämningskatten i riksstatsförslaget uppföres med 9.20 miljoner kronor.

De båda inkomstitlarna *utskiftningskatt och ersättningsskatt* samt *bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter* böra i enlighet med riksräkenskapsverkets förslag uppföras i riksstatsförslaget med 250,000 kronor respektive 350,000 kronor.

Stämpelmedlen, vilka för budgetåret 1934/1935 gävo en behållen avkastning av 60.17 miljoner kronor, därav 28.26 miljoner kronor beräknades hänföra sig till arvsskatt och skatt för gåva, äro i riksstaten för innevarande budgetår uppförda med 57 miljoner kronor, varav 27 miljoner kronor arvsskatt och skatt för gåva. Avkastningen av arvs- och gåvobeskattningen har jämte inkomsten av extra inkomst- och förmögenhetsskatten bundits för amortering av de lånemedelsanslag, som för budgetåren 1933/1934 och 1934/1935 anvisats till vissa allmänna arbeten m. m.

För budgetåret 1936/1937 har generalpoststyrelsen föreslagit, att stämpelmedlen måtte upptagas till 58.5 miljoner kronor. Riksräkenskapsverket har beräknat den sammanlagda stämpelmedelsuppbörden under kalenderåret 1935 till omkring 63.9 miljoner kronor mot 56.7 miljoner kronor under år 1934. Till viss del — omkring 1.5 miljon kronor — antager verket ökningen av uppbörden vara att återföra på en av ränteförhållandena föranledd snabbar inleverering av sådana arvs- och gåvoskattemedel, för vilka anstånd med inbetalningen tidigare medgivits. Under framhållande av att stämpelmedelsuppbördens storlek i avsevärd grad påverkas av tillfälliga omständigheter och fördenskull utvisar stor oregelbundenhet har verket dock med utgångspunkt från avkastningen under år 1935 ansett sig icke kunna för budgetåret 1936/1937 beräkna stämpelmedlen till lägre belopp än 62 miljoner kronor. I detta belopp ingående arvsskatt och skatt för gåva har verket uppskattat till 29 miljoner kronor.

Å inkomstiteln stämpelmedel inflyta dels intäkterna av stämpelavgiften å lottsedlar, dels ock den på grund av förordningen den 28 september 1928 (nr 376) utgående särskilda skatten å lotterivinster. På grund av en planerad höjning under nästkommande budgetår av antalet lotter i penninglotteriet torde intäkten för budgetåret 1936/1937 kunna beräknas ökad för lottsedelsstämpeln med 0.6 miljon kronor och för lotterivinstskatten med 0.1 miljon kronor eller sammanlagt med 0.7 miljon kronor.

Med hänsyn bland annat till den sålunda påräkneliga ökningen i nyssnämnda, under inkomstiteln stämpelmedel redovisade intäkter synes det mig icke obefogat, att stämpelmedlen i riksstatsförslaget upptagas till något högre belopp än det av riksräkenskapsverket beräknade. Jag hemställer, att inkomstiteln uppföres med 63 miljoner kronor, därav 29 miljoner kronor beräknad inkomst av arvsskatt och skatt för gåva.

I detta sammanhang ber jag att få anmäla frågan om fortsatt uttagande av den enligt förordningen den 17 maj 1923 (nr 113) utgående särskilda stämpelavgiften vid omsättning av pärlor med flera lyxvaror. Giltighetstiden för författningen i ämnet, vilken pläгат förlängas med ett år i sänder, utgår den 30 juni 1936. Denna stämpelavgift har under de senaste åren endast inbringat obetydliga belopp, år 1932 61,000 kronor, år 1933 49,000 kronor och år 1934 61,000 kronor, medan kontrollkostnaderna — huvudsakligen arvoden till särskilda tillsyningsmän — uppgått till cirka 10,700 kronor.

Då bevillningsutskottet vid 1935 års riksdag (betänkande nr 4) tillstyrkte Kungl. Maj:ts förslag om bibehållande av förevarande stämpelavgift under ytterligare ett budgetår, anförde utskottet bland annat — efter att hava erinrat om vad riksdagens revisorer i sin år 1934 avgivna berättelse (§ 29) uttalat rörande kontrollkostnaderna för tillsyn över efterlevnaden av ifrågasvarande förordning samt lämnat en redogörelse för de över berättelsen avgivna utlåtandena — att utskottet utginge från att Kungl. Maj:t till 1936 års riksdag låte närmare undersöka olika utvägar till nedbringande av dessa kostnader. Om det därvid skulle visa sig omöjligt att mera avsevärt nedbringa det allmännas kostnader för kontrollen utan eftersättande av rimliga fordringar på densammes effektivitet, borde enligt utskottets mening Kungl. Maj:t taga under omprövning, huruvida — i betraktande jämväl av att andra erinringar kunde, såsom bevillningsutskottet vid 1929 och 1930 års riksdagar framhållit, anföras mot stämpelskatten — denna skatt överhuvud borde bibehållas. Utskottets betänkande blev av riksdagen godkänt.

Enligt Kungl. Maj:ts uppdrag har statskontoret verkställt utredning av frågan, huruvida och på vad sätt ifrågasvarande kontrollkostnader lämpligen kunde nedbringas. I avgivet utlåtande den 30 november 1935 har statskontoret anförts bland annat:

Med hänsyn till vad i vissa av berörda utlåtanden anförts rörande ifrågasvarande kontrollkostnader hade statskontoret icke ansett sig böra ytterligare undersöka den av riksdagens revisorer ifrågasatta möjligheten att anförtro kontrolluppgifterna åt polismyndigheterna. Andra myndigheter eller organ i orterna syntes heller icke vara att tillgå för ändamålet. Vid sådant förhållande stode huvudsakligen tvenne vägar öppna för ett nedbringande av kontrollkostnaderna, nämligen den ena, att förlägga kontrolluppgifterna till en central myndighet, och den andra, att med bibehållande av tillsyningsmannaorganisationen minska nuvarande kostnader.

En centralisering — exempelvis till statskontoret — av kontrollverksamheten syntes statskontoret vara möjlig att genomföra enligt vissa angivna riktlinjer. Kostnaden för en sådan kontroll syntes icke behöva överstiga ett

belopp av 5,000 kronor för år. Då statskontoret emellertid ställde sig tveksamt beträffande effektiviteten av en dylik anordning, ansåge sig ämbetsverket icke böra förorda en så genomgripande förändring utan funne det i stället böra övervägas, i vad mån kontrollkostnaderna kunde nedbringas genom att tillsyningsmännens arvoden utmättes efter ändrade grunder. Statskontoret hölle därvid före, att utgående arvodesbelopp lämpligen borde bestämmas i förhållande till summan av de stämpelavgifter, varmed vederbörande tillsyningsmän haft att taga befattning. Vid bedömande av frågan om den lämpliga relationen härvidlag hade statskontoret för sin del stannat vid att arvode borde utgå med 5 procent å en stämpeluppbörd intill 50,000 kronor och med 2 procent å belopp därutöver. Från denna regel borde emellertid undantag göras såtillvida, att vissa minimiarvoden fastställdes. Enligt verkställda beräkningar syntes kontrollkostnaderna vid en tillämpning av dessa arvodesgrunder kunna uppskattas till i runt tal 6,000 kronor årligen.

Slutligen anför statskontoret, att då, även om kontrollkostnaderna nedbragtes, vägande erinringar mot förevarande stämpelskatt alltjämt kvarstode, statskontoret ej kunde annat än ställa sig tveksamt till frågan om lämpligheten av en förlängning av giltighetstiden för ifrågavarande förordning efter den 30 juni 1936. Därest emellertid skäl därför skulle anses föreligga, förordade ämbetsverket, att nuvarande kontrollföreskrifter bibehölles, men att tillsyningsmännens arvoden bestämdes efter de grunder, vilka ämbetsverket föreslagit.

För egen del har jag, särskilt med hänsyn till den ringa statsfinansiella betydelsen av förevarande skatteform samt den omständigheten, att en fullt tillfredsställande kontroll å skatten knappast kan anordnas utan relativt stora kostnader, kommit till den uppfattningen, att denna skatt lämpligen kan upphöra. Jag finner mig således icke böra föreslå framställning till riksdagen om fortsatt giltighet av förordningen i ämnet.

Automobilskattemedel. I enlighet med riksräkenskapsverkets beräkning tillstyrker jag, att automobilskattemedlen upptagas i budgetförslaget med 103 miljoner kronor, därav 28 miljoner kronor i fordonsskatt, 16 miljoner kronor i gummiringsskatt och 59 miljoner kronor i bensinskatt.

Tullmedlen beräknades för budgetåret 1934/1935 till 121 miljoner kronor och hava i riksstaten för budgetåret 1935/1936 upptagits till 137 miljoner kronor. Förstnämnda budgetår utgjorde den behållna inkomsten enligt budgetredovisningen 136.19 miljoner kronor.

För nästkommande budgetår har generaltullstyrelsen beräknat bruttoinkomsten av tullmedel till 150 miljoner kronor och restitutionerna till 5 miljoner kronor, varför de nettoinkomster av tullmedel, som kunde förväntas inflyta under budgetåret 1936/1937, av styrelsen upptagits till 145 miljoner kronor. Riksräkenskapsverket åter har ansett sig kunna beräkna den debiterade tulluppbördens under nästa budgetår till 156 miljoner kronor, innebärande i förhållande till generaltullstyrelsens beräkning en höjning med 6 miljoner kronor; samtidigt har verket företagit en uppräknig av det av styrelsen angivna restitutionsbeloppet med 1 miljon kronor till 6 miljoner kronor.

Verket har i enlighet härmed föreslagit, att inkomstiteln tullmedel måtte i riksstaten för budgetåret 1936/1937 uppföras med ett belopp av 150 miljoner kronor.

Den av riksräkenskapsverket sålunda framlagda beräkningen finner jag mig böra godtaga och hemställer alltså, att tullmedlen i riksstatsförslaget uppföras med sistnämnda belopp, 150 miljoner kronor.

Accis å silke bör i anslutning till vad riksräkenskapsverket anfört för nästa budgetår upptagas med ett från 1.5 miljon kronor till 2 miljoner kronor förhöjt belopp.

Accis å margarin och vissa andra fettvaror är i riksstaten för innevarande budgetår beräknad till 15 miljoner kronor. De grundläggande bestämmelserna i ämnet innefattas i förordningen den 7 juni 1935 (nr 259) om accis å margarin och vissa andra fettvaror. Enligt denna förordning, vilken trätt i kraft den 1 juli 1935 och gäller intill utgången av juni 1937, skall, där Kungl. Maj:t så förordnar, för följande varor, som inom riket tillverkas för försäljning, nämligen margarin, konstister, matolja och andra ersättningsmedel för smör eller flott samt fettemulsion erläggas accis med ett belopp, högst 60 öre för kilogram, som Kungl. Maj:t bestämmer. Med stöd av berörda bemyndigande har Kungl. Maj:t förordnat om uttagande av accis å margarin med 30 öre för kilogram under senare halvåret 1935 och med 20 öre för kilogram under första halvåret 1936. Några bestämmelser om uttagande av accis å andra i berörda förordning avsedda fettvaror än margarin hava icke utfärdats.

Riksräkenskapsverket har, i överensstämmelse med av jordbruksnämnden och kontrollstyrelsen verkställda beräkningar, föreslagit, att inkomstiteln accis å margarin och vissa andra fettvaror i riksstatsförslaget upptages med 16 miljoner kronor. Denna beräkning har verkställts med utgångspunkt från de grunder för accisens utgörande, som gällde under senare halvåret 1935.

Efter att hava samrått med chefen för jordbruksdepartementet finner jag mig böra förorda, att inkomstiteln accis å margarin och vissa andra fettvaror för nästkommande budgetår beräknas under antagande av i huvudsak nu gällande grunder på förevarande område. Med utgångspunkt härifrån, och under erinran att som nämnts margarinaccisen sänkts med ingången av 1936 från 30 till 20 öre för kilogram, hemställer jag, att inkomstiteln ifråga upptages med ett belopp av 11 miljoner kronor.

Tobaksskatten beräknades i riksstaten för budgetåret 1934/1935 till 75 miljoner kronor och lämnade under sagda budgetår en behållen inkomst av 78.54 miljoner kronor.

För innevarande budgetår är tobaksskatten uppförd med 79 miljoner kronor.

För nästkommande budgetår har riksräkenskapsverket — med höjning av

en av aktiebolaget Svenska tobaksmonopolet gjord uppskattning å 82 miljoner kronor — beräknat ifrågavarande inkomstitel till 83 miljoner kronor.

Från monopolbolaget har jag sedermera på begäran erhållit en beräkning rörande inleveransen till statsverket av tobaksskatt under innevarande budgetår. Bolaget har därvid meddelat, att under de första sex månaderna av löpande budgetår komme att inlevereras i tobaksskatt inemot 42.4 miljoner kronor. Även om enligt vad bolagets statistik utvisade tobaksskatten under andra hälften av ett budgetår bleve mindre än under första hälften, har bolaget, under förutsättning av oförändrade skattesatser och oförändrat konjunkturläge, beräknat, att tobaksskatten för innevarande budgetår skulle komma att uppgå till omkring 83 miljoner kronor.

Med hänsyn härtill och till de allmänna antaganden rörande konjunkturutvecklingen, på vilka jag grundar min beräkning av statsverkets inkomster för nästa budgetår, finner jag mig böra tillstyrka, att tobaksskatten i rikstatsförslaget uppföres med högre belopp än det av riksräkenskapsverket föreslagna. Jag hemställer, att inkomstiteln upptages till 84 miljoner kronor.

Under *rusdrycksmedlen* hänföres brännvinstillverkningskatt, rusdrycksförsäljningsmedel från partihandels- och detaljhandelsbolag, omsättnings- och utskänkningskatt å spritdrycker samt maltskatt. Dessa inkomstitlar äro i gällande riksstata upptagna med härefter angivna belopp; vid sidan härav hava ställts de belopp, till vilka inkomsterna beräknats av riksräkenskapsverket för nästkommande budgetår.

	Riksstaten för 1935/1936	Verkets förslag för 1936/1937
Brännvinstillverkningskatt	23 milj. kr.	14 milj. kr.
Rusdrycksförsäljningsmedel:		
Partihandelsbolag	10 » »	11 » »
Detaljhandelsbolag	20 » »	20 » »
Omsättnings- och utskänkningskatt å sprit- drycker	86 » »	90 » »
Maltskatt	28 » »	28 » »
Summa	167 milj. kr.	163 milj. kr.

Den betydande minskningen i avkastningen av brännvinstillverkningskatten beror väsentligen på att genom beslut vid 1935 års riksdag anståndstiden med brännvinstillverkningskattens erläggande förkortats, varigenom under innevarande budgetår uppkommit en tillfällig merinkomst, i fjolårets statsverksproposition beräknad till 8 miljoner kronor.

Enligt vad jag under hand inhämtat från aktiebolaget Vin- och spritcentralen torde inleveransen under nästa budgetår av vinstmedel från detta bolag numera kunna beräknas till 12 miljoner kronor.

Då jag i övrigt icke haft något att erinra mot riksräkenskapsverkets be-

räkningar, upptagas alltså i riksstatsförslaget brännvinstillverkningskatten till 14 miljoner kronor, rusdrycksförsäljningsmedel från partihandelsbolag till 12 miljoner kronor, rusdrycksförsäljningsmedel från detaljhandelsbolag till 20 miljoner kronor, omsättnings- och utskänkningskatten å spritdrycker till 90 miljoner kronor samt maltskatten till 28 miljoner kronor.

Enligt de beräkningar jag nu tillstyrkt skulle skatteinkomsterna komma att i förslaget till riksstat för budgetåret 1936/1937 upptagas sålunda:

Mantalspenningar.....		1,100,000	
Prästernas till statsverket indragna tionde.....		1,050,000	
Skatt på inkomst, förmögenhet och rörelse:			
Inkomst- och förmögenhetsskatt, <i>bevillning</i>	142,000,000		
Särskild skatt å förmögenhet, <i>bevillning</i>	13,000,000		
Extra inkomst- och förmögenhetsskatt, <i>bevillning</i> .	9,500,000		
Utjämningskatt, <i>bevillning</i>	9,200,000		
Utskiftningsskatt och ersättningsskatt, <i>bevillning</i> ..	250,000		
Bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter, <i>bevillning</i>	350,000		
Stämpelmedel, <i>bevillning</i> (därav arvsskatt och skatt för gåva 29,000,000 kronor).....	63,000,000	237,300,000	
Automobilskattemedel:			
Fordonsskatt, <i>bevillning</i>	28,000,000		
Gummiringsskatt, <i>bevillning</i>	16,000,000		
Bensinskatt, <i>bevillning</i>	59,000,000	103,000,000	
Tullar och acciser:			
Tullmedel, <i>bevillning</i>	150,000,000		
Accis å silke, <i>bevillning</i>	2,000,000		
Accis å margarin och vissa andra fettvaror, <i>bevillning</i>	11,000,000		
Tobaksskatt, <i>bevillning</i>	84,000,000		
Brännvinstillverkningskatt, <i>bevillning</i>	14,000,000		
Rusdrycksförsäljningsmedel, <i>bevillning</i> :			
Partihandelsbolag.....	12,000,000		
Detaljhandelsbolag.....	20,000,000		
Omsättnings- och utskänkningskatt å spritdrycker, <i>bevillning</i>	90,000,000		
Maltskatt, <i>bevillning</i>	28,000,000	411,000,000	
		Summa kronor	753,450,000.

Bland de under rubriken *uppbörd i statens verksamhet* redovisade inkomsttitlarna ingå totalisatormedel och inkomst av vadhållning vid idrottstävlingar. I enlighet med ett av riksräkenskapsverket framställt förslag, till vilket jag i det följande återkommer, torde dessa båda titlar böra överflyttas från förevarande rubrik till rubriken diverse inkomster.

Å titeln *inkomst av myntning och justering* har riksräkenskapsverket räknat med en uppbörd av 1.5 miljon kronor. Enligt vad jag under hand inhämtat av myntdirektören torde intäkten å titeln enligt numera verkställda beräkningar kunna något höjas, förslagsvis till 1.8 miljon kronor.

I samband härmed torde få anmälas fråga om inleverering å nämnda titel av vissa överskottsmedel å till justerare inflytande avgifter för justering av mått och vikt m. m.

Enligt instruktionen för justerare av mått och vikt åligger det justerare att i samband med årsredovisningen till mynt- och justeringsverket inleverera avgifter för justering och stämpling av mättnings- och vägningsredskap m. m. efter avdrag för vad han med tillämpning av de i instruktionen angivna grunderna äger tillgodogöra sig såsom arvode. De sålunda inlevererade medlen, som uppgått till i genomsnitt omkring 10,000 kronor för år, tillföras en särskild, år 1919 inrättad fond, benämnd justeringsfonden. På uppdrag av Kungl. Maj:t har statskontoret verkställt utredning rörande dispositionen av de belopp, som sålunda inlevereras till mynt- och justeringsverket. Statskontoret har, då dessa medel närmast syntes vara att betrakta såsom inkomst av mynt- och justeringsverkets verksamhet — föreslagit, att desamma skulle av verket tillgodoföras inkomstiteln inkomst av myntning och justering. Riksräkenskapsverket och mynt- och justeringsverket hava tillstyrkt detta förslag. Även jag finner mig böra biträda förslaget. Därest riksdagen ej gör erinran mot den föreslagna dispositionen av ifrågavarande medel, torde förslag till bestämmelser rörande medlens redovisning framdeles få underställas Kungl. Maj:t.

Under inkomstiteln »bidrag till statens meteorologisk-hydrografiska anstalt» har riksräkenskapsverket beräknat ett belopp av 54,000 kronor. Härav belöpa 48,000 kronor å från aktiebolaget Radiotjänst jämlikt bolagets åtagande utgående ersättning för vissa av statens meteorologisk-hydrografiska anstalt tillhandahållna väderleksrapporter, avsedda för utsändning i rundradio, och 6,000 kronor å bidrag från handels- och sjöfartsfonden till underhåll av anstaltens stormvarningsstationer. Såsom framgår av vad chefen för jordbruksdepartementet anför vid anmälan av frågan om anslag för nästa budgetår till avlöningar vid meteorologisk-hydrografiska anstalten, förutsättes, att även anstaltens bruttoinkomster av uppdrag åt enskilda från och med nästa budgetår överföras till riksstatens inkomstsida. I enlighet härmed torde de beräknade inkomsterna å förevarande titel böra höjas, utöver det av riksräkenskapsverket upptagna beloppet, med 7,500 kronor till 61,500 kronor. I samband därmed torde titelns benämning böra ändras till »*inkomster vid statens meteorologisk-hydrografiska anstalt*».

I övrigt har jag icke funnit anledning till erinran mot riksräkenskapsverkets beräkning av de under uppbörd i statens verksamhet upptagna inkomstittlarna. Nämnda inkomstitlar skulle i enlighet med det nu anförda i riksstaten upptagas sålunda:

Inkomsterna.

Vattendomstolsavgifter.....	kronor	25,000
Inkomster vid fångvården.....	»	550,000
Inkomster vid statens uppfostringsanstalt å Bona.....	»	55,000
Bidrag till riksförsäkringsanstalten och försäkringsrådet....	»	1,150,000
Bidrag till pensionsstyrelsen.....	»	85,000
Inkomster vid statens tvångsarbets- och alkoholistanstalter	»	150,000
Inkomster vid statens bakteriologiska laboratorium.....	»	200,000
Inkomster vid statens rättskemiska laboratorium.....	»	20,000
Avgifter för kontroll å handeln med farmaceutiska specialiteter.....	»	12,500
Inkomster vid statens sinnessjukhus.....	»	12,700,000
Inkomster vid statens uppfostringsanstalter för sinnesslöa..	»	35,000
Avgifter för besiktning av motorfordon.....	»	1,250,000
Avgifter för registrering av motorfordon.....	»	1,000,000
Bidrag till statens bränslekontrollerande verksamhet.....	»	20,000
Inkomster vid länsarkitektsinstitutionen.....	»	400,000
Avgifter för kontroll å handeln med skattefri sprit m. m..	»	41,000
Inkomst av myntning och justering.....	»	1,800,000
Kontrollstämpelmedel.....	»	400,000
Bidrag till bankinspektionen.....	»	70,000
Bidrag till fondinspektionen.....	»	60,000
Bidrag till sparbanksinspektionen.....	»	90,000
Bidrag för tillsyn över sparbankerna.....	»	200,000
Inkomster vid tandläkarinstitutet.....	»	265,000
Terminsavgifter från läroverken	»	1,200,000
Avgifter för granskning av biografbilder.....	»	140,000
Inkomster vid statens veterinärbakteriologiska anstalt....	»	180,000
Inkomster vid statens centrala frökontrollanstalt.....	»	170,000
Inkomster vid statens lagerhus.....	»	250,000
Avgifter för täckande av förluster å spannmålsregleringen .	»	10,000,000
Avgifter för prisreglering på jordbrukets område.....	»	13,000,000
Inkomster vid rikets allmänna kartverk.....	»	40,000
Inkomster vid statens meteorologisk-hydrografiska anstalt .	»	61,500
Avgifter för statskontroll å krigsmaterieltillverkningen....	»	30,000
Inkomster vid statens provningsanstalt.....	»	300,000
Fyr- och båkmedel.....	»	3,300,000
Lotspenningar.....	»	2,800,000
Patent- och varumärkes- samt registreringsavgifter.....	»	1,800,000
Avgifter för registrering i förenings- m. fl. register.....	»	100,000
Bidrag till försäkringsinspektionen.....	»	110,000
Summa kronor		54,060,000.

Bidrag från folkpensioneringsfonden. Härefter anhåller jag att få anmäla fråga om redovisningen i riksstaten av inkomster och utgifter för folkpensioneringen. Därvid torde jag först få erinra om de ändringar i grun-

derna för bestridande av kostnaderna för folkpensioneringen, som innefattas i 1935 års reform.

Enligt 10 § lagen om allmän pensionsförsäkring den 30 juni 1913 bestrides kostnaden för de jämlikt samma lag till vissa arbetsförmögna personer utgående pensionstilläggen till $\frac{3}{4}$ av staten och till $\frac{1}{4}$ av landstingen och kommunerna. Detsamma gäller i fråga om understöd, som i enlighet med 33 § samma lag utgå till personer, vilka icke erlagt pensionsavgift och alltså icke kunna erhålla pensionstillägg. Ifrågavarande staten åvilande kostnader liksom statens bidrag till den jämlikt pensionsförsäkringslagen anordnade, på frivilliga avgifter grundade försäkring bestridas för närvarande från ett i riksstaten under femte huvudtiteln uppfört förslagsanslag, benämnt bidrag till pensionstillägg och understöd enligt lagen om allmän pensionsförsäkring.

Den 1 januari 1937 träda lagen den 28 juni 1935 om folkpensionering och förordningen samma dag om invalidunderstöd i kraft, varvid lagen om allmän pensionsförsäkring upphör att gälla.

Enligt den nya lagen och nämnda förordning skola de enligt lagen om allmän pensionsförsäkring vid 1936 års slut utgående pensionstilläggen och understöden ersättas med tilläggspensioner, respektive invalidunderstöd, vilka, fränsett barntilläggen, utgå med i regel väsentligt högre belopp än de gamla pensionstilläggen och understöden. Landstingen, som nu bestrida lika stor andel av pensionstilläggen och understöden som kommunerna, eller $\frac{1}{8}$ av hela kostnaden för desamma, skola från och med den 1 januari 1937 helt befrias från bidragsskyldighet i fråga om nytillkommande pensionstagare, men alltjämt bidraga till tilläggspensioner och invalidunderstöd till personer, som före sistnämnda dag beviljats pensionstillägg eller understöd. Landstingens bidrag till sistnämnda tilläggspensioner och invalidunderstöd ned sättas med hälften eller till $\frac{1}{16}$ av den totala kostnaden. Kommunerna skola fortfarande liksom hittills bestrida $\frac{1}{8}$ av ifrågavarande pensioner och understöd. Städer, som icke deltaga i landsting, skola deltaga i bestridandet av kostnaderna dels liksom landstingen, dels liksom övriga kommuner.

Återstående kostnader för tilläggspensioner och invalidunderstöd skola täckas av staten, i den mån de ej bestridas genom tillskott från folkpensioneringsfonden.

Förutom tilläggspensioner skola enligt lagen om folkpensionering grundpensioner utgå till alla personer, som erlagt någon avgift enligt nämnda lag. Personer, som erlagt avgifter endast enligt lagen om allmän pensionsförsäkring, erhålla avgiftspensioner enligt äldre bestämmelser, vilka avgiftspensioner dock skola anses såsom folkpensioner. Även grundpensionerna skola täckas av staten, i den mån de ej bestridas genom tillskott från folkpensioneringsfonden.

Vid framläggande av förslag om anvisande för nästa budgetår av anslag till bidrag till folkpensioneringen har *pensionsstyrelsen* beräknat statens kostnader för pensionstillägg och understöd jämte barntillägg för sista halvåret 1936 till 29,450,000 kronor samt statens och folkpensioneringsfondens sammanlagda kostnader under första halvåret 1937 för tilläggspensioner och invalidunderstöd, inberäknat barntillägg, till 49,550,000 kronor. Därjämte har styrelsen beräknat ett belopp av 3,500,000 kronor erforderligt för bestridande

av avgiftspensioner under första halvåret 1937. I överensstämmelse härmed har pensionsstyrelsen hemställt om anvisande för budgetåret 1936/1937 av ett förslagsanslag av 82,500,000 kronor under titel bidrag till folkpensioner och invalidunderstöd.

Pensionsstyrelsen har vidare framlagt förslag till plan för folkpensioneringsfondens användning. Styrelsens förslag härutinnan, vilket uppgjorts i huvudsaklig överensstämmelse med av Kungl. Maj:t och riksdagen godkända riktlinjer, innebär, att den årliga fondtillväxten från och med år 1937 begränsas till högst 20 miljoner kronor och fondens maximibelopp till 1,000 miljoner kronor. De fondens inkomster, som beräknas under ett budgetår icke åtgå till den sålunda föreskrivna fondökningen och till bestridande av fondens löpande utgifter, böra enligt planen jämlikt föreskrifter, som av Kungl. Maj:t meddelas, successivt inlevereras till statsverket. Å riksstatens inkomstsida skall motsvarande post för varje budgetår upptagas med ett av pensionsstyrelsen beräknat approximativt belopp. I samband med uppgörandet av fondens bokslut för tilländalupet budgetår skall för budgetåret i fråga reglering ske för fastställande av det definitiva inkomstbelopp, som sålunda tillfaller statsverket. Det belopp, som skulle komma att för första halvåret 1937 från folkpensioneringsfonden tillföras staten, uppskattas av pensionsstyrelsen till omkring 18 miljoner kronor. Enligt styrelsens förslag skulle detta belopp upptagas å riksstatens inkomstsida för nästa budgetår.

I ärendet hava riksräkenskapsverket och statskontoret avgivit infortrade utlåtanden.

Riksräkenskapsverket, som icke ansett sig kunna tillstyrka pensionsstyrelsens förslag i oförändrat skick, har beträffande redovisningen av kostnaderna för folkpensioneringen enligt de nya bestämmelserna framhållit, att denna redovisning ur riksstatens synpunkt kunde tänkas anordnad antingen såsom bruttoredovisning eller såsom nettoredovisning. En fullt genomförd bruttoredovisning förutsatte först och främst, att folkpensioneringsfondens hela kapitalbehållning inginge i det i rikshuvudboken redovisade statskapitalet. En sådan anordning syntes riksräkenskapsverket stå i full överensstämmelse med fondens natur, då nämligen — till skillnad från den nuvarande allmänna pensionsförsäkringsfonden, vilken utgjorde en premiereserv i vanlig mening — folkpensioneringsfonden, såsom ock pensionsstyrelsen framhållit, finge anses vara en rent statlig reglerings- och stödfond. En fullständig bruttoredovisning skulle vidare innebära, att såväl folkpensioneringsfondens hela avkastning och inflytande pensionsavgifter som från landstingen och kommunerna utgående bidrag till tilläggspensioner och invalidunderstöd uppfördes å riksstatens inkomstsida, därvid ifrågavarande pensionsavgifter och bidrag skulle redovisas å särskilda titlar under rubriken »Uppbörd i statens verksamhet», under det att fondens avkastning skulle upptagas såsom en särskild inkomstitel under rubriken »Inkomster av statens produktiva fonder». Å riksstatens utgiftssida skulle under femte huvudtiteln uppföras ett anslag, från vilket samtliga kostnader för såväl grundpensioner som tilläggspensioner och invalidunderstöd skulle bestridas. Därjämte skulle, i den mån ökning av folkpensioneringsfondens kapital skulle äga rum, anslag därtill anvisas å riksstaten bland utgifter för kapitalökning. Genom att sålun-

da anordna redovisningen skulle riksstaten och därmed också budgetredovisningen komma att innehålla en fullständig sammanställning av det allmännas inkomster och utgifter för folkpensioneringen.

En konsekvent genomförd nettoredovisning av kostnaderna för folkpensioneringen skulle däremot — enligt vad riksräkenskapsverket vidare framhåller — i huvudsak innebära, att endast det på staten ankommande bidraget till dessa kostnader skulle uppföras i riksstaten såsom anslag under femte huvudtiteln för att sedan i mån av behov överföras till folkpensioneringsfonden, till vilken även pensionsavgifterna skulle ingå. Nämda fond, som följaktligen skulle redovisas såsom en diversemedelsfond, skulle bestrida utgifterna för grundpensionerna i deras helhet samt kostnaderna för tilläggs-pensioner och invalidunderstöd till den del de icke skulle stanna å landstingen och kommunerna. Vad anginge landstingens och kommunernas andelar i kostnaderna för tilläggs-pensioner och invalidunderstöd, skulle — i överensstämmelse med vad som för närvarande tillämpades i fråga om motsvarande kostnader enligt lagen om allmän pensionsförsäkring — det åligga statskontoret att å förskottstitel utanordna erforderliga medel för verkställande av förskottsbetalning av dessa andelar, varefter statskontoret skulle hava att tillgodoföra samma förskottstitel de belopp, som inflöte såsom ersättning för de sålunda utgivna förskotten.

Redovisningen av kostnaderna för folkpensioneringen jämlikt den nya lagstiftningen borde enligt riksräkenskapsverkets mening anordnas enligt ett av de nu angivna två systemen. Ett förfarande, som — i likhet med det av pensionsstyrelsen föreslagna — innefattade en sammanblandning av dessa båda system, måste nämligen, huru det än utformades, komma att vidlidas av vissa brister i budgettekniskt hänseende. I fråga om pensionsstyrelsens förslag borde särskilt framhållas, att ett genomförande av detsamma skulle, vad anginge redovisningen av folkpensioneringsfonden och dess avkastning, komma att innebära ett allvarligt avsteg från den vid den statliga redovisningen för närvarande i allmänhet tillämpade principen, att rikshuvudboken skulle lämna redovisning för statens kapitaltillgångar, i den mån avkastning av dem tillfördes statsregleringen och påräknades som tillgång på riksstaten.

Ett genomförande av en fullständig bruttoredovisning av kostnaderna för folkpensioneringen skulle enligt riksräkenskapsverkets mening innebära den i och för sig mest ändamålsenliga lösningen, men ämbetsverket har på anförda skäl funnit sig böra tillsvidare förorda anordnandet av redovisningen av sagda kostnader enligt nettoprincipen, enligt vilken princip i riksstaten allenast skulle uppföras anslag för statens bidrag till folkpensioner och invalidunderstöd. Riksräkenskapsverket har därvid beträffande själva medelsanvisningen för nästkommande budgetår, under vilket övergången från den gamla till den nya ordningen komme att ske, föreslagit, att i riksstaten skulle upptagas tvenne anslag, det ena för gäldande av kostnaderna enligt lagen om allmän pensionsförsäkring och det andra för bestridande av utgifterna enligt lagen om folkpensionering och förordningen om invalidunderstöd. Dessa anslag skulle med utgångspunkt från pensionsstyrelsens beräkningar och, vad beträffar det senare anslaget, vid tillämpning av nettoredovisningsförfarandet upptagas till respektive 29,450,000 kronor och (53,050,000 — 18,000,000 =) 35,050,000 kronor. Riksräkenskapsverket har även framhållit, att en dylik uppdelning av kostnaderna för budgetåret 1936/1937 på två anslag borde vidtagas, även om det av ämbetsverket förordade redovisningsförfarandet i övrigt icke komme att tillämpas.

I likhet med riksräkenskapsverket har *statskontoret* funnit det angivna bruttoredovisningsförfarandet utgöra det ur budgetteknisk synpunkt riktigaste tillvägagångssättet. På de av riksräkenskapsverket anförda skälen har statskontoret dock icke ansett sig böra förorda ett genomförande av ett dylikt redovisningssätt, utan har ämbetsverket uttalat sig för att redovisningen i riksstaten av kostnaderna för folkpensioneringen tillsvidare anordnas efter enklare linjer.

Det av riksräkenskapsverket i sådant avseende framförda förslaget har statskontoret — även om gentemot detsamma ur rent budgetteknisk synpunkt intet torde vara att erinra — funnit sig dock icke böra biträda, då ämbetsverket nämligen ansett det mindre tillfredsställande, att — såsom ett genomförande av sagda förslag skulle medföra — kostnader för folkpensioneringen av den betydande storleksordning, varom här är fråga, skulle komma att uteslutas från redovisning i riksstaten. Icke heller har statskontoret funnit tillräckliga skäl anförda för en uppdelning av medelsanvisningen för nästa budgetår till bestridande av kostnaderna för folkpensioneringen i tvenne riksstatsanslag.

Statskontoret har fördenskull ansett, att ifrågavarande redovisning i riksstaten, åtminstone tillsvidare, bör ske i anslutning till vad pensionsstyrelsen i sådant avseende föreslagit.

Vidkommande sättet för uppförandet å riksstatens inkomstsida av det beräknade bidraget från folkpensioneringsfonden syntes enligt statskontoret den inkomsttitel, varå sagda bidrag skulle redovisas, lämpligen kunna upptagas antingen under rubriken »Uppbörd i statens verksamhet» eller, i anseende till bidragsbeloppets storlek, måhända under egen med den nyssnämnda samordnad rubrik.

Lika med statskontoret och riksräkenskapsverket finner jag goda skäl kunna anföras för att inkomster och utgifter för folkpensioneringen i riksstaten upptagas enligt fullt genomförd bruttoredovisning. Härigenom skulle tydligen ur riksstat och budgetredovisning erhållas en samlad bild av det allmännas inkomster och utgifter för folkpensioneringen. En sådan fullständig bruttoredovisning, som bland annat förutsätter, att folkpensioneringsfondens kapitalbehållning upptages bland det i rikshuvudboken redovisade statskapitalet, synes emellertid icke lämpligen böra genomföras utan att samtidigt klargöres, vilka konsekvenser ett dylikt redovisningssätt bör medföra beträffande upptagandet å riksstaten av inkomster och utgifter för andra liknande av staten ombesörjda eller under dess medverkan handhavda åtgärder för pensionerings- eller försäkringsändamål. Då ytterligare utredning synes erforderlig för denna frågas bedömande, finner jag mig icke kunna tillstyrka, att redovisningen nu anordnas efter ett bruttosystem av antydda omfattning. Å andra sidan synes mig det av riksräkenskapsverket alternativt förordade rena nettosystemet, enligt vilket folkpensioneringsfondens bidrag och de där emot svarande kostnaderna ej alls skulle komma till uttryck å riksstaten, som enligt detta system allenast skulle upptaga statsverkets bidrag till pensioneringen, ur de synpunkter statskontoret anført icke erbjuda en tillfredsställande lösning av redovisningsfrågan. Även om jag är fullt medveten om att det av pensionsstyrelsen förordade systemet — på sätt riksräkenskapsverket

framhållit — är förenat med vissa budgettekniska brister, kan jag dock icke finna dessa brister innebära ett avgörande skäl mot en lösning i sådan riktning. För egen del har jag efter samråd med chefen för socialdepartementet kommit till den uppfattningen, att den under förhandenvarande förhållanden lämpligaste utvägen är, att ifrågavarande redovisning tills vidare ordnas i huvudsaklig anslutning till pensionsstyrelsens av statskontoret tillstyrkta förslag. I riksstaten bör således uppföras dels en inkomstitel för beräknat bidrag från folkpensioneringsfonden, dels ock under femte huvudtiteln anslag till utgifterna för folkpensioneringen. För nästa budgetår torde, på sätt riksräkenskapsverket förordad, utgifterna böra fördelas på ett anslag för bidrag till pensionstillägg och understöd enligt lagen om allmän pensionsförsäkring samt ett anslag för bidrag till folkpensioner och invalidunderstöd.

Jag hemställer alltså, att å riksstatens inkomstsida upptages en ny inkomstitel, benämnd »*Bidrag från folkpensioneringsfonden*», vilken titel torde böra såsom särskild huvudinkomstitel infogas mellan »Uppbörd i statens verksamhet» och »Diverse inkomster». För nästa budgetår torde inkomsterna å den nya titeln böra i överensstämmelse med pensionsstyrelsens förslag beräknas till 18 miljoner kronor.

Diverse inkomster. Under denna titel sammanföras åtskilliga sinsemellan olikartade inkomster, såsom bötesmedel, indragna sportler, fullföljdsavgifter och expeditonsavgifter. Under titeln har de senare budgetåren inräknats det belopp, som tillförts budgeten av lotterimedel. För övrigt bokföras å titeln sådana tillfälliga inkomster för statsverket, vilka icke enligt gällande föreskrifter äro att redovisa å annan i riksstaten upptagen inkomstitel.

I samband med inkomstberäkningen har riksräkenskapsverket till behandling upptagit frågan om uppdelning på undertitlar av samlingstiteln diverse inkomster. Riksräkenskapsverket har härvid anfört följande.

Med hänsyn till inkomstens storlek syntes det i första hand lämpligt att uppföra särskild titel för bötesmedel. Då för statsregleringen numera regelmässigt toges i anspråk lotterimedel i betydande omfattning, syntes jämväl dessa medel böra redovisas å egen titel under gruppen diverse inkomster. Även beträffande en del andra å titeln diverse inkomster inflytande medel kunde ifrågasättas, huruvida de icke lämpligen borde upptagas till redovisning å särskilda titlar. Riksräkenskapsverket syftade härvid i främsta rummet på expeditonsavgifter och indragna sportler. En omläggning av redovisningen av dessa inkomster hade emellertid synts riksräkenskapsverket böra föregås av en mera omfattande och allsidig utredning än som kunnat åvägabringas i förevarande sammanhang. Tillsvidare syntes dessa inkomstgrupper böra ingå i en titel, benämnd »övrige diverse medel», å vilken borde redovisas alla de medel under gruppen diverse inkomster, som ej upptoges å särskild titel.

I samband med utbrytning av bötesmedel och lotterimedel till fristående inkomstitlar hade även de nu under rubriken uppbörd i statens verksamhet redovisade inkomstitlarna totalisatormedel och inkomst av vadhållning vid idrottstävlingar synts böra överflyttas till gruppen diverse inkomster. Det saknades nämligen enligt riksräkenskapsverkets uppfattning anledning

att bibehålla dessa titlar under den med hänsyn till deras karaktär mindre lämpliga rubriken uppbörd i statens verksamhet, sedan genom den föreslagna uppdelningen av titeln diverse inkomster möjlighet beretts att inordna dem såsom särskilda titlar under sistnämnda inkomstgrupp.

I enlighet med vad riksräkenskapsverket sålunda anfört har verket föreslagit, att under huvudinkomsttiteln diverse inkomster skola i riksstatsförslaget upptagas följande undertitlar, å vilka verket beräknat intäkterna till de belopp, som härefter angivas:

Bötesmedel	kronor 2,400,000
Totalisatormedel	» 1,000,000
Inkomst av vadhållning vid idrottstävlingar	» 2,250,000
Lotterimedel	» 2,000,000
Övriga diverse medel	» 1,500,000.

Under den nya huvudinkomsttiteln diverse inkomster skulle alltså enligt verkets förslag beräknas ett belopp av 9,150,000 kronor.

De av riksräkenskapsverket framlagda förslagen om uppdelning av samlingstiteln diverse inkomster samt om överförande från uppbörd i statens verksamhet till rubriken diverse inkomster av totalisatormedel och inkomst av vadhållning vid idrottstävlingar finner jag mig böra förorda. Rörande beräkningen av de särskilda titlarna ber jag få anföra följande.

Riksräkenskapsverket har beräknat intäkterna av bötesmedel och totalisatormedel till respektive 2,400,000 kronor och 1,000,000 kronor. Dessa beräkningar föranleda ingen erinran från min sida.

Riksräkenskapsverket har vidare beräknat inkomst av vadhållning vid idrottstävlingar till 2,250,000 kronor. Mot denna beräkning har jag intet att erinra. Ifrågavarande inkomsttitel bildar med motsvarande utgiftsanslag en specialbudget, avsedd att binda ifrågavarande inkomster, som utgöra av Aktiebolaget Tipstjänst till statsverket inlevererade överskottsmedel, för visst utgiftsändamål, nämligen idrottens främjande. I finansplanen förutsattes emellertid, att av inflytande inkomster av vadhållning vid idrottstävlingar ett belopp av 1 miljon kronor skall frigöras för utgifter i allmänhet å skattebudgeten. Ifrågavarande specialbudget kommer därefter att begränsas till den del av inkomsten, som överskjuter det belopp av 1 miljon kronor, som tages i anspråk för allmänna budgeten. Det i specialbudgeten ingående utgiftsanslaget under tionde huvudtiteln har följaktligen i riksstatsförslaget uppförts med 1,250,000 kronor.

I fråga om lotterimedel har riksräkenskapsverket, i anslutning till vad som för de senare budgetåren skett, beräknat, att 2 miljoner kronor skola tagas i anspråk för budgetändamål. Såsom jag i finansplanen omförmält, torde emellertid för nästa budgetår allenast 1 miljon kronor av lotterimedel böra beräknas å riksstaten.

Riksräkenskapsverket har beräknat övriga diverse medel, å vilken titel skulle redovisas fullföljdsavgifter, expeditonsavgifter, indragna sportler m. fl. inkomster, till 1,500,000 kronor. Håri ingår ett belopp av 180,000

kronor, utgörande behållningen i den förut omförmälda, av mynt- och justeringsverket redovisade justeringsfonden. I anslutning till vad statskontoret ifrågasatt, har riksräkenskapsverket förordat, att denna behållning tages i anspråk för 1936/1937 års statsreglering. Mynt- och justeringsverket har lämnat detta förslag utan erinran. Vad riksräkenskapsverket i denna del föreslagit finner jag mig böra biträda.

Emellertid kunna ytterligare inkomster påräknas under sistnämnda titel. Under titeln torde nämligen böra beräknas vissa inkomster, som för närvarande tagas till uppbörd å det under sjunde huvudtiteln uppförda anslaget till inlösen av och ersättning för skattefrälseräntor samt avlösning av frälse-skatteäntor. Dessa inkomster utgöras av avbetalningar å av statsverket till avlösning av frälse-skatteäntor förskjutna belopp. Nämnda anslag var tidigare i riksstaten uppdelat på tre anslag, nämligen *dels* till inlösen av skattefrälseräntor, *dels* till ersättning för skattefrälseräntor och *dels* till avlösning av frälse-skatteäntor. Från och med budgetåret 1932/1933 hava ifrågavarande tre anslag sammanförts till ett enda riksstatsanslag. Enär utgifterna å detta anslag beräknats komma att understiga anslaget tillkommande uppbördsmedel av förenämnda slag, har detsamma i riksstaterna för sistförflutna och innevarande budgetår upptagits med ett allenast formellt belopp av 100 kronor. Såsom framgår av vad jag anför vid anmälan av anslag under sjunde huvudtiteln för ifrågavarande ändamål, föranleder emellertid den genom fjolårets lagstiftning inledda avvecklingen av skattefrälseräntorna en väsentlig ökning av medelsbehovet för inlösen av sådana frälseräntor. I riksstatsförslaget hava med hänsyn härtill kostnaderna för inlösen av skattefrälseräntor, ersättning för skattefrälseräntor och avlösning av frälse-skatteäntor ånyo beräknats under skilda anslag. Anslaget för avlösning av frälse-skatteäntor har därvid uppförts till det belopp, som antagits motsvara det direkta utgiftsbehovet, utan hänsynstagande till påräkneliga uppbördsmedel. Det har i stället förutsatts, att dessa uppbördsmedel skola redovisas å riksstatens inkomstsida, där de torde böra upptagas under förevarande inkomsttitel. Den här förordade omläggningen har, på sätt framgår av fjolårets statsverksproposition (Inkomsterna, sid. 63), tidigare ifrågasatts av statskontoret och riksräkenskapsverket i ett av dessa ämbetsverk den 29 oktober 1934 avgivet utlåtande angående redovisningen å riksstaten av statsmyndigheternas inkomster i egen verksamhet. I enlighet med av kammarkollegiet avgivet förslag torde ifrågavarande inkomster för nästa budgetår böra beräknas till 100,000 kronor.

Enligt vad jag inhämtat kan vidare från stuteriväsendets fond för allmänna budgetändamål tagas i anspråk ett belopp av 200,000 kronor, vilket torde böra tillföras denna inkomsttitel.

Slutligen torde jag få erinra, att från den nuvarande samlingstiteln »diverse inkomster» pläгат avföras restitutioner å sådana inkomsttitlar, vilka icke längre kvarstå i riksstaten, ävensom restitutioner av uppbördsmedel för i budgetredovisningen icke längre förekommande anslag. Vid bifall till förslaget om uppdelning av den nuvarande titeln diverse inkomster på under-

titlar torde restitutioner av ifrågavarande slag hädanefter få avföras å den nya inkomsttiteln övriga diverse medel.

I enlighet med vad förut anförts torde inkomsttiteln övriga diverse medel kunna beräknas till 1,800,000 kronor. För avjämnande av riksstatens inkomstsida har inkomsttiteln i budgetförslaget uppförts med 1,768,500 kronor.

I anslutning till vad sålunda anförts böra de under huvudinkomsttiteln diverse inkomster upptagna undertitlarna för nästa budgetår beräknas sålunda:

Bötesmedel	kronor	2,400,000
Totalisatormedel	»	1,000,000
Inkomst av vadhållning vid idrottstävlingar	»	2,250,000
Lotterimedel	»	1,000,000
Övriga diverse medel	»	1,768,500
Summa kronor		8,418,500.

Inkomster av statens produktiva fonder. I riksstaten för löpande budgetår äro överskotten av *statens affärsverksamhet* upptagna med sammanlagt 108.53 miljoner kronor, därav för postverket 18.50 miljoner kronor, för telegrafverket 33 miljoner kronor, för statens järnvägar 26 miljoner kronor, för statens vattenfallsverk 19 miljoner kronor, för domänverket 12 miljoner kronor samt för statens reproduktionsanstalt 30,000 kronor.

Vid beräkning av överskotten å statens affärsverksamhet för budgetåret 1936/1937 har riksräkenskapsverket beträffande affärsverkens utgifter för dyrtidstillägg förutsatt, att dyrtidstilläggen skola utgå enligt de grunder, som gällt under sista kvartalet 1935. Denna beräkningsgrund överensstämmer med den som tillämpats vid bestämmande av dyrtidstilläggsanslagen å riksstatens utgiftssida.

Postverkets överskott för innevarande budgetår har som nyss nämnts upptagits i riksstaten med 18.5 miljoner kronor, vari ingår ett belopp av 3 miljoner kronor av vinstmedel från postsparbanken, avseende år 1934.

För budgetåret 1936/1937 har generalpoststyrelsen beräknat postverkets överskott till 19 miljoner kronor. Styrelsen har därvid framhållit, att ifrågavarande beräkning, avseende en tidsperiod, som sträcker sig nära två år framåt, självfallet måste bliva i viss mån osäker framför allt på grund av den inverkan postverkets inkomster, särskilt frankoteckensuppbörden, röna av det allmänna konjunkturläget. Beträffande detta har generalpoststyrelsen vid sina beräkningar ansett sig kunna utgå från att nuvarande för näringslivet förhållandevis gynnsamma konjunkturläge skulle fortvara även under nästkommande budgetår. Vid den nivå, vartill frankoteckensuppbörden nu stigit, kunde givetvis ökningen under de två senaste åren icke direkt tagas till utgångspunkt för beräkning av uppbörden för kommande år. Vid kalkylerandet av denna inkomstpost syntes man sålunda, även under förutsättning av en gynnsam konjunkturutveckling, endast kunna räkna med en normal stegring av uppbörden. Generalpoststyrelsen har på grundval av

ökningen av frankoteckensuppbörden under tioårsperioden 1926—1935 ansett, att man för år 1936 kunde räkna med en uppbördsökning av cirka 1 miljon kronor.

I det av generalpoststyrelsen beräknade överskottet ingår av postsparbankens vinstmedel för år 1935 ett belopp av 3 miljoner kronor. I fråga om dessa vinstmedel har styrelsen — med erinran att postsparbankens reservfond för närvarande uppgår endast till omkring 4.5 miljoner kronor, motsvarande icke fullt en procent av bankens inlåning — framhållit, att det skulle varit önskvärt, att av den för år 1935 uppkommande nettovinsten å postsparbanksrörelsen större delen kunnat tillföras reservfonden. Generalpoststyrelsen har emellertid funnit sig böra föreslå, att även 1935 års nettovinst till huvudsaklig del disponeras för riksstatsändamål.

Mot generalpoststyrelsens beräkning av postverkets bruttoinkomst under år 1936 har riksräkenskapsverket icke haft annan erinran, än att den antagna stegringen av frankoteckensuppbörden syntes vara alltför låg. Det syntes riksräkenskapsverket knappast föreligga skäl att vid bedömandet av nästkommande års inkomstutveckling gå så långt tillbaka i tiden, som styrelsen i sin genomsnittsberäkning gjort. Med antagande av en inkomstökning av 2 miljoner kronor från år 1935 till år 1936 erhöles en procentuell stegring utgörande omkring två tredjedelar av den av generalpoststyrelsen beräknade ökningen från år 1934 till 1935. En höjning av bruttoinkomsten av poströrelsen med nämnda högre belopp, 2 miljoner kronor, syntes ock stå i överensstämmelse med de av riksräkenskapsverket gjorda antagandena beträffande inkomstutvecklingen i allmänhet. I enlighet härmed har riksräkenskapsverket hemställt, att i riksstatsförslaget för budgetåret 1936/1937 överskottet av postverket uppföres med 20 miljoner kronor.

Jag tillstyrker vad riksräkenskapsverket sålunda föreslagit och hemställer alltså, att postverkets överskott — däri inberäknat 3 miljoner kronor vinstmedel från postsparbanken för år 1935 — i riksstatsförslaget upptages med 20 miljoner kronor.

Telegrafverkets överskott uppgick för budgetåret 1934/1935 till 36.37 miljoner kronor och har i riksstaten för innevarande budgetår, som förut nämnts, upptagits till 33 miljoner kronor.

I sin skrivelse med förslag till inkomstberäkning för budgetåret 1936/1937 har telegrafstyrelsen beräknat telegrafverkets överskott för år 1935 till 34.8 miljoner kronor eller 9.41 procent av kapitalet. Vid beräkningen av utfallet av telegrafverkets rörelse under detta år har telegrafstyrelsen bland driftkostnaderna inräknat en extra avsättning till telegrafverkets förnyelsefond med omkring 3.4 miljoner kronor, vilken avsättning ansetts erforderlig för bestridande av ersättnings- och underhållsarbeten, som eftersatts i anledning av den under sommaren och hösten pågående konflikten vid telegrafverkets linjearbeten. Telegrafstyrelsens framställning om denna extra avsättning till förnyelsefonden har av Kungl. Maj:t bifallits. För år 1936 har telegrafstyrelsen beräknat överskottet till 33 miljoner kronor med tagen hänsyn till ge-

nomförandet under året av vissa smärre taxenedsättningar. Vid beräkandet av driftkostnaderna för år 1936 har styrelsen utgått från den allmänna förutsättningen, att någon mera allvarlig konjunkturedgång icke skulle inträda under detta år.

Riksräkenskapsverket har vid förhandsbedömningen av telegrafverkets överskott för år 1936 utgått från att den höjning av avsättningen till telegrafverkets förnyelsefond beträffande riksnätet från 4 till 5 procent, varom telegrafstyrelsen gjort framställning till Kungl. Maj:t och som av riksräkenskapsverket tillstyrkts, komme till stånd. Vidare borde hänsyn tagas till de av telegrafstyrelsen antydda smärre taxenedsättningar, vilka kunde finnas bära vidtagas. Med utgångspunkt från de av riksräkenskapsverket gjorda allmänna antagandena rörande konjunkturutvecklingen har ämbetsverket ansett sig kunna räkna med en sådan stegring av telegrafverkets bruttoinkomst, att jämväl vid höjning av avsättningen till förnyelsefonden samt efter de tilltänkta taxenedsättningarna, nettoavkastningen av verket kunde uppehållas vid omkring 9 procent. Under angivna förutsättning skulle telegrafverkets överskott för år 1936 komma att uppgå till omkring 35 miljoner kronor. Ett belopp av denna storlek syntes ock kunna beräknas bliva inlevererat såsom överskott under budgetåret 1936/1937.

Kungl. Maj:t har den 6 december 1935 genom fastställande av driftkostnadsstat för telegrafverket för år 1936 godkänt den av telegrafverket beräknade höjningen av avsättningen till telegrafverkets förnyelsefond beträffande riksnätet.

För egen del finner jag mig bära i enlighet med riksräkenskapsverkets förslag förorda, att telegrafverkets överskott i riksstaten för nästkommande budgetår uppföres med 35 miljoner kronor.

Statens järnvägar inlevererade under budgetåret 1934/1935 ett överskott av 36.86 miljoner kronor.

Järnvägsstyrelsen har i sin nu föreliggande inkomstberäkning uttalat, att under år 1935 förbättring i fråga om inkomstgivningen uppträtt för samtliga huvudtrafikslag. Denna likformighet syntes vara att anse såsom ett gott tecken för den närmaste framtiden.

Emellertid måste, framhåller järnvägsstyrelsen, förhandsberäkningen av 1936 års inkomster bliva behäftad med väsentligt större osäkerhet än motsvarande beräkningar, avgivna under lugna ekonomiska och politiska konjunkturer. Trots de senaste månadernas gynnsamma resultat har styrelsen icke ansett rådligt räkna med någon fortsatt förbättring, utan för år 1936 antagit nuvarande trafikvolym ungefärligen bibehållen. I konsekvens härmed har styrelsen, såvitt den allmänna trafiken angår, satt inkomsterna för första halvåret 1937 lika med inkomsterna för samma månader år 1936. Vad beträffar transporter av lapplandsmalm har styrelsen följt från Luossavaara-Kiirunavaara aktiebolag erhållna uppgifter.

Det bokföringsmässiga överskottet för statens järnvägar — däri inbegripet 2.5 miljoner kronor i garantitillägg enligt 1927 års malmavtal — för år

1936 har styrelsen beräknat till 30.7 miljoner kronor mot 34.8 miljoner kronor för år 1935. Nämnda garantitillägg komme dock, anför styrelsen, icke att inbetalas eller ens debiteras Luossavaara-Kiirunavaara aktiebolag utan blott att påföras regleringskonton, vilka upplagts för vinnande av övergång från bokföringsmässigt till kassamässigt överskott. Däremot skulle med från bolaget anmäld transportmängd statens järnvägar under år 1936 erhålla 5.7 miljoner kronor i form av s. k. fraktförhöjning jämlikt 1934 års malmavtal. Det kassamässiga överskottet av statsbanerörelsen skulle alltså uppgå till 33.9 miljoner kronor. Det inlevererbara överskottet beräknas av styrelsen till i runt tal 34 miljoner kronor.

I enlighet med järnvägsstyrelsens förslag har riksräkenskapsverket hemställt, att inkomsten av statens järnvägar för budgetåret 1936/1937 beräknas till 34 miljoner kronor.

Av vad järnvägsstyrelsen anført framgår, att styrelsen beträffande inkomstgivningen för år 1936 för statens järnvägar utom malmbanan antagit, att nuvarande trafikvolym kommer att ungefärligen bibehållas, i följd varav bruttoinkomsterna för denna del av järnvägsdriften för år 1936 kalkylerats till i det närmaste samma belopp som nu beräknas bliva uppnått för år 1935. Även beträffande malmbanan synas järnvägsstyrelsens beräkningar vara mycket försiktigt hållna, i det att inkomst av fraktförhöjning från Luossavaara-Kiirunavaara aktiebolag upptagits till ett jämförelsevis lågt belopp. Under föreliggande omständigheter har jag ansett mig kunna förorda en höjning med 2 miljoner kronor av det belopp, som bör upptagas såsom överskott av statens järnvägar för budgetåret 1936/1937, och hemställer alltså, att inkomstiteln i budgetförslaget uppföres med 36 miljoner kronor.

Inkomsten från statens vattenfallsverk har av vattenfallsstyrelsen för budgetåret 1936/1937 beräknats till 20 miljoner kronor, vilken beräkning biträtts av riksräkenskapsverket.

I enlighet med ämbetsverkens förslag förordar jag, att inkomsterna från kraftverken, kanalverken och fastighetsförvaltningen för nästkommande budgetår beräknas till respektive 19,300,000 kronor, 450,000 kronor och 250,000 kronor och alltså för statens vattenfallsverk i dess helhet till 20 miljoner kronor.

Överskottet från *domänverket*, som för budgetåret 1934/1935 uppgått till 10.9 miljoner kronor och i innevarande budgetårs riksstat upptagits till 12 miljoner kronor, har av domänstyrelsen för år 1936 beräknats till 10 miljoner kronor, att inlevereras under budgetåret 1936/1937. Då jag ej funnit anledning till erinran mot denna beräkning, till vilken riksräkenskapsverket anslutit sig, hemställer jag, att inkomsterna från domänverket i riksstaten för budgetåret 1936/1937 upptagas till 10 miljoner kronor.

Statsverkets inkomst av *statens reproduktionsanstalt* torde i enlighet med riksräkenskapsverkets förslag böra uppföras med 30,000 kronor.

Affärsverkens överskott skulle alltså i det föreliggande budgetförslaget upptagas med följande belopp:

Postverket, <i>bevillning</i>		20,000,000
Telegrafverket		35,000,000
Statens järnvägar		36,000,000
Statens vattenfallsverk:		
Kraftverken	19,300,000	
Kanalverken	450,000	
Fastighetsförvaltningen	250,000	20,000,000
Domänverket		10,000,000
Statens reproduktionsanstalt		30,000
		<hr/>
	Summa kronor	121,030,000.

Överskottet av *statens allmänna fastighetsfond* är i riksstaten för budgetåret 1935/1936 beräknat till 7,977,800 kronor.

Enligt av vederbörande förvaltningsmyndigheter avgivna förslag till inkomst- och utgiftsstaten för de olika i fastighetsfonden ingående delfonderna för budgetåret 1936/1937 skulle fastighetsfondens samlade överskott för nämnda budgetår komma att utgöra 7,522,190 kronor. Närmare uppgifter om de i statförslagen beräknade inkomst- och utgiftsbeloppen lämnas i en uti riksräkenskapsverkets inkomstberäkning (sid. 87—88) intagen sammanställning. Den minskning av fastighetsfondens överskott, som de sålunda avgivna statförslagen innebära, är huvudsakligen att återföra på de höjningar av anslagsposterna för reparations- och underhållskostnader, som äskas i förslagen till utgiftsstaten för medicinalstyrelsens och byggnadsstyrelsens delfonder.

I sin inkomstberäkning har riksräkenskapsverket — som icke ingått i prövning av beräkningen av de i statförslagen upptagna beloppen för reparations- och underhållskostnader — efter vissa smärre justeringar av berörda statförslag beräknat inkomsten av statens allmänna fastighetsfond för nästkommande budgetår till 7,486,290 kronor eller i avrundat belopp 7.5 miljoner kronor.

Granskningen av de av myndigheterna avgivna statförslagen, särskilt i vad dessa avse anslagsposter för reparations- och underhållskostnader, är ännu icke slutförd. Efter verkställd ytterligare utredning i ärendet torde närmare beräkning av fastighetsfondens inkomster och utgifter för nästa budgetår samt av det nettoöverskott, som bör uppföras å riksstatens inkomstsida, få framläggas för riksdagen i särskild proposition. Därvid bör jämväl till närmare prövning upptagas den av mig i sammanhang med anmälan under utgifter för kapitalökning av frågan om amortering av den extraordinära upplåningen för allmänna arbeten berörda frågan om uppförande å fastighetsfondens stat av en post för avskrivning av kostnader för inventarier m. m., vilka bestritts från lånemedelsanslag till byggnader, vilka överförs från förlagsfonden till redovisning å fastighetsfonden. Vid beräkning av överskottet av fastighetsfonden för nästa budgetår torde emellertid redan nu hän-

syn böra tagas till behovet av en dylik avskrivningspost. Jag föreslår därför, att det av riksräkenskapsverket beräknade överskottet å fastighetsfonden nedsättes med 0.2 miljon kronor, och att inkomstiteln statens allmänna fastighetsfond följaktligen upptages med i avrundat tal 7.3 miljoner kronor.

Under *fonden för statens aktier* har riksräkenskapsverket uppfört de två titlarna Luossavaara-Kiirunavaara aktiebolag och aktiebolaget Svenska tobaksmonopolet, den förra med ett formellt belopp av 100 kronor, den senare med 1,595,000 kronor, motsvarande staten såsom stamaktieägare tillkommande utdelning efter $5\frac{1}{2}$ procent å stamaktiekapitalet, nominellt 29 miljoner kronor.

Beträffande beräkningen av den senare inkomstiteln biträder jag riksräkenskapsverkets förslag.

Vad däremot angår inkomsten från Luossavaara-Kiirunavaara aktiebolag ber jag få anföra följande.

Enligt 1927 års malmavtal bestå statens inkomster såsom delägare i nämnda bolag av dels en till en krona 50 öre för varje bortfraktad ton malm beräknad royalty (§ 4), dels rätt till vinstandel efter ett belopp per ton, som med 75 öre understiger halva nettovinsten per ton (§ 5).

I 1932 års kontrakt hava vissa förändringar i nämnda regler genomförts. Sålunda har medgivits att för år, då malmbolagets balansräkning utvisar förlust, bolaget skall, på sätt i kontraktet närmare bestämmes, äga åtnjuta anstånd med erläggande av, bland annat, royalty. I kontraktet lämnas föreskrifter angående tiden och sättet för återbetalning av vad som till följd därav kommer att stå inne såsom en bolagets skuld.

Bestämmelserna rörande statens rätt till inkomst såsom delägare i bolaget hava genom § 2 i 1934 års malmavtal underkastats ytterligare modifikation, gällande för ett vart av de räkenskapsår, som utlöpa den 30 september 1934, 1935 och 1936. Sålunda har bolaget befriats från skyldigheten att jämlikt § 4 i 1927 års avtal vidkännas royalty för en under räkenskapsåret bortfraktad malmkvantitet av intill 3 miljoner ton, såvida icke bolagets verksamhet visar överskott samt brist i aktiekapitalet icke föreligger. Är överskottet ej så stort, att det täcker hela den royalty, bolaget skulle haft att vidkännas för ifrågavarande malmkvantitet, är bolaget befriat från skyldigheten att för densamma vidkännas royalty till högre belopp, än som motsvaras av överskottet. I vederlag för nämnda begränsning i rätten till royalty äger staten att, då utdelningsbar vinst föreligger, i första hand lyfta motsvarande belopp såsom utdelning; först därefter skall fördelning av vinsten i enlighet med § 5 i 1927 års malmavtal äga rum.

Med stöd av upplysningar, som jag under hand inhämtat från malmbolaget, anser jag mig kunna uppskatta den inkomst, som enligt berörda regler kommer att för budgetåret 1936/1937 tillföras statsverket i royalty och därmed jämförlig ersättning, till 12 miljoner kronor.

I enlighet med vad sålunda anförts hemställer jag, att inkomstitlarna

under fonden för statens aktier i riksstatsförslaget upptagas på följande sätt:

Luossavaara-Kiirunavaara aktiebolag	kronor 12,000,000
Aktiebolaget Svenska tobaksmonopolet	» 1,595,000
	<hr/>
	Summa kronor 13,595,000.

Inkomsterna av *statens utlåningsfonder* hava av riksräkenskapsverket beräknats till sammanlagt 14,124,900 kronor.

Under utgifter för kapitalökning har jag, på grund av verkställd utredning, föreslagit ändrad redovisning i rikshuvudboken av vissa å fonden för förslag till statsverket bokförda kapitaltillgångar och anslag. Därvid har jag bland annat tillstyrkt, att vissa från anslag under fonden för förslag utlämnade lån skola överföras till statens utlåningsfonder. Räntheavkastningen av dessa lånemedel har vid beräkningen av inkomsterna för budgetåret 1936/1937 upptagits av riksgäldskontoret, som förvaltar fonden för förslag till statsverket, under titeln riksgäldskontorets inkomstmedel. Därest den föreslagna omföringen kommer till stånd, böra ifrågavarande ränteinkomster redovisas under de utlåningsfonder, till vilka lånen överföras. Då emellertid tidpunkten för omföringen icke nu kan bestämmas, torde inkomsterna ifråga få tills vidare beräknas under titeln riksgäldskontorets inkomstmedel.

I samband med framställning om anvisande av anslag till kapitalökning å *egnahemslånefonden* föreslår chefen för jordbruksdepartementet bemyndigande för Kungl. Maj:t att intill ett belopp av 300,000 kronor bevilja anstånd med erläggande av ränta och amortering å egnahemslån. Enligt vad jag inhämtat har det av riksräkenskapsverket upptagna överskottet å egnahemslånefonden beräknats under förutsättning att en dylik anordning kommer till stånd.

I anslutning till inom statskontoret verkställda beräkningar har riksräkenskapsverket såsom överskott å *statens avdikningslånefond* upptagit ett belopp av 1 miljon kronor. Enligt vad jag inhämtat kan emellertid ytterligare uppbörd tillföras denna inkomstitel.

Enligt de villkor, som gälla för lån ur statens avdikningslånefond, beräknas å det lyftade lånebeloppet för de tre första åren från första lyftningsdagen icke någon ränta. För näst därpå följande tre år beräknas å lyftade belopp 3.6 procent årlig ränta, vilken vid dessa tre års slut lägges till den beviljade lånesumman. Å det sålunda uppkommande beloppet erlägges från och med sjunde året efter första lyftningsdagen, till dess lånet blivit slutbetalt, en annuitet av 6 procent, därav såsom ränta räknas 3.6 procent av det oguldna kapitalbeloppet. Å fonden uppdebiteras alltså dels räntor att tilläggas kapitalet, dels ock för amorteringstiden belöpande räntor. Till statsregleringen hava emellertid hittills endast överförts de för varje räkenskapsår influtna räntor, som hänfört sig till lånens amorteringstid. Fonden har härigenom erhållit en kapitalökning vid sidan av riksstaten, bestående av inbetalade och såsom kapital redovisade räntor, hänförliga till den amorterings-

fria tiden. Då det ur budgetteknisk synpunkt torde vara mindre lämpligt, att, såsom här sker, en av statens utlåningsfonder erhåller kapitalökning vid sidan av riksstaten, föreslår jag en omläggning i fråga om redovisningen av överskottet å statens avdikningslånefond på så sätt, att de kapitaliserade räntorna bokföras särskilt samt att, då det lyftade lånebeloppet blivit slutbetalt, återstående kapitalfordran, som endast hänför sig till kapitaliserade räntor, i den mån inbetalningar å dem verkställas, tillföres statsregleringen. Därest denna omläggning sker, torde under budgetåret 1936/1937 från statens avdikningslånefond till budgetens inkomstsida böra inlevereras — förutom under budgetåret influtna, för amorteringstiden belöpande räntor — dels för tiden till och med den 30 juni 1935 till fonden inbetalade kapitaliserade räntor dels ock de räntor av detta slag, vilka inflyta under budgetåren 1935/1936 och 1936/1937. Från och med budgetåret 1937/1938 torde sedermera för varje budgetår från statens avdikningslånefond till inkomstiteln böra överföras, förutom för amorteringstiden belöpande, influtna räntor, jämväl under budgetåret influtna, kapitaliserade räntor. En inom statskontoret verkställd överslagsberäkning av de kapitaliserade räntor, som sålunda kunna tillföras statsregleringen för budgetåret 1936/1937, har givit till resultat ett belopp av 1.4 miljon kronor. Det av riksräkenskapsverket för budgetåret 1936/1937 beräknade överskottet å statens avdikningslånefond, 1 miljon kronor, bör alltså höjas med 1.4 miljon kronor till 2.4 miljoner kronor. Därest nämnda belopp 1.4 miljon kronor överföres till inkomstiteln, komma de för mötande av ny utlåning från fonden disponibla medlen att i motsvarande mån minskas. Inom statskontoret verkställd utredning har emellertid givit vid handen, att vad nu föreslagits icke påkallar anvisning av något kapitalökningsanslag till avdikningslånefonden för budgetåret 1936/1937. Efter att hava i ärendet samrått med chefen för jordbruksdepartementet får jag alltså tillstyrka, att inkomstiteln ifråga beräknas på sätt nu angivits.

På grund härav och då jag i övrigt icke har något att erinra mot de av riksräkenskapsverket avgivna beräkningarna rörande inkomsterna av statens utlåningsfonder, föreslår jag, att nämnda inkomstitlar i budgetförslaget upptagas med följande belopp:

Statens bostadslånefond.....	kronor	850,000
Lånefonden för tjänstemannasamhället vid Mörby.....	»	80,000
Lånefonden för bostadsförsörjning för mindre bemedlade, barnrika familjer.....	»	100
Lånefonden för bostadsbyggande i städer och stadsliknande samhällen.....	»	15,000
Lånefonden för främjande av bostadsbyggande på landsbygden.....	»	50,000
Lånefonden för lantarbetarbostäder.....	»	100
Allmänna järnvägslånefonden.....	»	575,000
Bibanelånefonden.....	»	100

Lånefonden för anskaffning av motorvagnar m. m. åt enskilda järnvägar.....	kronor	50,000
Vattenkraftslånefonden.....	»	250,000
Luftfartslånefonden.....	»	50,000
Allmänna byggnadslånefonden.....	»	8,400
Studielånefonden.....	»	35,000
Lånefonden för inköp av ädla avelsston.....	»	100
Lånefonden för inköp av avelshingstar av ardenerras....	»	100
Lånefonden för inköp av renar.....	»	100
Statens fjäderfållånefond.....	»	3,000
Gödselvårdslånefonden.....	»	25,000
Statens kalkbrukslånefond.....	»	2,000
Statens fruktodlingslånefond.....	»	100
Statens mejerilånefond.....	»	150,000
Spannmålslagerhusfonden.....	»	25,000
Spannmålskreditfonden.....	»	20,000
Statens sekundärlånefond för jordbrukare.....	»	500,000
Statens slakterilånefond.....	»	10,000
Kraftledningslånefonden.....	»	350,000
Egnahemslånefonden.....	»	8,700,000
Jordförmedlingsfonden.....	»	13,000
Arrendegnahemsfonden.....	»	50,000
Arrendelånefonden.....	»	100
Arbetsarmåbrukslånefonden.....	»	100
Västerbottens och Norrbottens nybygges- och bostadsförbättringslånefond.....	»	4,000
Kolonisternas kreaturs- och redskapslånefond.....	»	1,000
Statens avdikningslånefond.....	»	2,400,000
Täckdikningslånefonden.....	»	160,000
Allmänna nyodlingsfonden.....	»	7,000
Norrländska nyodlingsfonden.....	»	3,000
Fiskerilånefonden.....	»	110,000
Kommunskogslånefonden.....	»	1,000
Virkesmätningsslånefonden.....	»	100
Lånefonden för inköp av gasgeneratorer för motordrift....	»	5,000
Hemslöjdslånefonden.....	»	2,500
Industrilånefonden.....	»	90,000
Hantverksslånefonden.....	»	12,000
Lånefonden för ackordslån och förlagslån åt hantverkare....	»	60,000
Rederilånefonden.....	»	650,000
Fonden för låneunderstöd.....	»	207,000
Summa kronor		15,524,900.

Ränteavkastningen av *statsverkets fond av rusdrycksmedel*, vilken enligt gällande bestämmelser skall uppföras å riksstatens inkomstsida, har av riks-

räkenskapsverket beräknats till 480,000 kronor. Denna beräkning föranleder icke någon erinran från min sida. I den mån den sålunda beräknade räntevkastningen icke får motsvarighet på utgiftssidan i form av anslag till speciella nykterhetsändamål, skall densamma tillgodoföras rusdrycksmedelsfonden såsom kapitalökning. I följd därav upptager riksstatsförslaget ett anslag av 58,500 kronor till kapitalökning å rusdrycksmedelsfonden.

Andel i riksbankens vinst. I riksstaten för innevarande budgetår är denna inkomstitel upptagen med 3 miljoner kronor. Detta belopp avser statens beräknade andel i riksbankens vinst för år 1935. Det ankommer på 1936 års riksdag att på förslag av bankoutsiktet fatta beslut, hur stor del av den i riksbankens bokslut för år 1935 framkommande vinsten skall inlevereras till statsverket.

Riksräkenskapsverket har i sin inkomstberäkning för budgetåret 1936/1937 anfört, att, då säkra utgångspunkter för beräkning av riksbanksvinsten för år 1936 saknades, verket ansett sig böra för budgetåret 1936/1937 provisoriskt upptaga inkomstiteln till samma belopp, vartill vinstandelen för år 1935 beräknats, eller till 3 miljoner kronor.

Frågan om riksbankens vinst har enligt ett mig tillställt protokollsutdrag behandlats av fullmäktige i riksbanken vid sammanträde den 12 december 1935. Protokollsutdraget är av följande innehåll:

»Tjänstförrättande riksbankschefen Wilhelmsson anmälde, att finansdepartementet anhållit om uppgift å riksbankens beräknade vinst, dels för innevarande år, dels ock för år 1936.

Med anledning härav meddelade föredraganden, att beräkningar, vilka uppgjorts i enlighet med de beslut, som omförmälas i nästföregående paragraf, och i övrigt i huvudsaklig överensstämmelse med de värderingsregler, som tillämpades i 1934 års bokslut, gäve till resultat, att vinsten skulle uppgå för år 1935 till omkring 4 $\frac{1}{2}$ miljoner kronor och för år 1936 till omkring 2 $\frac{1}{2}$ miljoner kronor.

Beträffande vinsten för år 1935 hemställde föredraganden, att fullmäktige redan nu ville besluta att hos bankoutsiktet, i samband med yttrande angående användningen av riksbankens vinst för år 1935, hemställa, att den del av vinsten, som överstege det i riksstaten för innevarande budgetår upptagna beloppet, 3 miljoner kronor, måtte överföras till en dispositionsfond.

Herr Stendahl erinrade, att genom den utav riksdagen fastställda valutapolitiken, vilken han för sin del gillade, riksbanken blivit tvungen att under det gångna året öka sitt innehav av valutor från 557,206,000 kronor till 613,108,000 kronor, samt innehavet av guld från 351,255,000 kronor till 397,485,000 kronor, därvid riksbanken för guldet betalt i medeltal 4,413 kronor per kilogram fint guld i stället för det i lag fastställda värdet av 2,480 kronor per kilogram. Härigenom hade samtidigt kursdifferenskontot stigit från 95,810,000 kronor till 135,495,000 kronor.

Genom dessa ökning av valuta- och guldinnehaven hade riksbanken icke kunnat undvika att ikläda sig väsentligt ökade risker, vilka banken icke efter eget gottfinnande kunde avveckla.

Herr Stendahl yrkade därför, att för åren 1935 och 1936 vinst endast skulle redovisas, i den mån sådan uppkomme utan anlitande av vinst å ut-

rikesrörelsen samt å handeln med guld och guldmynt. Eftersom vinsten å sistnämnda grenar båda åren överstege den beräknade årsvinsten, borde någon vinst icke redovisas för dessa år. Den vinst å utrikesrörelsen samt å handeln med guld och guldmynt, som kunde disponeras utan att förlust å hela rörelsen uppstode, borde i stället användas för nedskrivning av kursdifferenskontot för att minska detsamma och därigenom bidra till att skydda riksbanken mot eventuell förlust vid en kommande avveckling utav de ifrågavarande engagemangen.

Fullmäktige biföllo föredragandens hemställan.

Häremot anförde herr Stendahl reservation under åberopande av att vinsten borde beräknas, på sätt han här ovan angivit.

Meddelande om riksbankens beräknade vinst för ifrågavarande år skulle lämnas finansdepartementet och riksräkenskapsverket genom utdrag av detta protokoll.»

Innan jag tager ställning till frågan om det belopp, vartill förevarande inkomstittel bör upptagas i förslaget till riksstat för budgetåret 1936/1937, torde jag få erinra om tidigare behandling av spörsmålet om dispositionen av riksbankens vinst.

Vid avgivande av förslag till beräkning av riksbankens vinst för år 1934 uttalade enligt ett till mig överlämnat protokollsutdrag för den 21 november 1933 bankofullmäktige — på sätt framgår av 1934 års statsverksproposition (Inkomsterna, sid. 57) — bland annat, att resultatet av riksbankens verksamhet i dess helhet bleve beroende av de pris, till vilka bankens innehav av guld och valutor komme att försäljas eller bliva bokförda samt att intill dess läget på valutamarknaden stabiliserats, riksbanken borde balansera hela den vinst, som uppstode på dess inhemska, egentliga rörelse.

Denna uppfattning förklarade jag mig, vid anmälan av frågan om beräkningen av ifrågavarande inkomstittel för budgetåret 1934/1935, icke kunna dela. Därest den fortsatta utvecklingen på penningmarknaden skulle medföra, att vid genomförandet av en valutastabilisering en större eller mindre förlust skulle uppstå å de guld- och valutareserver, riksbanken då innehade, syntes frågan om åtgärder för täckande av dylik förlust vid denna tidpunkt få upptagas till prövning av riksdagen. Med hänsyn till arten av en eventuell sådan förlust kunde jag icke finna nödvändigt, att den skulle täckas av riksbankens löpande inkomster. Och att för en dylik eventualitet i förväg reservera vinstmedel, vilka eljest skulle ha tagits i anspråk för budgetens finansiering, kunde jag i varje fall i dåvarande statsfinansiella läge icke finna riktigt. I överensstämmelse med denna uppfattning utgick jag i den i 1934 års statsverksproposition framlagda finansplanen vid behandlingen av frågan om utfallet av statsregleringen för budgetåret 1933/1934 från den förutsättningen, att hela riksbankens vinst för år 1933 och vissa från föregående år reserverade vinstmedel skulle inlevereras till statsverket.

Mitt här återgivna uttalande föranledde ingen erinran från riksdagens sida, som *dels* på hemställan av bankoutsnittet i enlighet med tillstyrkan av bankofullmäktige i ett till utskottet under riksdagen avgivet utlåtande beslöt, att riksbanksvinsten för år 1933 skulle disponeras på sätt jag i finansplanen

förutsatt, *dels ock* på förslag av statsutskottet i överensstämmelse med en av mig i proposition nr 278 framlagd beräkning rörande riksbanksvinsten för år 1934 upptog inkomstiteln andel i riksbankens vinst för budgetåret 1934/1935 till 7 miljoner kronor.

Vid framläggande av inkomstberäkningar för budgetåret 1935/1936 uppförde riksräkenskapsverket inkomstiteln andel i riksbankens vinst för nämnda budgetår med samma belopp som det i riksstaten för budgetåret 1934/1935 sålunda upptagna, eller 7 miljoner kronor. I överensstämmelse med en beräkning rörande riksbankens nettovinst för år 1935, som enligt överlämnat protokollsutdrag gjorts av bankofullmäktiges majoritet, hemställde jag emellertid vid anmälan av finansplanen för innevarande budgetår, att statsverkets andel i riksbankens vinst måtte upptagas till 3 miljoner kronor.

Då jag sålunda anslöt mig till fullmäktiges beräkning, förutsatte jag, i överensstämmelse med den principiella ståndpunkt som jag tidigare intagit och som av riksdagen lämnats utan erinran, att uppkommande vinst å riksbankens rörelse icke skulle till större eller mindre del reserveras för ändamål, som avsetts i fullmäktiges uttalande av den 21 november 1933. I de beräkningar rörande utfallet av löpande statsreglering, som jag nu i finansplanen framlagt, har jag också, i likhet med riksräkenskapsverket, utgått från att statsverkets andel i riksbankens vinst innevarande budgetår kommer att uppgå till hela det nu beräknade vinstbeloppet av 4.5 miljoner kronor.

Vad angår det belopp, med vilket inkomstiteln andel i riksbankens vinst bör uppföras i riksstaten för nästa budgetår, synes mig tillräcklig anledning ej föreligga att räkna med annat än att riksbanken skall under nämnda budgetår till statsverket kunna inleverera vinstmedel till samma belopp som den nu beräknade vinsten för år 1935.

Jag föreslår därför, att inkomstiteln andel i riksbankens vinst för budgetåret 1936/1937 upptages till 4.5 miljoner kronor.

Riksgäldskontorets inkomstmedel. I riksstaten för löpande budgetår är denna inkomstitel upptagen med 7 miljoner kronor. I enlighet med riksgäldskontorets förslag, som riksräkenskapsverket biträtt, torde titeln riksgäldskontorets inkomstmedel i riksstaten för budgetåret 1936/1937 bära upptagas med ett belopp av 3,925,000 kronor.

I anspråk tagna kapitaltillgångar. Hithörande kapitaltillgångar hänföra sig till dels reservationer å anslag för verkliga utgifter och för kapitalökning, dels i anspråk tagna tillgångar från statens produktiva fonder.

Enligt förslag av Kungl. Maj:t beslöt 1928 års riksdag, att reservationsanslag må disponeras allenast till och med andra budgetåret efter det, å vars riksstat anslaget blivit sist uppfört, dock med rätt för Kungl. Maj:t att, då anslagets bortfallande efter nämnda tid skulle vålla särskild olägenhet, låta anslaget kvarstå till vederbörandes förfogande under ytterligare högst ett år. I anslutning till detta riksdagens beslut utfärdade Kungl.

Maj:t den 14 juni 1928 kungörelse (nr 209), innefattande vissa bestämmelser angående äldre reservationsanslag.

Med anledning av ifrågavarande bestämmelser hava nu myndigheter, till vilkas förfogande ställts reservationsanslag, som sist anvisats å riksstaten för budgetåret 1933/1934, till finansdepartementet inkommit med utredning angående den behållning, som kan beräknas kvarstå å anslaget vid innevarande budgetårs utgång. Sedan dessa framställningar remitterats till riksräkenskapsverket, har detta ämbetsverk i utlåtande den 4 november 1935 framlagt utredning rörande de behållningar å ifrågavarande reservationsanslag, vilka äro för anslagens ändamål obehövlige.

Med stöd av riksräkenskapsverkets förslag och efter inhämtade upplysningar äro i följande förteckning upptagna de från riksstaten för budgetåret 1933/1934 härrörande *reservationer å anslag för verkliga utgifter*, vilka icke behöva disponeras för de med anslagen avsedda ändamålen:

Uthamn för Haparanda och Tornedalen (VI B 22).....	kronor	9,000: —
Expeditionsplattform å Bulltofta flygplats (VI D 5).....	»	400: —
Undersökning rörande vattenavledning från Helgeåns vattenområde (IX I 11)	»	14,057: 09
	Summa kronor	23,457: 09.

Enligt hittills tillämpat förfaringssätt skulle denna till skattebudgeten hänförliga besparing å 23,457 kronor 9 öre tagas i anspråk för statsregleringen för budgetåret 1936/1937. Riksräkenskapsverket har emellertid hemställt, att denna behållning, vilken syntes vara utan betydelse för budgetens balansering, redan under nu löpande budgetår finge överföras till inkomsttiteln »E 1, Reservationer å anslag för verkliga utgifter».

Mot ett bifall till denna verkets hemställan synes intet vara att erinra. Vid sådant förhållande torde rubriken *reservationer å anslag för verkliga utgifter* böra i riksstatsförslaget upptagas med allenast ett formellt belopp av 100 kronor, avsett för sådana reservationer, som under budgetåret 1936/1937 kunna bliva disponibla för statsregleringen.

Även under titeln *reservationer å anslag för kapitalökning* torde i budgetförslaget böra upptagas allenast ett formellt belopp av 100 kronor.

Under *statens produktiva fonder* torde böra i riksstaten uppföras ett belopp av 16,500 kronor, vilket enligt riksräkenskapsverkets inkomstberäkning kan för budgeten tagas i anspråk av allmänna byggnadslånefondens medel.

Såsom framgår av vad jag i det föregående anfört, förutsätter den uppgjorda finansplanen, att för åvägabringande av slutamortering av de för allmänna arbeten m. m. upptagna krislånen av *kassafondens* behållning tages i anspråk ett belopp av högst 59 miljoner kronor, vilket såsom reservationsanslag anvisas under avbetalning å statsskulden.

I anspråk tagna kapitaltillgångar böra följaktligen å riksstaten för budgetåret 1936/1937 upptagas sålunda:

Reservationer å anslag för verkliga utgifter.....	kronor	100
Reservationer å anslag för kapitalökning.....	»	100
Statens produktiva fonder.....	»	16,500
Statsverkets kassafond	»	59,000,000
Summa kronor		59,016,700.

Lånemedel. Denna huvudrubrik är uppdelad i underrubrikerna i anspråk tagna reservationer, återbetalningar och övriga lånemedel.

Beträffande i *anspråk tagna reservationer* ber jag få nämna, att, enligt förut omförmälda av riksräkenskapsverket med skrivelse den 4 november 1935 överlämnade utredning angående behållningar å äldre reservationsanslag och enligt inhämtade upplysningar, å de till utgifter för kapitalökning för budgetåret 1933/1934 anvisade reservationsanslagen förefinnas följande för anslagens ändamål obehövlige behållningar av lånemedel, nämligen:

Statens affärsverksamhet.

Förstärkning av spåröverbyggnaden å banan Södertälje södra— Eskilstuna central (I C 9)	kronor	400
Förvärvande av Uppsala—Gävle järnväg m. m. (I C 16)	»	9,348

Statens utlåningsfonder.

Vattenkraftslånefonden (II 1)	kronor	600,000
Lånefonden för inköp av gasgeneratorer för motordrift (II 10)....	»	300,000.

Dessa behållningar torde få redan under löpande budgetår överföras till inkomstiteln »F 1, Lånemedel: I anspråk tagna reservationer». Vid sådant förhållande torde ifrågavarande rubrik i riksstatsförslaget böra upptagas med allenast ett formellt belopp av 100 kronor.

Såsom framgår av 1935 års statsverksproposition föreslogs från och med budgetåret 1935/1936 en sådan omläggning av redovisningen av återbetalda lånemedel, att dessa återbetalningar skulle tillgodoföras riksstaten samma budgetår, under vilket de verkställdes, i följd varav i riksstatsförslaget för nämnda budgetår under titeln *Lånemedel: Återbetalningar* upptogs allenast ett formellt belopp av 100 kronor. Mot detta förslag uttalade riksdagen icke någon erinran. I anslutning härtill har riksräkenskapsverket för budgetåret 1936/1937 å titeln ifråga beräknat allenast nämnda belopp, vilken beräkning tillstyrkes av mig.

För utgifter för kapitalökning att utgå av lånemedel hava å lånebudgetens utgiftssida upptagits anslag om sammanlagt 107,769,000 kronor. Då enligt vad nyss anförts under titlarna i anspråk tagna reservationer och återbetalningar uppförts för vardera titeln allenast ett formellt belopp av 100 kronor, bör titeln *övriga lånemedel* upptagas med 107,768,800 kronor.

Inkomsterna.

Inkomsterna av lånemedel skulle alltså uppföras med följande belopp:

I anspråk tagna reservationer	kronor	100
Återbetalningar	»	100
Övriga lånemedel	»	107,768,800
Summa kronor		107,769,000.

Till statsrådsprotokollet i detta ärende torde få såsom bilagor fogas:

Bil. A. Riksräkenskapsverkets skrivelse den 10 december 1935 med inkomstberäkning för budgetåret 1936/1937;

Bil. B. Beräkning rörande utfallet av riksstatens inkomstsida för budgetåret 1935/1936;

Bil. C. Riksräkenskapsverkets utlåtande den 2 januari 1936 angående in-
språktagande av kassafondsmedel för budgetändamål;

Bil. D. P. M. rörande de viktigare statsinkomsternas utveckling;

Bil. E. P. M. angående stegringen av statens utgifter under budgetåren 1925/1926—1934/1935;

Bil. F. P. M. angående den automatiska utgiftsstegringen under budgetåren 1937/1938 och 1938/1939; samt

Bil. G. P. M. angående arbetslöshetsutredningens förslag om inrättande av en konjunkturutmättningsfond m. m. jämte däröver avgivna utlåtanden.

Jag hemställer nu, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

1) besluta, att inkomst- och förmögenhetsskatt för år 1936 skall utgå med 150 procent av de i 18 § i förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt stadgade grundbeloppen;

2) upptaga inkomsterna å riksstaten för budgetåret 1936/1937 enligt följande

Specifikation av statens inkomster.

		Kronor
A. Egentliga statsinkomster.		
I. Skatter:		
1. Mantalspenningar	1,100,000	
2. Prästerskapets till statsverket indragna tionde . .	1,050,000	
3. Skatt på inkomst, förmögenhet och rörelse:		
a. Inkomst- och förmögenhetsskatt, <i>bevillning</i>	142,000,000	
b. Särskild skatt å förmögenhet, <i>be-</i> <i>villning</i>	13,000,000	
c. Extra inkomst- och förmögen-		
hetsskatt, <i>bevillning</i>	9,500,000	
d. Utjämningskatt, <i>bevillning</i>	9,200,000	
e. Utskiftningsskatt och ersätt-		
ningsskatt, <i>bevillning</i>	250,000	
f. Bevillningsavgifter för särskilda		
förmåner och rättigheter, <i>be-</i>		
<i>villning</i>	350,000	
g. Stämpelmedel, <i>bevillning</i> (därav		
arvsskatt och skatt för gåva		
29,000,000 kronor)	63,000,000	237,300,000
4. Automobilskattemedel:		
a. Fordonsskatt, <i>bevillning</i>	28,000,000	
b. Gummiringsskatt, <i>bevillning</i>	16,000,000	
c. Bensinskatt, <i>bevillning</i>	59,000,000	103,000,000
5. Tullar och* acciser:		
a. Tullmedel, <i>bevillning</i>	150,000,000	
b. Accis å silke, <i>bevillning</i>	2,000,000	
c. Accis å margarin och vissa andra		
fettvaror, <i>bevillning</i>	11,000,000	
d. Tobaksskatt, <i>bevillning</i>	84,000,000	
e. Brännvinstillverkningskatt, <i>be-</i>		
<i>villning</i>	14,000,000	
f. Rusdrycksförsäljningsmedel, <i>be-</i>		
<i>villning</i> :		
α. Partihandelsbolag	12,000,000	
β. Detaljhandelsbolag	20,000,000	
g. Omsättnings- och utskänkings-		
skatt å spritdrycker, <i>bevillning</i>	90,000,000	
h. Maltskatt, <i>bevillning</i>	28,000,000	411,000,000
		753,450,000
II. Uppbörd i statens verksamhet:		
1. Vattendomstolsavgifter	25,000	
2. Inkomster vid fångvården	550,000	
3. Inkomster vid statens uppfostringsanstalt å Bona	55,000	
4. Bidrag till riksförsäkringsanstalten och försäk-		
ringsrådet	1,150,000	
5. Bidrag till pensionsstyrelsen	85,000	

	Kronor
6. Inkomster vid statens tvångsarbets- och alkoholistanstalter.....	150,000
7. Inkomster vid statens bakteriologiska laboratorium	200,000
8. Inkomster vid statens rättskemiska laboratorium	20,000
9. Avgifter för kontroll å handeln med farmaceutiska specialiteter.....	12,500
10. Inkomster vid statens sinnessjukhus.....	12,700,000
11. Inkomster vid statens uppfostringsanstalter för sinnesslöa.....	35,000
12. Avgifter för besiktning av motorfordon.....	1,250,000
13. Avgifter för registrering av motorfordon.....	1,000,000
14. Bidrag till statens bränslekontrollerande verksamhet.....	20,000
15. Inkomster vid länsarkitektinstitutionen.....	400,000
16. Avgifter för kontroll å handeln med skattefri sprit m. m.....	41,000
17. Inkomst av myntning och justering.....	1,800,000
18. Kontrollstämpelmedel.....	400,000
19. Bidrag till bankinspektionen.....	70,000
20. Bidrag till fondinspektionen.....	60,000
21. Bidrag till sparbanksinspektionen.....	90,000
22. Bidrag för tillsyn över sparbankerna.....	200,000
23. Inkomster vid tandläkarinstitutet.....	265,000
24. Terminsavgifter från läroverken.....	1,200,000
25. Avgifter för granskning av biografbilder.....	140,000
26. Inkomster vid statens veterinärbakteriologiska anstalt.....	180,000
27. Inkomster vid statens centrala frökontrollanstalt	170,000
28. Inkomster vid statens lagerhus.....	250,000
29. Avgifter för täckande av förluster å spannmålsregleringen.....	10,000,000
30. Avgifter för prisreglering på jordbrukets område	13,000,000
31. Inkomster vid rikets allmänna kartverk.....	40,000
32. Inkomster vid statens meteorologisk-hydrografiska anstalt.....	61,500
33. Avgifter för statskontroll å krigsmaterieltillverkningen.....	30,000
34. Inkomster vid statens provningsanstalt.....	300,000
35. Fyr- och båkmedel.....	3,300,000
36. Lotspenningar.....	2,800,000
37. Patent- och varumärkes- samt registreringsavgifter	1,800,000
38. Avgifter för registrering i förenings- m. fl. register	100,000
39. Bidrag till försäkringsinspektionen.....	110,000
	54,060,000
III. Bidrag från folkpensioneringsfonden.....	18,000,000
IV. Diverse inkomster:	
1. Bötesmedel.....	2,400,000
2. Totalisatormedel.....	1,000,000
3. Inkomst av vadhållning vid idrottstävlingar....	2,250,000
4. Lotterimedel.....	1,000,000
5. Övriga diverse medel.....	1,768,500
	8,418,500
<i>Säger för egentliga statsinkomster 833,928,500 kronor.</i>	

B. Inkomster av statens produktiva fonder.

I. Statens affärsverksamhet:

1. Postverket, <i>bevilling</i>	20,000,000	
2. Telegrafverket.....	35,000,000	
3. Statens järnvägar.....	36,000,000	
4. Statens vattenfallsverk:		
a. Kraftverken.....	19,300,000	
b. Kanalverken.....	450,000	
c. Fastighetsförvaltningen.....	250,000	
5. Domänverket.....	20,000,000	
6. Statens reproduktionsanstalt.....	30,000	121,030,000

II. Statens allmänna fastighetsfond 7,300,000

III. Fonden för statens aktier:

1. Luossavaara-Kiirunavaara aktiebolag.....	12,000,000	
2. Aktiebolaget Svenska tobaksmonopolet.....	1,595,000	13,595,000

IV. Statens utlåningsfonder:

1. Statens bostadslånefond.....	850,000
2. Lånefonden för tjänstemannasamhället vid Mörby	80,000
3. Lånefonden för bostadsförsörjning för mindre be-	
medlade, barnrika familjer.....	100
4. Lånefonden för bostadsbyggande i städer och	
stadsliknande samhällen.....	15,000
5. Lånefonden för främjande av bostadsbyggande	
på landsbygden.....	50,000
6. Lånefonden för lantarbetarbostäder.....	100
7. Allmänna järnvägsånefonden.....	575,000
8. Bibanelånefonden.....	100
9. Lånefonden för anskaffning av motorvagnar m. m.	
åt enskilda järnvägar.....	50,000
10. Vattenkraftslånefonden.....	250,000
11. Luftfartslånefonden.....	50,000
12. Allmänna byggnadslånefonden.....	8,400
13. Studielånefonden.....	35,000
14. Lånefonden för inköp av ädla avelsston.....	100
15. Lånefonden för inköp av avelshingstar av arden-	
nerras.....	100
16. Lånefonden för inköp av renar.....	100
17. Statens fjäderfållånefond.....	3,000
18. Gödselvärdslånefonden.....	25,000
19. Statens kalkbrukslånefond.....	2,000
20. Statens fruktodlingslånefond.....	100
21. Statens mejerilånefond.....	150,000
22. Spannmålslagerhusfonden.....	25,000
23. Spannmålskreditfonden.....	20,000
24. Statens sekundärlånefond för jordbrukare.....	500,000
25. Statens slakterilånefond.....	10,000
26. Kraftledningslånefonden.....	350,000

		Kronor	
27.	Egnahemslånefonden.....	8,700,000	
28.	Jordförmedlingsfonden.....	13,000	
29.	Arrendeegnahemsfonden.....	50,000	
30.	Arrendelånefonden.....	100	
31.	Arbetarsmåbrukslånefonden.....	100	
32.	Västerbottens och Norrbottens nybygges- och bo- stadsförbättringslånefond.....	4,000	
33.	Kolonisternas kreaturs- och redskapslånefond...	1,000	
34.	Statens avdikningslånefond.....	2,400,000	
35.	Täckdikningslånefonden.....	160,000	
36.	Allmänna nyodlingsfonden.....	7,000	
37.	Norrländska nyodlingsfonden.....	3,000	
38.	Fiskerilånefonden.....	110,000	
39.	Kommunskogslånefonden.....	1,000	
40.	Virkesmätningsslånefonden.....	100	
41.	Lånefonden för inköp av gasgeneratorer för motor- drift.....	5,000	
42.	Hemslöjdslånefonden.....	2,500	
43.	Industrilånefonden.....	90,000	
44.	Hantverkslånefonden.....	12,000	
45.	Lånefonden för ackordslån och förlagslån åt hantverkare.....	60,000	
46.	Rederilånefonden.....	650,000	
47.	Fonden för låneunderstöd.....	207,000	15,524,900
V. Statsverkets fond av rusdrycksmedel.....			480,000
<i>Säger för inkomster av statens produktiva fonder 157,929,900 kronor.</i>			
C. Andel i riksbankens vinst.....			4,500,000
D. Riksgäldskontorets inkomstmedel.....			3,925,000
E. I anspråk tagna kapitaltillgångar.			
1.	Reservationer å anslag för verkliga utgifter.....	100	
2.	Reservationer å anslag för kapitalökning.....	100	
3.	Statens produktiva fonder.....	16,500	
4.	Statsverkets kassafond.....	59,000,000	59,016,700
F. Lånemedel.			
1.	I anspråk tagna reservationer.....	100	
2.	Återbetalningar.....	100	
3.	Övriga lånemedel.....	107,768,800	107,769,000
Summa			1,167,069,100

De av departementschefen sålunda i avseende å beräkningen av statens i det föregående omförmälda inkomster och därmed sammanhängande ämnen gjorda hemställanden och förslag, däri statsrådets övriga ledamöter instämma, behagar Hans Maj:t Konungen bifalla.

Ur protokollet:

R. Borgström.

Bilaga A.

TILL KONUNGEN

Enligt den för riksräkenskapsverket gällande instruktionen åligger det detta ämbetsverk att årligen till Kungl. Maj:t avlämna förslag till beräkning av statsverkets inkomster vid nästföljande statsreglering ävensom

2 Riksräkenskapsverkets inkomstberäkning för budgetåret 1936/1937.

meddela upplysningar rörande förhållanden i övrigt av beskaffenhet att böra bringas till Kungl. Maj:ts kännedom i och för uppgörande av proposition till riksdagen angående statsverkets tillstånd och behov.

Då riksräkenskapsverket nu har att avgiva förslag till beräkning av statens inkomster för budgetåret 1936/1937, vill ämbetsverket inledningsvis erinra om utfallet av den för finansåret 1934/1935 fastställda riksstaten.

På grundval av i riksräkenskapsverkets årsbok för budgetåret 1934/1935 ingående sammanställningar lämnas i en härvid såsom bilaga A fogad tabell en summarisk redovisning av budgetutfallet för nämnda budgetår, vari jämte uppgifter för budgeten i dess helhet särskilda uppgifter meddelas för såväl skattebudgeten som lånebudgeten. Skattebudgeten, vilken i förevarande sammanhang är av det största intresset, har i tabellen uppdelats i dels den allmänna budgeten och dels de från densamma fristående, sinsemellan oberoende specialbudgeterna.

Skattebudgetens inkomster, vilka liksom motsvarande utgifter beräknats till 824.24 miljoner kronor, uppgingo enligt budgetredovisningen till 904.02 miljoner kronor, medan utgifterna belöpte sig till 870.86 miljoner kronor.

Vad den allmänna budgeten angår, hava de mot kassafonden reglerade inkomstitlarna sammanlagt utfallit med ett överskott å 65.60 miljoner kronor och ett underskott å 5.98 miljoner kronor. Motsvarande utgiftsanslag hava lämnat besparingar å 14.17 miljoner kronor, medan merutgifterna uppgått till 37.53 miljoner kronor. Kassafonden har alltså tillförts ett sammanlagt överskott å 36.26 miljoner kronor samt uppgick vid budgetårets utgång till 107.17 miljoner kronor. Å de till allmänna budgeten hörande reservationsanslagen hava till inkomstsidan icke omförda reservationer minskats med 3.85 miljoner kronor.

De skattebudgeten tillhörande specialbudgeterna, vilkas utgifter och inkomster beräknats till 147.50 miljoner kronor, utvisade sammantagna enligt budgetredovisningen 167.66 miljoner kronor i inkomster och 166.91 miljoner kronor i utgifter. Inkomstöverskottet, 0.75 miljoner kronor, motsvaras av nettoökning av till inkomstsidan icke omförda reservationer.

Lånebudgeten, som enligt riksstaten balanserade å 282.12 miljoner kronor, utvisade enligt budgetredovisningen en inkomst av 313.12 miljoner kronor. Utgifterna uppgingo till 277.33 miljoner kronor, varjämte reservationerna å lånemedelsanslagen under budgetåret ökades med 35.79 miljoner kronor.

Närmare uppgifter rörande utfallet av statsregleringen för budgetåret 1934/1935 lämnas i riksräkenskapsverkets förenämnda årsbok.

Såsom bakgrund till beräkningen av inkomstitlarnas avkastning under budgetåret 1936/1937 har riksräkenskapsverket i efterföljande sammanställning upptagit tillflödet under budgetåren 1930/1931—1934/1935 å riksstatens inkomstitlar avseende verkliga inkomster. I sammanställningen hava riksgäldskontorets å »diverse inkomster» för budgetåren 1930/1931 och 1931/1932 redovisade räntemedel m. m. utbrutits från denna titel och upptagits till redovisning under den från och med budgetåret 1932/1933 uppförda titeln riksgäldskontorets inkomstmedel.

Riksräkenskapsverkets inkomstberäkning för budgetåret 1936/1937. 3

	1930/ 1931	1931/ 1932	1932/ 1933	1933/ 1934	1934/ 1935
Miljoner kronor					
<i>Egentliga statsinkomster:</i>					
Skatter	598.24	594.97	603.86	615.71	689.54
Uppbörd i statens verksamhet	15.56	15.10	15.26	16.07	37.32
Diverse inkomster	4.22	4.45	4.34	5.72	10.23
Summa	618.02	614.52	623.46	637.50	737.09
<i>Inkomster av statens produktiva fonder:</i>					
Statens affärsverksamhet ..	106.25	77.17	76.26	78.53	121.39
Fonden för statens aktier ..	20.67	7.76	0.19	11.60	1.60
Statens utlåningsfonder ...	13.30	13.19	12.97	15.88	16.47
Statsverkets fond av rusdrycksmedel	4.41	4.72	4.66	0.93	1.13
Summa	144.63	102.84	94.08	106.94	140.59
<i>Andel i riksbankens vinst ..</i>	19.00	16.00	14.00	27.00	7.00
<i>Riksgäldskontorets inkomstmedel .....</i>	1.19	3.12	9.40	11.11	18.17
Tillsammans	782.84	736.48	740.94	782.55	902.85

Den för budgetåret 1934/1935 redovisade inkomstökningen är väsentligen att hänföra till den under budgetåret inträffade konjunkturförbättringen. Utvecklingen av egentliga statsinkomster och inkomster av statens produktiva fonder är i huvudsak avhängig av inkomstillflödet å de titlar, som upptagas i nedanstående tablå.

	1930/ 1931	1931/ 1932	1932/ 1933	1933/ 1934	1934/ 1935
Miljoner kronor					
<i>Egentliga statsinkomster:</i>					
Inkomst- och förmögenhets- skatt	160.38	157.35	132.24	127.46	130.03
Stämpelmedel	56.77	48.81	49.65	49.70	60.17
Automobilskattemedel	51.43	58.77	72.78	78.51	87.51
Tullmedel	147.68	137.53	117.19	113.43	136.19
Tobaksskatt	65.79	70.13	72.85	74.77	78.54
Rusdrycksmedel	107.06	113.84	139.33	143.57	152.22
<i>Inkomster av statens produktiva fonder:</i>					
Postverket	15.25	14.62	13.16	16.54	19.13
Telegrafverket	26.11	26.48	28.17	30.83	36.37
Statens järnvägar	36.90	15.87	11.35	4.15	36.86
Statens vattenfallsverk ...	16.36	16.27	16.57	16.88	18.09
Domänverket	11.61	3.91	6.98	10.11	10.91
Aktiebolaget Svenska tobaksmonopolet	8.12	1.60	1.60	11.60	1.60

4 Riksräkenskapsverkets inkomstberäkning för budgetåret 1936/1937.

Samtliga i sistintagna tablå under egentliga statsinkomster redovisade skattetitlar utvisa för budgetåret 1934/1935 stegring. Av de produktiva fonderna hava de affärsdrivande verken lämnat ökad avkastning, medan inkomsterna av Svenska tobaksmonopolet minskat, beroende på att under budgetåret 1933/1934 förutom den ordinära aktieinkomsten ett belopp å 10 miljoner kronor fonderade vinstmedel inlevererats till statsverket.

De största överskotten i jämförelse med de för budgetåret 1934/1935 beräknade inkomsterna hava uppkommit å titlarna stämpelmedel, automobilskattemedel, tullmedel, telegrafverket och statens järnvägar med respektive 5.17, 12.51, 15.19, 5.37 och 24.86 miljoner kronor, medan mera betydande underskott uppstått allenast å rusdrycksmedlen med 3.78 miljoner kronor. För statens järnvägars vidkommande är den stora inkomsten till viss del att återföra på inbetalning från Luossavaara-Kiirunavaara aktiebolag av frakt-tillägg för malmbanan för tidigare år.

Vad härefter angår inkomstutvecklingen under det nu löpande budgetåret 1935/1936, föreligga ännu räkenskapsmässiga uppgifter endast för tiden juli—oktober. De verkliga inkomsterna hava under denna tidsperiod utgjort 254.96 miljoner kronor, motsvarande under det sistförflutna budgetåret 232.92 miljoner kronor. Stämpelmedel, automobilskattemedel, tullmedel och rusdrycksmedel visa stegring med respektive 2.50, 3.70, 3.64 och 7.99 miljoner kronor. Den nytillkomna inkomstiteln inkomster vid statens sinnessjukhus har bidragit till inkomstökningen med 4.51 miljoner kronor. Telegrafverket och statens järnvägar hava inlevererat respektive 1.00 och 5.72 miljoner kronor mera än under föregående år, medan inkomsten av postverket minskats med 2.00 miljoner kronor. Sistnämnda förhållande sammanhänger med minskning av den andel i postsparbankens vinst, som tillförts postverket. Å titeln riksgäldskontorets inkomstmedel föreligger en inkomstminskning å 11.71 miljoner kronor, huvudsakligen beroende på en tillfällig engångsintäkt under budgetåret 1934/1935.

Inkomst- och förmögenhetsskatten för år 1935 utvisar enligt statistiska centralbyråns sammanställningar av taxeringsresultaten en höjning av den debiterade skatten från 134.2 miljoner kronor vid 1934 års taxering till 156.0 miljoner kronor. Under förutsättning att av den vid 1935 års taxering erhållna debiterade skattesumman 96.7 procent inflyta samt för restitutioner avgå 3.7 miljoner kronor, skulle inkomst- och förmögenhetsskattens avkastning under budgetåret 1935/1936 uppgå till omkring 147.2 miljoner kronor mot i riksstaten beräknade 140 miljoner kronor.

Det låter sig självfallet för närvarande icke göra att med någon större grad av säkerhet bedöma det slutliga utfallet av statsregleringen för budgetåret 1935/1936. Det kan dock redan nu anses sannolikt, att, därest ej den under innevarande år fortsatta, i det följande omhandlade förbättringen i konjunkturläget åter avlöses av försämring eller mera omfattande arbetskonflikter uppstå, inkomstsidan kommer att utfalla med ett icke obetydligt överskott. Vad angår utgifterna, bruka dessa regelbundet utvisa merutgift. Utfallet

av de mot kassafonden korresponderande inkomst- och utgiftstitlarna torde emellertid, så vitt nu kan bedömas, tillsammans tagna komma att för innevarande budgetår medföra en förstärkning av kassafonden.

Vad den nu förestående statsregleringen angår, äro de ekonomiska förhållandena under det snart tilländalupna kalenderåret av avgörande betydelse särskilt för avkastningen av inkomst- och förmögenhetsskatten, den extra inkomst- och förmögenhetsskatten samt utjämningskatten.

Den ekonomiska utvecklingen i Sverige under innevarande år har kännetecknats av en fortgående allmän förbättring. Inom olika industrigrenar har utvecklingen dock varit mycket skiftande. Medan de för den inhemska marknaden arbetande industrierna i allmänhet utvisat en betydande produktionsökning, har en viss konjunkturavmattning framträtt för exportnäringarna, särskilt för trävaru- och pappersmasseindustrierna, vilkas produkter i flera fall utsatts för ett kraftigt prisfall.

Ett uttryck för produktionsstegringen och den höjda omsättningen inom landet är att finna i ökningen av godstrafiken å statens järnvägar. Bortsett från lapplandsmalm har sålunda godsmängden under innevarande års nio första månader varit omkring 7 procent större än under motsvarande period år 1934. Vidare har antalet nyregistrerade automobiler — såväl person- som lastautomobiler — under innevarande år uppvisat en mycket betydande stegring.

Arbetsstillgången inom industrien har enligt socialstyrelsens beräkningar under de tre förflutna kvartalen av innevarande år visat en fortgående förbättring i jämförelse med år 1934. Förbättringens omfattning har dock efter hand avmattats. Utvecklingen uppbäres utom av vissa hemmamarknadsindustrier främst av byggnadsverksamheten. Den ökade arbetsstillgången motsvaras av en mycket betydande minskning av arbetslöshetssiffrorna. Totalantalet hjälpsökande arbetslösa, som vid utgången av oktober månad 1934 uppgick till 84,811, hade vid utgången av sistlidne oktober månad minskats till 47,045. Uppgifterna rörande arbetslösheten inom fackförbunden utvisa en liknande utveckling.

De under innevarande år inträdda förskjutningarna i konjunkturutvecklingen framträda tydligt i utrikeshandelns siffror. Den totala handelsomsättningen uppgick under de tio första månaderna av innevarande år till 2,219.0 miljoner kronor mot 2,094.9 miljoner kronor under samma period föregående år. Importvärdet har stigit från 1,060.3 miljoner kronor år 1934 till 1,179.7 miljoner kronor år 1935 eller med 11.3 procent och exportvärdet från 1,034.6 miljoner kronor år 1934 till 1,039.3 miljoner kronor år 1935 eller med 0.5 procent. Ökningen i utrikeshandeln har sålunda nästan uteslutande berört importen, medan exporten stagnerat. Denna utveckling av handelsomsättningen har medfört, att importöverskottet, som under de tio första månaderna år 1934 stannade vid 25.7 miljoner kronor, under år 1935 stigit till 140.4 miljoner kronor.

6 Riksräkenskapsverkets inkomstberäkning för budgetåret 1936/1937.

Årets skörderesultat beräknas i genomsnitt vara något över medelmåttan. I jämförelse med fjolåret utvisade höstsåden samt potatis och foderrotfrukter något minskade skörderesultat, medan beträffande höskörden en väsentlig förbättring förelåg.

Såsom riksräkenskapsverket i sina inkomstberäkningar för budgetåren 1934/1935 och 1935/1936 framhållit, är den allmänna konjunkturutvecklingen i väsentlig mån beroende av den internationella penningpolitikens utformning. Medan konjunkturläget i de flesta av de länder, vilka övergivit guldmyntfoten, under innevarande år utvisat en fortgående förbättring, har i guldvalutaländerna någon sådan förbättring icke framträtt. Den gynnsammare ekonomiska utvecklingen i länder med fri valuta är närmast att återföra på det förhållandet, att i dessa länder den tidigare deflationen kunnat brytas. Valutans frigörande från guldet har däremot i allmänhet icke medfört någon mera markerad prisstegring. För Sveriges vidkommande ligger dock det officiella indextalet för grosshandelsprisen under oktober månad innevarande år omkring 9 procent högre än medeltalet för år 1933. Den i ett flertal länder under den gångna hösten inträdda prisstegringen torde till väsentlig del vara att återföra på skärpningen av det utrikespolitiska läget. För ernäendet av en mera varaktig förbättring av det internationella konjunkturläget torde emellertid erfordras, att en utjämning åstadkommes av den motsättning, som för närvarande föreligger mellan de ledande ländernas valutapolitik, åsyftande en mera allmän stabilisering av den internationella prisnivån.

Vad särskilt angår den framtida ekonomiska utvecklingen i Sverige, synas förutsättningar för att den nuvarande förbättringen i konjunkturläget skall kunna vidmakthållas och i vissa hänseenden ytterligare förstärkas vara för handen. Under sådana förhållanden har riksräkenskapsverket ansett sig kunna göra det antagandet, att den utvidgning av produktionen och den stegring av handelsomsättningen, som inträtt under år 1935, skall fortbestå. Någon konjunkturförbättring utöver den nivå, som uppnåtts under det senaste halvåret, har riksräkenskapsverket däremot icke funnit sig böra förutsätta.

Med utgångspunkt härifrån har riksräkenskapsverket vid beräklandet av inkomsterna å riksstaten för budgetåret 1936/1937 i fråga om de titlar, som äro beroende av konjunkturförhållandena under kalenderåret 1936 och förra hälften av år 1937, i allmänhet ansett sig kunna räkna med att efter hand någon, om än svag, stegring av inkomstillflödet skall inträda.

Rörande tillämpningen för olika inkomstitlar av de förutsättningar rörande konjunkturutvecklingen, från vilka riksräkenskapsverket vid sin inkomstberäkning sålunda utgått, hänvisas till framställningen under varje särskild titel. Beträffande beräkningen av affärsverkens överskott vill riksräkenskapsverket förutskicka, att denna verkstälts under den förutsättningen, att dyrtidstilläggen skola utgå enligt de grunder, som gälla under innevarande kvartal.

Riksräkenskapsverket anser sig vidare böra ifråga om grunderna för inkomstberäkningen framhålla, att verket utgått från, dels att beträffande riksstatens utgiftssida förslagsanslagen icke upptagas med för låga belopp, dels ock att icke eljest åtgärder vidtagas, som medföra en sådan reducering av kassafonden, att fonden icke blir i stånd att för framtiden fylla sina uppgifter.

Innan riksräkenskapsverket övergår till beräkningen av de särskilda inkomstitlarnas avkastning, vill riksräkenskapsverket framhålla, att ämbetsverket i samband med inkomstberäkningen funnit sig böra till behandling upptaga frågan om uppdelning på undertitlar av samlingstiteln diverse inkomster.

Med hänsyn till inkomstens storlek har det i första hand syntts lämpligt att uppföra särskild titel för bötesmedel. Då för statsregleringen numera regelmässigt tagas i anspråk lotterimedel i betydande omfattning, synas jämväl dessa medel böra redovisas å egen titel under gruppen diverse inkomster. Även beträffande en del andra å titeln diverse inkomster inflytande medel kan ifrågasättas, huruvida de icke lämpligen böra upptagas till redovisning å särskilda titlar. Riksräkenskapsverket syftar härvid i främsta rummet på expeditionsavgifter och indragna sportler. En omläggning av redovisningen av dessa inkomster har emellertid syntts riksräkenskapsverket böra föregås av en mera omfattande och allsidig utredning än som kunnat åvägbringas i förevarande sammanhang. Tillsvidare torde dessa inkomstgrupper böra ingå i en titel, benämnd »Övriga diverse medel», å vilken böra redovisas alla de medel under gruppen diverse inkomster, som ej upptagas å särskild titel.

I samband med utbrytning av bötesmedel och lotterimedel till fristående inkomstitlar har även syntts böra vidtagas överflyttning av inkomstitlarna totalisatormedel och inkomst av vadhållning vid idrottstävlingar till gruppen diverse inkomster. Det saknas nämligen enligt riksräkenskapsverkets uppfattning anledning att bibehålla dessa titlar under den med hänsyn till deras karaktär mindre lämpliga rubriken uppbörd i statens verksamhet, sedan genom den föreslagna uppdelningen av titeln diverse inkomster möjlighet beretts att inordna dem såsom särskilda titlar under denna inkomstgrupp.

A. Egentliga statsinkomster.

I. Skatter.

Mantalspenningar.

Denna inkomstitel har i riksstaten och budgetredovisningen för de senaste budgetåren beräknats till, respektive redovisats med följande belopp:

8 Riksräkenskapsverkets inkomstberäkning för budgetåret 1936/1937.

	Beräknad inkomst kronor	Behållen inkomst kronor	Stegring + Nedgång — kronor
Budgetåret 1930/1931	1,050,000	1,043,380	— 15,544
» 1931/1932	1,100,000	1,039,631	— 3,749
» 1932/1933	1,050,000	1,049,390	+ 9,759
» 1933/1934	1,000,000	1,067,801	+ 18,411
» 1934/1935	1,050,000	1,122,826	+ 55,025
» 1935/1936	1,050,000	.	.

För budgetåret 1936/1937 torde mantalspenningarna med hänsyn till inkomstillflödets storlek under sistförflutna budgetår kunna beräknas till 1,100,000 kronor. I den härvid såsom bilaga B fogade tabellen med specifikation av statens inkomster för budgetåret 1936/1937, i det följande benämnd inkomsttabellen, har riksräkenskapsverket uppfört mantalspenningar med 1,100,000 kronor.

Prästerskapets till statsverket indragna tionde.

	Beräknad inkomst kronor	Behållen inkomst kronor	Nedgång kronor
Budgetåret 1930/1931	2,100,000	2,123,555	147,447
» 1931/1932	1,925,000	1,927,897	195,658
» 1932/1933	1,730,000	1,743,177	184,720
» 1933/1934	1,555,000	1,565,144	178,033
» 1934/1935	1,410,000	1,418,510	146,634
» 1935/1936	1,240,000	.	.

I skrivelse till riksräkenskapsverket den 30 oktober 1935 har kammarkollegiet beträffande beräkningen av inkomsterna å förevarande titel för budgetåret 1936/1937 hänvisat till ett av kammarkollegiet och statskontoret den 21 mars 1934 avgivet underdånigt utlåtande angående påskyndat avskrivande av prästerskapets till statsverket indragna tionde, vari bland annat anförts:

»I likhet med 1927 års prästlöneregleringssakkunniga hålla ämbetsverken före att ett blivande beslut om avskrivning av tiondeavgifterna bör omfatta samtliga vid en viss tidpunkt utestående, ej till betalning förfallna avgifter. Tillräckliga skäl att verkställa avskrivningen i olika omgångar på sådant sätt, att i varje omgång efterskänkes allenast viss större eller mindre del av kvarstående avgifter, synas icke föreligga. Ämbetsverken anse för den skull, att avskrivningen icke bör vidtagas, förrän det statsfinansiella läget är sådant, att budgeten finnes kunna bära förlusten av ifrågakvarande inkomst i dess helhet.»

Enligt i utlåtandet meddelade uppgifter skulle med nu gällande bestämmelser om indragning till statsverket av ifrågakvarande avgifter inkomsterna å förevarande inkomstitel för tiden från och med nästkommande budgetår uppgå till ungefärligen följande belopp:

Riksräkenskapsverkets inkomstberäkning för budgetåret 1936/1937. 9

Budgetår	Kronor	Budgetår	Kronor
1936/1937	1,048,300	1940/1941	353,500
1937/1938	844,300	1941/1942	225,800
1938/1939	654,700	1942/1943	139,600
1939/1940	499,800	1943/1944	82,400

Riksräkenskapsverket, som utgår från att det statsfinansiella läget för närvarande icke medger avskrivning av prästerskapets till statsverket indragna tionde, har i inkomstabellen uppfört förevarande inkomstitel med ett avjämnat belopp av 1,050,000 kronor.

Inkomst- och förmögenhetsskatt.

De beräknade och behållna inkomsterna av inkomst- och förmögenhetsskatten hava utgjort:

	Beräknad inkomst kronor	Behållen inkomst kronor	Stegring + Nedgång - kronor
Budgetåret 1930/1931.....	160,000,000	160,377,314	+ 14,336,858
» 1931/1932.....	158,000,000	157,351,484	— 3,025,830
» 1932/1933.....	122,000,000	132,240,378	— 25,111,106
» 1933/1934.....	120,000,000	127,455,318	— 4,785,060
» 1934/1935.....	126,000,000	130,028,457	+ 2,573,139
» 1935/1936.....	140,000,000	.	.

De under respektive budgetår å titeln redovisade bruttoinkomsterna och utgifterna angivas i efterföljande tablå. Utgifterna utgöras huvudsakligen av restitutioner.

	Bruttoinkomster			Behållen inkomst Milj. kr.
	Milj. kr.	I procent av debiterad in- komst	Utgifter Milj. kr.	
1930/1931.....	163.96	96.7	3.58	160.38
1931/1932.....	161.90	96.1	4.55	157.35
1932/1933.....	134.65	95.8	2.41	132.24
1933/1934.....	132.30	96.4	4.84	127.46
1934/1935.....	133.24	98.7	3.21	130.03

Det procenttal av grundbeloppet, efter vilket inkomst- och förmögenhetsskatten utgått, har fastställts till 145 för budgetåren 1930/1931—1932/1933, 165 för budgetåret 1933/1934 samt 170 för budgetåren 1934/1935 och 1935/1936.

Efter hemställan av riksräkenskapsverket har statistiska centralbyrån på grundval av de till centralbyrån inkomna uppgifterna angående 1935 års skattetaxering utarbetat de i tabellen å sid. 11 meddelade uppgifterna rörande nämnda års taxeringsresultat. I angivna tabell äro intagna jämväl motsvarande, av centralbyrån tidigare meddelade uppgifter för 1934 års taxering.

Med utgångspunkt från de i tabellen för 1935 års skattetaxering intagna posterna har riksräkenskapsverket sökt utföra beräkning rörande utfallet av 1936 års taxering. Resultaten av ämbetsverkets beräkningar angivas lika-

10 Riksräkenskapsverkets inkomstberäkning för budgetåret 1936/1937.

ledes i förenämnda tabell. Rörande grunderna för beräkningen av de olika posterna må anföras följande.

Inkomsten av fastighet har riksräkenskapsverket förutsatt kunna vid 1936 års taxering beräknas till i huvudsak oförändrade belopp, och har ämbetsverket i enlighet härmed i tabellen uppfört ifrågavarande inkomster för enskilda till 615 miljoner kronor och för aktiebolag m. fl. till 125 miljoner kronor.

Inkomsten av rörelse m. m. utvisade vid 1935 års taxering en ökning för enskilda med 55.5 miljoner kronor eller 13.4 procent och för bolag med 91.6 miljoner kronor eller 38.2 procent. Den under innevarande år fortsatta produktionsökningen inom de för den inhemska marknaden arbetande industrierna, särskilt byggnadsverksamheten och av densamma mer eller mindre beroende verksamhetsgrenar, har med all sannolikhet medfört, att årets sammanlagda vinstresultat kommer att utvisa en avsevärd ytterligare förbättring. Frånvaron av mera omfattande arbetskonflikter torde ock beträffande såväl enskilda skattskyldiga som aktiebolag m. fl. hava medverkat till att stegra den samlade rörelseinkomsten. Betydande inkomststegring beräknas hava inträtt för den under denna grupp redovisade handelsrörelsen, beroende på ökad omsättning. Riksräkenskapsverket har uppskattat den väntade genomsnittliga inkomststegringen vid 1936 års taxering för såväl enskilda som bolag till 10 procent. I överensstämmelse härmed har ämbetsverket för 1936 års taxering upptagit rörelseinkomsten för enskilda till 517 miljoner kronor och för aktiebolag m. fl. till 365 miljoner kronor.

Inkomsten av tjänst m. m. har vid 1935 års taxering ökat med 262.6 miljoner kronor eller 7.3 procent. Under innevarande år hava lönerna inom industrien allenast i ringa mån påverkats av förändringar i kollektivavtalens lönebestämmelser. De faktiska löneinkomsterna hava emellertid avsevärt slegrats genom ökning av såväl antalet sysselsatta arbetare som arbetstidens längd samt genom merförtjänster i samband med ackords- och övertidsarbete och dylikt. För den egentliga industrien har ökningen under år 1935 av den samlade lönesumman, med stöd av från socialstyrelsen erhållna uppgifter, uppskattats till omkring 7 procent och för byggnadsverksamheten till omkring 16 procent. Arbetsinkomsterna inom skogsbruket och jordbruket samt vissa andra näringsgrenar torde likaledes komma att uppvisa icke obetydlig uppgång. Även löne- och pensionsinkomsterna för i allmän tjänst anställda samt för förvaltningspersonal i enskild tjänst hava likaledes något ökats. För samtliga näringsgrenar tillsammans räknar riksräkenskapsverket med en genomsnittlig inkomststegring motsvarande 5 à 6 procent. I överensstämmelse härmed har riksräkenskapsverket uppskattat inkomsten av tjänst m. m. vid 1936 års taxering till 4,100 miljoner kronor.

Vad angår inkomsten av kapital, vilken vid 1935 års taxering för enskilda minskats med 9.4 miljoner kronor eller 3.0 procent och för bolag höjts med 3.2 miljoner kronor eller 24.2 procent, torde kunna antagas, att vid 1936 års taxering inkomsten för enskilda med hänsyn till ökad utdelning å aktier kommer att utvisa någon stegring, medan inkomsten för bolagen såsom av-

Riksräkenskapsverkets inkomstberäkning för budgetåret 1936/1937. 11

seende allenast ränteinkomster torde gå tillbaka. Riksräkenskapsverket har i enlighet härmed uppskattat inkomsten av kapital för enskilda till 310 miljoner kronor och för bolag till 15 miljoner kronor.

Beräkningar rörande utfallet av skattetaxeringarna åren 1934—1936.

Miljoner kronor.

	Enskilda			Aktiebolag m. fl.			Tillsammans		
	1934	1935	1936	1934	1935	1936	1934	1935	1936
Inkomst av fastighet.....	569.5	613.6	615	106.1	124.5	125	675.6	738.1	740
Inkomst av rörelse m. m.	414.3	469.8	517	240.0	331.6	365	654.3	801.4	882
Inkomst av tjänst m. m.	3,615.4	3,878.0	4,100	—	—	—	3,615.4	3,878.0	4,100
Inkomst av kapital.....	316.1	306.7	310	13.2	16.4	15	329.3	323.1	325
Summa uppskattad inkomst	4,915.3	5,268.1	5,542	359.3	472.5	505	5,274.6	5,740.6	6,047
Avdrag:									
1. Allmänna avdrag vid taxeringen till kommunal inkomstskatt.....	194.9	210.8	210	5.0	7.3	7	199.9	218.1	217
2. För allmänna skatter ..	370.0	355.0	331	54.0	49.0	48	424.0	404.0	379
3. Övriga vid taxeringen till kommunal inkomstskatt ej åtnjutna avdrag.....	22.0	20.0	20	8.0	7.0	7	30.0	27.0	27
Summa avdrag	586.9	585.8	561	67.0	63.3	62	653.9	649.1	623
Taxerad inkomst	4,328.4	4,682.3	4,981	292.3	409.2	443	4,620.7	5,091.5	5,424
$\frac{1}{60}$ av den skattepliktiga förmögenheten	210.0	220.0	225	—	—	—	210.0	220.0	225
Till inkomst- och förmögenhetsskatt taxerat belopp.....	4,538.4	4,902.3	5,206	292.3	409.2	443	4,830.7	5,311.5	5,649
Utnyttjade ortsavdrag.....	2,702.4	2,875.1	3,000	—	—	—	2,702.4	2,875.1	3,000
Beskattningsbart belopp....	1,836.0	2,027.2	2,206	292.3	409.2	443	2,128.3	2,436.4	2,649
Skatt i procent av grundbeloppet	170	170	170	170	170	170	170	170	170
Uträknad skatt.....	108.7	120.2	130.8	25.5	35.8	38.8	134.2	156.0	169.6
Skatteprocent i medeltal ..	5.92	5.93	5.93	8.73	8.75	8.75			

Den uppskattade sammanlagda inkomsten kommer enligt ovanstående att uppgå till 6,047 miljoner kronor, varav 5,542 miljoner kronor för enskilda och 505 miljoner kronor för bolag, motsvarande för innevarande års taxering 5,740.6, 5,268.1 och 472.5 miljoner kronor.

I fråga om avdragsposterna har beloppet för de allmänna avdragen vid taxeringen till kommunal inkomstskatt — för förlust å viss inkomställa, periodiskt understöd, försäkringspremier m. m. — av riksräkenskapsverket upptagits till 217 miljoner kronor. Avdragen för allmänna skatter hava i enlighet med av statistiska centralbyrån verkställd beräkning sänkts till 379 miljoner kronor. Övriga vid taxeringen till kommunal inkomstskatt ej åtnjutna avdrag — för vissa förluster m. m. — hava beräknats till 27 miljoner

12 Riksräkenskapsverkets inkomstberäkning för budgetåret 1936/1937.

kronor. De sammanlagda avdragen hava sålunda beräknats till 623 miljoner kronor, därav 561 miljoner kronor för enskilda och 62 miljoner kronor för bolag.

Sextiondedelen av de enskilda skattepliktigas förmögenhet beräknar riksräkenskapsverket komma att vid 1936 års taxering uppvisa en stegring av 5 miljoner kronor, och har ämbetsverket i enlighet härmed uppfört ifrågasvarande post med 225 miljoner kronor.

Det till inkomst- och förmögenhetsskatt taxerade beloppet har i enlighet med förestående beräkningar av riksräkenskapsverket uppskattats för enskilda till 5,206 miljoner kronor samt för aktiebolag m. fl. till 443 miljoner kronor eller tillsammans till 5,649 miljoner kronor.

Från angivna belopp för enskilda skattskyldiga skola avgå ortsavdrag, vilka avdrag beräknats ökade från 2,875.1 miljoner kronor till 3,000 miljoner kronor.

De beskattningsbara beloppen vid 1936 års taxering hava sålunda beräknats till 2,206 miljoner kronor för enskilda skattskyldiga och till 443 miljoner kronor för aktiebolag m. fl. eller tillhopa till 2,649 miljoner kronor. Motsvarande belopp vid 1935 års taxering utgjorde respektive 2,027.2, 409.2 och 2,436.4 miljoner kronor.

Medelskatteprocenten har vid 1935 års taxering för enskilda skattskyldiga utgjort 5.93 procent och för aktiebolag m. fl. 8.75 procent mot 5.92 respektive 8.73 procent vid 1934 års taxering. För nästkommande års taxering har riksräkenskapsverket — under förutsättning att skatten utgår med 170 procent av grundbeloppet — beträffande såväl enskilda som aktiebolag m. fl. räknat med oförändrad skatteprocent.

Med nu angivna procentsatser skulle den debiterade skatten för år 1936 uppgå till 130.8 miljoner kronor för enskilda och 38.8 miljoner kronor för aktiebolag m. fl. eller alltså sammanlagt till 169.6 miljoner kronor.

Vad angår storleken av den inkomst- och förmögenhetsskatt, som kan komma att inflyta under budgetåret 1936/1937, får riksräkenskapsverket hänvisa till förut intagna tablå, vilken utvisar, i vad mån den debiterade skatten under de senaste budgetåren influtit, ävensom beloppen för under respektive budgetår restituerad skatt. För perioden 1930/1931—1934/1935 uppgick i medeltal för budgetår bruttoinkomsten å titeln till 96.7 procent av den debiterade skatten och restitutionerna till 3.7 miljoner kronor. Med tillämpande för budgetåret 1936/1937 av angivna genomsnittliga procenttal och restitutionsbelopp skulle bruttoinkomsten uppgå till 164.0 miljoner kronor och den behållna inkomsten till 160.3 miljoner kronor.

Riksräkenskapsverket hemställer, att inkomst- och förmögenhetsskatten för budgetåret 1936/1937 upptages till i avjämnat tal 160,000,000 kronor.

Särskild skatt å förmögenhet.

Denna inkomsttitel uppfördes första gången i riksstaten för budgetåret 1934/1935, med ett beräknat belopp av 12.00 miljoner kronor. Den behållna

Riksräkenskapsverkets inkomstberäkning för budgetåret 1936/1937. 13

inkomsten utgjorde under samma budgetår 11.23 miljoner kronor. För budgetåret 1935/1936 har titeln beräknats till 11.70 miljoner kronor.

Skatten, som vid 1934 års taxering debiterats med ett belopp av 11.25 miljoner kronor, har vid 1935 års taxering debiterats med 12.52 miljoner kronor. Stegningen av det debiterade skattebeloppet uppgår alltså till 1.27 miljoner kronor eller 11.3 procent.

Den under år 1935 fortsatta konjunkturförbättringen och den i samband härmed inträdda ytterligare stegringen av aktievärdena samt höjningen av den allmänna inkomstnivån måste antagas medföra, att det för särskild skatt å förmögenhet debiterade skattebeloppet vid 1936 års taxering kommer att utvisa ytterligare stegring. Under förutsättning att det debiterade skattebeloppet, såsom synes kunna antagas, vid 1936 års taxering kommer att ökas med omkring 5 procent, skulle det vid nämnda års taxering för särskild skatt å förmögenhet debiterade skattebeloppet uppgå till 13.15 miljoner kronor. Den under budgetåret 1936/1937 behållna inkomsten av skatten kan vid sådant förhållande beräknas till omkring 13 miljoner kronor.

Riksräkenskapsverket har i enlighet härmed i inkomsttabellen uppfört särskild skatt å förmögenhet med 13,000,000 kronor.

Extra inkomst- och förmögenhetsskatt.

Å förevarande inkomsttitel, som uppförts i riksstaten från och med budgetåret 1932/1933, hava de beräknade och behållna inkomsterna utgjort:

	Beräknad inkomst kronor	Behållen inkomst kronor	Nedgång kronor
Budgetåret 1932/1933	11,500,000	11,035,164	—
» 1933/1934	9,000,000	8,675,244	2,359,920
» 1934/1935	8,000,000	7,659,771	1,015,473
» 1935/1936	8,000,000	.	.

Extra inkomst- och förmögenhetsskatt, som vid 1934 års taxering debiterats med ett belopp av 7.60 miljoner kronor, har vid 1935 års taxering debiterats med 8.68 miljoner kronor. Stegningen av det debiterade skattebeloppet vid 1935 års taxering uppgick alltså till 1.08 miljoner kronor eller 14.2 procent.

Till ledning för bedömandet av den ökning av det till extra inkomst- och förmögenhetsskatt debiterade skattebeloppet, som kan förväntas inträda vid 1936 års taxering, angivas i efterföljande tablå huvudresultaten av riksräkenskapsverkets beräkningar rörande utfallet av samma års taxering, avseende den ordinarie inkomst- och förmögenhetsskatten från andra skattskyldiga än aktiebolag m. fl.

14 Riksräkenskapsverkets inkomstberäkning för budgetåret 1936/1937.

	1935 Milj. kr.	1936 Milj. kr.	Ökning	
			Milj. kr.	%
Inkomst av fastighet	613.6	615	1.4	0.2
Inkomst av rörelse m. m.	469.8	517	47.2	10.0
Inkomst av tjänst m. m.	3,878.0	4,100	222.0	5.7
Inkomst av kapital	306.7	310	3.3	1.1
Summa uppskattad inkomst	5,268.1	5,542	273.9	5.2
Till inkomst- och förmögenhetsskatt taxerat belopp	4,902.3	5,206	303.7	6.2
Beskattningsbart belopp	2,027.2	2,206	178.8	8.8
Uträknad skatt (170 procent av grundbeloppet)	120.2	130.8	10.6	8.8

Extra inkomst- och förmögenhetsskatten, som utgår endast å beskattningsbara belopp överstigande 6,000 kronor, drabbar väsentligen vissa skattskyldiga, som redovisa stor inkomst av rörelse eller av kapital samt i allmän och enskild tjänst anställda med högre avlöning. Under hänsynstagande härtill och med utgångspunkt från de i förestående tablå angivna procenttalen avseende beräknad inkomst- och skatteökning vid 1936 års taxering till inkomst- och förmögenhetsskatt, har riksräkenskapsverket funnit sig böra förutsätta, att det vid samma års taxering till extra inkomst- och förmögenhetsskatt debiterade skattebeloppet skall komma att uppgå med omkring 11 procent i jämförelse med taxeringsresultatet vid innevarande års taxering. Enligt detta antagande skulle vid 1936 års taxering å förevarande skattetitel debiteras ett belopp av 9.63 miljoner kronor. Med hänsyn till dels att hela det debiterade skattebeloppet ej kan förväntas inflyta, dels att från den influtna bruttoinkomsten eventuellt förekommande restitutioner avgå, har riksräkenskapsverket ansett sig kunna beräkna den behållna inkomsten å titeln till 9.50 miljoner kronor.

I anslutning härtill hemställer riksräkenskapsverket, att extra inkomst- och förmögenhetsskatten i riksstaten för budgetåret 1936/1937 uppföres med ett belopp av 9,500,000 kronor.

Utjämningskatt.

	Beräknad inkomst kronor	Behållen inkomst kronor	Stegring + Nedgång — kronor
Budgetåret 1930/1931	5,200,000	5,324,574	+ 370,423
» 1931/1932	4,800,000	5,079,294	— 245,280
» 1932/1933	4,100,000	4,976,537	— 102,757
» 1933/1934	4,100,000	3,926,067	— 1,050,470
» 1934/1935	7,400,000	7,148,322	+ 3,222,255
» 1935/1936	8,200,000	.	.

De höga beräknade inkomstsiffrorna för budgetåren 1934/1935 och 1935/1936 äro beroende på att av 1934 års riksdag utjämningskattens grundbelopp fastställdes skola utgöra två tredjedelar av den kommunala progressivskattens grundbelopp mot förut en tredjedel.

Riksräkenskapsverkets inkomstberäkning för budgetåret 1936/1937. 15

Utjämningskatt, som vid 1934 års taxering debiterats med ett belopp av 7.25 miljoner kronor, har vid 1935 års taxering debiterats med 8.60 miljoner kronor. Stegringen av det debiterade skattebeloppet vid 1935 års taxering uppgick alltså till 1.35 miljoner kronor eller 18.6 procent.

Vidkommande det påräkneliga beloppet av utjämningskatten för budgetåret 1936/1937 är detta i främsta rummet beroende på, huru stor del av utjämningskattens grundbelopp, som enligt Kungl. Maj:ts beslut skall uttagas. Riksräkenskapsverket förutsätter i sin beräkning, att skatten liksom för närvarande kommer att uttagas med hela grundbeloppet.

På grund av att utjämningskatten till sin allmänna konstruktion nära ansluter sig till inkomst- och förmögenhetsskatten, uppvisa förändringarna från år till år av de debiterade skattebeloppen för de båda skattetitlarna en viss parallellism. Enligt riksräkenskapsverkets beräkningar rörande utfallet av 1936 års taxering till inkomst- och förmögenhetsskatt skulle det debiterade skattebeloppet för denna skatt vid nämnda taxering stiga med omkring 8.7 procent. Med utgångspunkt härifrån och med ledning av erfarenheten från tidigare års taxeringar har riksräkenskapsverket uppskattat den väntade stegringen vid 1936 års taxering av det för utjämningskatten debiterade grundbeloppet till 10 procent. I överensstämmelse härmed skulle den vid nämnda taxering debiterade utjämningskatten uppgå till 9.46 miljoner kronor. Med hänsyn till dels att hela det debiterade skattebeloppet ej kan förväntas inflyta, dels att från den influtna bruttoinkomsten eventuellt förekommande restitutioner avgå, har riksräkenskapsverket ansett sig kunna beräkna den behållna inkomsten å titeln till 9.20 miljoner kronor.

Riksräkenskapsverket har i överensstämmelse härmed i inkomsttabellen uppfört utjämningskatten med 9,200,000 kronor.

Utskiftningsskatt och ersättningsskatt.

	Beräknad inkomst kronor	Behållen inkomst kronor	Stegring + Nedgång - kronor
Budgetåret 1930/1931	100,000	152,504	+ 92,049
» 1931/1932	100,000	82,000	- 70,504
» 1932/1933	100,000	209,975	+ 127,975
» 1933/1934	100,000	302,774	+ 92,799
» 1934/1935	300,000	200,381	- 102,393
» 1935/1936	300,000	.	.

De å förevarande inkomsttitel redovisade inkomsterna utgjordes under budgetåren 1930/1931—1933/1934 allenast av utskiftningsskatt. Från och med budgetåret 1934/1935 redovisas under denna inkomsttitel jämväl den av 1933 års riksdag beslutade ersättningsskatten.

Vid 1935 års taxering har enligt uppgift från statistiska centralbyrån utskiftningsskatt debiterats med ett belopp av 200,628 kronor samt ersättningsskatt med ett belopp av 52,509 kronor, eller sammanlagt 253,137 kronor.

16 Riksräkenskapsverkets inkomstberäkning för budgetåret 1936/1937.

Med hänsyn till utfallet av 1935 års taxering har riksräkenskapsverket ansett sig för budgetåret 1936/1937 kunna beräkna utskiftningskatt och ersättningskatt till 250,000 kronor.

Bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter.

	Beräknad inkomst kronor	Behållen inkomst kronor	Nedgång kronor
Budgetåret 1930/1931.....	500,000	484,742	11,413
» 1931/1932.....	500,000	400,014	84,728
» 1932/1933.....	500,000	357,119	42,895
» 1933/1934.....	400,000	294,023	63,096
» 1934/1935.....	350,000	290,251	3,772
» 1935/1936.....	350,000	.	.

Förevarande avgifter hava under hela redovisningsperioden oavbrutet minskats. Under budgetåret 1934/1935 hava inkomsterna uppgått till 290,251 kronor mot i riksstaten beräknade 350,000 kronor. Under första kvartalet av innevarande budgetår, då titeln likaledes i riksstaten uppförts med 350,000 kronor, hava inkomsterna stigit till 84,130 kronor mot 66,858 kronor under motsvarande tid föregående budgetår. Med hänsyn härtill och i enlighet med de av riksräkenskapsverket antagna allmänna förutsättningarna rörande konjunkturutvecklingen har ämbetsverket ansett tillräckliga skäl att vidtaga ändring i det senast fastställda riksstatsbeloppet icke föreligga.

Riksräkenskapsverket beräknar fördenskull bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter för budgetåret 1936/1937 till 350,000 kronor.

Stämpelmedel.

De beräknade och behållna inkomsterna å denna titel hava uppgått till:

	Beräknad inkomst kronor	Behållen inkomst kronor	Stegring + Nedgång — kronor
Budgetåret 1930/1931	52,000,000	56,770,981	+ 1,886,687
» 1931/1932	53,000,000	48,809,680	— 7,961,301
» 1932/1933	45,000,000	49,653,529	+ 843,849
» 1933/1934	52,000,000	49,700,377	+ 46,848
» 1934/1935	55,000,000	60,169,179	+ 10,468,802
» 1935/1936	57,000,000	.	.

Den under budgetåret 1931/1932 inträdda minskningen av stämpelmedlen sammanhänger med den ogynnsamma konjunkturutvecklingen. Höjningen av riksstatsbeloppen från och med budgetåret 1933/1934 har föranletts av de vid 1933 års riksdag beslutade ändrade tarifferna för arvsskatt och skatt för gåva.

Enligt i statistiska centralbyrån utarbetade uppgifter å beloppen av de stämplor, som använts till nedanstående handlingar, hava dessa belopp under åren 1932—1934 utgjort:

Riksräkenskapsverkets inkomstberäkning för budgetåret 1936/1937. 17

	1932	1933	1934
	Miljoner kronor		
Handlingar till lagfartsprotokollet	7.94	7.24	8.57
Handlingar till intecknings- och tomträttsprotokollen	1.33	0.95	1.59
Handlingar till äktenskapsförordsprotokollet	0.03	0.03	0.04
Handlingar till bouppteckningsprotokollet	14.22	16.11	28.11
Till länsstyrelser avgivna deklarationer om gåva m. m.	1.39	7.16	1.16
Summa	24.91	31.49	39.47
Därav:			
Arvsskatt och skatt för gåva	15.77	23.38	29.27
I övrigt	9.14	8.11	10.20

I skrivelse till riksräkenskapsverket den 13 november 1935 har statistiska centralbyrån beträffande beräkningen av arvsskatt och skatt för gåva för budgetåret 1936/1937 anfört följande:

»Jämlikt nu gällande föreskrifter rörande arvsskatt och skatt för gåva torde beloppet av dessa skatter kunna sägas vara i huvudsak beroende av nedannämnda faktorer:

1. antalet inregistrerade, i anledning av dödsfall upprättade bouppteckningar, för vilka stämpelavgift erlägges;
2. antalet avgivna gåvodeklarationer, för vilka stämpelavgift erlägges;
3. storleken av dödsboens behållning;
4. fördelningen av dödsboens behållning på successorer och arvsklasser;
5. storleken av gjorda gåvor; samt
6. gåvotagarnes fördelning på skattetariffens olika klasser.

Under förutsättning att gällande föreskrifter komma att bli tillämpliga jämväl under budgetåret 1936/1937, torde alltså den begärda kalkylen bära i första rummet grundas på prognoser beträffande de angivna faktorernas gestaltning under budgetåret 1936/1937 i jämförelse med föregående år.

Centralbyrån finner, att någon påtaglig och säker anledning för närvarande icke föreligger till antagande av någon väsentlig förändring under de närmaste åren beträffande ifrågavarande faktorer, vare sig de tagas i betraktande var för sig eller i sin inbördes samverkan. Nämnas bör emellertid, att till centralbyrån hittills inkomna statistiska uppgifter rörande innevarande års skattetaxeringar oförtydligt visa ökning av skatteunderlaget för inkomst- och förmögenhetsskatten i jämförelse med år 1934; en ökning som kan tänkas, om än ingalunda med säkerhet, medföra sådan inverkan särskilt å de ovan under 3 och 5 omförmälda faktorerna, att dessa i sin ordning komma att åvägabringa höjning utav arvs- och gåvoskatternas avkastning ej blott under budgetåret 1935/1936 utan även under budgetåret 1936/1937.

I riksräkenskapsverkets inkomstberäkningar för budgetåren 1934/1935 och 1935/1936, dagtecknade den 8 december 1933 respektive den 8 december 1934, upptogs sammanlagda beloppet av arvs- och gåvoskatterna till 26,000,000 respektive 27,000,000 kronor. Sedermera meddelade ämbetsverket i skrivelse till Kungl. Maj:t den 3 september 1935, att avkastningen av sagda skatter under budgetåret 1934/1935 beräknats till ett avrundat belopp av 28,255,000 kronor.

Med hänsyn till sistnämnda meddelande samt till vad här förut yttrats synes fog finnas för ett antagande, att ifrågavarande skatter även under vart

18 Riksräkenskapsverkets inkomstberäkning för budgetåret 1936/1937.

och ett av budgetåren 1935/1936 och 1936/1937 komma att inflyta med minst 28,000,000 kronor.»

Den huvudsakliga uppbörden å förevarande inkomstitel utgöres av stämpelmedel, som av postverket inbetalas till statskontoret. Denna uppbörd utgjorde, efter avdrag av belopp som restituerats genom statskontoret, 48.97 miljoner kronor för budgetåret 1933/1934 samt 57.82 miljoner kronor för budgetåret 1934/1935. Härförutom redovisa länsstyrelserna den uppbörd av stämpelmedel jämte ränta, som inflyter i de fall, då anstånd med stämpelskattens erläggande medgivits jämlikt bestämmelserna i § 47 av förordningen om arvsskatt och skatt för gåva. Nu berörda uppbörd hos länsstyrelserna har under budgetåren 1933/1934 och 1934/1935 — efter avdrag för restitutioner — utgjort respektive 0.73 och 2.35 miljoner kronor.

I riksräkenskapsverket tillhandakommen skrivelse den 12 november 1935 har generalpoststyrelsen rörande stämpelmedlens beräkning för budgetåret 1936/1937 anfört bland annat följande:

»I efterföljande tablå äro månad för månad angivna de stämpelmedelsbelopp, som av generalpoststyrelsen inlevererats till statskontoret under år 1934 samt under månaderna januari—oktober 1935; dessutom lämnas i tablån uppgift om det belopp, som kommer att levereras under november 1935.

M å n a d	Å r 1 9 3 4		Å r 1 9 3 5		Ökning (+) resp. minskning (-) från föregående år	
	Uppbörd per		Uppbörd per		i milj. kr.	i procent
	månad milj. kr.	kvartal milj. kr.	månad milj. kr.	kvartal milj. kr.		
Januari	4.45		7.36 ^a			
Februari	4.71		4.47			
Mars	3.54 ¹	12.70	3.88	15.71	+ 3.01	+ 23.70
April	4.27		4.22			
Maj	5.71		5.04			
Juni	5.31	15.29	4.99	14.25	- 1.04	- 6.80
Juli	5.02		5.30			
Augusti	4.24		4.40			
September	3.32	12.58	4.50	14.20	+ 1.62	+ 12.88
Oktober	3.98		4.80			
November	6.31 ²		6.06 ⁴			
December	4.95	15.24				
Januari—november	50.86		55.02		+ 4.16	+ 8.18
Juli—november	22.87		25.06		+ 2.19	+ 9.58
Hela året	55.81					
Första halvåret	27.99		29.96		+ 1.97	+ 7.04

Såsom av tablån framgår, har generalpoststyrelsen hittills under år 1935 till statskontoret i stämpelmedel inlevererat 4.16 miljoner kronor mera än som av styrelsen överlämnats under motsvarande tid år 1934. Den nedgång

¹ Härav en särskilt stor arvsskatt å 1.17 miljoner kronor.

² Härav en särskilt stor arvsskatt å 1.41 miljoner kronor.

³ Härav en särskilt stor arvsskatt å 1.39 miljoner kronor.

⁴ Härav en särskilt stor arvsskatt å 1.27 miljoner kronor.

i stämpelmedelsleveranserna, som förekommit under andra kvartalet 1935 vid jämförelse med andra kvartalet 1934, är i stort sett beroende på under sistnämnda kvartal förekommande större inkomster av mera tillfällig natur, nämligen stora arvsskattebelopp.

Under den hittills förflutna delen av innevarande budgetår visar stämpelmedelsuppbörden genom postverket en ökning av 2.19 miljoner kronor i förhållande till motsvarande tid under budgetåret 1934/1935. Den tillfälliga uppbörden har varit något högre år 1935 än år 1934, och under innevarande år har tillkommit stämpelinkomst för tippningsvinster, vartill motsvarighet icke funnits under tiden 1 juli—30 november 1934. Sistnämnda inkomst har emellertid för nu ifrågakvarande tidsperiod belöpt sig till endast cirka 100,000 kronor.

Till grund för beräkningen av stämpelmedelsuppbörden genom postverket under budgetåret 1935/1936 synes kunna läggas den normala uppbörden av stämpelmedel (alltså med frånräknande av tillfällig uppbörd av större stämpelbelopp och av stämpelavgift för tippningsvinster) under den hittills gångna delen av år 1935. Med en sådan beräkning skulle stämpelmedelsuppbörden komma att utgöra:

normal uppbörd	49.2	miljoner kronor
tillfällig uppbörd av större engångsbelopp	7.9	» »
stämpelavgift för tippningsvinster	0.4	» »

eller tillhoppa 57.5 miljoner kronor.

Om till sistnämnda summa lägges det belopp av omkring 1 miljon kronor, som plägar inflyta genom länsstyrelserna, erhålles den summa, 58.5 miljoner kronor, vartill stämpelmedelsuppbörden i dess helhet under innevarande budgetår numera anses kunna beräknas. Ifrågakvarande belopp överstiger med 1.5 miljoner kronor det i riksstaten för budgetåret upptagna inkomstbeloppet av stämpelmedlen.

För budgetåret 1936/1937 finnes för närvarande knappast anledning räkna med lägre stämpelmedelsuppbörd genom postverket, än som nu beräknas för budgetåret 1935/1936, helst som den från postverket under budgetåret 1934/1935 levererade uppbörden belöpt sig till ungefär enahanda belopp och den normala uppbörden fortsatt att visa uppgång. Å andra sidan är det givetvis alltid vanskligt att beräkna avkastningen av den tillfälliga uppbörden, vilken varierar avsevärt år från år. Enligt generalpoststyrelsens åsikt bör den del av stämpelmedelsuppbörden, som inflyter genom postverket, kunna jämväl för budgetåret 1936/1937, under antagande av oförändrade konjunkturer, uppskattas till 57.5 miljoner kronor och förty inkomsterna av stämpelmedlen för sagda budgetår i riksstaten upptagas till 58.5 miljoner kronor, allt under förutsättning av nu gällande skattesatsers bibehållande.»

Sedan beloppet av de stämpelmedel, som av generalpoststyrelsen komma att inlevereras till statskontoret under december månad, numera är till siffran känt, kan den under första hälften av innevarande budgetår inflytande totala stämpelmedelsuppbörden fastställas med relativt stor noggrannhet. För att möjliggöra en direkt jämförelse mellan den sålunda påräkneliga stämpelmedelsuppbörden under juli—december 1935 och den för varje halvår sedan den 1 juli 1930 redovisade stämpelmedelsuppbörden lämnas i efterföljande sammansällning närmare uppgifter rörande stämpelmedelsupp-

20 Riksräkenskapsverkets inkomstberäkning för budgetåret 1936/1937.

börden under månaderna juli—december och januari—juni för vart och ett av budgetåren 1930/1931—1934/1935 samt för juli—december 1935.

	Juli— december	Januari —juni	Hela budgetåret
	Miljoner kronor		
1930/1931	25.40	31.37	56.77
1931/1932	21.63	27.18	48.81
1932/1933	22.78	26.87	49.65
1933/1934	21.28	28.42	49.70
1934/1935	28.25	31.92	60.17
1935/1936 (beräknat belopp).....	31.95	.	.

Verkningarna av de utav 1933 års riksdag beslutade höjningarna av tarifferna för arvsskatt och skatt för gåva hava gjort sig gällande i full utsträckning först mot slutet av år 1933. Av de i tablån redovisade halvårsuppgifterna över stämpelmedelsuppbörden hänföra sig följaktligen allenast uppgifterna från och med halvåret januari—juni 1934 till tid, under vilken arvsskatt och skatt för gåva helt utgått enligt de beslutade högre tarifferna.

Den sammanlagda stämpelmedelsuppbörden under kalenderåret 1935 skulle enligt tablån uppgå till omkring 63.9 miljoner kronor och sålunda överstiga det under kalenderåret 1934 influtna beloppet med omkring 7.2 miljoner kronor. Av inkomststegringen hänför sig ett belopp av omkring 1.5 miljoner kronor till genom länsstyrelserna influten uppbörd, och torde ökningen av denna del av stämpelmedelsuppbörden vara att återföra på en av ränteförhållandena föranledd snabbare inleverering av sådana arvs- och gåvoskattemedel, för vilka anstånd med inbetalningen tidigare medgivits.

Rörande stämpelmedlens påräkneliga avkastning under budgetåret 1936/1937 saknas säkra hållpunkter. Stämpelmedelsuppbördens storlek påverkas nämligen i avsevärd grad av tillfälliga omständigheter och utvisar fördensskull stor oregelbundenhet. Med utgångspunkt från stämpelmedlens avkastning under kalenderåret 1935 och under hänsynstagande till de av riksräkenskapsverket i det föregående angivna allmänna förutsättningarna rörande inkomstberäkningen har ämbetsverket emellertid icke ansett sig kunna för budgetåret 1936/1937 beräkna stämpelmedlen till lägre belopp än 62 miljoner kronor. Under hänvisning till att enligt statistiska centralbyråns förut meddelade uppgifter beloppet av för arvsskatt och skatt för gåva använda stämpelår 1934 uppgick till 29.27 miljoner kronor, har riksräkenskapsverket vidare uppskattat i det sålunda beräknade totala stämpelmedelsbeloppet ingående arvsskatt och skatt för gåva till 29 miljoner kronor.

I överensstämmelse härmed har riksräkenskapsverket i inkomsttabellen uppfört stämpelmedel med 62,000,000 kronor, därav 29,000,000 kronor arvsskatt och skatt för gåva.

Automobilskattemedel.

De å denna titel beräknade och redovisade inkomstbeloppen hava för nedan angivna budgetår varit följande:

Riksräkenskapsverkets inkomstberäkning för budgetåret 1936/1937. 21

	Beräknad inkomst kronor	Behållen inkomst kronor	Stegring kronor
Budgetåret 1930/1931	47,000,000	51,430,719	7,167,437
» 1931/1932	60,000,000	58,772,108	7,341,389
» 1932/1933	80,000,000	72,780,799	14,008,691
» 1933/1934	72,000,000	78,506,798	5,725,999
» 1934/1935	75,000,000	87,506,159	8,999,361
» 1935/1936	88,000,000	.	.

Förevarande inkomstitel är i riksstaten för budgetåret 1935/1936 för första gången fördelad på fordonsskatt, gummiringsskatt och bensinskatt, och hava inkomsterna å de olika skatteformerna för nämnda budgetår beräknats till 24.5, 12.5 och 51.0 miljoner kronor. Fördelningen av de sammanlagda intäkterna av automobilbeskattningen på ovannämnda tre slag av skatter under budgetåren 1930/1931—1934/1935 framgår av efterföljande, på uppgifter från väg- och vattenbyggnadsstyrelsen grundade tablå.

	Fordonsskatt kronor	Gummirings- skatt kronor	Bensinskatt kronor
Budgetåret 1930/1931	17,548,289	7,377,036	26,505,394
» 1931/1932	18,255,237	6,568,887	33,947,984
» 1932/1933	20,752,385	8,231,487	43,796,927
» 1933/1934	21,876,111	11,455,526	45,175,161
» 1934/1935	23,872,762	13,796,029	49,837,368

Under här redovisade 5-årsperiod hava beskattningsgrunderna för fordonsskatten varit desamma intill den 1 januari 1933. Genom beslut av 1932 års riksdag har emellertid från och med sistnämnda dag en omläggning av fordonsbeskattningen genomförts, innebärande en höjning av skattebeloppen med samtidig ökning av det skattefria viktsavdraget för automobiler, höjning av skattesatserna för motorcyklar samt införande av skatt å släpvagnar.

Skatten å automobilgummiringar utgick under tiden 4 juni 1927—30 april 1932 efter 2 kronor för kilogram. Från och med den 1 maj 1932 höjdes skatten att utgå efter 3 kronor 50 öre för kilogram.

Bensinskatten utgick från och med den 4 juni 1927 efter 6 öre för liter. Enligt beslut av 1931 års riksdag uttogs därjämte från och med den 4 juni 1931 en tilläggsskatt av 2 öre för liter. För bensen, som sistnämnda dag fanns inom riket, skulle även erläggas skatt av 2 öre för liter. Från och med den 1 maj 1932 utgår bensinskatten med 10 öre för liter.

Genom beslut av 1924 års riksdag blev jämväl motorsprit belagd med skatt, vilken skatt likväl ännu ej vunnit tillämpning. Jämlikt beslut vid 1934 års riksdag är skatten å motorsprit suspenderad till den 1 juli 1937.

Från och med 1 januari 1937 skall enligt vid 1935 års riksdag fattat beslut en skatt av 7 öre för liter uttagas å vissa för drivande av automobil använda brännoljor. Någon inkomst av denna skatt kommer dock ej att inflyta under budgetåret 1936/1937.

I skrivelse till riksräkenskapsverket den 14 november 1935 har väg- och vattenbyggnadsstyrelsen beräknat automobilskattemedelsinkomsterna under

22 Riksräkenskapsverkets inkomstberäkning för budgetåret 1936/1937.

budgetåret 1936/1937 till 100.0 miljoner kronor, varvid 27.0 miljoner kronor hänförs till fordonsskatt, 16.0 miljoner kronor till gummiringsskatt och 57.0 miljoner kronor till bensinskatt.

Rörande beräkningens utförande har väg- och vattenbyggnadsstyrelsen i underdånig skrivelse den 13 november 1935 anfört följande:

»Under nedanstående budgetår uppgick nettobehållningen av under tiden 1 juli—30 september inflytande automobilskattemedel till följande belopp:

Budgetår	Kronor
1931/1932	10,818,082: 16
1932/1933	14,702,532: 63
1933/1934	15,899,631: 50
1934/1935	17,218,069: 44

Av under respektive budgetår influten skatt utgjorde ovannämnda belopp 18.4 procent, 20.2 procent, 20.2 procent och 19.7 procent eller i medeltal 19.6 procent. Medräknas endast budgetåren 1932/1933—1934/1935, uppgår medeltalet till 20.0 procent.

Under tiden 1 juli—30 september 1935 uppgingo de influtna automobilskattemedlens nettobelopp till 20,867,639 kronor 65 öre. Om detta belopp skulle utgöra 20 procent av under innevarande budgetår inflytande automobilskattemedel, skulle dessa medel i runt tal komma att uppgå till 104,300,000 kronor.

Under juni månad innevarande år inflöto i runt tal 3,796,000 kronor mot 4,588,000 kronor och 4,830,000 kronor under samma månad åren 1934 och 1933, och under juli månad ovanstående tre år inflöto 8,920,000 kronor, 7,206,000 kronor och 6,097,000 kronor respektive. Styrelsen kan icke finna något annat rimligt skäl till inkomstminskningen under juni månad och inkomstökningen under juli månad detta år än att en del inkomster, som normalt skulle hava influtit under juni månad i stället influtit först under juli månad, varför juli månads inkomstsiffrorna måste betecknas som alltför höga. Styrelsen anser sig därför, vid beräkningen av automobilskattemedlen för innevarande budgetår, icke böra lägga hela det under tiden 1 juli—30 september 1935 influtna beloppet till grund för beräkningen utan åtnöjer sig med att för dessa tre månader räkna med en nettointkomst av 20,000,000 kronor.

Om överskjutande 867,639 kronor läggas till under budgetåret 1934/1935 influtna medel skulle dessa uppgått till i runt tal 88,374,000 kronor och de under tiden 1 juli—30 september 1934 influtna medlen till 19.55 procent av under budgetåret 1934/1935 totalt influtna medel. Om de för tiden 1 juli—30 september 1935 sålunda beräknade medlen, 20,000,000 kronor, utgöra 19.55 procent av hela uppbörden av dylika medel för budgetåret 1935/1936, skulle denna uppbörd komma att uppgå till 102,300,000 kronor. Om denna procentsats liksom för budgetåren 1932/1933—1933/1934 skulle uppgå till 20.2 procent komma däremot de inflytande medlen att uppgå till 99,000,000 kronor.

På grund av vad ovan anförts vågar styrelsen räkna med ett belopp av 100,000,000 kronor för innevarande budgetår.

Då de under budgetåret 1934/1935 influtna automobilskattemedlen uppgingo till i runt tal 87,500,000 kronor, skulle således en ökning med i runt tal 12,500,000 kronor komma att uppstå, en ökning, som på grund av nu

rådande högkonjunktur och tendens till övergång till allt tyngre fordon icke kan anses orimlig.

Huruvida den nu rådande högkonjunkturen även kommer att bestå under budgetåret 1936/1937 är naturligtvis mycket ovisst att med någon bestämdhet yttra sig om. Då emellertid styrelsen möjligen uppskattat de under innevarande budgetår inflytande medlen väl lågt, vågar styrelsen antaga, att jämväl de under budgetåret 1936/1937 inflytande automobilskattemedlen komma att uppgå till 100,000,000 kronor, även om konjunkturförsämring skulle äga rum.»

Enligt från överståthållarämbetet och länsstyrelserna inhämtade uppgifter beräknas uppbörden för budgetåret 1936/1937 av fordonsskatt till 23.8 miljoner kronor och av gummiringsskatt till 3.4 miljoner kronor.

I skrivelse till riksräkenskapsverket den 15 november 1935 rörande beräkningen av tullmedlen m. m. har generaltullstyrelsen, på därom av riksräkenskapsverket framställd begäran, även yttrat sig angående beräkningen av genom tullverket inflytande automobilgummiringsskatt och bensinskatt. Styrelsen har härom anfört följande:

»Vad angår de automobilskattemedel, som uppbäras genom tullverket, hava årsbeloppen av den debiterade uppbörden av automobilgummiringsskatt och bensinskatt samt restitutionerna av dessa skatter under senaste femårsperioden uppgått till i avjämnade tusental kronor:

Budgetår	Automobilgummiringsskatt		Bensinskatt	
	uppbörd	restit.	uppbörd	restit.
1930/1931	6,471	2	26,780	560
1931/1932	4,989	—	36,317	476
1932/1933	4,838	—	45,007	594
1933/1934	9,100	1	46,030	894
1934/1935	11,306	3	50,669	1,062

Under månaderna juli—oktober 1934/1935 och 1935/1936 hava motsvarande belopp uppgått till i jämna tusental kronor:

1934/1935	3,707	—	19,134	385
1935/1936	4,657	1	21,091	248

Inkomsterna av automobilgummiringsskatt hava, efter minskningen under budgetåren 1931/1932 och 1932/1933, varit i stark tillväxt. Uppbörden av bensinskatt har visat ständigt fortgående ökning, även om avdrag sker för belopp, som motsvara de under åren 1931 och 1932 vidtagna höjningarna i skattesatsen. Jämväl under de fyra första månaderna av innevarande budgetår visar uppbörden såväl av automobilgummiringsskatt som av bensinskatt betydande ökning i jämförelse med samma månader av budgetåret 1934/1935.

Åtskilliga omständigheter tala för att tillväxten i dessa skattebelopp kommer att än vidare fortgå. En höjning i de för budgetåret 1934/1935 givna uppbördsbeloppen synes sålunda vid beräkning av motsvarande belopp för budgetåret 1936/1937 böra företagas. Uppskattningsvis kunna siffrorna för bruttouppbörden under budgetåret 1936/1937 angivas till:

24 Riksräkenskapsverkets inkomstberäkning för budgetåret 1936/1937.

för automobilgummiringsskatt ..... 12 miljoner kronor;
 » bensinskatt ..... 53 » » .

Från de obetydliga restitutionerna av automobilgummiringsskatt torde här kunna bortses. Restitutionerna av bensinskatt synas kunna för budgetåret 1936/1937 upptagas till samma belopp som för budgetåret 1934/1935, eller till ett avrundat belopp av 1 miljon kronor.

Nettoinkomsterna för budgetåret 1936/1937 hos tullverket av ifrågavarande slag av skatter torde följaktligen kunna beräknas till:

automobilgummiringsskatt ..... 12 miljoner kronor;
 bensinskatt ..... 52 » » .»

Kontrollstyrelsen har i skrivelse till riksräkenskapsverket den 14 november 1935 beräknat inkomsten för budgetåret 1936/1937 av skatt å inom riket tillverkad bensin till 1.6 miljoner kronor. För skatt å motorsprit har kontrollstyrelsen ej upptagit någon inkomst. I en till grund för styrelsens beräkning liggande promemoria anföres:

»Statsverkets inkomster av skatt å bensin, tillverkad inom landet, utvisas av följande sammanställning över från tillverkningsställe utlämnad bensin:

	Utlämnad bensin liter vid 15° C	Debiterad bensinskatt Kronor
Budgetåret 1929/1930	2,230,060.5	133,803: 63
» 1930/1931	6,344,907	389,183: 38
» 1931/1932	7,185,703	602,789: 64
» 1932/1933	14,680,245.5	1,468,024: 55
» 1933/1934	14,465,896	1,446,589: 60
» 1934/1935	15,569,132	1,596,913: 20

Enligt inhämtad upplysning beräknas utlämningen av bensin från tillverkningsställe under innevarande budgetår komma att omfatta en kvantitet av omkring 16 miljoner liter, varå skatt belöper med 1.6 miljoner kronor. För budgetåret 1936/1937 kan kvantiteten utlämnad bensin av inhemsk tillverkning likaledes uppskattas till omkring 16 miljoner liter. I anslutning härtill kan ifrågavarande skatt, under förutsättning av oförändrad skattesats av 10 öre per liter, för sistnämnda budgetår beräknas tillföra statsverket en inkomst av 1.6 miljoner kronor.

Vad beträffar skatten å motorsprit är densamma jämlikt beslut av 1934 års riksdag suspenderad till den 1 juli 1937, vadan någon skatteinkomst av motorsprit nu icke kan beräknas.»

Vid beräkningen av automobilskattemedlen för budgetåret 1936/1937 har riksräkenskapsverket att utgå från, att de av 1932 års riksdag beslutade skattesatserna bibehållas oförändrade.

Vad först angår fordonsskattens avkastning är denna direkt avhängig av motorfordonsbeståndets storlek och sammansättning. Antalet registrerade motorfordon vid slutet av vart och ett av åren 1930—1934 framgår av efterföljande sammanställning:

Riksräkenskapsverkets inkomstberäkning för budgetåret 1936/1937. 25

	Person- automobiler	Lastautomobiler och omnibusar	Motor- cyklar
1930	103,664	40,908	56,678
1931	105,283	43,872	55,189
1932	101,817	43,275	52,164
1933	98,889	42,068	47,757
1934	102,145	44,679	46,721

Av tabblån framgår, att under kalenderåret 1934 en avsevärd stegring av antalet registrerade automobiler och omnibusar inträtt, medan antalet motorcyklar något minskats. Samma tendens framgår av från överståthållarämbetet och länsstyrelserna inhämtade uppgifter rörande under perioden januari—oktober 1935 nyregistrerade motorfordon. I enlighet med de av riksräkenskapsverket antagna allmänna förutsättningarna rörande konjunkturutvecklingen anser sig ämbetsverket för budgetåret 1936/1937 böra räkna med en viss fortgående stegring av motorfordonsbeståndet i landet.

Uppbörden av gummiringsskatt, som under sistförflutna budgetår utvisade en betydande stegring, har under den gångna delen av innevarande år fortsatt att stiga. Enligt generaltullstyrelsens ovan intagna tablå kompletterad med senare erhållna uppgifter för november månad har sålunda den i tullverkets räkenskaper debiterade gummiringsskatten för de fem första månaderna av innevarande budgetår uppgått till 5.65 miljoner kronor, medan för motsvarande period av budgetåret 1934/1935 den debiterade uppbörden utgjort 4.38 miljoner kronor. Den fortgående stegring av motorfordonsbeståndet, som riksräkenskapsverket förutsatt skola äga rum, betingar ock en fortgående stegring av gummiringförbrukningen.

Beträffande därefter bensinskattens avkastning har stegring inträtt såväl under sistförflutna budgetår som under den gångna delen av innevarande budgetår. Generaltullstyrelsens ovan intagna tablå kompletterad med senare erhållna uppgifter för november månad utvisar, att den i tullverkets räkenskaper debiterade bensinskatten för de fem första månaderna av innevarande budgetår uppgått till 25.7 miljoner kronor mot 24.0 miljoner kronor under motsvarande period av närmast föregående budgetår. Den av riksräkenskapsverket antagna fortgående stegringen av fordonsbeståndet förutsätter en stegring jämväl av bensinförbrukningen.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har i sin förut återgivna underdåniga skrivelse beräknat de sammanlagda automobilinkomsterna under såväl innevarande som nästkommande budgetår till 100 miljoner kronor.

Riksräkenskapsverket, som finner sig kunna godtaga väg- och vattenbyggnadsstyrelsens beräkning rörande automobilskattemedelsuppbörden under budgetåret 1935/1936, utgår från, att denna uppbörd — på sätt väg- och vattenbyggnadsstyrelsen antagit beträffande den för budgetåret 1936/1937 beräknade uppbörden — fördelar sig med 27 miljoner kronor på fordonsskatt, 16 miljoner kronor på gummiringsskatt och 57 miljoner kronor på bensinskatt, innebärande en stegring i förhållande till avkastningen av dessa skatter under budgetåret 1934/1935 med respektive 13.1, 16.0 och 14.4 procent.

26 Riksräkenskapsverkets inkomstberäkning för budgetåret 1936/1937.

Rörande beräkningen av automobilskattemedelsuppbörden under budgetåret 1936/1937 har väg- och vattenbyggnadsstyrelsen i sin särskilda skrivelse till riksräkenskapsverket meddelat, att densamma verkställt under de allmänna förutsättningarna, att inga väsentliga rubbningar inträda i nuvarande inhemska prisnivå eller i den svenska kronans värde gentemot de viktigare utländska valutorna samt att nu rådande konjunkturförhållanden komma att undergå en obetydlig försämring.

Med utgångspunkt från de av riksräkenskapsverket gjorda allmänna antagandena rörande konjunkturutvecklingen har ämbetsverket ansett sig kunna räkna med någon ökning av inkomstillflödet under budgetåret 1936/1937 utöver innevarande budgetårs nivå, och har riksräkenskapsverket beräknat inkomststegringen till 3 miljoner kronor, varav 1 miljon å fordonsskatt och 2 miljoner å bensinskatt.

I enlighet med vad riksräkenskapsverket sålunda anfört, får ämbetsverket hemställa, att inkomsterna av fordonsskatt, gummiringsskatt ch bensinskatt för budgetåret 1936/1937 beräknas till respektive 28,000,000 kronor, 16,000,000 kronor och 59,000,000 kronor och alltså för de samlade automobilskattemedlen till 103,000,000 kronor.

Tullmedel.

De beräknade och redovisade inkomsterna å denna titel hava utgjort:

	Beräknad inkomst kronor	Behållen inkomst kronor	Stegring + Nedgång — kronor
Budgetåret 1930/1931	142,000,000	147,683,754	— 6,764,127
» 1931/1932	138,000,000	137,531,990	— 10,151,764
» 1932/1933	148,000,000	117,192,961	— 20,339,029
» 1933/1934	117,000,000	113,434,233	— 3,758,728
» 1934/1935	121,000,000	136,193,008	+ 22,758,775
» 1935/1936	137,000,000		

Vid bedömandet av förestående sammanställning måste hänsyn tagas till under perioden vidtagna ändringar i tullsatserna. Sålunda hava från och med den 1 februari 1932 införts tilläggstullar för vissa lyxbetonade samt mer eller mindre umbärliga varor, däribland kaffe. Anmärkas må även att den av 1932 års riksdag beslutade tillfälliga kaffeskatten, uppgående till 1.56 miljoner kronor, redovisats å förevarande titel för budgetåret 1932/1933. Härutöver hava under följande riksdagar talrika mindre justeringar av tulltaxan genomförts. Dessutom bör framhållas att de senaste årens importregleringar beträffande spannmål och socker medfört en betydlig minskning av tullinkomsten.

I skrivelse till riksräkenskapsverket den 15 november 1935 har generaltullstyrelsen beträffande beräkningen av tullmedelsinkomsterna under budgetåret 1936/1937 anfört följande:

»Den förbättring i tullmedelsuppbörden, som under hela budgetåret 1934/1935 givit sig till känna, fortfar alltjämt. Uppbördssiffrorna för var och en

av de fyra tilländagångna månaderna av innevarande budgetår ligga således väsentligt högre än de för motsvarande månader av budgetåret 1934/1935. Beträffande oktober månad är överskottet icke mindre än omkring 1.7 miljoner kronor. Den inbördes skiftningen i månadsbeloppen synes också numera bättre än under depressionsåren 1932/1933 och 1933/1934 svara mot normala växlingar i importmängderna under de olika månaderna, änskönt vissa särskilda förhållanden med avseende å importen på senaste tiden föreläggat av natur att kunna medföra icke oväsentliga förskjutningar i förevarande hänseende. De anförda omständigheterna medföra, att även i totalbeloppet av tullinkomsterna för innevarande budgetår en jämförelsevis säker förbättring bör kunna förutsägas. Anmärkas må emellertid, att hänsyn härvid icke tagits till de för närvarande rådande allvarliga politiska förhållandena utomlands, vilkas utveckling och blivande inverkan på varuimporten till vårt land ansetts vara alltför ovissa faktorer att räkna med.

Vid uppskattning av det belopp, vartill innevarande budgetårs tullmedelsuppbörd bör kunna belöpa sig, torde en jämförelse med uppbördssiffrorna för tidigare, mera normala budgetår, där månadsbeloppen för uppbörden under budgetårens första kvartal nått ungefär samma läge som under budgetåret 1935/1936, kunna giva en viss ledning. Med denna utgångspunkt och med beaktande tillika av det senaste budgetårets uppbördssiffror torde en beräkning av innevarande budgetårs bruttouppbörd till i runt tal 148 miljoner kronor kunna anses vara godtagbar.

Att för budgetåret 1936/1937 förutsätta någon större ytterligare stegring i detta belopp är knappast rådligt. På sin höjd torde för sagda budgetår bruttouppbörden av tullmedel böra upptagas till 150 miljoner kronor. Vid denna beräkning har även bortsetts från sådana förskjutningar i tulluppbörden, som hänföra sig till eventuella förändringar i gällande tullsatser eller införande av mera genomgripande importregleringsåtgärder eller till andra statliga ingripanden med avseende å importen.

Restitutionerna av tullmedel hava under budgetåret 1934/1935 uppgått till omkring 4.5 miljoner kronor. Under juli—oktober månader av budgetåret 1935/1936 hava dessa belöpt sig till sammanlagt omkring 1.5 miljoner kronor; och för hela innevarande budgetår kunna de upptagas till 4.5 miljoner kronor. Detta belopp synes, med hänsyn härtill och till storleken av den beräknade bruttouppbörden av tullmedel för budgetåret 1936/1937, kunna för sistnämnda budgetår höjas till 5 miljoner kronor.

Minskas de för budgetåret 1936/1937 beräknade

bruttotullinkomsterna av tullmedel	150 miljoner kronor,
med restitutioner av tullmedel	5 » »

skulle alltså 145 miljoner kronor

utgöra de nettotullinkomster av tullmedel, som kunna förväntas inflyta under budgetåret 1936/1937.»

I efterföljande tabell lämnas i sammandrag en av generaltullstyrelsen utarbetad översikt av den debiterade tulluppbörden under vart och ett av budgetåren 1926/1927—1934/1935, med särskilt angivande av de varuslag, för vilka tullen under något av nämnda år uppgått till minst 1 miljon kronor.

28 Riksräkenskapsverkets inkomstberäkning för budgetåret 1936/1937.

Debiterad tulluppbörd för olika varugrupper.

Miljoner kronor.

Varuslag	1926/ 1927	1927/ 1928	1928/ 1929	1929/ 1930	1930/ 1931	1931/ 1932	1932/ 1933	1933/ 1934	1934/ 1935
Spannmål, omalen	8.6	13.6	14.0	12.4	7.3	8.7	4.4	2.0	1.6
Spannmål, malen	1.0	1.4	1.5	1.6	0.9	0.6	0.4	0.4	0.4
Frukter och bär:									
färska	3.7	4.5	5.0	4.1	2.6	5.0	6.3	3.9	4.8
torkade	5.2	5.8	5.7	2.1	2.1	2.1	2.1	2.2	2.5
Kaffe, orostat	18.8	17.7	15.5	13.6	13.8	16.2	20.3	19.8	20.0
Socker, raffinerat	1.5	2.1	2.2	2.2	2.2	1.8	0.3	—	—
Socker, oraffinerat	10.7	4.8	7.0	6.5	4.5	5.1	2.7	0.3	0.9
Sirap och melass	1.2	1.2	1.0	1.0	0.9	0.8	0.5	0.4	0.4
Konserver	1.5	1.9	1.8	2.0	1.9	1.8	1.4	1.3	1.3
Brännvin och sprit	4.3	4.2	4.3	4.4	4.7	4.2	2.6	2.7	2.8
Vin	4.7	4.9	5.4	5.7	5.8	5.0	3.0	2.7	3.2
Silke	1.3	1.6	1.5	1.9	2.6	4.5	4.9	7.1	8.4
Vävnader av silke	3.9	3.9	4.0	5.4	7.1	5.9	3.5	4.1	4.5
Strumpstolsarbeten av silke ..	1.2	1.5	1.2	1.4	1.4	1.0	0.4	0.4	0.5
Vävnader av ull, andra slag ..	2.8	3.0	2.7	3.2	3.7	3.2	1.9	2.0	2.1
Linoleummattor	1.6	1.7	1.7	1.9	1.5	1.4	1.0	1.4	1.6
Hattar	1.6	1.8	1.8	2.2	2.4	1.8	1.4	1.5	1.6
Andra arbeten, ej s. n. av mjuk kautschuk	2.1	2.2	2.4	2.8	3.0	2.6	1.7	2.6	2.7
Balkjärn, vägande under 60 kg. per löpande meter	2.6	2.7	2.4	2.6	2.9	2.3	1.5	2.3	4.3
Järnplåtar, varmvalsade av 3 mm. tjocklek eller däröver ..	1.1	1.8	1.7	2.4	1.7	0.9	0.7	0.9	1.7
Maskiner, ej s. n.	2.2	2.3	2.5	3.1	2.9	2.5	1.7	2.2	3.0
Akdon och fordon, ej s. n.	7.5	8.1	7.9	6.9	5.3	3.4	2.0	3.0	5.2
För tillverkning av bilar avsedda delar och tillbehör ..	—	1.4	3.0	1.5	1.6	1.0	0.9	0.7	3.7
Säger	89.1	94.1	96.2	90.9	82.8	81.8	65.6	63.9	77.2
Övrig tulluppbörd	58.1	65.7	64.7	71.7	70.4	62.0	51.6	54.4	64.6
Summa tulluppbörd	147.2	159.8	160.9	162.6	153.2	143.8	117.2	118.3	141.8

Enligt från generaltullstyrelsen likaledes meddelade uppgifter har den debiterade tulluppbörden för varje månad från och med budgetåret 1926/1927 till och med november månad 1935 uppgått till följande belopp:

Debiterad tulluppbörd månadsvis.

Miljoner kronor.

	1926/ 1927	1927/ 1928	1928/ 1929	1929/ 1930	1930/ 1931	1931/ 1932	1932/ 1933	1933/ 1934	1934/ 1935	1935/ 1936
Juli	12.2	10.5	11.0	11.5	12.3	11.9	9.2	7.1	10.4	11.2
Augusti	11.4	12.8	13.8	13.1	13.3	13.1	11.4	9.2	11.8	12.8
September	12.7	14.5	15.1	16.5	14.7	14.9	11.6	10.5	12.3	13.8
Oktober	11.9	14.5	14.9	15.2	15.2	14.9	10.9	10.4	13.9	15.6
November	14.5	15.1	14.2	15.2	13.5	15.1	10.9	10.7	13.0	15.0
December	14.4	14.3	14.1	13.4	11.4	11.9	9.8	9.0	10.8	
Januari	9.5	10.7	11.4	11.6	10.2	10.2	7.9	8.9	10.0	
Februari	10.4	12.0	8.6	12.8	10.6	10.1	8.0	9.2	10.5	
Mars	12.8	14.7	9.9	12.8	12.9	10.3	10.2	10.7	12.1	
April	12.4	13.1	19.0	14.8	13.4	11.3	9.2	11.4	13.2	
Maj	13.3	14.5	16.0	14.0	13.7	10.1	10.3	11.1	13.1	
Juni	11.7	13.1	12.9	11.7	12.0	10.0	7.9	10.1	11.2	
Summa	147.2	159.8	160.9	162.6	153.2	143.8	117.2	118.3	141.8	

Riksräkenskapsverkets inkomstberäkning för budgetåret 1936/1937. 29

Såsom framgår av tabellen har den sammanlagda debiterade tulluppbörden, efter att under budgetåret 1929/1930 hava passerat ett maximum, oavbrutet sjunkit till och med budgetåret 1932/1933. För budgetåret 1933/1934 visar tulluppbörden en svag tendens att stiga, medan under budgetåret 1934/1935 en mycket betydande stegring av uppbörden inträtt. Under den förflutna delen av innevarande budgetår har tullmedelsuppbörden ytterligare starkt ökats. Sålunda har den debiterade tulluppbörden under månaderna juli—november 1935 uppgått till 68.4 miljoner kronor mot 61.4 miljoner kronor under samma period år 1934, vilket motsvarar en stegring av 11.4 procent.

För beräkningen av tullmedelsinkomsternas avkastning under budgetåret 1936/1937 saknas säkra hållpunkter. Det framtida utfallet av tullmedelsinkomsterna är i första hand beroende av världskonjunkturernas allmänna utveckling. Allt sedan den senaste depressionstidens inträde har importens storlek och sammansättning varit i hög grad beroende av de olika ländernas åtgärder i monetärt och handelspolitiskt hänseende. Med hänsyn särskilt till sistangivna osäkerhetsmoment måste beräkningen av förevarande inkomsttitel i nuvarande läge bliva mycket osäker, och stora omkastningar i det påräkneliga inkomstillflödet äro icke uteslutna.

I enlighet med de allmänna förutsättningar rörande konjunkturutvecklingen, från vilka riksräkenskapsverket vid sin inkomstberäkning utgått, har ämbetsverket under hänvisning till den under den förflutna delen av innevarande budgetår inträdda stora stegringen av tulluppbörden ansett sig kunna beräkna den under nästkommande budgetår debiterade tulluppbörden till belopp, som med 10 procent överstiger motsvarande uppbörd under budgetåret 1934/1935, eller till 156 miljoner kronor.

I fråga om restitutionerna av tullmedlen under budgetåret 1936/1937 har riksräkenskapsverket i anledning av den verkställda uppräknings av den debiterade tulluppbörden ansett sig böra höja det av generaltullstyrelsen angivna beloppet till 6 miljoner kronor.

Riksräkenskapsverket hemställer, att i enlighet med ämbetsverkets förestående beräkningar inkomsttiteln tullmedel i riksstaten för budgetåret 1936/1937 uppföres med ett belopp av 150,000,000 kronor.

Accis å silke.

	Beräknad inkomst kronor	Behållen inkomst kronor	Stegring kronor
Budgetåret 1932/1933.....	1,000,000	442,005	—
» 1933/1934.....	500,000	962,661	520,656
» 1934/1935.....	1,000,000	1,518,486	555,825
» 1935/1936.....	1,500,000	.	.

I skrivelse till riksräkenskapsverket den 15 november 1935 har generaltullstyrelsen beträffande beräkningen av ifrågavarande uppbörd anfört följande:

30 Riksräkenskapsverkets inkomstberäkning för budgetåret 1936/1937.

»De debiterade silkeaccismedlen, vilka under budgetåret 1933/1934 uppgått till 962,856 kronor, hava under budgetåret 1934/1935 stigit till 1,518,501 kronor brutto. Under tiden juli—oktober av innevarande budgetår har bruttoppbörden utgjort 763,555 kronor. För budgetåret 1936/1937 torde med hänsyn härtill och särskilt till under hand inhämtade upplysningar angående omfattningen av den väntade inhemska konstsilkeproduktionen uppbörden av dessa medel kunna upptagas till i runt tal 2 miljoner kronor.

Restitutionerna av silkeaccis, vilka under budgetåret 1933/1934 stannat vid 195 kronor och under budgetåret 1934/1935 vid 15 kronor, kunna icke i nämnvärd mån påverka ovan angivna inkomstberäkning för budgetåret 1936/1937.

På grund härav torde jämväl nettouppbörden av silkeaccismedel för sistnämnda budgetår kunna upptagas till 2 miljoner kronor.»

Riksräkenskapsverket beräknar, i anslutning till vad generaltullstyrelsen sålunda anfört, inkomstiteln accis å silke till 2,000,000 kronor.

Accis å margarin och vissa andra fettvaror.

Å förevarande inkomstitel, som uppförts i riksstaten från och med budgetåret 1933/1934, hava de beräknade och behållna inkomsterna utgjort:

	Beräknad inkomst kronor	Behållen inkomst kronor	Stegring kronor
Budgetåret 1933/1934	5,000,000	7,079,307	—
» 1934/1935	9,500,000	14,293,593	7,214,286
» 1935/1936	15,000,000	.	.

Skattesatsen för accis å margarin, som ursprungligen bestämdes till 20 öre för kilogram, har från och med den 1 augusti 1934 höjts till 30 öre för kilogram.

Rörande beräkningen av accis å margarin samt vissa andra fettvaror för budgetåret 1936/1937 har statens jordbruksnämnd i skrivelse till riksräkenskapsverket den 21 november 1935 anfört:

»De grundläggande bestämmelserna i ämnet innefattas i förordningen den 7 juni 1935 (nr 259) om accis å margarin och vissa andra fettvaror. Enligt denna förordning, vilken trätt i kraft den 1 juli 1935 och gäller intill utgången av juni 1937, skall, där Kungl. Maj:t så förordnar, för följande varor, som inom riket tillverkas för försäljning, nämligen margarin, konstister, matolja och andra ersättningsmedel för smör eller flott, samt fett-emulsion, erläggas accis med ett belopp, högst 60 öre för kilogram, som Kungl. Maj:t bestämmer. Med stöd av berörda bemyndigande har Kungl. Maj:t genom kungörelse den 28 juni 1935 (nr 388) förordnat, att accis tillsvidare skall under tiden från och med den 1 juli 1935 intill utgången av år 1935 utgå med ett belopp av 30 öre för varje kilogram av varans nettovikt. Några bestämmelser om uttagande av accis å tillverkningen inom riket av andra i ovanberörda förordning avsedda fettvaror än margarin hava icke utfärdats. — Vad beträffar budgetåret 1934/1935 utgick margarinaccisen med 20 öre för kilogram under juli 1934 och med 30 öre för kilogram under återstående delen av budgetåret.

Försäljningen inom landet av margarin uppgick under år 1933 till omkring 50,000 ton och under år 1934 till i runt tal 53,000 ton, därav under januari—oktober cirka 43,500 ton. För tiden 1 januari—31 oktober 1935 utgjorde försäljningen omkring 46,000 ton. I margarinaccis har under budgetåret 1934/1935 influtit omkring 14.3 miljoner kronor. För innevarande budgetår har i riksstaten beräknats, att å ifrågavarande inkomstitel skulle inflyta 15 miljoner kronor.

Det är icke nu möjligt att annat än helt approximativt och under vissa bestämda förutsättningar beräkna intäkterna under inkomstiteln. Bestämmandet om accisens uttagande samt dess storlek är nämligen, såsom förut nämnts, lagt i Kungl. Maj:ts hand. Vidare kan det icke för närvarande överblickas, huruvida tillverkningen av andra fettvaror än margarin kommer att beläggas med accis. Jordbruksnämnden har emellertid ansett sig i detta sammanhang böra utgå från i huvudsak oförändrade grunder på förevarande område. Med hänsyn till de förbättrade konjunkturer, som inträtt i vårt land och som, såvitt nu kan bedömas, torde resultera i en ökad inhemsk förbrukning icke endast av smör utan även av margarin, torde man dock med berörda utgångspunkter kunna räkna med att något större belopp kommer att inflyta å inkomstiteln under nästkommande budgetår, än som upptagits i riksstaten för löpande budgetår. Jordbruksnämnden anser sig med hänsyn härtill böra föreslå, att nettoinkomsterna av margarinaccisen för budgetåret 1936/1937 preliminärt upptagas till 16 miljoner kronor.»

Kontrollstyrelsen har i skrivelse till riksräkenskapsverket den 14 november 1935 i likhet med statens jordbruksnämnd beräknat förevarande inkomster till 16 miljoner kronor.

I överensstämmelse härmed har riksräkenskapsverket i inkomstabellen uppfört inkomstiteln accis å margarin och vissa andra fettvaror med 16,000,000 kronor.

Tobaksskatt.

	Beräknad inkomst kronor	Behållen inkomst kronor	Stegring + Nedgång — kronor
Budgetåret 1930/1931	63,000,000	65,794,840	— 3,954,513
» 1931/1932	67,000,000	70,132,102	+ 4,337,262
» 1932/1933	70,000,000	72,852,101	+ 2,719,999
» 1933/1934	73,000,000	74,769,996	+ 1,917,895
» 1934/1935	75,000,000	78,541,511	+ 3,771,515
» 1935/1936	79,000,000	.	.

Tobaksskattens avkastning har under redovisningsperioden oavbrutet stegrats. För budgetåret 1930/1931 redovisas visserligen nedgång, men detta är beroende på att av närmast föregående budgetårs inkomst omkring 5 miljoner kronor utgjordes av en engångsintäkt, föranledd av ändring i avseende å tiden för skattens inleverering till statsverket. Stegningen av tobaksskattens avkastning under budgetåret 1931/1932 är beroende — utom av något ökad omsättning av tobaksvaror — av vid 1931 års riksdag beslutad höjning

32 Riksräkenskapsverkets inkomstberäkning för budgetåret 1936/1937.

av den procentuella värdeskatten å olika slag av tobaksvaror ävensom av vid 1932 års riksdag genomförd ytterligare höjning av skattesatserna. Stegringen under budgetåret 1932/1933 är även delvis att återföra på förnyad höjning av skattesatserna jämlikt beslut vid 1933 års riksdag.

I skrivelse till riksräkenskapsverket den 14 november 1935 har aktiebolaget Svenska tobaksmonopolet rörande beräkningen av tobaksskattens avkastning anfört, att, därest priskurantprisbeloppet under det sistförflutna budgetåret lägges till grund för beräkningen, tobaksskatten med nu gällande priser och skattesatser skulle komma att uppgå till omkring 79.0 miljoner kronor. Med hänsyn till den jämväl under innevarande år fortgående ökningen i omsättningen anser emellertid bolaget, att, under förutsättning av att ett omslag i nu rådande konjunkturförhållanden icke kommer att inträda före utgången av nästkommande budgetår, tobaksskatten för budgetåret 1936/1937 torde kunna beräknas till 82 miljoner kronor.

Närmare uppgifter rörande totalomsättningen av tobaksvaror under kalenderåren 1928—1934 lämnas i efterföljande tabell, vari jämte kvantitets- och värdesiffror jämväl på respektive år belöpande tobaksskatt angives.

	1928	1929	1930	1931	1932	1933	1934
<i>Kvantitet.</i>							
Cigarrer..... 100,000 st.	469	435	414	371	333	317	316
Cigarrcigarretter .. » »	1,570	1,691	1,830	1,785	1,769	1,740	1,776
Cigarretter .. » »	15,464	17,479	19,646	20,846	20,731	19,385	19,311
Röktobak .. » » 1,000 kg.	1,071	1,065	1,052	1,054	1,129	1,153	1,188
Tuggtobak och snus .. » »	5,187	5,015	5,005	4,976	4,979	4,862	4,690
Värde .. » » Milj. kr.	130.0	131.3	135.5	133.6	135.6	134.1	139.8
Tobaksskatt .. » »	62.4	64.0	66.5	67.2	72.7	74.0	77.5

Rörande förändringarna i omsättningen m. m. under de tre senaste åren lämnas uppgifter i efterföljande tablå.

<i>Kvantitet.</i>		1933	1934	1935
<i>J a n u a r i — o k t o b e r.</i>				
Cigarrer .. » »	100,000 st.	229	228	216
Cigarrcigarretter .. » »	» »	1,396	1,420	1,474
Cigarretter .. » »	» »	16,255	16,135	16,025
Röktobak .. » »	1,000 kg.	959	989	1,032
Tuggtobak och snus .. » »	» »	4,074	3,932	3,839
<i>J u l i — o k t o b e r.</i>				
Cigarrer .. » »	100,000 st.	94	95	92
Cigarrcigarretter .. » »	» »	565	585	614
Cigarretter .. » »	» »	6,692	6,724	6,727
Röktobak .. » »	1,000 kg.	387	403	432
Tuggtobak och snus .. » »	» »	1,644	1,593	1,579

Riksräkenskapsverkets inkomstberäkning för budgetåret 1936/1937. 33

<i>Kvantitet.</i>		1933	1934	1935
<i>O k t o b e r .</i>				
Cigarrer	100,000 st.	23	24	25
Cigarrcigarretter	» »	137	144	151
Cigarretter	» »	1,543	1,598	1,588
Röktobak	1,000 kg.	94	102	110
Tuggtobak och snus	» »	402	402	400
<i>Värde.</i>				
Januari—oktober	Milj. kr.	110.4	114.6	121.5
Juli—oktober	» »	45.4	47.8	51.5
Oktober	» »	10.8	11.8	12.7
<i>Tobaksskatt.</i>				
Januari—oktober	Milj. kr.	61.1	63.8	67.8
Juli—oktober	» »	25.2	26.7	28.7
Oktober	» »	6.0	6.6	7.1

Av ovanstående båda sammanställningar framgår att variationerna i storleken av de omsatta varukvantiteterna under kalenderåret 1934 i jämförelse med år 1933 och under den förflutna delen av innevarande år i jämförelse med motsvarande perioder under år 1934 i allmänhet varit relativt små. Värdet av de omsatta varukvantiteterna liksom tobaksskatten utvisar där emot under såväl sistförflutna som innevarande år en fortgående stark stegring.

Vid bedömandet av tobaksskattens avkastning under nästkommande budgetår är inkomstillflödets utveckling under den förflutna delen av innevarande år av grundläggande betydelse. De i förestående tablå meddelade siffrorna innebära, att tobaksskattens avkastning under innevarande år stegrats för perioden januari—oktober med 6.3 procent, för perioden juli—oktober med 7.5 procent och för oktober månad med 7.6 procent i jämförelse med avkastningen under motsvarande perioder år 1934.

Den av monopolbolaget verkställda beräkningen av tobaksskattens avkastning under budgetåret 1936/1937 synes väl motsvara den nivå, som den upploopna tobaksskatten uppnått under sexmånadersperioden maj—oktober innevarande år. Med de allmänna förutsättningar rörande konjunkturutvecklingen, från vilka riksräkenskapsverket vid sin inkomstberäkning utgått, har ämbetsverket emellertid ansett sig för nästkommande budgetår kunna räkna med en avkastning av tobaksskatten, som något överstiger angivna nivå. Bolagets beräkning av tobaksskattens avkastning under budgetåret 1936/1937 synes under sådana förhållanden kunna höjas med 1 miljon kronor.

Riksräkenskapsverket hemställer i överensstämmelse härmed, att inkomsttiteln tobaksskatt för budgetåret 1936/1937 beräknas till 83,000,000 kronor.

34 Riksräkenskapsverkets inkomstberäkning för budgetåret 1936/1937.

Brännvinstillverkningskatt.

	Beräknad inkomst kronor	Behållen inkomst kronor	Nedgång kronor
Budgetåret 1930/1931.....	17,000,000	18,172,850	1,601,430
» 1931/1932.....	18,500,000	17,345,249	827,601
» 1932/1933.....	16,200,000	16,081,734	1,263,515
» 1933/1934.....	16,000,000	15,778,265	303,469
» 1934/1935.....	17,000,000	13,954,371	1,823,894
» 1935/1936.....	23,000,000		

Den höga beräknade inkomstsiffran för budgetåret 1935/1936 är beroende på att genom beslut vid 1935 års riksdag anståndstiden med brännvinstillverkningskattens erläggande förkortats från sex till en månad, varigenom en tillfällig merinkomst av 8 miljoner kronor beräknats uppkomma.

Kontrollstyrelsen har i skrivelse till riksräkenskapsverket den 14 november 1935 uppskattat statsverkets inkomst av brännvinstillverkningskatt under budgetåret 1936/1937 till 13.8 miljoner kronor. I en av kontrollstyrelsen samtidigt överlämnad, till grund för beräkningen liggande promemoria anføres följande:

»Denna skatteinkomst är i riksstaten för innevarande budgetår upptagen till 23 miljoner kronor. Av nämnda belopp hänför sig en betydande del, cirka 9 miljoner kronor, till den vid 1935 års riksdag beslutade ändrade inbetalningstiden för ifrågavarande skatt, varigenom det tidigare medgivna anståndet å 6 månader med skattens inbetalning från och med den 1 juli 1935 bortfallit och skatt för närmast föregående 6-månadersperiod kommit att på en gång inbetalas till statsverket under nämnda månad. Så vitt nu kan bedömas, kommer den behållna inkomsten å denna skattetitel att i verkligheten inflyta med ungefär det beräknade beloppet, 23 miljoner kronor.

Sedan anståndet med erläggandet av brännvinstillverkningskatt numera sålunda bortfallit, kommer beloppet av statsverkets inkomst av nämnda skatt under ett budgetår att mera direkt kunna beräknas på grundval av storleken av spritcentralens inköp av beskattningsbart brännvin från brännerierna under samma tid. Då spritcentralens inköp av dylikt brännvin under budgetåret 1936/1937 enligt inhämtad uppgift beräknas omfatta en kvantitet av 25 miljoner liter, skulle härav inflyta i tillverkningskatt 16.25 miljoner kronor. Efter avdrag för restitutioner, beräknade till omkring 2.5 miljoner kronor, skulle återstå en behållen inkomst av 13.75 miljoner eller avrundat 13.8 miljoner kronor, vilket belopp alltså skulle kunna för budgetåret 1936/1937 i riksstaten upptagas såsom inkomst av ifrågavarande skatt.»

Riksräkenskapsverket beräknar, i anslutning till vad kontrollstyrelsen sålunda anfört och med lämplig avrundning, inkomstiteln brännvinstillverkningskatt till 14,000,000 kronor.

Rusdrycksförsäljningsmedel.

Vad inkomsterna från *partihandelsbolag* beträffar, hänföra sig dessa till aktiebolaget Vin- & spritcentralen jämte vissa agentbolag. Statsverkets beräknade och behållna inkomster från berörda bolag hava utgjort:

Riksräkenskapsverkets inkomstberäkning för budgetåret 1936/1937. 35

	Beräknad inkomst kronor	Behållen inkomst kronor	Stegring + Nedgång — kronor
Budgetåret 1930/1931.....	5,000,000	5,011,559	— 3,835,550
» 1931/1932.....	9,000,000	9,191,117	+ 4,179,558
» 1932/1933.....	12,000,000	12,017,566	+ 2,826,449
» 1933/1934.....	9,000,000	9,393,889	— 2,623,677
» 1934/1935.....	11,000,000	11,000,000	+ 1,606,111
» 1935/1936.....	10,000,000	.	.

Kontrollstyrelsen har i sin skrivelse till riksräkenskapsverket den 14 november 1935 uppskattat statsverkets inkomster av partihandelsbolag för budgetåret 1936/1937 till 11.0 miljoner kronor.

I en av kontrollstyrelsen samtidigt överlämnad, den 8 november 1935 dagtecknad skrivelse har aktiebolaget Vin- & spritcentralen beräknat förevarande inkomsttitel till 11.0 miljoner kronor samt rörande beräkningen anfört följande:

»I skrivelse till Eder den 2 maj detta år ha vi ifråga om inleverans från spritcentralen under budgetåret 1935/1936 uttalat, att, såvitt då kunde beräknas, vinsten på 1935 års rörelse komme att möjliggöra en inleverans av den i budgeten upptagna summan av 10 miljoner kronor. Utvecklingen efter denna tidpunkt av bolagets rörelse bekräftar riktigheten av detta antagande, och utgå vi sålunda för närvarande från, att den angivna inleveransen av 10 miljoner kronor under budgetåret 1935/1936 skall kunna ske utan anlitande av vinst- och prisregleringsfonden.

Vad åter angår inleveransen för budgetåret 1936/1937, så är denna i första hand beroende av utvecklingen av bolagets rörelse under år 1936. Under innevarande års tre första kvartal har omsättningen gestaltat sig på sätt nedanstående siffror visa (1934 = 100.0):

	1. kvar- talet	2. kvar- talet	3. kvar- talet	1—3 kvar- talen
Konsumtionsbrännvin.....	105.3	107.6	105.8	106.3
Andra spritdrycker.....	104.0	110.6	106.3	107.1
Svaga viner.....	100.8	111.3	105.6	106.0
Mousserande viner.....	107.1	120.5	112.4	113.8
Starka viner.....	108.3	124.4	116.2	116.5
Samtliga viner.....	105.7	119.7	112.7	112.9
Totalsumma.....	105.1	109.9	106.8	107.3

Medan sålunda totalförsäljningen under trekvartalsperioden år 1935 var 7.3 procent större än under motsvarande tid år 1934, så visar en granskning av omsättningskurvas rörelseriktning, att den under andra kvartalet uppnådda starka stegringen bytts i en utpräglad regress under tredje kvartalet. Försiktigheten bjuder därför att rörande utsikterna för år 1936 icke göra annat antagande, än att omsättningen kan komma att hålla sig på samma höjd som under år 1935.

Nettovinsten för sistnämnda år kan med utgångspunkt från nu kända bokslutssiffror beräknas komma att uppgå till mellan 12 och 13 miljoner kronor. Under förutsättning av att de vinstbestämmande faktorerna för rörelsen år 1936 icke undergå någon nämnvärd förändring — en förutsätt-

36 Riksräkenskapsverkets inkomstberäkning för budgetåret 1936/1937.

ning, vars hållbarhet för närvarande icke kan närmare bedömas med hänsyn bl. a. till det ovissa läget på valutaområdet — skulle, då omsättningen antagits komma att uppgå till samma belopp som år 1935, kunna för år 1936 förutses en nettovinst av omkring 13 miljoner kronor. Användes härav för utdelning till aktieägarna 752,000 kronor samt för avsättning till reservfonden 1 miljon kronor, skulle för inleverans till statsverket under budgetåret 1936/1937 kunna disponeras ett belopp av i runt tal omkring 11 miljoner kronor. Med hänsyn härtill och till vinst- och prisregleringsfondens sannolika storlek vid innevarande års utgång torde inkomstbeloppet under riksstatstiteln 'Rusdrycksförsäljningsmedel *α*. Partihandelsbolag' för nämnda budgetår kunna höjas till 11 miljoner kronor.»

Riksräkenskapsverket, som vid sin inkomstberäkning för budgetåret 1936/1937 utgår ifrån, att inga väsentliga rubbningar komma att inträda i nuvarande inhemska prisnivå eller i den svenska kronans värde gent emot de viktigare utländska valutorna, har ej funnit skäl till erinran mot den av aktiebolaget Vin- & spritcentralen verkställda beräkningen av inkomsterna från partihandeln med rusdrycker.

I fråga om *detaljhandelsbolagens* vinst vid försäljning av rusdrycker hava de beräknade samt redovisade statsinkomsterna utgjort:

	Beräknad inkomst kronor	Behållen inkomst kronor	Stegring + Nedgång — kronor
Budgetåret 1930/1931.....	23,000,000	25,209,454	+ 1,270,416
» 1931/1932.....	24,000,000	24,271,205	— 938,249
» 1932/1933.....	22,000,000	23,625,329	— 645,876
» 1933/1934.....	16,000,000	16,017,408	— 7,607,921
» 1934/1935.....	18,000,000	17,742,391	+ 1,724,983
» 1935/1936.....	20,000,000	.	.

I förenämnda skrivelse till riksräkenskapsverket har kontrollstyrelsen beräknat rusdrycksförsäljningsmedlen från detaljhandelsbolagen för budgetåret 1936/1937 till 20.0 miljoner kronor. Rörande grunderna för beräkningen anföres i en av kontrollstyrelsen samtidigt överlämnad promemoria följande:

»Nämnda medel äro i riksstaten för budgetåret 1935/1936 upptagna med 20.00 miljoner kronor. Statsverkets behållna inkomst av samma medel var enligt riksräkenskapsverkets budgetredovisning under budgetåret 1934/1935 17.74 miljoner kronor och under budgetåret 1933/1934 16.02 miljoner kronor mot respektive 18.00 miljoner och 16.00 miljoner kronor i riksstaten beräknade. Enligt av systembolagen verkställda approximativa beräkningar torde den totala nettovinsten för kalenderåret 1935 komma att uppgå till cirka 23.52 miljoner kronor mot 21.72 miljoner kronor för kalenderåret 1934. Av förstnämnda belopp synas enligt inom kontrollstyrelsen verkställd beräkning ungefärligen 4.20 miljoner kronor komma att behöva tagas i anspråk för avskrivningar och skattereservationer och alltså för inleverans till statsverket återstå cirka 19.32 miljoner kronor. Då emellertid systembolagens vinstberäkningar städse visat sig vara hållna i underkant, och detta med all säkerhet även torde vara förhållandet innevarande år, synes efter vad nu inom kontrollstyrelsen kan bedömas inleveransen till statsverket under löpande budgetår komma att

bliva sannolikt cirka 19.75 miljoner kronor och möjligen i riksstaten beräknade 20.00 miljoner kronor.

Utlagsgivande för beräkningen av det belopp, med vilket rusdrycksförsäljningsmedlen från detaljhandelsbolagen böra upptagas i riksstaten för budgetåret 1936/1937, är den blivande allmänna konjunkturutvecklingen. Den totala försäljningen för konsumtionsändamål har under de tio första månaderna år 1935 uppgått till 24.51 miljoner liter. Motsvarande kvantitet var år 1931 27.73 miljoner liter och år 1934 23.25 miljoner liter. Från år 1931 föreligger alltså en nedgång å 11.6 procent och från år 1934 en ökning å 5.4 procent. Med samma ökning de två senaste månaderna från år 1934 räknat som under september och oktober (3.5 procent) skulle totalförsäljningen komma att utgöra 30.27 miljoner liter. Jämfört med år 1934 har under de tio första månaderna år 1935 utminutereringen ökat med 4.8 procent medan motsvarande ökning för systembolagens egen utskänkning är hela 15.7 procent och för övrig utskänkning 8.5 procent. För vinförsäljningen är jämfört med år 1934 ökningen 10.6 procent och även i detta fall är ökningen större inom utskänkingsrörelserna än inom utminutereringen.

Sannolikt torde man alltjämt, åtminstone en tid framåt, kunna räkna med en fortsatt ökning av rusdrycksförsäljningen. Då emellertid ökningen de båda senaste månaderna visat en avtagande tendens, synes, med hänsyn ej minst till den stora svårigheten att för närvarande bedöma konjunkturutvecklingen under det nästkommande året, försiktigheten bjuda att man år 1936 jämfört med år 1935 allenast räknar med en mycket svag ökning i den för dessa kalkyler utslagsgivande spritdrycksförsäljningen. Nämda försäljning torde sannolikt år 1935, enligt vad man ur ovan anförda statistik kan utläsa, komma att stanna snarare under än över 30.50 miljoner liter. Under förutsättning av någorlunda oförändrade konjunkturer, d. v. s. av i genomsnitt ungefärligen samma konjunkturläge under år 1936 som under september och oktober 1935, torde spritdrycksförsäljningen under år 1936 kunna förväntas stiga till i runt tal 31.00 miljoner liter. Det bör framhållas, att av den sålunda beräknade ökningen å drygt 0.50 miljoner liter större delen torde vara betingad enbart av befolkningstillväxten i konsumentåldrarna. Mot en försäljning å 31.00 miljoner liter torde under nu rådande konjunkturläge svara en total nettovinst å ej fullt 24.50 miljoner kronor. Då härav sannolikt ett något större belopp än närmast föregående år, eller inemot 4.50 miljoner kronor, torde komma att behöva tagas i anspråk för avskrivningar och skattereservationer, skulle alltså inleveransen till statsverket kunna beräknas till i runt tal 20.00 miljoner kronor. Statsverkets vinstmedel från systembolagen för år 1936, d. v. s. rusdrycksförsäljningsmedlen från detaljhandelsbolagen för budgetåret 1936/1937, torde därför tillsvidare kunna beräknas inflyta med 20.00 miljoner kronor.»

Ehuru väl kontrollstyrelsens i förestående beräkning av rusdrycksförsäljningsmedlen från detaljhandelsbolagen gjorda uppskattning av den totala spritdrycksförsäljningen under år 1936 synes vara något låg, har riksräkenskapsverket likväl icke ansett sig böra påyrka någon höjning av det av styrelsen för budgetåret 1936/1937 föreslagna inkomstbeloppet.

Riksräkenskapsverket hemställer fördenskull, att rusdrycksförsäljningsmedlen för budgetåret 1936/1937 i riksstaten uppföras med 11,000,000 kronor för partihandelsbolag och 20,000,000 kronor för detaljhandelsbolag.

38 Riksräkenskapsverkets inkomstberäkning för budgetåret 1936/1937.

Omsättnings- och utskänkningskatt å spritdrycker.

	Beräknad inkomst kronor	Behållen inkomst kronor	Stegring kronor
Budgetåret 1930/1931.....	40,000,000	40,559,016	451,583
» 1931/1932.....	40,000,000	44,850,117	4,291,101
» 1932/1933.....	68,000,000	67,496,972	22,646,855
» 1933/1934.....	78,000,000	78,528,728	11,031,756
» 1934/1935.....	83,000,000	83,450,841	4,922,113
» 1935/1936.....	86,000,000		

De i tablån redovisade större stegringarna av omsättnings- och utskänkningskattens avkastning äro föranledda av de höjningar i skattesatserna, som tid efter annan vidtagits. Sålunda infördes den 1 februari 1932 en särskild grundavgift för omsättningsskatten med 60 öre för liter. Från och med den 1 juli 1932 höjdes grundavgiften till 1 krona för liter och procentsatsen för omsättningsskatten från 55 till 60 procent å detaljhandelsbolagens inköpspris. Den 1 februari 1933 slutligen höjdes grundavgiften till 1 krona 60 öre för liter, varjämte omsättningsskatten utsträcktes att avse jämväl spritdrycker, som användas för tekniska eller likartade ändamål.

Kontrollstyrelsen har i sin skrivelse till riksräkenskapsverket den 14 november 1935 beräknat denna skatt för budgetåret 1936/1937 till 89.0 miljoner kronor. I en till grund för denna beräkning liggande promemoria anføres:

»Nämnda medel äro i riksstaten för budgetåret 1935/1936 upptagna med 86.00 miljoner kronor. Statsverkets behållna inkomst av samma medel var enligt riksräkenskapsverkets budgetredovisning under budgetåret 1934/1935 83.45 miljoner kronor mot 83.00 miljoner kronor i riksstaten beräknade. Inleveransen för juni—oktober 1935, d. v. s. statsverkets behållna inkomst under juli—november 1935, utgör 36.13 miljoner kronor. Under förutsättning av i genomsnitt samma konjunkturläge under november 1935—maj 1936 som under september—oktober 1935 skulle den totala inleveransen under budgetåret 1935/1936 komma att ligga mellan 88.00 miljoner och 89.00 miljoner kronor. Under nämnda förutsättning skulle alltså riksstatstiteln enligt dessa självfallet endast mycket ungefärliga beräkningar komma att uppvisa ett överskott å cirka 2.00 å 3.00 miljoner kronor. Efter vad man nu kan finna torde det därför, med den i beräkningen över rusdrycksförsäljningsmedlen från detaljhandelsbolagen förutsatta mycket svaga stegringen i totalkonsumtionen, ej innebära någon risk att verkställa en uppräknig av denna skatttitel. Då emellertid kalkylerna i detta fall måste baseras på ett konjunkturläge under en tidsperiod som sträcker sig 5 månader längre fram i tiden än motsvarande tidsperiod för rusdrycksförsäljningsmedlen, synes dock försiktigheten bjuda, att uppräknigen tillsvidare begränsas till 3.00 miljoner kronor. Omsättnings- och utskänkningskatten å spritdrycker (inbegripet omsättningsskatten å inhemskt vin) torde alltså, under förutsättning av oförändrade skattesatser, för budgetåret 1936/1937 tillsvidare böra beräknas till 89.00 miljoner kronor.»

Kontrollstyrelsens förestående beräkning av omsättnings- och utskänningsskattens avkastning under budgetåret 1936/1937 finner riksräkenskapsverket vara i huvudsak väl förenlig med de allmänna förutsättningar rörande konjunkturutvecklingen, från vilka ämbetsverket vid sin inkomstberäkning utgått. Av kontrollstyrelsens framställning synes emellertid framgå, att beräkningen avsiktligt verkställts med försiktighet. Då någon särskild säkerhetsmarginal ej synes riksräkenskapsverket erforderlig, har verket ansett sig kunna beräkna förevarande inkomsttitel till ett i förhållande till kontrollstyrelsens förslag uppåt avrundat belopp av 90 miljoner kronor.

Riksräkenskapsverket hemställer sålunda, att omsättnings- och utskänningsskatt å spritdrycker för budgetåret 1936/1937 i riksstaten uppföres med 90,000,000 kronor.

Maltskatt.

	Beräknad inkomst kronor	Behållen inkomst kronor	Stegring kronor
Budgetåret 1930/1931.....	17,500,000	18,103,968	711,760
» 1931/1932.....	17,500,000	18,185,142	81,174
» 1932/1933.....	22,000,000	20,106,779	1,921,637
» 1933/1934.....	28,000,000	23,850,767	3,743,988
» 1934/1935.....	27,000,000	26,073,441	2,222,674
» 1935/1936.....	28,000,000	.	.

Maltskatten, vilken tidigare utgått efter 65—75 öre för kilogram malt, som vid skattepliktigt bryggeri användes för tillverkning av maltdryck, höjdes från och med den 1 mars 1932 med 20 öre samt från och med den 14 februari 1933 med ytterligare 40—50 öre för kilogram. Efter sistnämnda höjning utgår alltså maltskatten med 125—145 öre för kilogram malt.

I en av kontrollstyrelsen till riksräkenskapsverket med merberörda skrivelse den 14 november 1935 överlämnad promemoria anföres följande:

»För budgetåret 1935/1936 är inkomsten av maltskatten i riksstaten upptagen med 28 miljoner kronor. Den behållna inkomsten å denna skatttitel för budgetåret 1934/1935 utgjorde 26,073,440 kronor mot beräknade 27 miljoner kronor. Redan nu kan på grund av det anstånd, bryggerierna åtnjuta med skattens erläggande, med någorlunda säkerhet beräknas, att den influtna maltskatten, vad angår löpande budgetår, till och med mars månad 1936 kommer att uppgå till cirka 21.8 miljoner kronor mot 21.2 miljoner kronor under motsvarande del av närmast föregående budgetår, motsvarande en ökning med omkring 3 procent. Då det kan antagas, att ungefär denna stegring kommer att bli utmärkande för maltskatteinkomsten för hela innevarande budgetår i jämförelse med det föregående, skulle maltskatten för budgetåret 1935/1936 kunna beräknas lämna statsverket en behållen inkomst av i runt tal 27 miljoner kronor.

Vad angår beräkningen av maltskatteinkomsten för budgetåret 1936/1937 är att märka, att maltdryckskonsumtionen efter inträdandet av de förbättrade konjunkturerna icke haft att uppvisa den stegring, varmed man ansett sig kunna räkna, och särskilt synes en viss stagnation hava inträtt under de

40 Riksräkenskapsverkets inkomstberäkning för budgetåret 1936/1937.

senaste månaderna. Detta återspeglas också i siffrorna för maltavverkningen i de skattepliktiga bryggerierna under senare tid. I nedanstående tabell anges maltavverkningen månadsvis för 12-månadersperioder, som på grund av ovan berörda betalningsanstånd ungefärligen svara mot det budgetår, då skatten inflyter (i ton):

Månad	1931/1932	1932/1933	1933/1934	1934/1935	1935/1936
April.....	2,445	2,249	1,647	1,934	2,021
Maj.....	2,457	2,236	2,120	2,222	2,196
Juni.....	2,545	2,241	1,918	1,945	2,001
Juli.....	2,633	2,280	1,915	2,033	2,151
Augusti.....	2,077	2,156	1,649	1,685	1,635
September.....	2,012	1,845	1,550	1,648	1,761
Oktober.....	1,835	1,465	1,061	1,504	1,365
November.....	2,204	1,623	1,311	1,531	
December.....	2,002	1,666	1,187	1,393	
Januari.....	2,023	2,320	1,446	1,704	
Februari.....	2,559	1,547	1,539	1,547	
Mars.....	1,832	1,089	1,802	1,860	
Summa	26,624	22,717	19,145	21,006	

Nu åberopade förhållande synes berättiga till det antagandet, att, även om de rådande förbättrade konjunkturerna komma att bestå jämväl under budgetåret 1936/1937, någon nämnvärdare stegring icke skulle vara att påräkna i fråga om maltskatteinkomsten för nämnda budgetår. Det har emellertid framhållits, att väderleksförhållandena under innevarande år inom vissa delar av landet skulle ha på ett ogynnsamt sätt inverkat på maltdryckskonsumtionen. Vid normalare förhållanden i berörda hänseende skulle man alltså kunna räkna med en något stegrad konsumtion av skattepliktiga maltdrycker, därest omständigheterna i övrigt äro någorlunda likartade. Med hänsyn härtill synes den behållna inkomsten av maltskatten för budgetåret 1936/1937 kunna beräknas till samma belopp som för innevarande budgetår, eller med 28 miljoner kronor.»

Mot den i promemorian verkställda, av kontrollstyrelsen förordade beräkningen av inkomsten av maltskatt har riksräkenskapsverket icke funnit skäl till erinran.

Riksräkenskapsverket hemställer alltså, att inkomsten av maltskatt för budgetåret 1936/1937 i riksstaten uppföres med 28,000,000 kronor.

II. Uppbörd i statens verksamhet.

Vattendomstolsavgifter.

	Beräknad inkomst kronor	Behållen inkomst kronor	Stegring + Nedgång — kronor
Budgetåret 1930/1931	25,000	13,151	— 44,490
» 1931/1932	25,000	18,240	+ 5,089
» 1932/1933	25,000	11,677	— 6,563
» 1933/1934	25,000	39,403	+ 27,726
» 1934/1935	25,000	16,258	— 23,145
» 1935/1936	25,000		

Riksräkenskapsverkets inkomstberäkning för budgetåret 1936/1937. 41

Såsom av sammanställningen framgår, hava vattendomstolsavgifterna visat sig fluktuera betydligt. För de senast förflutna fem budgetåren hava de behållna inkomsterna i medeltal för år utgjort 19,746 kronor. Enligt riksräkenskapsverkets mening saknas tillräckliga skäl att vidtaga ändring i det nuvarande riksstatsbeloppet.

Riksräkenskapsverket beräknar fördenskull vattendomstolsavgifterna för budgetåret 1936/1937 till 25,000 kronor.

Inkomster vid fångvården.

Denna inkomsttitel, som avser dels överskott å fångvårdens verkstads- och jordbruksdrift, dels bidrag till fångvården från vissa städer och kommuner och dels vissa andra vid fångvården inflytande uppbördsmedel, har uppförts i riksstaten från och med budgetåret 1935/1936. För detta budgetår har inkomsten beräknats till 560,000 kronor, varav å verkstadsdriften belöpa i runt tal 535,000 kronor. De behållna inkomsterna av verkstadsdriften under budgetåret 1934/1935 uppgingo till, i avjämnat tal, 600,000 kronor.

Beträffande förestående siffror bör emellertid uppmärksammas, att vid regleringen av fångvårdens utgifter för innevarande budgetår föreskrivits, att utgifterna för inköp och underhåll av maskiner, verktyg och inventarier m. m. för verkstadsdriften, för vilka utgifter tidigare funnits uppförd en särskild post å fångvårdens omkostnadsstat, skola bestridas av inkomsterna av verkstadsdriften. Ifrågavarande utgifter uppgingo för budgetåret 1934/1935 till i runt tal 60,000 kronor och hava för budgetåret 1935/1936 beräknats till 75,000 kronor.

I skrivelse till riksräkenskapsverket den 5 november 1935 har fångvårdsstyrelsen beträffande beräkningen av inkomsterna å förevarande titel under budgetåret 1936/1937 yttrat bland annat följande:

» I skrivelse till Kungl. Maj:t den 13 september 1935 angående anslags-
äskanden för fångvården har fångvårdsstyrelsen för budgetåret 1936/1937 be-
räknat inkomster vid fångvården till nedan angivna belopp.

1. Bidrag från vissa städer och kommuner	kronor	4,345
2. Övriga uppbördsmedel	»	7,655
3. Överskott å särskilda rörelsegenar:		
Jordbruksdriften	»	8,000
Verkstadsdriften	»	460,000

Summa kronor 480,000.

— — — Till grund för beräkningen av överskottet å verkstadsdriften för budgetåret 1936/1937 har styrelsen lagt medeltalssiffran för budgetåren 1928/1929—1933/1934, vilken utgjorde i avrundat tal 460,000 kronor.»

Enligt riksräkenskapsverkets förmenande saknas anledning att vid beräk-
landet av verkstadsdriftens överskott för budgetåret 1936/1937 göra en me-
deltalsberäkning för så lång tid bakåt, som fångvårdsstyrelsens förslag inne-
bär. Det synes riksräkenskapsverket vara tillräckligt betryggande att utgå
från överskottet under budgetåret 1934/1935. Vid beräkning av de ovan

42 Riksräkenskapsverkets inkomstberäkning för budgetåret 1936/1937.

angivna avdragsposterna till samma belopp som för innevarande budgetår erhålles då ett nettoöverskott av verkstadsdriften å 525,000 kronor.

I anslutning härtill har riksräkenskapsverket i inkomsttabellen uppfört inkomster vid fångvården med, i avjämnat tal, 550,000 kronor.

Inkomster vid statens uppfostringsanstalt å Bona.

Å förevarande inkomsttitel, vilken uppförts första gången i 1935/1936 års riksstat med ett beräknat belopp av 55,000 kronor, redovisas samtliga vid statens uppfostringsanstalt å Bona inflytande uppbördsmedel.

I underdånig skrivelse den 14 augusti 1935 med anslagsäskanden för anstalten för budgetåret 1936/1937 har anstaltsstyrelsen beräknat anstaltens uppbörd under detta budgetår till nedan angivna belopp:

1. Hyror för tjänstemannabostäder	kronor	11,200	
2. Till befattningshavare försålt bränsle och elektrisk energi	»	4,200	
3. Till befattningshavare från förråd försålda livsmedel	»	9,000	
4. Till befattningshavare från förråd försålda materialier	»	2,000	
5. Inkomster av filmföreläsningar	»	600	
6. Övriga uppbördsmedel	»	600	
7. Överskott av särskilda rörelsegrenar:			
Jord-, trädgårds- och skogsbruk	kronor	22,300	
Verkstads- och bageridrift	»	3,600	» 25,900
			Summa kronor 53,500.

I anslutning till den sålunda verkställda beräkningen har riksräkenskapsverket i inkomsttabellen uppfört inkomster vid statens uppfostringsanstalt å Bona med, i avrundat tal, 55,000 kronor.

Bidrag till riksförsäkringsanstalten och försäkringsrådet.

Å denna inkomsttitel, som från och med innevarande budgetår erhållit en i viss mån vidgad omfattning, hava de beräknade och behållna inkomsterna utgjort:

	Beräknad inkomst kronor	Behållen inkomst kronor	Stegring + Nedgång — kronor
Budgetåret 1930/1931	1,040,000	1,095,909	+ 133,335
» 1931/1932	1,050,000	1,126,444	+ 30,535
» 1932/1933	1,050,000	1,104,281	— 22,163
» 1933/1934	1,060,000	1,035,298	— 68,983
» 1934/1935	1,020,000	1,058,431	+ 23,133
» 1935/1936	1,100,000		

Den nytillkomna uppbörden å förevarande inkomsttitel utgöres av statsverkets inkomster i form av *dels* ersättning från riksförsäkringsanstaltens olycksfallsförsäkringsfond för anstaltens bestyr med förvaltningen av fonden och *dels* ersättning från den fond, som bildas av till anstalten för köp av livräntor enligt 12 § lagen om trafikförsäkring å motorfordon inbetalda medel, för anstaltens bestyr med denna försäkringsrörelse. För budgetåret

1935/1936 hava nu angivna inkomster, om man bortser från viss i samband med utförandet av inkomstitelns sammanlagda belopp företagen avjämnings, beräknats till 23,000 kronor.

I skrivelse den 6 november 1935 angående beräkningen av inkomsterna å ifrågavarande inkomstitel under budgetåret 1936/1937 har riksförsäkringsanstalten anfört följande:

»1. *Tilläggsavgifter.* I försäkringsavgifter enligt lagen om försäkring för olycksfall i arbete beräknas under budgetåret 1936/1937 komma att inflyta till riksförsäkringsanstalten omkring 13.4 miljoner kronor. Lindring i försäkringsavgifter enligt 15 § i samma lag beräknas till omkring 1.4 miljoner kronor. Tilläggsavgifterna, vilka utgöra 5 % å summan av dessa båda belopp 14.8 miljoner kronor, kunna sålunda beräknas till omkring 740,000 kronor.

Under budgetåret 1934/1935 inlevererades i tilläggsavgifter till statsverket 720,944 kronor 57 öre.

2. *Bidrag.* Summan av de försäkringsavgifter, som under år 1935 komma att inflyta till de ömsesidiga olycksfallsförsäkringsbolagen, kan antagas komma att uppgå till omkring 13 miljoner kronor, däri inberäknat förekommande lindringsbelopp enligt 15 § i olycksfallsförsäkringslagen. Bidragen, som utgöra 3 % av försäkringsavgifterna, kunna sålunda under budgetåret 1936/1937 beräknas till omkring 390,000 kronor.

Under budgetåret 1934/1935 inlevererades i bidrag 337,486 kronor 67 öre. Under budgetåret 1935/1936 skall enligt försäkringsinspektionens skrivelse till statskontoret den 1 november 1935 inlevereras 377,115 kronor 6 öre.

3. *Ersättning från riksförsäkringsanstaltens olycksfallsförsäkringsfond.* Enligt kungl. brev den 27 juni 1930 skall från denna fond för varje budgetår utgå ett belopp av 22,000 kronor såsom ersättning till statsverket för anstaltens bestyr med förvaltningen av fonden.

4. *Ersättning från riksförsäkringsanstaltens trafiklivräntefond.* Enligt kungl. brev den 19 december 1930 utgår från denna fond viss ersättning till statsverket för anstaltens bestyr med dess trafikförsäkringsrörelse. Denna ersättning, som under budgetåret 1935/1936 inflyter med 1,114 kronor 20 öre, kan under budgetåret 1936/1937 beräknas inflyta med omkring 1,000 kronor.

Inkomsterna under ifrågavarande riksstatstitel kunna således antagas komma att under budgetåret 1936/1937 inflyta med ett sammanlagt belopp, uppgående i avrundat tal till 1,150,000 kronor.»

Riksräkenskapsverket har i överensstämmelse härmed i inkomstabellen upptagit inkomstiteln bidrag till riksförsäkringsanstalten och försäkringsrådet till 1,150,000 kronor.

Bidrag till pensionsstyrelsen.

Denna inkomstitel, å vilken redovisning skall ske av *dels* ersättning från allmänna pensionsförsäkringsfonden för pensionsstyrelsens bestyr med förvaltningen av fonden och *dels* bidrag från fonden för den frivilliga pensionsförsäkringen till bestridande av styrelsens omkostnader för denna försäkringsverksamhet, har först med innevarande budgetår uppförts

44 Riksräkenskapsverkets inkomstberäkning för budgetåret 1936/1937.

i riksstaten och härvid upptagits till 125,000 kronor, varav 65,000 kronor avse ersättning från allmänna pensionsförsäkringsfonden.

Pensionsstyrelsen har i underdånig skrivelse den 30 september 1935 angående anslag till styrelsen för budgetåret 1936/1937 upptagit ersättningen från allmänna pensionsförsäkringsfonden till samma belopp som för innevarande budgetår, medan bidraget till bestridande av omkostnaderna för den frivilliga pensionsförsäkringen i samma skrivelse beräknats till 50,000 kronor.

Beträffande ersättningen från allmänna pensionsförsäkringsfonden må erinras, att denna fond i och med ikraftträdandet den 1 januari 1937 av den nya folkpensioneringslagstiftningen skall uppgå i den genom den nya lagstiftningen inrättade folkpensioneringsfonden. I underdånigt utlåtande den 26 oktober 1935 i anledning av pensionsstyrelsens skrivelse till Konungen den 30 september 1935 angående anslag för budgetåret 1936/1937 till bidrag till folkpensioner och invalidunderstöd har riksräkenskapsverket, på i nämnda utlåtande närmare angivna grunder, funnit någon ersättning motsvarande den som för närvarande utgår från allmänna pensionsförsäkringsfonden icke böra uttagas av folkpensioneringsfonden. I anslutning härtill får riksräkenskapsverket föreslå, att ifrågakvarande ersättning för nästkommande budgetår beräknas allenast för tiden från och med den 1 juli 1936 till och med den 31 december samma år.

I överensstämmelse med vad sålunda föreslagits och med utgångspunkt i övrigt från pensionsstyrelsens beräkning har riksräkenskapsverket i inkomstabellen uppfört inkomstiteln bidrag till pensionsstyrelsen med, i avjämnat tal, 85,000 kronor.

Inkomster vid statens tvångsarbets- och alkoholistanstalter.

Förevarande inkomstitel har först med innevarande budgetår uppförts i riksstaten och då beräknats till 150,000 kronor.

Vederbörande anstaltsstyrelser hava i respektive anslagsäskanden för budgetåret 1936/1937 beräknat hithörande inkomster till i efterföljande sammanställning angivna belopp.

	Anstalten vid Svartsjö kronor	Anstalten i Landskrona kronor	Anstalten å Vennigarn kronor	Summa kronor
Hyra för tjänstemannabostäder	20,900	6,000	8,300	35,200
Ersatt kostförbättring	9,000	4,600	6,000	19,600
Till tjänstemän försålt bränsle, elektrisk energi m. m.	9,000	500	2,000	11,500
Vårdavgifter för intagna alkoholister m. m.	10,000	1,800	16,400	28,200
Övriga uppbördsmedel	100	—	—	100
Överskott av särskilda rörelsegrenar:				
Jordbruks- och trädgårdsdrift	31,600	100	11,000	42,700
Verkstadsdrift	4,000	2,400	4,000	10,400
Tvättinrättningen i Landskrona . .	—	2,200	—	2,200
Summa	84,600	17,600	47,700	149,900

Riksräkenskapsverkets inkomstberäkning för budgetåret 1936/1937. 45

I anslutning till de sålunda verkställda beräkningarna har riksräkenskapsverket i inkomsttabellen uppfört inkomster vid statens tvångsarbets- och alkoholistanstalter med 150,000 kronor.

Inkomster vid statens bakteriologiska laboratorium.

Den med förevarande inkomstitel avsedda uppbörd, som först med innevarande budgetår upptagits till redovisning å riksstatens inkomstsida och härvid beräknats till 200,000 kronor, uppskattas av medicinalstyrelsen i skrivelse till riksräkenskapsverket den 15 november 1935 till enahanda belopp för budgetåret 1936/1937. Denna beräkning har, enligt en med medicinalstyrelsens skrivelse överlämnad promemoria, verkställts i enlighet med följande uppställning:

Serum, ympämnerna och andra bakteriologiska preparat	kronor	130,000
Provavgifter	»	65,000
Substrat	»	5,000
	Summa kronor	200,000.

I överensstämmelse härmed har riksräkenskapsverket i inkomsttabellen uppfört inkomster vid statens bakteriologiska laboratorium med 200,000 kronor.

Inkomster vid statens rättskemiska laboratorium.

Inkomsterna å denna titel, vilka under innevarande budgetår för första gången redovisas å riksstatens inkomstsida, hava för nämnda budgetår upptagits till 20,000 kronor.

I sin skrivelse till riksräkenskapsverket den 15 november 1935 har medicinalstyrelsen uppskattat ifrågasvarande uppboord under budgetåret 1936/1937 till 22,000 kronor.

Riksräkenskapsverket beräknar i anslutning härtill inkomster vid statens rättskemiska laboratorium till, i avjämnat tal, 20,000 kronor.

Avgifter för kontroll å handeln med farmaceutiska specialiteter.

Förevarande inkomstitel uppfördes för första gången i riksstaten för budgetåret 1934/1935, varvid inkomsten å titeln beräknades till 44,000 kronor. Den behållna inkomsten under nämnda budgetår uppgick till 44,185 kronor. För budgetåret 1935/1936 har inkomsten å titeln i riksstaten upptagits till 35,000 kronor.

Medicinalstyrelsen har i skrivelse till riksräkenskapsverket den 15 november 1935 beräknat uppbörd av ifrågasvarande avgifter under budgetåret 1936/1937 till 12,500 kronor. I en av styrelsen sedermera till riksräkenskapsverket överlämnad promemoria angående denna beräkning anföres bland annat följande:

»Antalet hittills beviljade registreringar uppgår till 601. Det lär icke vara att vänta att under den förhållandevis korta tid, som återstår av innevarande kalenderår registreringarnas antal kommer att ökas till mer än högst 700.

46 Riksräkenskapsverkets inkomstberäkning för budgetåret 1936/1937.

Då det gäller att få en överblick i hur snabb takt beviljandet av registreringar kan antagas fortgå under nästa kalenderår måste särskild hänsyn tagas till bland annat följande omständigheter.

Det föreståndaren för statens farmaceutiska laboratorium åvilande analysarbetet torde knappast kunna utföras snabbare än hittills. En stor del av de hittills undersökta specialiteterna ha varit av den art att undersökningsarbetet ej tagit så lång tid i anspråk för varje specialitet. Bland de ännu oundersökta specialiteterna finnas åtskilliga där undersökningsarbetet sannolikt blir tidskrävande. Vidare återstå stora grupper av specialiteter för vilka undersökningsförfarandet ännu icke organiserats — t. ex. de som erfordra biologisk prövning e. d. — eller där detsamma ställts på framtiden i avvaktan på eventuella ändringar av kungl. kungörelsen den 15 juni 1934 angående handel med farmaceutiska specialiteter. Nyanmälningar ha icke förekommit i större omfattning under kalenderåret 1935 och det finnes knappast någon anledning antaga att något större antal oanmälda preparat skulle finnas eller flera än 100 nyanmälningar skulle tillkomma nästföljande år.»

Från angivna utgångspunkter beräknas enligt promemorian inflyta 10,500 kronor i årsavgifter och 2,000 kronor i anmälningsavgifter eller sålunda tillhoppa 12,500 kronor.

Riksräkenskapsverket har i anslutning härtill i inkomsttabellen uppfört avgifter för kontroll å handeln med farmaceutiska specialiteter med 12,500 kronor.

Inkomster vid statens sinnessjukhus.

Inkomsterna å denna titel hava först med innevarande budgetår upptagits till redovisning å riksstatens inkomstsida och därvid beräknats till 13 miljoner kronor. Härvid har inkomsten av patientavgifter i enlighet med av medicinalstyrelsen verkställd beräkning uppskattats till i runt tal 10.1 miljoner kronor.

Medicinalstyrelsen har i skrivelse till riksräkenskapsverket den 15 november 1935 beräknat den behållna uppbörden å förevarande titel under budgetåret 1936/1937 till 12.7 miljoner kronor. I en till grund för denna beräkning liggande promemoria anföres:

»Till utgångspunkt för ifrågavarande beräkning har tagits de verkliga inkomsterna på anslagsposten »statens sinnessjukhus» under budgetåret 1934/1935. Beläggningen, som under sistnämnda tid uppgick till 17,018 patienter har beräknats komma att uppgå till 18,724 patienter eller samma antal, för vilket utgiftsanslagen för 1936/1937 beräknats, d. v. s. ökas med cirka 10 procent.

För de delposter, vilka numera ingå i förevarande anslagspost, hava inkomsterna under budgetåret 1934/1935 uppgått till följande belopp:

1. Patientavgifter (netto)	kronor	8,660,215: 37
2. Utspisning	»	1,268,469: 50
3. Linne, gång- och sängkläder	»	402,694: 60
4. Bränsle, lyse och vatten	»	97,326: 77
5. Tvätt och renhållning	»	121,340: 52
6. Underhållsbidrag från Danviks hospital	»	14,000: —
7. Övriga uppbördsmedel	»	412,991: 51
8. Överskott av jordbruksdriften (netto)	»	262,896: 95

Summa kronor 11,239,935: 22.

Riksräkenskapsverkets inkomstberäkning för budgetåret 1936/1937. 47

Vid beräkning av motsvarande delposter för budgetåret 1936/1937 bör hänsyn tagas icke enbart till den ökade beläggningen, utan även till andra omständigheter, vilka här nedan närmare omförmälas:

1. Under förutsättning att de för det gångna budgetåret fastställda vårdavgifterna komma att tillämpas även under budgetåret 1936/1937 skulle inkomstposten patientavgifter kunna beräknas höjd med omkring 10 procent eller från 8,660,000 kronor till 9,526,000 kronor, vilket belopp synes kunna avrundas uppåt till *9,600,000 kronor* i betraktande därav att beläggningen av allt att döma kommer att något överstiga den ovan beräknade.

2. För beräkning av inkomsterna under delposten utspisning synes man böra taga hänsyn till, förutom den utvidgade verksamheten, nu rådande höjda livsmedelspris, vilka man har anledning förmoda skola bli bestående även under budgetåret 1936/1937. Denna inkomstpost torde därför böra beräknas höjd med omkring 20 procent, eller från 1,268,000 till i runt tal *1,410,000 kronor*.

3. Delposten linne, gång- och sängkläder har med hänsyn till den utvidgade verksamheten beräknats höjd från 402,000 kronor till i runt tal *460,000 kronor*.

4. Delposten bränsle, lyse och vatten har beräknats med hänsyn till den uppdelning, som företogs av förutvarande inkomstposten »hyror» i samband med hyresbeloppens överförande till statens allmänna fastighetsfond. Av hyresinkomsten under budgetåret 1934/1935, 977,578 kronor 72 öre, kan omkring 25 procent anses motsvara ersättning för värme, lyse och vatten. Tagger man dessutom hänsyn till den ökning i antalet uthyrda bostäder, som kan förutses för 1936/1937, torde man böra räkna med en inkomst av i runt tal *270,000 kronor* såsom ersättning för bränsle, lyse och vatten.

5. Delposten tvätt och renhållning synes böra höjas till följd av den ökade verksamheten från 121,000 kronor till *146,000 kronor*.

6. Underhållsbidraget från Danviks hospital utgår oförändrat år från år, denna delpost har sålunda beräknats till samma belopp som tidigare eller *14,000 kronor*.

7. Delposten övriga uppbördsmedel har med hänsyn till den utvidgade verksamheten beräknats till i runt tal *500,000 kronor*. Erfarenhet saknas ännu, i huru stor utsträckning de inflytande inkomsterna äro att hänföra till denna delpost eller i viss utsträckning äro att betrakta såsom inkomster på vissa utgiftsanslag.

8. Delposten överskott av jordbruksdriften har ansetts böra höjas med hänsyn till större avkastning på grund av stegrade priser på trädgårds- och jordbruksprodukter, och torde för budgetåret 1936/1937 böra beräknas till i runt tal *300,000 kronor*.

I följd av ovanstående skulle alltså anslagsposten: »inkomster vid statens sinnessjukhus» böra upptagas till följande belopp:

1. Patientavgifter	kronor	9,600,000
2. Utspisning	»	1,410,000
3. Linne, gång- och sängkläder.....	»	460,000
4. Bränsle, lyse och vatten	»	270,000
5. Tvätt och renhållning.....	»	146,000
6. Underhållsbidrag från Danviks hospital.....	»	14,000
7. Övriga uppbördsmedel	»	500,000
8. Överskott av jordbruksdriften	»	300,000

eller tillsammans kronor 12,700,000.»

48 Riksräkenskapsverkets inkomstberäkning för budgetåret 1936/1937.

Enligt vad riksräkenskapsverket från medicinalstyrelsen under hand inhämtat, sammanhänger den i fråga om patientavgifter föreslagna nedsättningen av det för innevarande budgetår beräknade inkomstbeloppet med att styrelsen vid beräkningen av patientavgifterna för nämnda budgetår, i motsats till vad nu skett, icke tagit hänsyn till restitutioner av erlagda avgifter. Den i promemorian verkställda beräkningen har i övrigt icke givit riksräkenskapsverket anledning till erinran.

Riksräkenskapsverket hemställer fördenskull, att inkomster vid statens sinnessjukhus för budgetåret 1936/1937 i riksstaten uppföras med 12,700,000 kronor.

Inkomster vid statens uppfostringsanstalter för sinnesslöa.

Denna inkomsttitel har uppförts första gången i 1935/1936 års riksstat med ett beräknat belopp av 35,000 kronor.

Skolöverstyrelsen har i skrivelse till riksräkenskapsverket den 9 november 1935 för budgetåret 1936/1937 beräknat inkomsterna från uppfostringsanstalten för sinnesslöa gossar till 21,600 kronor och från uppfostringsanstalten för sinnesslöa flickor till 14,200 kronor. Sammanlagt skulle alltså uppbördens å förevarande inkomsttitel under nästkommande budgetår uppgå till 35,800 kronor.

Riksräkenskapsverket har i anslutning härtill i inkomsttabellen uppfört inkomster vid statens uppfostringsanstalter för sinnesslöa med nedåt avjämnat belopp av 35,000 kronor.

Avgifter för besiktning av motorfordon.

	Beräknad inkomst kronor	Behållen inkomst kronor	Stegring + Nedgång — kronor
Budgetåret 1930/1931.....	530,000	15,720	—
» 1931/1932.....	1,050,000	983,356	+ 967,636
» 1932/1933.....	1,050,000	1,122,859	+ 139,503
» 1933/1934.....	1,000,000	970,578	— 152,281
» 1934/1935.....	1,000,000	1,158,996	+ 188,418
» 1935/1936.....	1,100,000	.	.

Förevarande besiktningavgifter, vilka utgått från och med den 1 januari 1931, äro så avvägda, att de skola ungefärligen täcka utgifterna för besiktning av motorfordon. De före budgetåret 1934/1935 i tablån redovisade behållna inkomstbeloppen giva på grund av nettoredovisning hos vissa länsstyrelser och omföring mellan budgetåren m. m. icke ett korrekt uttryck för det verkliga inkomstillflödet.

Med hänsyn till inkomsterna under sistförflutna budgetår samt den fortgående ökningen av motorfordonsbeståndet har riksräkenskapsverket för budgetåret 1936/1937 ansett sig kunna föreslå en höjning av det senast fastställda riksstatsbeloppet med 150,000 kronor.

I överensstämmelse härmed har ämbetsverket i inkomsttabellen uppfört avgifter för besiktning av motorfordon med 1,250,000 kronor.

Riksräkenskapsverkets inkomstberäkning för budgetåret 1936/1937. 49

Avgifter för registrering av motorfordon.

	Beräknad inkomst kronor	Behållen inkomst kronor	Stegring + Nedgång — kronor
Budgetåret 1930/1931.....	1,050,000	1,148,896	— 115,472
» 1931/1932.....	900,000	787,441	— 361,455
» 1932/1933.....	900,000	680,073	— 107,368
» 1933/1934.....	650,000	801,921	+ 121,848
» 1934/1935.....	750,000	901,498	+ 99,577
» 1935/1936.....	900,000	.	.

Vid bedömandet av inkomstillflödet från och med budgetåret 1931/1932 å förevarande inkomstitel är att uppmärksamma, att titeln tidigare tillförts vissa förrättningsavgifter, vilka efter år 1930 antingen upphört att utgå eller redovisas å inkomstiteln avgifter för besiktning av motorfordon. Å andra sidan har inkomstiteln före år 1931 belastats med vissa arvoden m. m., vilka för tiden därefter avföras å sjätte huvudtitelns anslag till besiktning av motorfordon.

Uppbörderna av förevarande avgifter har såsom synes under budgetåren 1933/1934 och 1934/1935 utvisat en betydande stegring, vilken fortgått jämväl under det nu löpande budgetårets första månader. Sålunda har under månaderna juli—oktober 1935 den behållna inkomsten å titeln i fråga stigit till 334,693 kronor mot 292,128 kronor under motsvarande tid nästföregående år.

Med hänsyn härtill och i enlighet med de allmänna förutsättningar rörande konjunkturutvecklingen, från vilka riksräkenskapsverket utgått, har ämbetsverket ansett sig kunna beräkna uppbörden å ifrågavarande inkomstitel för budgetåret 1936/1937 till 1,000,000 kronor.

Riksräkenskapsverket har i inkomsttabellen uppfört avgifter för registrering av motorfordon med 1,000,000 kronor.

Bidrag till statens bränslekontrollerande verksamhet.

Den å förevarande titel redovisade inkomsten, vilken först med innevarande budgetår upptagits i riksstaten, utgöres av från landstingen utgående bidrag till bestridande av kostnaderna för av staten anordnad kontroll över bränsleförbrukningen inom landstingen tillhöriga inrättningar.

Den 17 november 1933 föreskrev Kungl. Maj:t beträffande ifrågavarande bränslekontrollerande verksamhet — vilken liksom statens bränslekontrollerande verksamhet i övrigt numera omhänderhaves av byggnadsstyrelsen — att densamma skulle från och med den 1 januari 1934 tills vidare till och med den 31 december 1936 omfatta av 13 angivna landsting ägda eller understödda, centraluppvärmda lasarett, tuberkulossjukhus, sinnesslöanstalter och dövstumskolor. För denna kontroll skulle ifrågavarande landsting för vart och ett av kalenderåren 1934—1936 årsvis i förskott erlægga bidrag med belopp uppgående för dem tillsammans till 21,750 kronor årligen. Till följd av omläggningen av redovisningen kunde såsom uppbörd å förevarande

50 Riksräkenskapsverkets inkomstberäkning för budgetåret 1936/1937.

de titel under budgetåret 1935/1936 upptagas icke blott bidragen för kalenderåret 1936 utan även hälften av bidragen för kalenderåret 1935. I enlighet härmed uppfördes inkomstiteln för nämnda budgetår med, i avjämnat tal, 32,000 kronor.

Rörande beräkningen av ifrågavarande uppbörd under budgetåret 1936/1937 har byggnadsstyrelsen i skrivelse den 19 november 1935 till riksräkenskapsverket, med överlämnande av ett av vederbörande tjänsteman å styrelsens värmetekniska avdelning avgivet tjänstememorial, anfört följande:

»Genom beslut den 28 juni 1935 anbefalldes Kungl. Maj:t byggnadsstyrelsen att, efter utredning om de belopp, som erfordrades såsom bidrag från de olika landstingen för vart och ett av åren 1937—1939 till av byggnadsstyrelsen enligt Kungl. Maj:ts beslut den 7 juni 1934 utövad bränslekontrollerande verksamhet vid landstingens inrättningar, från vederbörande landsting söka införskaffa förbindelser om lämnande av sådant bidrag årsvis i förskott för ett vart av nämnda år.

Såsom framgår av bilagda tjänstememorial av vederbörande tjänsteman å styrelsens värmetekniska avdelning hava sådana förbindelser hittills inkommit eller väntas inkomma från tolv landsting med en årlig bidragssumma av sammanlagt 20,050 kronor, varjämte styrelsen från ett landsting med ett bidragsbelopp av 950 kronor ännu ej kunnat erhålla definitivt besked om deltagande. Byggnadsstyrelsen beräknar för den skull inkomster-na för denna inkomstitel till 20,050 kronor.»

I anslutning härtill har riksräkenskapsverket i inkomstabellen uppfört inkomstiteln bidrag till statens bränslekontrollerande verksamhet med 20,000 kronor.

Inkomster vid länsarkitektsinstitutionen.

Denna inkomstitel har först med innevarande budgetår uppförts i riksstaten och härvid upptagits till 400,000 kronor.

I ovan berörda skrivelse den 19 november 1935 till riksräkenskapsverket har byggnadsstyrelsen rörande beräkningen av ifrågavarande uppbörd under budgetåret 1936/1937 anfört följande:

»I riksstaten för innevarande budgetår har förevarande inkomstitel upptagits till 400,000 kronor. Härvid hava ersättningar till länsarkitektskontoren för granskning av tjänsteärenden m. m. beräknats till 190,000 kronor, samt ersättningarna för utförda arkitektuppdrag upptagits till 210,000 kronor. Den nya länsarkitektsorganisationen har ännu ej trätt i funktion, varför erfarenhet givetvis inte kunnat erhållas beträffande de påräkneliga inkomsterna. Då någon anledning till förändring av beräkningsgrunderna för inkomstitlarna icke förefinnes, får styrelsen föreslå, att inkomstiteln upptages med oförändrat belopp 400,000 kronor.»

I överensstämmelse härmed har riksräkenskapsverket i inkomstabellen uppfört inkomster vid länsarkitektsinstitutionen med 400,000 kronor.

Avgifter för kontroll å handel med skattefri sprit m. m.

För budgetåret 1935/1936 är motsvarande titel rubricerad »Avgifter för denaturering av skattefri sprit och för kontroll å handeln med sådan sprit». Tidigare hava endast avgifterna för kontroll å handeln med skattefri sprit redovisats å riksstatens inkomstsida. Dessa avgifter, vilka alltid plägat inflyta med det i riksstaten beräknade beloppet, hava för vart och ett av budgetåren 1931/1932—1934/1935 beräknats till 31,000 kronor, med vilket belopp de även ingå i förevarande inkomstitels belopp å riksstaten för budgetåret 1935/1936. Av inkomstitelns återstående belopp, 10,000 kronor, belöper 2,500 kronor å gottgörelse för av tjänstemän vid brännvinstillverkningskontrollen för aktiebolaget Vin- & spritcentralens räkning utförd denaturering av för vissa särskilda ändamål avsedd sprit och 7,500 kronor å ersättning för kostnaderna för den statliga kontrollen vid denaturering och utlämning av skattefri sprit. Även dessa avgifter inflyta med på förhand till siffran fixerade belopp.

Gottgörelsen för av tjänstemän vid brännvinstillverkningskontrollen utförd denaturering avser skattelagd sprit. Med hänsyn härtill synes benämningen av ifrågavarande inkomstitel böra ändras till »Avgifter för kontroll å handeln med skattefri sprit m. m.».

Kontrollstyrelsen har i skrivelse till riksräkenskapsverket den 14 november 1935 beräknat uppbörden av här avsedda avgifter under budgetåret 1936/1937 till 41,000 kronor. I en till grund för denna beräkning liggande promemoria anföres, att några omständigheter av beskaffenhet att föranleda ändring av de för innevarande budgetår utgående avgifterna icke förväntas inträda under nästkommande budgetår.

Riksräkenskapsverket har fördenskull i inkomstabellen — med ändring av benämningen i enlighet med vad ovan föreslagits — upptagit inkomstiteln avgifter för kontroll å handeln med skattefri sprit m. m. till 41,000 kronor.

Inkomst av myntning och justering.

De beräknade och influtna beloppen å förevarande inkomstitel hava utgjort:

	Beräknad inkomst kronor	Behållen inkomst kronor	Stegring + Nedgång — kronor
Budgetåret 1930/1931	600,000	1,678,688	— 558,469
» 1931/1932	1,000,000	1,055,409	— 623,279
» 1932/1933	1,250,000	1,344,775	+ 289,366
» 1933/1934	1,000,000	1,113,137	— 231,638
» 1934/1935	1,200,000	2,890,248	+ 1,777,111
» 1935/1936	1,200,000	.	.

I skrivelse till riksräkenskapsverket den 8 november 1935 har mynt- och justeringsverket föreslagit, att inkomsten av myntning och justering för budgetåret 1936/1937 uppföres med 1,500,000 kronor, samt rörande beräkningen anført följande:

52 Riksräkenskapsverkets inkomstberäkning för budgetåret 1936/1937.

»Givetvis är mynt- och justeringsverkets inkomst av myntningar helt avhängigt av det vid olika tidpunkter växlande behovet av skiljemynt och kan därför knappast med någon större grad av sannolikhet i förväg beräknas, men dock torde man, i betraktande av nu rådande osedvanligt stora efterfrågan på skiljemynt och därest intet mera markerat konjunkturomslag inträder, våga förutsäga, att under budgetåret 1936/1937 inkomst av myntning och justering kommer att uppgå till åtminstone ovan föreslagna belopp, 1,500,000 kronor.»

Riksräkenskapsverket hemställer i överensstämmelse härmed, att inkomst av myntning och justering för budgetåret 1936/1937 beräknas till 1,500,000 kronor.

Kontrollstämpelmedel.

	Beräknad inkomst kronor	Behållen inkomst kronor	Stegring + Nedgång — kronor
Budgetåret 1930/1931	550,000	607,063	+ 40,806
» 1931/1932	550,000	517,563	— 89,500
» 1932/1933	550,000	373,279	— 144,284
» 1933/1934	375,000	379,593	+ 6,314
» 1934/1935	375,000	413,836	+ 34,243
» 1935/1936	400,000	.	.

Mynt- och justeringsverket har i skrivelse till riksräkenskapsverket den 8 november 1935 hemställt, att inkomsten av kontrollstämpelmedel i riksstaten för budgetåret 1936/1937 upptages till 400,000 kronor, samt till motivering anfört följande:

»En jämförelse mellan influtna kontrollstämpelmedel i Stockholm under tredje kvartalet av vardera av åren 1932, 1933 och 1934 visar följande uppbördssiffror för respektive tidsperioder, nämligen 48,309 kronor 46 öre, 51,527 kronor 45 öre och 62,697 kronor 78 öre, under det att motsvarande siffra för samma kvartal av innevarande år är 65,748 kronor 4 öre. För oktober månad år 1934 är uppbördssiffran 30,735 kronor 32 öre samt för oktober månad detta år 34,867 kronor 96 öre.

Med stöd av dessa siffror och med hänsyn till den allmänna konjunkturförbättring, som nu synes göra sig gällande, anser sig verket kunna räkna med, att kontrollstämplingsuppbörden under budgetåret 1936/1937 skall uppgå till åtminstone 400,000 kronor.»

Ehuru mynt- och justeringsverkets beräkning av kontrollstämpelmedel med hänsyn till inkomstillflödet under budgetåret 1934/1935 synes riksräkenskapsverket väl låg, har ämbetsverket ej funnit tillräcklig anledning föreligga att vidtaga ändring i det sålunda föreslagna beloppet, vilket sammanfaller med det i löpande riksstat uppförda.

Riksräkenskapsverket har i inkomsttabellen uppfört kontrollstämpelmedel med 400,000 kronor.

Bidrag till bankinspektionen.

	Beräknad inkomst kronor	Behållen inkomst kronor	Stegring + Nedgång — kronor
Budgetåret 1930/1931	109,000	83,450	+ 877
» 1931/1932	80,000	83,363	— 87
» 1932/1933	80,000	81,808	— 1,555
» 1933/1934	80,000	70,927	— 10,881
» 1934/1935	70,000	68,802	— 2,125
» 1935/1936	70,000	.	.

I skrivelse till riksräkenskapsverket den 26 oktober 1935 har bank- och fondinspektionen för budgetåret 1936/1937 beräknat uppbörden av bidrag till bankinspektionen till 68,000 kronor.

Riksräkenskapsverket förordar, att inkomsttiteln bidrag till bankinspektionen upptages med oförändrat belopp, 70,000 kronor.

Bidrag till fondinspektionen.

	Beräknad inkomst kronor	Behållen inkomst kronor	Stegring + Nedgång — kronor
Budgetåret 1930/1931	66,500	74,605	+ 707
» 1931/1932	60,000	77,732	+ 3,127
» 1932/1933	60,000	46,392	— 31,340
» 1933/1934	60,000	43,613	— 2,779
» 1934/1935	45,000	63,731	+ 20,118
» 1935/1936	50,000	.	.

I skrivelse till riksräkenskapsverket den 26 oktober 1935 har bank- och fondinspektionen för budgetåret 1936/1937 beräknat uppbörden av bidrag till fondinspektionen till 55,000 kronor.

Med hänsyn till inkomstillflödet å titeln under sistförflutna budgetår får riksräkenskapsverket för sin del förorda, att bidrag till fondinspektionen i riksstaten för budgetåret 1936/1937 upptagas till 60,000 kronor.

Bidrag till sparbanksinspektionen.

	Beräknad inkomst kronor	Behållen inkomst kronor	Stegring + Nedgång — kronor
Budgetåret 1930/1931	70,000	81,656	+ 81,656
» 1931/1932	75,000	154,465	+ 72,809
» 1932/1933	80,000	82,203	— 72,262
» 1933/1934	80,000	85,091	+ 2,888
» 1934/1935	85,000	87,773	+ 2,682
» 1935/1936	85,000	.	.

Sparbanksinspektionen har i skrivelse till riksräkenskapsverket den 2 november 1935 beräknat uppbörden för budgetåret 1936/1937 av bidrag till inspektionen till 90,000 kronor.

I överensstämmelse härmed har riksräkenskapsverket i inkomsttabellen uppfört inkomsttiteln bidrag till sparbanksinspektionen med 90,000 kronor.

54 Riksräkenskapsverkets inkomstberäkning för budgetåret 1936/1937.

Bidrag för tillsyn över sparbankerna.

	Beräknad inkomst kronor	Behållen inkomst kronor	Stegring + Nedgång - kronor
Budgetåret 1930/1931	100,000	161,923	+ 137,170
» 1931/1932	100,000	18,696	— 143,227
» 1932/1933	210,000	245,655	+ 226,959
» 1933/1934	200,000	222,734	— 22,921
» 1934/1935	200,000	196,768	— 25,966
» 1935/1936	200,000	.	.

Anledningen till att den behållna inkomsten företer avsevärda växlingar är att söka däri, att inlevereringen av bidragen, som belöpa på kalenderår, i vissa fall förskjutits över budgetårsskiftet.

I skrivelse till riksräkenskapsverket den 2 november 1935 har sparbanksinspektionen för budgetåret 1936/1937 beräknat ifrågavarande inkomsttitel till 200,000 kronor.

Riksräkenskapsverket har i överensstämmelse med sparbanksinspektionens beräkning i inkomsttabellen uppfört bidrag för tillsyn över sparbankerna med 200,000 kronor.

Inkomster vid tandläkarinstitutet.

	Beräknad inkomst kronor	Behållen inkomst kronor	Stegring + Nedgång - kronor
Budgetåret 1930/1931	230,000	305,674	+ 10,740
» 1931/1932	270,000	313,573	+ 7,899
» 1932/1933	300,000	321,057	+ 7,484
» 1933/1934	335,000	306,364	— 14,693
» 1934/1935	335,000	279,453	— 26,911
» 1935/1936	300,000	.	.

I skrivelse till kanslersämbetet för rikets universitet den 18 juni 1935 har tandläkarinstitutets lärarråd angående beräkningen av inkomsterna vid tandläkarinstitutet anfört följande:

»Vad först angår elevavgifterna hava dessa, som beräknades att även under budgetåret 1934/1935 uppgå till 150,000 kronor, under innevarande budgetår uppgått till 135,546 kronor. Med hänsyn till att elevantalet visat tendens att nedgå, torde det vara säkrast att icke beräkna inkomsterna å denna post under budgetåret 1936/1937 till högre belopp än 130,000 kronor.

Patientavgifterna, som beräknats för budgetåret 1934/1935 till 120,000 kronor och för budgetåret 1935/1936 till 100,000 kronor, hava under sistnämnda budgetår uppgått till omkring 106,000 kronor. Vid detta förhållande synes inkomsterna från denna titel kunna beräknas till 100,000 kronor eller samma belopp, som beräknades för budgetåret 1935/1936.

Examensavgifterna hava under innevarande budgetår uppgått till något över 25,000 kronor, men torde för budgetåret 1936/1937 icke böra beräknas till högre belopp än 22,000 kronor på grund av sannolik nedgång i elevantalet.

Hyresmedlen torde böra upptagas till samma belopp som hittills eller 8,000 kronor och bidraget från Stockholms stad till samma belopp, som uppförts i 1935/1936 års stat eller 4,000 kronor.

Riksräkenskapsverkets inkomstberäkning för budgetåret 1936/1937. 55

Institutets försök att inom ramen av nuvarande resurser anordna barntandvård har till följd av brist på nödiga lokaler och utrustning givetvis icke kunnat bedrivas i den utsträckning, som avsetts, då lärarrådet föregående år gjorde sin framställning om anslag för en del ombyggnadsarbeten. Denna framställning, som närmast åsyftade att bereda tillräckliga lokaler för barn-tandvården, föranledde beklagligtvis icke någon Kungl. Maj:ts åtgärd, varför lärarrådet ser sig föranlåtet att återupptaga frågan även i år.

På grund av vad sålunda anförts får lärarrådet framlägga följande tablå över

Tandläkarinstitutets inkomster under budgetåret 1936/1937.

Inkomster genom institutets verksamhet:

Elevavgifter, förslagsvis	kronor 130,000	
Patientavgifter, förslagsvis	» 100,000	
Examensavgifter, förslagsvis	» 22,000	kronor 252,000
Hyresmedel	» 8,000	
Bidrag från Stockholms stad	» 4,000	
		Kronor 264,000.»

Riksräkenskapsverket beräknar, i anslutning till vad lärarrådet sålunda anført och med lämplig avrundning, inkomster vid tandläkarinstitutet till 265,000 kronor.

Terminsavgifter från läroverken.

	Beräknad inkomst kronor	Behållen inkomst kronor	Stegring kronor
Budgetåret 1930/1931	900,000	940,389	78,784
» 1931/1932	1,000,000	1,035,008	94,619
» 1932/1933	1,100,000	1,055,739	20,731
» 1933/1934	1,200,000	1,081,879	26,140
» 1934/1935	1,200,000	1,130,069	48,190
» 1935/1936	1,200,000	.	.

I skrivelse till riksräkenskapsverket den 8 november 1935 i fråga om beräkning av inkomsterna å denna titel under budgetåret 1936/1937 har skolöverstyrelsen anført följande:

»Terminsavgiften till statsverket utgör vid de allmänna läroverken 20 kronor för lärjunge i realskolan och lyceets tre lägre kretsar samt 30 kronor för lärjunge å gymnasiet och i lyceets tre högre kretsar. Beträffande befrielse från eller nedsättning i sagda avgift är i § 220 mom. 3 c) av gällande läroverksstadga föreskrivet, att de lärjungar, som därav äro i verkligt behov, skola befrias från avgiften och att nedsättning till hälften i eller befrielse från terminsavgift till statsverket må meddelas lärjunge utan hinder därav, att han erlägger full avgift till läroverkets kassor.

Lärjungeantalet vid de allmänna läroverken höstterminen 1935 var den 15 september 35,528 i realskolan och lyceets tre lägre kretsar samt 11,100 å gymnasiet och i lyceets tre högre kretsar eller sammanlagt 46,628, vilket antal utgör en ökning från föregående år med 1,011 lärjungar å det förra stadiet och 879 lärjungar å det senare. I sina underdåniga riksdagspetita den 31 augusti 1935 har överstyrelsen beräknat, att lärjungeantalet vid de all-

56 Riksräkenskapsverkets inkomstberäkning för budgetåret 1936/1937.

männa läroverken höstterminen 1936 skulle komma att uppgå till 49,000. Den procentuella fördelningen mellan realskolans och gymnasiets lärjungeantal innevarande termin utgör 76 % å realskolestadiet och 24 % å gymnasialstadiet. Med tillämpning av samma procentuella fördelning å det för höstterminen 1935 beräknade lärjungeantalet skulle i avrundade tal 37,200 lärjungar komma på realskolestadiet och 11,800 på gymnasialstadiet.

Det sammanlagda beloppet av de till statsverket inbetalade terminsavgifterna från det sålunda för läsåret 1936/1937 beräknade antalet lärjungar skulle, om inga befrielser från eller nedsättningar i terminsavgift meddelades, belöpa sig till $2 \times (37,200 \times 20 \text{ kronor} + 11,800 \times 30 \text{ kronor}) = 2,196,000$ kronor.

Emellertid måste man även räkna med de befrielser från och nedsättningar i avgiften, som beviljas. Enligt vad en inom överstyrelsen verkställd utredning givit vid handen, hava under budgetåren 1923/1924—1934/1935 de i budgetredovisningarna uppgivna inkomsterna av terminsavgifter från läroverken utgjort följande procenttal av de inkomster, som skulle erhållits, därest inga befrielser eller nedsättningar meddelats.

Budgetår	Procent	Budgetår	Procent
1923/1924	69.1	1929/1930	66.8
1924/1925	65.0	1930/1931	67.2
1925/1926	66.5	1931/1932	66.6
1926/1927	65.8	1932/1933	61.5
1927/1928	67.0	1933/1934	57.8
1928/1929	66.4	1934/1935	56.6

Då, såsom av tablån framgår, under de senare åren en fortgående icke oväsentlig minskning inträtt i det ifrågavarande procenttalet och alltså befrielser från och nedsättningar i terminsavgift beviljats i allt större skala, anser överstyrelsen, att man för nästkommande budgetår icke bör räkna med att inkomsten av terminsavgifterna till statsverket uppgår till mer än 56 % av de inkomster, som skulle erhållits, därest inga befrielser eller nedsättningar meddelats. Med sådant beräkningssätt skulle den ifrågavarande inkomsten för budgetåret 1936/1937 komma att uppgå till 56 % av 2,196,000 kronor, d. v. s. i nedåt avrundat tal till 1,229,000 kronor. Överstyrelsen får därför föreslå, att inkomsttiteln 'Terminsavgifter från läroverken' i riksstaten för budgetåret 1936/1937 upptages med sistnämnda belopp.»

Med hänsyn till den fortgående ökningen av befrielser från och nedsättningar i terminsavgifterna finner riksräkenskapsverket någon höjning i inkomstberäkningen för nu löpande budgetår icke böra vidtagas, varför ämbetsverket i inkomsttabellen upptagit titeln terminsavgifter från läroverken till oförändrat belopp av 1,200,000 kronor.

Avgifter för granskning av biografbilder.

Budgetåret	Beräknad inkomst kronor	Behållen inkomst kronor	Stegring + Nedgång — kronor
1930/1931	125,000	153,091	+ 14,542
» 1931/1932	125,000	144,602	— 8,489
» 1932/1933	150,000	140,069	— 4,533
» 1933/1934	135,000	131,319	— 8,750
» 1934/1935	135,000	144,989	+ 13,670
» 1935/1936	135,000		

Riksräkenskapsverkets inkomstberäkning för budgetåret 1936/1937. 57

I skrivelse till riksräkenskapsverket den 30 oktober 1935 har chefen för statens biografbyrå, under förutsättning att granskningsavgifternas beräkningsgrunder förbliva oförändrade och att icke någon mellanfolklig situation inträder, som försvårar införseln av utländska filmer till Sverige, ansett sig kunna beräkna inkomsterna under budgetåret 1936/1937 av avgifter för granskning av biografbilder till 135,000, möjligen i bästa fall till 140,000 kronor.

Med hänsyn till storleken av inkomsterna å förevarande titel under budgetåret 1934/1935 får riksräkenskapsverket för sin del förorda, att avgifter för granskning av biografbilder i riksstaten för budgetåret 1936/1937 upptagas till 140,000 kronor.

Inkomster vid statens veterinärbakteriologiska anstalt.

Inkomsterna å denna titel, vilka först från och med innevarande budgetår redovisas å riksstatens inkomstsida, hava för nämnda budgetår upptagits till 135,000 kronor.

I skrivelse till riksräkenskapsverket den 15 november 1935 har medicinalstyrelsen beräknat ifrågavarande uppbörd under budgetåret 1936/1937 till 180,000 kronor.

Riksräkenskapsverket har i överensstämmelse härmed i inkomsttabellen uppfört inkomster vid statens veterinärbakteriologiska anstalt med 180,000 kronor.

Inkomster vid statens centrala frökontrollanstalt.

	Beräknad inkomst kronor	Behållen inkomst kronor	Stegring + Nedgång — kronor
Budgetåret 1930/1931	125,000	149,002	— 19,299
» 1931/1932	150,000	174,539	+ 25,537
» 1932/1933	150,000	172,333	— 2,206
» 1933/1934	200,000	165,490	— 6,843
» 1934/1935	190,000	169,384	+ 3,894
» 1935/1936	170,000	.	.

I skrivelse till riksräkenskapsverket den 2 november 1935 har frökontrollanstalten beräknat inkomsterna för budgetåret 1936/1937 till 170,000 kronor.

I överensstämmelse härmed har riksräkenskapsverket i inkomsttabellen uppfört inkomster vid statens centrala frökontrollanstalt med oförändrat belopp av 170,000 kronor.

Inkomster vid statens lagerhus.

	Beräknad inkomst kronor	Behållen inkomst kronor	Stegring kronor
Budgetåret 1930/1931	75,000	70,601	7,530
» 1931/1932	65,000	104,248	33,647
» 1932/1933	80,000	160,767	56,519
» 1933/1934	100,000	379,021	218,254
» 1934/1935	115,000	394,412	15,391
» 1935/1936	140,000	.	.

58 Riksräkenskapsverkets inkomstberäkning för budgetåret 1936/1937.

Den stora stegringen av inkomstillflödet från och med budgetåret 1933/1934 hänför sig delvis till influtna tillfälliga inkomster.

För budgetåret 1936/1937 har statens lagerhus- och fryshusstyrelse i skrivelse till riksräkenskapsverket den 28 oktober 1935 beräknat inkomsterna av under styrelsens förvaltning stående anläggningar till följande belopp:

Hyra för bostadshuset i Hallsberg	kronor	2,500: —
Inkomster av statens lagerhus	»	157,500: —
	Summa kronor	160,000: —

Med utgångspunkt från den behållna inkomstens storlek under sistförflutna budgetår och under hänsynstagande till under budgetåret influtna tillfälliga inkomster har riksräkenskapsverket ansett sig för budgetåret 1936/1937 böra beräkna förevarande inkomstitel till 250,000 kronor.

Riksräkenskapsverket har i inkomstabellen uppfört inkomster vid statens lagerhus med 250,000 kronor.

Avgifter för täckande av förluster å spannmålsregleringen.

Denna inkomstitel uppfördes första gången i riksstaten för budgetåret 1934/1935, och beräknades inkomsten å titeln för nämnda budgetår till 8 miljoner kronor. Den behållna inkomsten av avgifter för täckande av förluster å spannmålsregleringen under budgetåret 1934/1935 uppgick till 6,471,660 kronor. För innevarande budgetår har inkomsten beräknats till 9.5 miljoner kronor.

I skrivelse till riksräkenskapsverket den 21 november 1935 har statens jordbruksnämnd beträffande beräkningen av förevarande avgifter anfört följande:

»Till denna inkomstitel inflyta enligt gällande bestämmelser veteavgift samt införselavgift å vissa av vete beredda produkter.

Enligt förordningen om veteavgift den 7 juni 1935 (nr 280), vilken trätt i kraft den 1 september 1935, skall, där Kungl. Maj:t så förordnar, avgift erläggas för svenskt eller utländskt vete, som användes för tillverkning inom riket av mjöl eller gryn. Avgiften utgår med belopp, högst 3 öre för varje kilogram av varans nettovikt, som Kungl. Maj:t bestämmer. Med stöd av detta bemyndigande har Kungl. Maj:t genom en den 21 augusti 1935 utfärdad kungörelse (nr 498) bestämt, att sådan avgift skall utgå med ett belopp av 2.5 öre för varje kilogram av varans nettovikt. Ovanberörda införselavgift utgår jämlikt kungörelsen den 21 augusti 1935 (nr 494) å mjöl och gryn av vete samt makaroner och vermiceller, som till riket importeras, med 4 öre för varje kilogram.

Under tiden 1 september 1934—31 augusti 1935 tillfördes inkomstiteln kliskatt och veteavgift å förmalt svenskt vete med sammanlagt 1 krona 75 öre per deciton, före den 1 september 1934 utgick endast kliskatt. Dessutom inflöt ett mindre belopp i avgifter enligt förordningen den 18 maj 1934 (nr 155). Sammanlagt redovisades såsom influtet under inkomstiteln ett belopp av omkring 6.5 miljoner kronor under budgetåret 1934/1935. I riksstaten för innevarande budgetår hava intäkterna under ifrågasvarande inkomstitel beräknats till 9.5 miljoner kronor.

Riksräkenskapsverkets inkomstberäkning för budgetåret 1936/1937. 59

Vid sina beräkningar, huru stort belopp som kan antagas inflyta å inkomstiteln under nästkommande budgetår, anser sig jordbruksnämnden böra utgå från att gällande bestämmelser i ämnet komma att gälla i huvudsak oförändrade under nämnda budgetår. Med denna utgångspunkt beräknar nämnden med stöd av erfarenheten under innevarande budgetår, att ett belopp av i runt tal 10 miljoner kronor kommer att inflyta, därav cirka 100,000 kronor i införselavgifter enligt ovanberörda kungörelse den 21 augusti 1935 (nr 494).»

I överensstämmelse härmed har riksräkenskapsverket i inkomsttabellen uppfört avgifter för täckande av förluster å spannmålsregleringen med 10,000,000 kronor.

Avgifter för prisreglering på jordbrukets område.

Förevarande inkomstitel uppfördes första gången i riksstaten för budgetåret 1934/1935, med ett beräknat belopp av 10.5 miljoner kronor. Den behållna inkomsten av avgifter för prisreglering på jordbrukets område under budgetåret 1934/1935 uppgick till 11.7 miljoner kronor. För innevarande budgetår har inkomsten beräknats till 9.0 miljoner kronor.

Uppbördens av till denna titel hänförliga avgifter och skatter har under budgetåret 1934/1935 utgjort:

Skatt å oljekakor och vissa slag av fodermjöl	kronor	7,438,759
Införselavgift å havre och majs jämte vissa andra fodermedel »		1,088,247
Skatt å till riket infört kli	»	136,601
Särskilda avgifter vid export och import av kött och fläsk »		2,245,433
Särskilda avgifter vid export och import av ägg	»	43,037
Slaktdjursavgift	»	722,447

Summa kronor 11,674,524.

Den enligt ovanstående tablå för budgetåret 1934/1935 utgående skatten å till riket infört kli har från och med den 1 september 1935 ersatts av införselavgift å kli.

Beträffande beräkningen av förevarande inkomstitel för budgetåret 1936/1937 har statens jordbruksnämnd i skrivelse till riksräkenskapsverket den 21 november 1935 anfört följande:

» Denna inkomstitel skall tillföras

1:o) skatt å oljekakor och vissa slag av fodermjöl, för närvarande enligt kungörelsen den 5 april 1935 (nr 90) utgående med för linfrökakor och linfrömjöl 3 öre och för övriga i förordningen den 14 juni 1933 (nr 329) angivna varor 5 öre för kilogram av varans nettovikt;

2:o) införselavgift enligt kungörelserna den 18 maj 1934 (nr 154), den 5 april 1935 (nr 89) och den 21 augusti 1935 (nr 497) för havre, majs, kli och vissa andra fodermedel med 3 öre för kilogram av varans nettovikt;

3:o) särskilda införsel- och utförselavgifter å slaktdjur, kött och fläsk samt ägg, i den mån dylika avgifter utgå; samt

4:o) slaktdjursavgift.

60 Riksräkenskapsverkets inkomstberäkning för budgetåret 1936/1937.

Skatten å oljekakor, som utgör den viktigaste inkomstkällan under ifrågavarande titel, utgår dels för varor av i förordningen den 14 juni 1933 (nr 329) angivet slag, vilka till riket införas, dels ock för tillverkningen av dylika varor för försäljning inom riket. Om exporterad kvantitet frånräknas, har av inhemsk tillverkning försålts inom landet under år 1934 52,780 ton, därav under januari—september 41,500 ton, samt under januari—september 1935 45,480 ton. Av den inom riket tillverkade kvantiteten torde cirka $\frac{1}{3}$ utgöra linfrökakor och linfrömjöl. Införseln av oljekakor med avdrag av re-exporten har under år 1934 uppgått till omkring 150,000 ton, därav under januari—september cirka 120,000 ton, samt under januari—september år 1935 omkring 110,500 ton. Införseln av linfrökakor är synnerligen obetydlig. Under budgetåret 1934/1935 inflöt i skatt för införda oljekakor med avdrag av restitutioner omkring 3.3 miljoner kronor. För innevarande budgetår torde nettobehållningen i skatt för införda oljekakor komma att stiga till inemot 6 miljoner kronor under förutsättning av bibehållen skattesats, medan skatten för inom riket tillverkade oljekakor torde komma att uppgå till minst 2.5 miljoner kronor.

Att för nästkommande budgetår beräkna nettointäkterna för oljekaksskatten är givetvis synnerligen vanskligt. Därest avgiften oförändrad bibehålles vid 3 öre för linfrökakor och linfrömjöl och 5 öre för övriga oljekakor, torde man emellertid, då anledning att antaga större förändringar i förbrukningens omfattning för närvarande icke föreligger, kunna räkna med att ifrågavarande intäkter under sistnämnda budgetår komma att belöpa sig till omkring 9 miljoner kronor.

De under 2:o) omförmälda införselavgifterna äro ännu svårare att beräkna. Under budgetåret 1934/1935 utgjorde intäkterna omkring 1.1 miljon kronor, och i propositionen nr 227 till årets riksdag hava desamma för budgetåret 1935/1936 uppskattats till 1 miljon kronor. För nästkommande budgetår torde man emellertid vara berättigad att räkna med avsevärt högre intäkter. Preliminärt anser sig jordbruksnämnden böra räkna med att ett belopp av omkring 3 miljoner kronor kommer att tillföras inkomstiteln genom ifrågavarande eller motsvarande införselavgifter.

Vad slutligen angår de under 3:o) och 4:o) avsedda intäkterna, synas dessa kunna för budgetåret 1936/1937 uppskattas till sammanlagt omkring 1 miljon kronor. Anmärkas må, att slaktdjursavgift icke för närvarande utgår.

Sammanlagda inkomsterna å — — — inkomstiteln skulle sålunda rent preliminärt kunna uppskattas till 13 miljoner kronor.»

Generaltullstyrelsen har i skrivelse till riksräkenskapsverket den 15 november 1935 beräknat tullverkets uppbörd av skatt å oljekakor och vissa slag av fodermjöl till 6 miljoner kronor samt införselavgift å fodermedel till samma belopp, som influtit under budgetåret 1934/1935, eller 1.1 miljon kronor. Skatt å oljekakor och vissa slag av fodermjöl, i vad avser tillverkning inom riket, har av kontrollstyrelsen i skrivelse till riksräkenskapsverket den 14 november 1935 beräknats till 3 miljoner kronor.

Riksräkenskapsverket hemställer, att i enlighet med statens jordbruksnämnds förslag inkomstiteln avgifter för prisreglering på jordbrukets område för budgetåret 1936/1937 i riksstaten uppföres med 13,000,000 kronor.

Inkomster vid rikets allmänna kartverk.

Förevarande inkomsttitel har först med innevarande budgetår uppförts i riksstaten, med ett beräknat belopp av 40,000 kronor.

Chefen för rikets allmänna kartverk har i skrivelse till riksräkenskapsverket den 28 oktober 1935 meddelat, att årligen influtna kartförsäljningsmedel under de sista fem budgetåren i medeltal utgjort 41,486 kronor, samt för budgetåret 1936/1937 beräknat inkomsterna å förevarande riksstatstitel till 42,000 kronor.

Riksräkenskapsverket har i anslutning härtill i inkomsttabellen uppfört inkomster vid rikets allmänna kartverk med oförändrat belopp av 40,000 kronor.

Bidrag till statens meteorologisk-hydrografiska anstalt.

Denna inkomsttitel har först med innevarande budgetår uppförts i riksstaten och härvid upptagits till 54,000 kronor. Av detta belopp belöper 48,000 kronor å från aktiebolaget Radiotjänst jämlikt bolagets åtagande utgående ersättning för vissa av statens meteorologisk-hydrografiska anstalt tillhandahållna väderleksrapporter, avsedda för utsändning i rundradio, och 6,000 kronor å bidrag från handels- och sjöfartsfonden till underhåll av anstaltens stormvarningsstationer.

I skrivelse till riksräkenskapsverket den 28 oktober 1935 angående beräkningen av inkomsterna å förevarande titel under budgetåret 1936/1937 har statens meteorologisk-hydrografiska anstalt förklarat sig icke hava anledning att räkna med någon ändring av de för innevarande budgetår upptagna inkomstbeloppen.

Riksräkenskapsverket har i överensstämmelse härmed i inkomsttabellen uppfört inkomsttiteln bidrag till statens meteorologisk-hydrografiska anstalt med 54,000 kronor.

Avgifter för statskontroll å krigsmaterieltillverkningen.

Denna inkomsttitel har först med innevarande budgetår uppförts i riksstaten och härvid beräknats till 30,000 kronor.

Enligt från handelsdepartementet inhämtade uppgifter torde för budgetåret 1936/1937 anslag för utövande av statskontroll å krigsmaterieltillverkningen komma att äskas med samma belopp, som anvisats för innevarande budgetår, eller med 30,000 kronor. Vid sådant förhållande föreligger ej anledning vidtagna ändring i det för budgetåret 1935/1936 beräknade inkomstbeloppet.

Riksräkenskapsverket har alltså i inkomsttabellen uppfört avgifter för statskontroll å krigsmaterieltillverkningen med 30,000 kronor.

62 Riksräkenskapsverkets inkomstberäkning för budgetåret 1936/1937.

Inkomster vid statens provningsanstalt.

	Beräknad inkomst kronor	Behållen inkomst kronor	Stegring + Nedgång — kronor
Budgetåret 1930/1931	275,000	290,085	+ 22,786
» 1931/1932	275,000	305,155	+ 15,070
» 1932/1933	285,000	302,129	— 3,026
» 1933/1934	300,000	290,790	— 11,339
» 1934/1935	300,000	301,987	+ 11,197
» 1935/1936	300,000	.	.

I skrivelse till Konungen den 30 augusti 1935 har provningsanstalten beräknat det sannolika inkomstbeloppet för budgetåret 1936/1937 till 300,000 kronor.

Riksräkenskapsverket har i överensstämmelse härmed i inkomsttabellen uppfört inkomster vid statens provningsanstalt med oförändrat belopp av 300,000 kronor.

Fyr- och båkmedel.

	Beräknad inkomst kronor	Behållen inkomst kronor	Stegring + Nedgång — kronor
Budgetåret 1930/1931	3,400,000	2,688,769	— 787,996
» 1931/1932	2,800,000	2,677,997	— 10,772
» 1932/1933	2,600,000	2,691,093	+ 13,096
» 1933/1934	2,600,000	3,160,436	+ 469,343
» 1934/1935	3,500,000	3,084,010	— 76,426
» 1935/1936	3,300,000	—	—

Generaltullstyrelsen har i skrivelse till riksräkenskapsverket den 15 november 1935 angående beräkningen av fyr- och båkmedel anfört följande:

»Debiterade uppboriden av fyr- och båkmedel har under vart och ett av budgetåren 1933/1934 och 1934/1935 uppgått till 3.2 miljoner kronor. Under juli—oktober månader av budgetåret 1935/1936 har uppboriden utgjort sammanlagt omkring 1 miljon kronor. I betraktande härav och med hänsyn jämväl till spårad förbättring i fraktförhållandena torde, med bortseende från eventuella rubbningar i sjöfarten till följd av särskilda förändringar i det internationella läget, för budgetåret 1936/1937 kunna räknas med en bruttouppbörd av fyr- och båkmedel av omkring 3.5 miljoner kronor.

Restitutionerna av fyr- och båkmedel hava under budgetåret 1933/1934 belöpt sig till allenast 15,331 kronor, under budgetåret 1934/1935 till 15,210 kronor samt under juli—oktober månader av innevarande budgetår till 2,914 kronor. På grund härav torde vid förevarande beräkning av den under budgetåret 1936/1937 inflytande uppboriden av ifrågavarande medel hänsyn icke behöva tagas till blivande restitutionsbelopp.

Även nettouppbörden av fyr- och båkmedel under sistnämnda budgetår torde således kunna upptagas till 3.5 miljoner kronor.»

I efterföljande sammanställning har upptagits den månadsvis inflytande nettoinkomsten av fyr- och båkmedel under såväl budgetåren 1930/1931—1934/1935 som det nu löpande budgetårets fyra första månader.

Riksräkenskapsverkets inkomstberäkning för budgetåret 1936/1937. 63

Månad	1930/ 1931	1931/ 1932	1932/ 1933	1933/ 1934	1934/ 1935	1935/ 1936
Tusental kronor						
Juli	294	298	238	326	320	320
Augusti	228	253	216	255	282	263
September	179	181	178	204	206	204
Oktober	180	184	173	224	192	209
November	139	185	180	221	173	
December	125	189	171	158	134	
Januari	338	328	322	419	427	
Februari	239	249	258	272	289	
Mars	211	194	218	236	271	
April	249	211	230	286	285	
Maj	285	221	285	318	318	
Juni	222	185	222	241	187	
Summa	2,689	2,678	2,691	3,160	3,084	

Sammanställningen utvisar, att inkomstillflödet under budgetåren 1930/1931—1932/1933 hållit sig vid praktiskt taget oförändrad nivå. Under budgetåret 1933/1934 har en avsevärd förbättring inträtt, men under budgetåret 1934/1935 hava inkomsterna åter gått något tillbaka. Månaderna juli—oktober 1935 slutligen utvisa jämfört med samma tid föregående år ett relativt konstant inkomstillflöde. Den behållna inkomsten av fyr- och båkmedel, vilken för budgetåret 1934/1935 uppgick till 3.08 miljoner kronor, torde fördenskull för budgetåret 1935/1936 ej komma att uppgå till det i riksstaten beräknade beloppet, 3.30 miljoner kronor.

Med utgångspunkt från de av riksräkenskapsverket antagna allmänna förutsättningarna rörande konjunkturutvecklingen räknar ämbetsverket emellertid med att någon förbättring av uppbördsresultatet skall efter hand inträda samt uppskattar inkomsten av fyr- och båkmedel för budgetåret 1936/1937 till samma belopp, vartill inkomstiteln beräknats för nu löpande budgetår.

Riksräkenskapsverket har i enlighet härmed i inkomsttabellen uppfört fyr- och båkmedel med 3,300,000 kronor.

Lotspenningar.

	Beräknad inkomst kronor	Behållen inkomst kronor	Stegring + Nedgång — kronor
Budgetåret 1930/1931	3,000,000	2,668,076	— 616,960
» 1931/1932	2,800,000	2,501,121	— 166,955
» 1932/1933	2,400,000	2,267,446	— 233,675
» 1933/1934	2,400,000	2,604,676	+ 337,230
» 1934/1935	2,600,000	2,751,771	+ 147,095
» 1935/1936	3,000,000		

I skrivelse till riksräkenskapsverket den 8 november 1935 har lotsstyrelsen angående beräkandet av inkomsten för budgetåret 1936/1937 av lotspenningar bland annat anfört följande:

64 **Riksräkenskapsverkets inkomstberäkning för budgetåret 1936/1937.**

»Under de osäkra förhållanden, som allttjämt råda på det ekonomiska området, är det i år, liksom under de närmast föregående åren, icke möjligt att med anspråk på säkerhet uppskatta sjöfartens blivande omfattning och den därav beroende inkomsten av lotspenningar under nästkommande budgetår. Med — — — hänsyn — — — till den ännu bestående förbättringen i konjunkturläget torde dock för budgetåret 1936/1937 kunna räknas med ungefär samma inkomst av lotspenningar, som erhållits under det senast tilländalupna budgetåret eller 2,800,000 kronor. Härvid förutsättes emellertid, att under budgetåret i fråga ej mindre den sedan år 1921 gällande förhöjningen av 50 procent av taxorna på lotspenningar får bestå, än även att nu gällande bestämmelser angående lotsavgifters beräkning få äga tillämpning.

Härvid må emellertid erinras om att lotsstyrelsen och kommerskollegium i utlåtanden över ett av statens organisationsnämnd den 23 november 1934 avgivet betänkande med förslag rörande lotsverkets personalfråga och därmed sammanhängande förhållanden föreslagit en reduktion av ovannämnda förhöjning av 50 procent av taxorna på lotspenningar till 30 respektive 25 procent samt att denna fråga jämte andra lotspenninginkomsten berörande frågor äro överlämnade till övervägande av särskilda inom handelsdepartementet tillkallade sakkunniga.»

Efterföljande sammanställning utvisar den månadsvis influtna inkomsten av lotspenningar under budgetåren 1930/1931—1934/1935 samt de fyra första månaderna av budgetåret 1935/1936.

Månad	1930/ 1931	1931/ 1932	1932/ 1933	1933/ 1934	1934/ 1935	1935/ 1936
	Tusental kronor					
Juli	250	219	168	191	226	210
Augusti	260	229	179	224	233	222
September	242	215	179	208	230	222
Oktober	263	235	203	242	263	253
November	299	265	249	273	275	
December	265	287	264	297	289	
Januari	261	289	263	268	281	
Februari	191	191	175	206	225	
Mars	136	143	134	143	162	
April	151	127	136	161	179	
Maj	146	137	134	176	182	
Juni	204	164	183	215	207	
Summa	2,668	2,501	2,267	2,604	2,752	

Av sammanställningen framgår, att lotspenninginkomsterna successivt minskats till och med budgetåret 1932/1933 men att inkomstillflödet under de därpå närmast följande två budgetåren åter ökats. Under månaderna juli—oktober 1935 hava inkomsterna däremot minskats från i runt tal 952,000 kronor under samma tid föregående år till omkring 907,000 kronor eller med 4.7 procent. Antages sistangivna nedgångsprocent gälla för budgetåret 1935/1936 i dess helhet, skulle den behållna inkomsten under nämnda budgetår stanna vid omkring 2,623,000 kronor. Med hänsyn till den av riksräkenskapsverket antagna allmänna utvecklingstendensen har ämbetsverket

Riksräkenskapsverkets inkomstberäkning för budgetåret 1936/1937. 65

emellertid ansett sig kunna godtaga den av lotsstyrelsen gjorda beräkningen. Riksräkenskapsverket har härvid utgått från oförändrade bestämmelser rörande lotsavgifterna.

I överensstämmelse härmed har riksräkenskapsverket i inkomsttabellen uppfört lotspenningar med 2,800,000 kronor.

Patent- och varumärkes- samt registreringsavgifter.

	Beräknad inkomst kronor	Behållen inkomst kronor	Stegring + Nedgång — kronor
Budgetåret 1930/1931	1,168,700	1,690,541	+ 70,205
» 1931/1932	1,300,000	1,524,076	— 166,465
» 1932/1933	1,500,000	1,561,538	+ 37,462
» 1933/1934	1,500,000	1,643,586	+ 82,048
» 1934/1935	1,500,000	1,762,033	+ 118,447
» 1935/1936	1,700,000		

I skrivelse till riksräkenskapsverket den 1 november 1935 har patent- och registreringsverket angående beräklandet av ifrågavarande uppbörd under budgetåret 1936/1937 anfört bland annat följande:

»Från och med budgetåret 1929/1930 genomfördes en betydlig sänkning av patent- och varumärkesavgifterna, vilken — — — ganska avsevärt minskat ämbetsverkets inkomster. Den ytterligare minskning, som sedermera under vissa år inträffat, torde däremot vara att huvudsakligen tillskriva den rådande ekonomiska depressionen.

Ifrågavarande inkomster hava under de fyra första månaderna av budgetåren 1931/1932—1934/1935 uppgått till, i jämna tusental, respektive 466,000, 484,000, 502,000 och 525,000 kronor. Under samma månader innevarande budgetår hava de uppgått till, i jämna tusental, 542,000 kronor.

Ämbetsverket anser sig kunna beräkna patent- och varumärkes- samt registreringsavgifterna för budgetåret 1936/1937 till samma belopp, varmed dessa inkomster äro upptagna i gällande riksstat, eller 1,700,000 kronor.»

Med hänsyn till stegringen av inkomstillflödet under de tre senaste budgetåren samt den fortsatta stigande tendensen under innevarande budgetår anser sig riksräkenskapsverket kunna höja patent- och registreringsverkets beräkning av ifrågavarande avgifter med 100,000 kronor.

Riksräkenskapsverket hemställer, att inkomstiteln patent- och varumärkes- samt registreringsavgifter för budgetåret 1936/1937 beräknas till 1,800,000 kronor.

Avgifter för registrering i förenings- m. fl. register.

Denna inkomstitel har uppförts i riksstaten först för budgetåret 1935/1936, med ett beräknat belopp av 100,000 kronor.

Enligt från överståthållarämbetet och länsstyrelserna inhämtade uppgifter torde inkomsten å titeln böra beräknas till enahanda belopp för budgetåret 1936/1937.

Riksräkenskapsverket har alltså i inkomsttabellen uppfört avgifter för registrering i förenings- m. fl. register med 100,000 kronor.

66 Riksräkenskapsverkets inkomstberäkning för budgetåret 1936/1937.

Bidrag till försäkringsinspektionen.

	Beräknad inkomst kronor	Behållen inkomst kronor	Stegring + Nedgång — kronor
Budgetåret 1930/1931	137,000	88,661	+ 7,658
» 1931/1932	85,000	95,480	+ 6,819
» 1932/1933	95,000	94,966	— 514
» 1933/1934	95,000	94,967	+ 1
» 1934/1935	95,000	98,848	+ 3,881
» 1935/1936	100,000		

I skrivelse till riksräkenskapsverket den 1 november 1935 har försäkringsinspektionen meddelat, att inkomsterna av bidrag till försäkringsinspektionen under innevarande budgetår enligt verkställd beräkning komma att uppgå till 108,291 kronor samt uppskattat inkomsten för budgetåret 1936/1937 till samma belopp.

Riksräkenskapsverket har i anslutning härtill och med lämplig avrundning beräknat inkomstiteln bidrag till försäkringsinspektionen till 110,000 kronor.

III. Diverse inkomster.

Bötesmedel.

Ifrågavarande inkomster, vilka hitintills redovisats under den ouppdelade huvudinkomstiteln »Diverse inkomster», hava under budgetåren 1930/1931—1934/1935 utgjort:

Budgetåret		kronor
1930/1931		2,166,009
» 1931/1932	»	2,225,790
» 1932/1933	»	2,150,722
» 1933/1934	»	2,388,691
» 1934/1935	»	2,484,623

Av från överståthållarämbetet och länsstyrelserna infordrade uppgifter angående för budgetåret 1936/1937 påräkneliga inkomster av bötesmedel framgår, att sagda myndigheter beräknat dessa inkomster till sammanlagt omkring 2,300,000 kronor.

Med hänsyn till inkomstillflödet under budgetåren 1933/1934 och 1934/1935 har riksräkenskapsverket ansett sig för budgetåret 1936/1937 kunna beräkna inkomsterna av bötesmedel till 2,400,000 kronor.

Totalisatormedel.

	Beräknad inkomst kronor	Behållen inkomst kronor	Stegring + Nedgång — kronor
Budgetåret 1930/1931	692,000	1,041,631	+ 112,183
» 1931/1932	800,000	910,998	— 130,633
» 1932/1933	800,000	876,118	— 34,880
» 1933/1934	800,000	888,624	+ 12,506
» 1934/1935	800,000	1,035,827	+ 147,203
» 1935/1936	900,000		

Riksräkenskapsverkets inkomstberäkning för budgetåret 1936/1937. 67

I skrivelse till riksräkenskapsverket den 1 november 1935 har lantbruksstyrelsen beräknat statsverkets inkomster av totalisatormedel under budgetåret 1936/1937 till 900,000 kronor.

Av förestående sammanställning framgår att under budgetåret 1934/1935 en avsevärd stegring i uppbörden av totalisatormedel inträtt. Under månaderna juli—oktober 1935 har emellertid inkomstillflödet jämfört med samma tid föregående år varit relativt konstant.

Med hänsyn till storleken av förevarande inkomster under sistförflutna budgetår har riksräkenskapsverket ansett sig böra höja det av lantbruksstyrelsen för budgetåret 1936/1937 beräknade inkomstbeloppet med 100,000 kronor.

Riksräkenskapsverket har i inkomsttabellen upptagit totalisatormedel till 1,000,000 kronor.

Inkomst av vadhållning vid idrottstävlingar.

Denna inkomstitel har först med innevarande budgetår uppförts i rikstaten och härvid upptagits till 500,000 kronor.

I skrivelse till riksräkenskapsverket den 4 november 1935 har aktiebolaget Tipstjänst meddelat, att de för inleverering å titeln under löpande budgetår tillgängliga medlen torde komma att uppgå till 2,250,000 kronor. Bolaget har härvid räknat med 40 tävlingsveckor och en medelomsättning av 300,000 kronor per tävlingsvecka.

Med ledning härav har riksräkenskapsverket beräknat och i inkomsttabellen upptagit titeln inkomst av vadhållning vid idrottstävlingar till 2,250,000 kronor.

Lotterimedel.

För vart och ett av budgetåren 1933/1934—1935/1936 har i titeln diverse inkomster inräknats ett belopp av 2 miljoner kronor såsom inkomst av lotterimedel. Enligt riksräkenskapsverkets i det föregående framlagda förslag skola lotterimedlen framdeles uppföras såsom självständig titel under överrubrik diverse inkomster.

Riksräkenskapsverket förutsätter, att av lotterimedel kommer att för budgetåret 1936/1937 för allmänna budgetändamål tagas i anspråk samma belopp, som ingår i rikstaten för innevarande budgetår.

I överensstämmelse härmed har riksräkenskapsverket i inkomsttabellen uppfört lotterimedel med 2,000,000 kronor.

Övriga diverse medel.

Förevarande inkomster hava hitintills jämte bötesmedel och lotterimedel redovisats å den ouppdelade huvudinkomstiteln »Diverse inkomster».

Rörande beräkningen av inkomstillflödet under budgetåret 1936/1937 å till titeln övriga diverse medel hänförliga olika huvudposter må anföras följande.

68 Riksräkenskapsverkets inkomstberäkning för budgetåret 1936/1937.

Inkomsten av *fullföljdsavgifter* beräknar riksräkenskapsverket med hänsyn till uppbörderna under sistförflutna budgetår till 80,000 kronor.

Expeditionsavgifter, som till största delen inflyta till utrikesdepartementet, hava av nämnda departement för budgetåret 1936/1937 beräknats till 125,000 kronor. I överensstämmelse härmed upptager riksräkenskapsverket denna inkomstpost till 125,000 kronor.

Inkomsten av *indragna sportler* har av överståthållarämbetet och länsstyrelserna för budgetåret 1936/1937 uppskattats till sammanlagt omkring 720,000 kronor. Med hänsyn till storleken av inkomsterna under budgetåret 1934/1935 anser sig riksräkenskapsverket kunna beräkna indragna sportler till 750,000 kronor.

Återbetalade ackords- och stödlån åt jordbrukare hava under budgetåret 1934/1935 redovisats med ett inkomstbelopp av 168,965 kronor, varav 67,076 kronor hänföra sig till under budgetåret 1933/1934 verkställda återbetalningar. Förevarande inkomstpost torde för budgetåret 1936/1937 kunna beräknas till 100,000 kronor.

Under erinran att statskontoret i underdånig skrivelse den 29 november 1935 angående dispositionen av vissa till mynt- och justeringsverket inflytande medel ifrågasatt, huruvida icke den av sistnämnda ämbetsverk redovisade *justeringsfonden* borde tagas i anspråk för statsregleringen, vill riksräkenskapsverket, som i underdånigt utlåtande den 6 innevarande månad tillstyrkt statskontorets ifrågavarande framställning, förorda, att justeringsfondens behållning den 1 juli 1936 tages i anspråk för 1936/1937 års statsreglering. Nämnda behållning, som torde kunna uppskattas till i runt tal 180,000 kronor, synes under sådana förhållanden böra tillföras förevarande titel.

För *äldre anslag* torde något belopp icke kunna beräknas.

Posten *övriga inkomster* slutligen, vilken utgör en sammanfattning av flera smärre poster av olika slag, synes med ledning av utfallet under det sistförflutna budgetåret kunna beräknas till 300,000 kronor.

De beräkningar, för vilka här ovan redogjorts, sammanfattar riksräkenskapsverket sålunda:

Fullföljdsavgifter	kronor	80,000
Expeditionsavgifter	»	125,000
Indragna sportler	»	750,000
Återbetalade ackordslån och stödlån åt jordbrukare	»	100,000
I anspråk tagen behållning å justeringsfonden	»	180,000
Övriga inkomster	»	300,000
Summa kronor		1,535,000.

Riksräkenskapsverket beräknar med stöd av vad ovan anförts den behållna inkomsten för budgetåret 1936/1937 å titeln övriga diverse medel till ett avjämnat belopp av 1,500,000 kronor.

B. Inkomster av statens produktiva fonder.

I. Statens affärsverksamhet.

Postverket.

Överskottet från postverket har i riksstaten beräknats och enligt budgetredovisningen influtit med:

	Beräknad inkomst kronor	Behållen inkomst kronor	Stegring + Nedgång — kronor
Budgetåret 1930/1931	13,200,000	15,246,492	+ 635 224
» 1931/1932	15,000,000	14,623,259	— 623,233
» 1932/1933	13,500,000	13,161,720	— 1,461,539
» 1933/1934	15,500,000	16,544,902	+ 3,383,182
» 1934/1935	17,500,000	19,133,342	+ 2,588,440
» 1935/1936	18,500,000	.	.

Generalpoststyrelsen har i underdånig skrivelse den 12 november 1935 med förslag till beräkning av det inkomstöverskott av postverkets rörelse, som bör upptagas i riksstaten för budgetåret 1936/1937, anfört följande:

»Då generalpoststyrelsen nu avgiver — — — förslag för budgetåret 1936/1937, anser styrelsen sig böra inledningsvis lämna en förnyad kalkyl beträffande det överskottsbelopp, som kan antagas bliva av postverket inlevererat till statskassan under budgetåret 1935/1936.

I det förslag till riksstat för sistnämnda budgetår, som förelades 1935 års riksdag, hade inkomstöverskottet av poströrelsen i enlighet med av generalpoststyrelsen i skrivelse den 13 november 1934 avgivet förslag upptagits till 17.5 miljoner kronor. Sedan generalpoststyrelsen, efter under april månad 1935 verkställda beräkningar, meddelat, att styrelsen med hänsyn till ökad frankoteckensuppbörd dämera beräknade kunna under ifrågasättande budgetår inleverera 18.5 miljoner kronor i överskottsmedel, föreslog Kungl. Maj:t i proposition nr 249 till 1935 års riksdag, att postverkets inkomstöverskott skulle i riksstaten för budgetåret 1935/1936 upptagas med nämnda belopp, vilket även skedde vid riksstatens fastställande.

De förnyade beräkningar rörande postverkets driftsresultat, som nu utförts inom generalpoststyrelsen, utvisa, att postverkets såväl inkomster som driftkostnader år 1935 torde bliva ej oväsentligt högre än tidigare beräknats. Vad inkomsterna angår är detta huvudsakligen beroende därpå, att frankoteckensuppbörden samt postavgifterna för tidningar och utgivarkorsband visat en väsentligt större ökning än vad generalpoststyrelsen tidigare ansett sig kunna förutsätta.

Beträffande driftkostnaderna märkes framför allt en ökning av avlöningskostnaderna, beroende dels på att den ökade posttrafik, som avspeglas i ovannämnda inkomststegring, nödvändiggjort anlitaandet av tillfällig personal i betydande omfattning, dels ock på den utgiftsökning, som föranletts av den från den 1 juli 1935 genomförda nya ortsgupperingen samt förhöjningen av det provisoriska dyrorrtstillägget för tjänstemän, placerade i Stockholm, ävensom därpå, att det procentuella dyrtidstillägget under sista halvåret utgått med en procent mera än vad vid driftkostnadsstatens uppgörande

70 Riksräkenskapsverkets inkomstberäkning för budgetåret 1936/1937.

förutsattes. Även nettoutgifterna för transitorsättning kunna förutses bliva avsevärt större än det i staten upptagna beloppet, beroende på att vissa likvider från främmande förvaltningar, som beräknats skola inflyta år 1935, sannolikt ej komma att ingå förrän år 1936.

Sammanlagt beräknas nu för år 1935	
postverkets inkomster till	87,0 miljoner kronor
och driftkostnaderna till	67,4 » » ,
vadan ett överskott å	19,6 miljoner kronor

beräknas komma att uppstå. Härav utgöras 3 miljoner kronor av vinstmedel från postsparbanken, avseende år 1934. Av överskottet för år 1935 hava 3.5 miljoner kronor inlevererats till statskassan under budgetåret 1934/1935. Återstoden av 1935 års överskott, enligt förestående kalkyl uppgående till 16.1 miljoner kronor, jämte 3.5 miljoner av 1936 års överskott beräknas bliva inlevererad till statskassan under budgetåret 1935/1936.

Då generalpoststyrelsen härefter övergår till beräkningen av det inkomstöverskott av poströrelsen, som bör upptagas i riksstaten för budgetåret 1936/1937, vill styrelsen framhålla, att en dylik beräkning, avseende en tidsperiod som sträcker sig nära två år framåt, självfallet måste bliva i viss mån osäker framför allt på grund av den inverkan, postverkets inkomster, särskilt frankoteckensuppbörden, röna av det allmänna konjunkturläget. Beträffande detta har generalpoststyrelsen vid sina beräkningar ansett sig kunna utgå ifrån, att nuvarande för näringslivet förhållandevis gynnsamma konjunkturläge skall fortvara även under nästkommande budgetår.

Till grund för beräkningen av det belopp, vilket bör såsom inkomstöver-skott från postverket upptagas i riksstaten för budgetåret 1936/1937, har ansetts böra läggas en kalkyl rörande postverkets driftsresultat år 1936. De överskottsmedel, som skola inlevereras under sagda budgetår, avse nämligen till största delen 1936 års rörelse. Därjämte utgör kalenderåret räkenskapsår för postverket och de grundläggande beräkningarna måste av praktiska skäl hänföra sig till räkenskapsåret.

Postverkets *inkomster* kunna uppdelas i följande huvudgrupper:

frankoteckensuppbörd,

postavgifter för tidningar och utgivarkorsband,

inkomster av postgirorörelsen,

ersättning från postsparbanken,

övriga inkomster av inrikes rörelsen,

inkomster av utrikes rörelsen,

inkomster av bestyr vid sidan av postverkets egentliga verksamhet samt ränta å postverkets förnyelsefond.

Från och med år 1934 har därjämte såsom en tillfällig inkomstpost upptagits vinstmedel från postsparbanken.

Av ovannämnda inkomster är *frankoteckensuppbörden* den viktigaste. Ifrågavarande uppbörd — till vilken i detta sammanhang hänföras, förutom för försålda frankotecken influtna medel jämte vid postgirokontoret debiterade postavgifter, avgifter för frankostämpling och för masskorsband samt ersättning för postbefordran av tjänsteförsändelser — representerar nämligen över tre fjärdedelar av postverkets samtliga intäkter. Såsom förut framhållits röner förevarande inkomstpost i avsevärd grad inflytande av konjunkturläget för affärs- och näringslivet.

Riksräkenskapsverkets inkomstberäkning för budgetåret 1936/1937. 71

Frankoteckensuppbörden jämte ovannämnda till densamma hänförliga inkomster har under de senaste åren uppgått till nedan angivna belopp.

Å r	Frankoteckensuppbörd i tusental kronor				Ökning (+) resp. minskning (—) från föregående år %
	Vid post- anstalterna influtna belopp	Vid postgiro- kontoret debiterade postavgifter	Till postverkets huvudkassa in- fluten ersättning för postbefordran av tjänsteför- sändelser	Tillsammans	
1926	50,718	66	4,122	54,906	+ 1.89
1927	53,023	97	4,059	57,179	+ 4.14
1928	54,580	145	4,212	58,937	+ 3.07
1929	55,711	211	4,205	60,127	+ 2.02
1930	57,583	313	4,397	62,293	+ 3.42
1931	57,043	328	4,811	62,182	— 0.18
1932	54,757	443	4,775	59,975	— 3.55
1933	54,559	445	4,739	59,743	— 0.39
1934	57,112	521	4,910	62,543	+ 4.69
1935	59,563	1,006	5,231	65,800	+ 5.2

(beräkn. belopp)

I de ovan för år 1935 angivna årssummorna ingå de under de tre första kvartalen influtna beloppen, medan 4:e kvartalets uppbörd endast är beräknad.

Såsom framgår av ovanstående tablå började frankoteckensuppbörden under år 1931 att sjunka. Störst var nedgången år 1932, då uppbörden minskades med ungefär 2.2 miljoner kronor. År 1933 avstannade uppbördsminskningen, och sista delen av nämnda år inträdde en stegring av uppbörden. År 1934 och den gångna delen av år 1935 hava visat en stark ökning. Härvid är emellertid att märka, att ändringen av postgiroavgifterna och införandet av en särskild postförskottsavgift från och med den 1 juli 1934 medfört en inkomstökning, som kan beräknas till ungefär 300,000 kronor för år 1934 och cirka 700,000 kronor för år 1935. I samband med införandet av en fast avgift av 10 öre för varje utbetalningskort genomfördes vidare i arbetsbesparande syfte en omläggning av sättet för upptagandet av avgifterna för utbetalningskort. Dessa avgifter, som förut debiterats kontoinnehavarna efter varje kvartals utgång, upptagas numera genom försäljning av häften med utbetalningskort, försedda med åtryckt frankostämpel. Denna övergång från efterskotts- till förskotts betalning — vilken genomförts efter hand som kontoinnehavarna förbrukat de utbetalningskort av äldre typ, som de tidigare erhållit — har under övergångsperioden tillfört postverket en ej obetydlig tillfällig inkomst. Detta framgår även av den kraftiga ökningen av till postgirokontoret under år 1935 influtna avgifter. Under detta år torde postverket av denna anledning hava erhållit en tillfällig uppbörd på ungefär 300,000 kronor. Om man bortser från denna engångsinkomst, kan uppbörden för år 1935 beräknas till omkring 65.5 miljoner kronor, vilket innebär en ökning i förhållande till högkonjunkturåren 1930—1931 på 3.2 resp. 3.3 miljoner kronor.

Den kraftiga uppbördsökningen under åren 1934 och 1935 måste ses mot bakgrunden av nedgången under de närmast föregående åren. Till väsent-

lig del innebär den nämligen återhämtning av vad under depressionsåren förlorats. Vid den nivå, vartill uppbörden nu stigit, kan givetvis ökningen under de två senaste åren icke direkt tagas till utgångspunkt för beräkningen av frankoteckensuppbörden för kommande år. Vid kalkylerandet av denna inkomstpost torde man sålunda, även under förutsättning av en gynnsam konjunkturutveckling, endast kunna räkna med en normal stegring av uppbörden.

Den för år 1935 beräknade uppbördssiffran är ungefär 10.9 miljoner kronor högre än motsvarande siffra år 1928. Av denna ökning beräknas, såsom förut nämnts, 0.7 miljoner kronor hava föranletts av de år 1934 vidtagna portoändringarna samt 0.3 miljoner kronor utgöras av tillfällig uppbörd år 1935. Efter avdrag av dessa inkomster uppgår ökningen av frankoteckensuppbörden under tioårsperioden 1926—1935 till 9.9 miljoner kronor eller i genomsnitt cirka en miljon kronor för år. Generalpoststyrelsen anser, att man för år 1936 kan räkna med en uppbördsökning av denna storlek. I enlighet härmed har generalpoststyrelsen, med utgångspunkt från den beräknade normala frankoteckensuppbörden för år 1935 och under förutsättning av oförändrade postavgifter, i sina inkomstkalkyler upptagit förevarande inkomstpost till 66.5 miljoner kronor.

Generalpoststyrelsen har för närvarande under övervägande fråga om höjning av brevportot till utlandet. Ifrågavarande porto understiger nämligen vid nuvarande guldvärde å svenska kronor något det i världskonventionen fastställda minimibeloppet. För en höjning talar även det förhållandet, att luftpostbefordringen av brevpост till utlandet förorsakar svenska postverket avsevärda kostnader, vilka, därest nattpostflygningarna utvidgas till att omfatta hela året, komme att ej obetydligt ökas. Genom en höjning av utlandsportot skulle kompensation erhållas för dessa ökade postbefordringskostnader. Då några avgöranden härvidlag ännu icke träffats, har generalpoststyrelsen, som har för avsikt att framdeles till Kungl. Maj:t inkomma med förslag i ämnet, funnit sig böra i statberäkningarna bortse såväl från den eventuella merinkomsten till följd av eventuellt höjt utlandsporto som från merutgifterna vid den ifrågasatta utvidgningen av nattpostflygningarna.

Inkomsterna i *tidningsrörelsen*, vilka såsom inledningsvis framhållits under år 1935 visat en betydande ökning, beräknas nu för sagda år komma att uppgå till ungefär 7.6 miljoner kronor, varav för postabonnerade tidningar inemot 4.6 miljoner kronor, samt för utgivarkorsband och tidningsbilagor något över 3 miljoner kronor. Under år 1934 uppgingo ifrågavarande inkomster till omkring 4.5 respektive 2.8 miljoner kronor.

För år 1936 anser generalpoststyrelsen sig kunna räkna med att i postavgifter för tidningar och utgivarkorsband skola inflyta sammanlagt omkring 7.8 miljoner kronor.

De avgifter, som upptagas i postgiörörelsen, ingå — vare sig de redovisas medelst frankotecken, inkasseras genom postgiörkontoret eller avse tjänsteförsändelser — i frankoteckensuppbörden och hava sålunda redan medtagits i inkomstkalkylen.

Den gottgörelse, som postverket utöver influtna avgifter tillgodoföres för postgiöröromålens handläggning å postanstalterna ävensom för de direkta utgifterna för postgiörkontoret och postgiöravdelningarna — vilka utgifter be-

lasta postverkets driftkostnadsstat men ersättas av postgirokontoret — upptages här såsom *inkomst av postgirorörelsen*.

Den enda inkomstpost av någon betydelse, varmed man för postgirokontorets vidkommande härvidlag har att räkna, är ränta å i girorörelsen innestående medel. Till väsentlig del är postgirorörelsens ekonomi baserad på inflytande ränteinkomster, vilka för övrigt uppgå till högre belopp än själva postgiroavgifterna. Ränteinkomsterna visa visserligen en fortgående stegring, men på grund av räntelägets fall har ökningen dock icke blivit proportionell mot rörelsens ökade omfattning. För år 1935 beräknas medelräntan å postgirokontorets placeringar bliva ungefär 1 procent lägre än år 1930 och omkring $\frac{3}{4}$ procent lägre än år 1932.

I fråga om kostnaderna för postgirorörelsens handläggning å postanstalterna verkställdes under år 1932 en ingående undersökning, vilken visade, att en höjning av postgiroavgifterna borde företagas, för att postverket skulle erhålla full ersättning för det arbete, girorörelsen förorsakade. Sådan avgiftshöjning vidtogs — efter beslut av 1934 års riksdag — den 1 juli 1934. Sedan förenämnda utredning verkställdes, hava emellertid vissa förökningar vidtagits beträffande postbehandlingen av bland annat postförskottsinbetalningskort från samt utbetalningskort till poststationerna. På grund härav samt då 1932 års undersökning företogs under ett depressionsår, och postgirorörelsen sedan dess kraftigt utvecklats, bör numera en justering företagas beträffande den vid utredningen verkställda beräkningen av postverkets självkostnader för postgirogöromålens handläggning vid postanstalterna. Möjlighet föreligger givetvis icke att utan en sådan ingående undersökning avgöra, huruvida på grund av ovannämnda förökningar och övriga omständigheter en så stor minskning av kostnaderna för postgirogöromålens handläggning å postanstalterna kan beräknas hava inträtt, att kompensation därigenom erhålles för den relativa nedgången av ränteinkomsterna, vilken för år 1935 beräknas ungefär motsvara det belopp, vartill inkomstökningen till följd av de vidtagna avgiftshöjningarna uppgår.

I avvaktan på resultatet av en förnyad utredning har generalpoststyrelsen såsom inkomst från postgirorörelsen för år 1936 ansett sig böra upptaga det belopp, till vilket postgirokontorets ränteinkomster för sagda år nu beräknas, eller 4,250,000 kronor.

För *postsparbanksgöromålens handhavande* tillgodoföres postverket dels gottgörelse för verkets direkta utgifter för postsparbankens räkning, dels ock ersättning för postsparbanksgöromålens handläggning å postanstalterna. De direkta utgifterna för postsparbankens räkning, vilka ingå i respektive anslagsbelopp i samtidigt härmed avgivet förslag till driftkostnadsstat för år 1936, hava för sagda år kalkylerats till 1,850,000 kronor. Ersättningen för postsparbanksgöromålens handläggande å postanstalterna, vilken utgår enligt i Kungl. Maj:ts brev den 8 december 1933 fastställda grunder, har för år 1936 beräknats till 2,300,000 kronor. I enlighet härmed har i inkomstberäkningen för nämnda år den sammanlagda ersättningen från postsparbanken upptagits med 4,150,000 kronor.

Postverkets *övriga inkomster av inrikes rörelsen* utgöras av avgifter för fackavläggning, registrering av ankomna värdeförsändelser, bokföring av postavgifter, expediering av lösväskor m. m. Sammanlagt beräknas i sådana avgifter komma att under år 1935 inflyta omkring 460,000 kronor. Bokföringsavgifterna minskar år från år till följd av att korrespondenter övergå till att använda sig av frankostämpningsmaskiner. På grund härav torde

74 Riksräkenskapsverkets inkomstberäkning för budgetåret 1936/1937.

ifrågavarande inkomster för år 1936 ej kunna upptagas till högre belopp än 450,000 kronor.

Postverkets *inkomster av utrikes rörelsen* utgöras huvudsakligen av portoandelar för paket och postanvisningar. Beträffande denna inkomstpost måste en förhandskalkyl alltid bliva mycket approximativ bl. a. på grund därav, att man icke kan med säkerhet beräkna, vid vilken tidpunkt likvid i varje särskilt fall kan komma att inflyta för uppkommande fordringar av utländska förvaltningar.

Till följd av sjunkande pakettrafik i förbindelse med utlandet hava inkomsterna av portoandelar under de senaste åren i avsevärd grad minskats, vilket belyses av efterföljande tablå.

År	Svenska postverkets nettoinkomst av portoandelar:
1931	1,703,287 kronor
1932	2,220,830 »
1933	1,502,730 »
1934	1,234,940 »

Minskningen i pakettrafiken med utlandet har berott icke allenast på den allmänna depressionen inom näringslivet och de svårigheter, som rests för det internationella varuutbytet, utan även på konkurrens från enskilda transportföretags sida.

I syfte att åt postverket kunna återvinna förlorad pakettrafik eller i varje fall bibehålla befintlig sådan trafik i förbindelse med utlandet föreslog kungl. generalpoststyrelsen i skrivelse till Kungl. Maj:t den 9 november 1934 en sänkning av de terminalavgifter och sjöbefordringsavgifter, som tillkomma svenska postverket i den internationella postpakettrafiken. Detta förslag bifölls av Kungl. Maj:t, och ifrågavarande avgifter utgå därför numera med väsentligt lägre belopp än förut. Dessa avgiftssänkningar beräknades vid oförändrad trafik komma att medföra en inkomstminskning på omkring 400,000 kronor.

För år 1935 beräknas nu inkomsterna av portoandelar till omkring 925,000 kronor. Härvid är emellertid att märka att denna summa till stor del utgöres av likvider för paketbefordran under föregående år, då högre terminal- och sjöbefordringsavgifter utgingo. För nästkommande år måste man därför, även om trafiken skulle något ökas, räkna med att svenska postverkets behållna inkomst kommer att bliva något lägre. Generalpoststyrelsen anser sig för år 1936 ej kunna kalkylera förevarande inkomstpost högre än till 860,000 kronor.

För transitbefordran av brevpost äro utgifterna för Sveriges vidkommande i regel större än inkomsterna. Vissa likvider till svenska postverket, vilka beräknats skola inflyta år 1935, torde emellertid på grund av att vederbörande främmande förvaltning ej ännu upprättat erforderliga avräkningar, komma att förskjutats till år 1936, varigenom för detta år en nettoinkomst på omkring 100,000 kronor väntas uppstå för svenska postverket.

Under år 1936 beräknas vidare komma att inflyta omkring 100,000 kronor i förtullningsavgifter m. m. för försändelser från utlandet samt kursvinster.

Sammanlagt beräknas sålunda inkomsterna av utrikes rörelsen till 1,060,000 kronor.

Riksräkenskapsverkets inkomstberäkning för budgetåret 1936/1937. 75

I fråga om *postverkets inkomster av bestyr vid sidan av postverkets egentliga verksamhet* beräknas en mindre ökning komma att inträda. I nedanstående sammanställning upptagas de belopp, som beräknas inflyta till postverket för ifrågavarande bestyr under åren 1935 och 1936.

Ersättning för	År 1935 kronor	År 1936 kronor
kronoskatteuppbörden på landsbygden	720,100	725,000
försäljning av statsstämplar	145,000	145,000
centralupphandling av papper m. m. för övriga statsmyndigheter	30,000	30,000
utbetalning av pensioner och understöd jämlikt lagen om allmän pensionsförsäkring	321,533	340,000
försäljning av radiolicenser	90,708	95,000
Summa	1,307,341	1,335,000

Å de medel tillhörande postverkets förnyelsefond, som generalpoststyrelsen med stöd av i kungl. brev den 20 juni 1930 lämnat bemyndigande deponerat hos riksgäldskontoret, utgår ränta efter en räntefot, vilken, därest medlen deponerats med fem års uppsägningstid, motsvarar den effektiva medelräntan för de fasta statslån, som av riksgäldskontoret upptagits under de fem närmast förut förflutna budgetåren, och, om medlen deponerats med två års uppsägningstid, med en procent understiger räntefoten för medel, som bundits under fem år. För närvarande äro nio miljoner kronor av postverkets förnyelsefonds medel placerade i riksgäldskontoret med 5 års uppsägningstid. I ränta å dessa medel beräknas under år 1936 inflyta omkring 355,000 kronor.

Med hänsyn till det statsfinansiella läget och då postsparbankens vinstmedel för år 1933 beräknades bliva osedvanligt stora, ansåg generalpoststyrelsen sig vid avgivandet av sitt förslag till beräkning av postverkets inkomstöverskott för budgetåret 1934/1935 böra meddela, att från postverkets och postsparbankens sida hinder icke mötte att disponera fem miljoner kronor av sagda vinstmedel för riksstaten. Ifrågavarande belopp inräknades i postverkets överskott och inlevererades till statskassan under nämnda budgetår.

På samma sätt har på generalpoststyrelsens förslag tre miljoner kronor av postsparbankens vinstmedel för år 1934, vilka i sin helhet uppgingo till 4,034,921 kronor 52 öre, tagits i anspråk för 1935/1936 års riksstat.

Postsparbankens reservfond uppgår för närvarande endast till omkring 4.5 miljoner kronor, motsvarande icke fullt en procent av bankens inlåning, och det skulle därför varit önskvärt, att av den för år 1935 uppkommande nettovinsten å postsparbanksrörelsen större delen kunnat tillföras reservfonden.

Generalpoststyrelsen har emellertid funnit sig böra föreslå, att även 1935 års nettovinst till huvudsaklig del disponeras för riksstatsändamål. Efter överläggningar med postsparbanksfullmäktige har generalpoststyrelsen kommit till den uppfattningen, att av ifrågavarande vinstmedel tre miljoner kronor kunna tagas i anspråk för 1936/1937 års riksstat.

I det förestående har generalpoststyrelsen beräknat de olika inkomstposterna till följande belopp:

76 Riksräkenskapsverkets inkomstberäkning för budgetåret 1936/1937.

frankoteckensuppbröd	kr. 66,500,000
postavgifter för tidningar och utgivarkorsband m. m.	» 7,800,000
inkomster av postgirorörelsen	» 4,250,000
ersättning från postsparbanken	» 4,150,000
övriga inkomster av inrikes rörelsen	» 450,000
inkomster av utrikes rörelsen	» 1,060,000
inkomster av bestyr vid sidan av postverkets egentliga verksamhet ..	» 1,335,000
ränta å förnyelsefondmedel	» 355,000
vinstmedel från postsparbanken	» 3,000,000
	kr. 88,900,000.

Postverkets utgifter hava i samtidigt härmed avgivet förslag till driftkostnadsstat för år 1936 upptagits till 69.9 miljoner kronor. Ett överskott å 19 miljoner kronor beräknas sålunda uppstå å postverkets rörelse för sagda år.

Då det belopp, som av 1936 års överskott kommer att inlevereras under budgetåret 1935/1936, kan antagas bliva ungefär lika stort som det belopp av 1937 års överskott, vilket kommer att inlevereras under budgetåret 1936/1937, kan överskottet av poströrelsen för sistnämnda budgetår beräknas till samma belopp som överskottet för räkenskapsåret 1936 eller 19 miljoner kronor.

Under hänvisning till vad ovan anförts får generalpoststyrelsen föreslå, att *överskottet av poströrelsen i riksstaten för budgetåret 1936/1937 upptages till 19 miljoner kronor.*»

Mot generalpoststyrelsens beräkning av postverkets bruttoinkomst under år 1936 har riksräkenskapsverket ingen annan erinran, än att den antagna stegringen av frankoteckensuppbröden synes vara alltför låg. Med frändragande av vissa utav styrelsen angivna tillfälliga inkomststegringsbelopp har ökningen av frankoteckensuppbröden från år 1934 till år 1935 uppskattats till 2.56 miljoner kronor. Generalpoststyrelsen har emellertid i anslutning till genomsnittstegringen av frankoteckensuppbröden under tioårsperioden 1926—1935 stannat vid att för år 1936 räkna med en inkomstökning av 1 miljon kronor. Det synes riksräkenskapsverket knappast föreligga skäl att vid bedömandet av nästkommande års inkomstutveckling gå så långt tillbaka i tiden, som styrelsen i sin genomsnittsberäkning gjort. Med antagande av en inkomstökning av 2 miljoner kronor från år 1935 till år 1936 erhålles en procentuell stegring utgörande omkring två tredjedelar av den utav generalpoststyrelsen beräknade ökningen från år 1934 till år 1935. En höjning av bruttoinkomsten av poströrelsen med nämnda högre belopp, 2 miljoner kronor, synes ock stå i överensstämmelse med de av riksräkenskapsverket gjorda antagandena beträffande inkomstutvecklingen i allmänhet.

I enlighet härmed hemställer riksräkenskapsverket, att i riksstatsförslaget för budgetåret 1936/1937 överskottet av postverket uppföres med 20,000,000 kronor.

Riksräkenskapsverkets inkomstberäkning för budgetåret 1936/1937. 77

Telegrafverket.

Överskottet från telegrafverket har i riksstaten beräknats och enligt budgetredovisningen influtit med:

	Beräknad inkomst kronor	Behållen inkomst kronor	Stegring kronor
Budgetåret 1930/1931	23,000,000	26,114,156	2,712,705
» 1931/1932	23,500,000	26,482,725	368,569
» 1932/1933	25,000,000	28,166,888	1,684,163
» 1933/1934	26,500,000	30,828,422	2,661,534
» 1934/1935	31,000,000	36,368,470	5,540,048
» 1935/1936	33,000,000	.	.

I underdånig skrivelse den 12 november 1935 har telegrafstyrelsen avgivit förslag i fråga om beräkning av det inkomstöverskott av telegrafverkets rörelse, som bör upptagas i riksstaten för budgetåret 1936/1937. Styrelsen har i skrivelsen anfört följande:

» Storleken av telegrafverkets *inkomster* och deras årliga stegring under senaste tioårsperioden framgår av efterföljande tablå:

År	Kronor	Ö k n i n g	
		absolut	i procent
1925	79,582,375	1,715,014	2.2
1926	82,932,681	3,350,306	4.2
1927	86,480,392	3,547,711	4.3
1928	90,679,932	4,199,540	4.9
1929	94,143,716	3,463,784	3.8
1930	98,433,914	4,290,198	4.6
1931	101,549,592	3,115,678	3.2
1932	102,643,505	1,093,913	1.1
1933	104,156,588	1,513,083	1.5
1934	107,979,719	3,823,131	3.7

För år 1935 beräknar telegrafstyrelsen enligt närslutna bilaga inkomsterna till omkring 112,620,000 kronor, innebärande en ökning från år 1934 med 4,640,000 kronor eller 4.3 procent.

Inkomsterna för år 1936 hava — med tagen hänsyn till genomförandet under året av vissa smärre taxenedsättningar — av telegrafstyrelsen beräknats till omkring 116,420,000 kronor, motsvarande en ökning från år 1935 av 3,800,000 kronor.

Driftkostnaderna för år 1935, vilka i driftkostnadsstaten äro upptagna till 79,215,000 kronor, komma enligt nu verkställda beräkningar att uppgå till omkring 77,840,000 kronor, i vilket belopp även ingår en extra avsättning till telegrafverkets förnyelsefond med omkring 3,400,000 kronor, varom styrelsen i denna dag avlåten skrivelse gjort särskild framställning. Då den tidpunkt, vid vilken nu pågående arbetskonflikt kommer att upphöra, för närvarande ej kan anges, har beräkningen av driftkostnaderna för år 1935 givetvis blivit jämförelsevis osäker.

I det förslag till stat för telegrafverkets driftkostnader för år 1936, som samtidigt härmed avges och vari styrelsen utgått ifrån dels att dyrtidstilläggen under hela år 1936 skola utgå efter en levnadskostnadsindex av 156, dels den allmänna förutsättningen, att någon mera allvarlig konjunktur-

78 Riksräkenskapsverkets inkomstberäkning för budgetåret 1936/1937.

nedgång icke skall inträda under nästkommande år, dels slutligen att inga väsentliga rubbningar skola inträda i nuvarande inhemska prisnivå, hava kostnaderna blivit beräknade till omkring 83,400,000 kronor. Enär varken tidpunkten för arbetskonfliktens avslutande eller de villkor, på vilka arbetet kommer att återupptagas, för närvarande äro kända, vidlås även utgiftsberäkningarna för år 1936 av viss osäkerhet.

Överskottet av telegrafverkets rörelse under de senaste tio åren har utgjort:

År	Kronor	Procent å i medeltal disponerat kapital	
		enligt tidigare beräknings-sätt	enligt av riksräkenskapsverket föreslagna grunder
1925	16,861,185	6.23	6.04
1926	17,779,827	6.39	6.20
1927	18,919,432	6.48	6.28
1928	20,090,428	6.57	6.36
1929	22,901,451	7.32	7.07
1930	25,114,156	7.87	7.57
1931	26,232,725	7.97	7.66
1932	27,416,888	8.01	7.70
1933	30,078,422	8.67	8.31
1934	34,118,470	9.60	9.16

Enligt ovan gjorda beräkningar över inkomster och driftkostnader samt förhandsberäkningar rörande den sannolika storleken av det i medeltal disponerade kapitalet skulle överskottet för åren 1935 och 1936 utgöra:

År	Kronor	Procent å i medeltal disponerat kapital	
		enligt tidigare beräknings-sätt	enligt av riksräkenskapsverket föreslagna grunder
1935	34,800,000	9.41	8.98
1936	33,000,000	8.46	8.12

På grund av vad ovan anförts och då styrelsen icke nu vågar beräkna högre överskott av rörelsen för år 1937 än för år 1936, får styrelsen föreslå, att telegrafverket i riksstaten för budgetåret 1936/1937 upptages sålunda:

Inkomst av statens produktiva fonder.

Statens affärsverksamhet.

2. Telegrafverket ..... kronor 33,000,000.»

I den uti skrivelsen åberopade bilagan har telegrafstyrelsen angivit telegrafverkets inkomster för åren 1934—1936 sålunda, i tusental kronor:

	1934	1935 beräknat	1936 beräknat
<i>Telefoninkomster:</i>			
Inträdes-, anläggnings- och abonnemangs- avgifter m. m.	57,141	59,250	61,350
Samtalsavgifter	35,986	37,800	38,950
<i>Telegrafinkomster</i>	6,938	6,845	6,895
<i>Radioinkomster:</i>			
Radiolicensavgifter	7,134	7,900	8,400
Radioabonnemangsavgifter	781	825	825
Summa	107,980	112,620	116,420

Riksräkenskapsverkets inkomstberäkning för budgetåret 1936/1937. 79

Såsom av telegrafstyrelsens skrivelse framgår, har efter år 1925 telegrafverkets överskott utvisat en stadigt fortgående stegring, detta jämväl under den senaste depressionsperioden. Även överskottets storlek i procent av det i medeltal disponerade kapitalet har oavbrutet stegrats till och med år 1934, och uppgick vinstprocenten enligt det tidigare tillämpade beräkningssättet för nämnda år till 9.60. För kalenderåret 1935 har telegrafstyrelsen uppskattat överskottet till 34.8 miljoner kronor eller 9.41 procent av kapitalet. Vid beräkningen av utfallet av telegrafverkets rörelse under detta år har telegrafstyrelsen bland driftkostnaderna inräknat en extra avsättning till telegrafverkets förnyelsefond med omkring 3.4 miljoner kronor, vilken avsättning ansetts erforderlig för bestridande av ersättnings- och underhållsarbeten, som eftersatts i anledning av den under sommaren och hösten pågående konflikten vid telegrafverkets linjearbeten.

Vid förhandsbedömningen av telegrafverkets överskott för år 1936 utgår riksräkenskapsverket från att den höjning av avsättningen till telegrafverkets förnyelsefond beträffande riksnätet från 4 till 5 procent, varom telegrafstyrelsen gjort framställning till Kungl. Maj:t och som av riksräkenskapsverket tillstyrkts, kommer till stånd. Vidare bör hänsyn tagas till de av telegrafstyrelsen antydda smärre taxenedsättningar, vilka kunna finnas böra vidtagas.

Med utgångspunkt från de av riksräkenskapsverket gjorda allmänna antagandena rörande konjunkturutvecklingen har ämbetsverket ansett sig kunna räkna med en sådan stegring av telegrafverkets bruttoinkomst, att jämväl vid höjning av avsättningen till förnyelsefonden samt efter de tilltänkta taxenedsättningarna, nettoavkastningen av verket kan uppehållas vid omkring 9 procent. Under angivna förutsättning skulle telegrafverkets överskott för år 1936 komma att uppgå till omkring 35 miljoner kronor. Ett belopp av denna storlek torde ock kunna beräknas bliva inlevererat såsom överskott under budgetåret 1936/1937.

Riksräkenskapsverket föreslår sålunda, att i riksstatsförslaget för budgetåret 1936/1937 telegrafverkets överskott uppföres med 35,000,000 kronor.

Statens järnvägar.

Överskottet från statens järnvägar har i riksstaten beräknats och enligt budgetredovisningen influtit med:

	Beräknad inkomst kronor	Behållen inkomst kronor	Stegring + Nedgång — kronor
Budgetåret 1930/1931	36,000,000	36,900,000	— 9,950,000
» 1931/1932	26,000,000	15,870,332	— 21,029,668
» 1932/1933	17,750,000	11,353,995	— 4,516,337
» 1933/1934	3,000,000	4,151,131	— 7,202,864
» 1934/1935	12,000,000	36,856,643	+ 32,705,512
» 1935/1936	26,000,000	.	.

80 Riksräkenskapsverkets inkomstberäkning för budgetåret 1936/1937.

Järnvägsstyrelsen har i underdånig skrivelse den 10 december 1935 med förslag till beräkning av den behållna inkomst av statens järnvägar, som bör upptagas i riksstaten för budgetåret 1936/1937, yttrat sig sålunda:

»För innevarande räkenskapsår föreligga exakta uppgifter enligt bokföringen över inkomsternas, utgifternas och behållningens storlek till och med september månad, för oktober månad föreligga jämväl motsvarande uppgifter, om ock preliminära, för november och december slutligen finnas gjorda förhandsberäkningar. Nedanstående detaljerade sammanställning av statens

Beräknade och uppnådda ekonomiska resultat för år 1935.

	Beräknade resultat			Uppnådda resultat ¹		
	Hela året	Härav		Hela året	Härav	
		första halvåret	andra halvåret		första halvåret	andra halvåret
Miljoner kronor						
<i>Statens järnvägar, utom malmbanan.</i>						
Inkomster.						
Persontrafik	65.0	30.5	34.5	69.7	32.6	37.1
Post	8.1	3.9	4.2	8.3	4.0	4.3
Godstrafik	92.0	45.5	46.5	96.2	46.1	50.1
Övriga inkomster	2.7	1.6	1.1	2.7	1.6	1.1
Summa inkomster	167.8	81.5	86.3	176.9	84.3	92.6
Utgifter	145.5	73.1	72.4	149.0	73.1	75.9
Överskott	22.3	8.4	13.9	27.9	11.2	16.7
<i>Malmbanan.</i>						
Inkomster.						
Persontrafik	1.0	0.5	0.5	1.0	0.5	0.5
Post	0.1	0.05	0.05	0.1	0.05	0.05
Godstrafik	1.2	0.6	0.6	1.2	0.6	0.6
Lapplandsmalm	11.0	5.0	6.0	14.2	6.9	7.3
Övriga inkomster	0.1	0.05	0.05	0.1	0.05	0.05
Summa inkomster, exklusive garantitillägg	13.4	6.2	7.2	16.6	8.1	8.5
Utgifter	12.0	6.0	6.0	12.0	5.8	6.2
Överskott, exkl. garantitillägg	1.4	0.2	1.2	4.6	2.3	2.3
Beräknat garantitillägg	5.5	—	5.5	2.3	—	2.3
Överskott enligt bokföringen ...	6.9	0.2	6.7	6.9	2.3	4.6
Överskott för statens järnvägar ...	29.2	8.6	20.6	34.8	13.5	21.3

¹ Beträffande november—december beräknade.

järnvägars inkomster, utgifter och överskott under första och andra halvåret 1935, sådana de tidigare beräknats och sådana de blivit, eller vad det senare halvåret angår, numera väntas bliva, lämnar viss vägledning för beräkning av blivande behållning under år 1936 och under budgetåret 1936/1937.

Däri upptagna specificerade inkomster äro angivna enligt järnvägsstyrelsens underdåniga skrivelse den 3 december 1934 angående behållen inkomst för budgetåret 1935/1936, utgifterna enligt av Kungl. Maj:t fastställd kostnadsstat. Vad angår fördelningen å halvår, ansluter sig denna till de i styrelsens skrivelse till finansdepartementet den 28 februari 1935 meddelade sifftertabläerna.

De under rubriken beräknat resultat anförda inkomstsummorna motsvara den nivå för trafikrörelsen, vilken uppnåts hösten 1934. — Sammanställningen visar, att den betydande uppgång i rörelsen, som vid denna tidpunkt kunde konstateras, och varom sedermera bokslutet för år 1934 bar vittne, fortsatt jämväl under år 1935, ehuru i ett något långsammare tempo. Nu liksom för ett år sedan har styrelsen tillfredsställelsen framhålla, att förbättring ifråga om inkomstgivningen uppträtt för samtliga huvudtrafikslag. Denna likformighet torde vara att anse såsom ett gott tecken för den närmaste framtiden.

Trots detta måste emellertid den förhandsberäkning av nästkommande års inkomster, till vilken järnvägsstyrelsen nu övergår, detta år liksom under många föregående år bli behäftad med väsentligt större osäkerhet än motsvarande beräkningar, avgivna under lugna ekonomiska och politiska konjunkturen.

Så snabbt som dagshändelserna för närvarande växla, är det väl föga sannolikt, att under år 1936 kastningar skola undgås ifråga om statens järnvägars trafik och inkomster. Styrelsen vill icke inlåta sig på något försök till prognos angående uppträdande förändringars riktning och storlek. Erinras må emellertid, att uppgången från bottenläget vintern 1932—1933 varit särdeles snabb, icke blott för statens järnvägar utan även för flertalet av vårt lands enskilda järnvägar, ävensom att denna utveckling till det bättre gått parallellt med en kraftig ökning av den motoriserade landsvägstrafiken. Det allmänna läget på transportmarknaden synes alltså ha karaktären av en fullt utbildad högkonjunktur, och det förefaller icke osannolikt, att utvecklingen redan närmar sig konjunkturvägens krön. Det synes ligga nära till hands att uppdraga en parallell med vad som inträffade under 1920-talets första hälft. På en stadig uppgång fram till hösten 1924 följde ifråga om godstrafiken ett kännbart bakslag. I förhållande till de allmänna konjunkturernas böljesystem synes 1935 intaga ett med 1924 någorlunda jämförligt läge, åtminstone är tidsavståndet från närmast föregående bottenpunkt ungefärligen det samma.

Järnvägsstyrelsen har vid sådant förhållande, trots de senaste månadernas gynnsamma resultat, icke ansett rådligt räkna med någon fortsatt förbättring utan för år 1936 — och måhända även det med någon optimism — antagit nuvarande trafikvolym ungefärligen bibehållen. I konsekvens härmed ha inkomsterna för första halvåret 1937 satts lika med inkomsterna för samma månader år 1936.

Det nu anförda gäller ifråga om den allmänna trafiken. Vad angår transporterna av lapplandsmalm, har styrelsen som vanligt följt från Luossavaara-Kiirunavaara aktiebolag erhållna uppgifter. Bolagets under viss reservation avgivna transportanmälan för år 1936 pekar mot en inkomst av 14 miljoner

82 Riksräkenskapsverkets inkomstberäkning för budgetåret 1936/1937.

kronor, inklusive övriga malmtrafikanter frakter. Samma inkomstbelopp skall antagas även för budgetåret 1936/1937.

Enligt föreliggande förslag till kostnadsstat för år 1936 har man att räkna med följande utgiftsbelopp (i runda tal):

	Miljoner kronor
Statens järnvägar, exklusive malmbanan	152.7
Malmbanan	12.0
	164.7
Tillsammans	164.7

Vad beträffar första halvåret 1937, saknas ännu fasta hållpunkter för en mera exakt beräkning av utgifterna, dessa må därför, på sätt vid tidigare beräkningar städse brukat ske, antagas oförändrade från år 1936.

Under angivna förutsättningar beräknas 1936 års ekonomiska resultat för statens järnvägar, inklusive automobiltrafik m. m., bliva följande:

	År 1936 Miljoner kronor
<i>Statens järnvägar, utom malmbanan.</i>	
Inkomster.	
Persontrafik	69.5
Post	8.3
Godstrafik	96.0
Övriga inkomster	2.7
	176.5
Summa inkomster	
	176.5
Utgifter	
	152.7
Överskott	
	23.8
<i>Malmbanan.</i>	
Inkomster.	
Persontrafik	1.0
Post	0.1
Godstrafik	1.2
Lapplandsmalm	14.0
Övriga inkomster	0.1
	16.4
Summa inkomster, exklusive garantitillägg	
	16.4
Utgifter	
	12.0
Överskott, exklusive garantitillägg	
	4.4
Beräknat garantitillägg	
	2.5
	6.9
Överskott enligt bokföringen	
	6.9
Överskott för statens järnvägar	
	30.7

Då den uppdelning av inkomster och utgifter på halvår, vilken styrelsen tidigare år plägat meddela, denna gång icke kommer till användning för anbefallda förhandsberäkningar, har densamma ansetts kunna bortfalla.

I förestående tablå har, som synes, garantitillägget upptagits jämlikt bestämmelserna i 1927 års malmavtal. Trots tillkomsten av 1932 och 1934 års avtal

reglera ju dessa bestämmelser de faktiska inkomsterna från malmbanan jämväl för innevarande avräkningsperiod, medan de nyare avtalen endast medfört förändring beträffande tidpunkterna för tilläggens likvidering. Vid sådant förhållande har icke ansetts böra i anledning av nämnda avtal ske någon ändring beträffande malmbanans inkomst- och utgiftskonto i statens järnvägars räkenskaper; för vinnande av övergång från bokföringsmässigt till kassamässigt överskott ha, såsom redan tidigare meddelats, inlagts regleringskonton.

För år 1936 skulle alltså det bokförda överskottet för statens järnvägar uppgå till 30.7 miljoner kronor mot

34.8	miljoner kronor för år 1935 och
28.6	» » » » 1934.

Enligt ovan omförmälda antaganden beträffande inkomster och utgifter under 1:a halvåret 1937 — vilka antaganden överensstämma med en praxis, från vilken avsteg gjorts endast undantagsvis — skulle jämväl budgetåret 1936/1937 komma att uppvisa ett bokfört överskott av 30.7 miljoner kronor.

Mot detta belopp är att ställa statens järnvägars andel i riksgäldskontorets räntebörda. För kalenderåret 1935 har denna beräknats till 31.8 miljoner kronor. Härvid har, i överensstämmelse med vad tidigare plägat ske, bortsetts från de kapitalbelopp, som investerats i och för elektrifieringen av de bandelar, vilkas elektriska anläggningar ännu icke blivit tagna i bruk.

För budgetåret 1936/1937 har man att räkna med ett högre belopp räntepliktigt kapital än för år 1935, beroende i huvudsak av elektrifieringsarbetenas fortskridande. Å andra sidan bör den sedan några år pågående sänkningen av den allmänna räntenivån medföra någon nedgång i den genomsnittsräntefot, efter vilken statens järnvägars andel av statsverkets totala räntebörda beräknas. Härmed erhålles emellertid endast en ofullständig kompensation. Beräkningarna sluta på en total räntebörda för budgetåret 1936/1937 av 33.3 miljoner kronor.

Trots den under de senaste åren inträdda trafikökningen, vilken antagits bli i huvudsak bestående för här ifrågavarande kalkylationstid, kan således statens järnvägars överskott för instundande budgetår icke förväntas bli fullt tillräckligt för en täckning av den kalkylerade räntekostnaden för statens järnvägars i första hand räntepliktiga kapital av lånemedel än mindre för att lämna någon avkastning å i statsbanorna investerat statskapital av annan art.

Förestående uppgifter avse statens järnvägars *bokföringsmässiga* överskott. — Härifrån har man — med den ordning beträffande likvideringen av Luossavaara-Kiirunavaara aktiebolags garantitillägg, vilken införts i och med 1932 och 1934 års malmavtal — att noga skilja det *kassamässiga* överskottet.

I förestående överskottsbelopp 30.7 miljoner kronor ingår beräknat driftsgarantitillägg för malmbanan med 2.5 miljoner, vilket tillägg dock icke kommer att inbetalas eller ens debiteras Luossavaara-Kiirunavaara aktiebolag utan blott att påföras förenämnda regleringskonton. Däremot skulle med från bolaget anmäld transportmängd statens järnvägar under år 1936 erhålla 5.7 miljoner kronor i form av s. k. fraktförhöjning jämlikt 1934 års malmavtal. Anmärkas bör, att en inkomst av minst detta belopp erhålles, även om malmtrafiken skulle bli mindre och om bolaget skulle utnyttja vid avbetalning under sistförflutna oktober månad av garantitilläggsskuld gjort förbehåll. Det kassamässiga överskottet av statsbanerörelsen skulle alltså

84 Riksräkenskapsverkets inkomstberäkning för budgetåret 1936/1937.

uppgå till $30.7 - 2.5 + 5.7 = 33.9$, eller i runt tal 34 miljoner kronor, med följande fördelning å räkenskapsår:

avseende år 1936	24 miljoner kronor
» » 1937	10 » »

Förenämnda kassamässiga överskott för statens järnvägar under budgetåret 1936/1937 är icke identiskt med den för samma års riksstat beräkningsbara inkomsten från statens järnvägar, vilken omfattar en något tidigare period. Dessutom kan rubbning inträda på grund av inbetalningar från Luossavaara-Kiirunavaara aktiebolag av skuld för garantitillägg.

Vad beträffar förskjutningen i tid, påverkar densamma enligt här gjorda antaganden ifråga om trafikutvecklingen icke beloppets storlek utan blott fördelningen därav å räkenskapsår. Även det inlevererbara beloppet, vilket jämligt den nu följda ordningen för leveranserna kommer att avse tiden 1 maj 1936—30 april 1937, kan alltså beräknas till i runt tal 34 miljoner kronor, varav dock 29 miljoner kronor avse räkenskapsåret 1936 och blott 5 miljoner kronor år 1937.

Vad åter angår eventuella avbetalningar av garantitilläggsskuld, undandra de sig varje förutsägelse. Här upptaget belopp är emellertid det lägsta möjliga, medan vad statens järnvägar i gynnsammaste fall kan ytterligare erhålla enligt nu föreliggande beräkningar uppgår till 2.3 miljoner kronor.

Under hänvisning till vad sålunda anförts, får järnvägsstyrelsen föreslå, att i riksstaten för budgetåret 1936/1937 såsom inkomst av statens järnvägar upptages ett belopp av 34 miljoner kronor.»

Riksräkenskapsverket hemställer, att i enlighet med järnvägsstyrelsens förslag inkomsten av statens järnvägar för budgetåret 1936/1937 beräknas till 34,000,000 kronor.

Statens vattenfallsverk.

Överskottet för statens vattenfallsverk har i riksstaten beräknats och enligt budgetredovisningen influerat med:

	Beräknad inkomst kronor	Behållen inkomst kronor	Stegring + Nedgång — kronor
Budgetåret 1930/1931	16,000,000	16,364,859	— 1,102,165
» 1931/1932	15,550,000	16,270,621	— 94,238
» 1932/1933	16,000,000	16,567,114	+ 296,493
» 1933/1934	17,000,000	16,881,796	+ 314,682
» 1934/1935	17,500,000	18,091,854	+ 1,210,058
» 1935/1936	19,000,000		

I underdånig skrivelse den 28 november 1935 har vattenfallsstyrelsen framlagt förslag till beräkning av det inkomstöverskott å statens vattenfallsverks rörelse, som bör upptagas i riksstaten för budgetåret 1936/1937. Styrelsen yttrar sig härvid sålunda:

» Vattenfallsstyrelsen har beräknat statens vattenfallsverks driftöverskott för kalenderåret 1936 i enlighet med vidstående tabell:

Riksräkenskapsverkets inkomstberäkning för budgetåret 1936/1937. 85

	Inkomster	Driftkostnader	Överskott
<i>Kraftverk.</i>			
Centralblocket	30,890,000	13,965,000	16,925,000
Norrländska kraftverken	5,520,000	3,395,000	2,125,000
Säger	36,410,000	17,360,000	19,050,000
<i>Kanalverk.</i>			
Trollhätte kanalverk	1,470,000	1,065,000	405,000
Södertälje	270,000	225,000	45,000
Säger	1,740,000	1,290,000	450,000
<i>Fastighetsförvaltning.</i>			
Diverse fastigheter	415,000	175,000	240,000
Fastigheter vid Göta älv	230,000	220,000	10,000
Säger	645,000	395,000	250,000
Summa kronor	38,795,000	19,045,000	19,750,000

Rörande beräkningen av ifrågavarande driftöverskott får vattenfallsstyrelsen anföra följande.

Inkomsterna.

Beträffande *kraftverken* ha inkomsterna för år 1936 beräknats höjda med netto 3,135,000 kronor i förhållande till den för innevarande år lämnade beräkningen. Av denna ökning härröra 1,070,000 kronor från ökad kraftleverans till elektrisk järnvägsdrift och resten, 2,160,000 kronor, från stegrad kraftavsättning i övrigt. Å andra sidan ha ränteinkomsterna å förnyelsefondsmedlen minskats till följd av sänkt räntefot och någon skatterestitution icke beräknats, vilka omständigheter föranlett en inkomstminskning med 95,000 kronor.

För *kanalverken* har beräknats en ökning av de för innevarande år beräknade inkomsterna med 115,000 kronor, väsentligen beroende på ökad kanaltrafik. *Fastighetsförvaltningens* inkomster ha beräknats ökade med 20,000 kronor.

Driftkostnaderna.

I sitt samtidigt avlåtna förslag till driftkostnadsstat för statens vattenfallsverk under år 1936 har vattenfallsstyrelsen beräknat driftkostnaderna för nämnda år till 19,045,000 kronor, innebärande en ökning av 1,925,000 kronor i förhållande till den för innevarande år fastställda driftkostnadsstaten.

Härvid ha *kraftverkens* driftkostnader beräknats ökade med 1,840,000 kronor, varav 345,000 kronor belöpa på drift och underhåll av särskilda förvaltningsobjekt, 455,000 kronor på allmänna omkostnader och 1,040,000 kronor på avsättning till förnyelsefond.

Utav de allmänna omkostnadernas höjning hänföra sig 240,000 kronor till en delvis av ändrade fördelningsgrunder föranledd ökning av de på driften belöpande kostnaderna för vattenfallsstyrelsen, varjämte 110,000 kronor utgöra ökning i pensionskostnaderna, huvudsakligen på grund av utsträckt pensionsrätt för verkets arbetarpersonal.

86 Riksräkenskapsverkets inkomstberäkning för budgetåret 1936/1937.

Kanalverkens och fastighetsförvaltningens driftkostnader ha höjts med 65,000 kronor, därav 50,000 kronor för ökade pensionskostnader, respektive 20,000 kronor.

Under budgetåret 1936/1937 torde av 1937 års överskott för kraftverken kunna inlevereras till statsverket ett belopp, som med 250,000 kronor överstiger vad som av 1936 års överskott inlevereras under budgetåret 1935/1936. Den totala inlevereringen från kraftverken under förstnämnda budgetår skulle således uppgå till $19,050,000 + 250,000 = 19,300,000$ kronor.

I enlighet med vad sålunda anförts får vattenfallsstyrelsen föreslå, att det inkomstöverskott å statens vattenfallsverks rörelse, som bör upptagas i riksstaten för budgetåret 1936/1937, beräknas på följande sätt:

Statens vattenfallsverk:

Kraftverk	kronor 19,300,000
Kanalverk	» 450,000
Fastighetsförvaltning	» 250,000
	Summa kronor 20,000,000.»

Med biträdande av vattenfallsstyrelsens sålunda framställda förslag får riksräkenskapsverket hemställa, att inkomsterna från kraftverken, kanalverken och fastighetsförvaltningen för budgetåret 1936/1937 beräknas till respektive 19,300,000 kronor, 450,000 kronor och 250,000 kronor och alltså för statens vattenfallsverk såsom helhet till 20,000,000 kronor.

Domänverket.

Överskottet för domänverket har i riksstaten beräknats och enligt budgetredovisningen influtit med:

	Beräknad inkomst kronor	Behållen inkomst kronor	Stegring + Nedgång — kronor
Budgetåret 1930/1931	14,200,000	11,609,745	— 1,644,420
» 1931/1932	9,000,000	3,908,522	— 7,701,223
» 1932/1933	3,500,000	6,978,472	+ 3,069,950
» 1933/1934	3,500,000	10,110,547	+ 3,132,075
» 1934/1935	10,000,000	10,908,776	+ 798,229
» 1935/1936	12,000,000	.	.

I skrivelse till riksräkenskapsverket den 15 november 1935 har domänstyrelsen rörande beräkandet av ifrågavarande titel för budgetåret 1936/1937 anfört följande:

»De inkomster, som tillföras statens domäners fond, utgöras i huvudsak av inkomster från statsskogarna ävensom, i mindre utsträckning, av inkomster från statens jordbruksdomäner. Under det att inkomsterna för de senare äro jämförelsevis konstanta, kunna däremot inkomsterna från statsskogarna visa högst väsentliga växlingar under skilda år allt efter utvecklingen av läget på världsmarknaden för trävaror och pappersmassa.

Det är givetvis vanskligt att under nuvarande internationella läge göra några beräkningar om utfallet av domänverkets rörelse under 1936. Styrelsen har emellertid funnit sig böra uppskatta 1936 års överskott för domänverket till 10 miljoner kronor.»

Riksräkenskapsverkets inkomstberäkning för budgetåret 1936/1937. 87

I enlighet med domänstyrelsens sålunda gjorda beräkning hemställer riksräkenskapsverket, att inkomsterna från domänverket i riksstaten för budgetåret 1936/1937 upptagas till 10,000,000 kronor.

Statens reproduktionsanstalt.

	Beräknad inkomst kronor	Behållen inkomst kronor	Stegring + Nedgång — kronor
Budgetåret 1930/1931	15,000	11,649	— 18,081
» 1931/1932	100	15,000	+ 3,351
» 1932/1933	25,000	34,038	+ 19,038
» 1933/1934	30,000	20,000	— 14,038
» 1934/1935	30,000	30,000	+ 10,000
» 1935/1936	30,000	.	.

I skrivelse till riksräkenskapsverket den 7 november 1935 har lantmäteri-styrelsen beräknat inkomstöverskottet å reproduktionsanstaltens rörelse bud-getåret 1936/1937 till 30,000 kronor.

I överensstämmelse härmed har riksräkenskapsverket i inkomsttabellen uppfört överskottet av statens reproduktionsanstalt med 30,000 kronor.

II. Statens allmänna fastighetsfond.

Denna inkomsttitel har först med innevarande budgetår uppförts i rikssta-ten och härvid upptagits till 7,977,800 kronor.

Enligt av vederbörande förvaltningsmyndigheter avgivna förslag till in-komst- och utgiftsstaten för respektive delfonder för budgetåret 1936/1937 beräknas fastighetsfondens överskott för detta budgetår till 7,522,190 kronor. Närmare uppgifter om de i statförslagen beräknade inkomst- och utgiftsbe-loppen lämnas i efterföljande sammanställning, däri för jämförelse även med-tagits motsvarande belopp i den för innevarande budgetår fastställda in-komst- och utgiftsstaten för fastighetsfonden.

	Budgetåret 1935/1936 kronor	Budgetåret 1936/1937 kronor
I n k o m s t e r :		
Ersättning för till statsmyndigheter upplåtna lokaler.		
Fängvårdsstyrelsens delfond	590,100	609,000
Utrikesdepartementets »	473,000	440,200
Medicinalstyrelsens »	4,020,400	4,070,460
Byggnadsstyrelsens »	7,123,900	7,500,300
	Säger 12,207,400	12,619,960
Hyror för till enskilda upplåtna lokaler m. m.		
Fängvårdsstyrelsens delfond	155,000	152,200
Utrikesdepartementets »	50,000	42,800
Medicinalstyrelsens »	875,000	828,000
Byggnadsstyrelsens »	388,300	377,100
	Säger 1,468,300	1,400,100
	Summa 13,675,700	14,020,060

88 Riksräkenskapsverkets inkomstberäkning för budgetåret 1936/1937.

U t g i f t e r :

Reparations- och underhållskostnader m. m. för fonden tillhörande fastigheter.

Fångvårdsstyrelsens delfond	285,000	292,000
Utrikesdepartementets »	146,400	146,400
Medicinalstyrelsens »	900,000	1,112,000
Byggnadsstyrelsens »	1,243,500	1,708,000

Säger 2,574,900 3,258,400

Avsättning till förnyelsefond.

Fångvårdsstyrelsens delfond	100,100	105,000
Utrikesdepartementets »	94,500	88,300
Medicinalstyrelsens »	1,141,500	1,151,970
Byggnadsstyrelsens »	1,297,200	1,325,600

Säger 2,633,300 2,670,870

Hyresutgifter m. m. för av fonden förhyrda lokaler.

Fångvårdsstyrelsens delfond	100	8,000
Utrikesdepartementets »	45,600	46,200
Medicinalstyrelsens »	100	14,000
Byggnadsstyrelsens »	443,900	500,400

Säger 489,700 568,600

Summa 5,697,900 6,497,870

Ö v e r s k o t t :

Fångvårdsstyrelsens delfond	359,900	356,200
Utrikesdepartementets »	236,500	202,100
Medicinalstyrelsens »	2,853,800	2,620,490
Byggnadsstyrelsens »	4,527,600	4,343,400

Summa 7,977,800 7,522,190

Den enligt de avgivna statförslagen beräknade minskningen av fastighetsfondens överskott för budgetåret 1936/1937 är huvudsakligen att återföra på den höjning av reparations- och underhållskostnaderna för medicinalstyrelsens och byggnadsstyrelsens delfonder tillhörande fastigheter, som föreslagits utöver vad som påkallats i anledning av tillväxten av det till dessa delfonder hänförliga fastighetsbeståndet.

Beräkningen av de i statförslagen upptagna beloppen för ersättning för till statsmyndigheter upplåtna lokaler och för avsättning till förnyelsefonden har, utom beträffande fångvårdsstyrelsens delfond, verkställts i anslutning till den av Kungl. Maj:t jämlikt beslut den 7 december 1934 anbefallda ytterligare utredning angående fastställande av fastighets- och hyresvärden för till fastighetsfonden hörande fastigheter, som byggnadsstyrelsen överlämnat med underdånigt utlåtande den 12 november 1935. Med utgångspunkt från de i denna utredning framlagda beräkningarna bör för fångvårdsstyrelsens delfond upptagas ett belopp av 597,600 kronor såsom ersättning för till statsmyndigheter upplåtna lokaler och ett belopp av, i avrundat tal, 143,500 kronor såsom avsättning till förnyelsefonden. Härigenom reduceras det av fångvårdsstyrelsen för delfonden beräknade överskottet, 356,200 kronor, till 306,300 kronor eller med 49,900 kronor.

Beträffande den i statförslaget för utrikesdepartementets delfond upptagna posten å 146,400 kronor för reparations- och underhållskostnader m. m. för delfonden tillhörande fastigheter må framhållas, att i angivna belopp ingår, förutom rena reparations- och underhållskostnader samt utgifter för ränta och amortering å köpeskillingen för beskickningsfastigheten i Ankara, ett belopp å 5,000 kronor avseende kostnader för belysning och uppvärmning av beskickningsfastigheten i Leningrad. Riksräkenskapsverket förordar, att detta belopp överföres till det under tredje huvudtiteln uppförda anslaget till skrivmaterialier m. m. vid beskickningar och konsulat och att alltså förevarande post upptages till allenast 141,400 kronor. I samband härmed bör det i statförslaget för ersättning för till statsmyndigheter upplåtna lokaler beräknade beloppet, 440,200 kronor, även minskas med 5,000 kronor eller till 435,200 kronor. Den av riksräkenskapsverket föreslagna överflyttningen medför alltså ingen ändring av det av utrikesdepartementet för ifrågavarande delfond beräknade överskottet.

Slutligen må, vad angår det i statförslaget för medicinalstyrelsens delfond upptagna beloppet å 14,000 kronor för hyresutgifter m. m. för av delfonden förhyrda lokaler, påpekas, att medicinalstyrelsen icke tagit hänsyn till dessa utgifter vid beräkningen av ersättningen för till statsmyndigheter upplåtta lokaler. Riksräkenskapsverket får därför föreslå, att sistnämnda post, som av medicinalstyrelsen upptagits till 4,070,460 kronor, uppräknas med 14,000 kronor till 4,084,460 kronor och att således det av medicinalstyrelsen för delfonden beräknade överskottet, 2,620,490 kronor, höjes med enahanda belopp eller till 2,634,490 kronor.

De i statförslagen framlagda beräkningarna hava i övrigt icke givit riksräkenskapsverket anledning till erinran. Härvid har dock riksräkenskapsverket förutsatt, att ämbetsverket icke haft att ingå på någon prövning av beräkningen av de i statförslagen upptagna beloppen för reparations- och underhållskostnader för fastighetsfonden tillhörande fastigheter.

I enlighet med vad sålunda anförts skulle fastighetsfondens överskott för budgetåret 1936/1937 belöpa sig till 7,486,290 kronor. Riksräkenskapsverket har i anslutning härtill i inkomstabellen uppfört inkomsttiteln statens allmänna fastighetsfond med, i avjämnat tal, 7,500,000 kronor.

III. Fonden för statens aktier.

Luossavaara—Kiirunavaara aktiebolag.

För nedanstående budgetår har utdelningen från detta bolag beräknats till och influtit med följande belopp:

	Beräknad inkomst kronor	Behållen inkomst kronor	Stegring + Nedgång — kronor
Budgetåret 1930/1931	13,000,000	12,551,663	+ 1,106,081
» 1931/1932	6,000,000	6,165,883	— 6,385,780
» 1932/1933	100	— 1,405,217	— 7,571,100
» 1933/1934	100	—	+ 1,405,217
» 1934/1935	100	—	—
» 1935/1936	100	.	.

90 Riksräkenskapsverkets inkomstberäkning för budgetåret 1936/1937.

Inkomstminskningen från och med budgetåret 1931/1932 har föranletts av den ekonomiska krisen. Det för budgetåret 1932/1933 redovisade underskottet avser av staten erlagda kommunalutskylder för från malmbolaget uppburen royalty. För bestridande av utgående skatter av nämnda slag för budgetåret 1933/1934 och följande budgetår hava medel anvisats å det under sjunde huvudtiteln uppförda anslaget till staten åliggande kommunala och andra utskylder.

I skrivelse till riksräkenskapsverket den 7 december 1935 har Luossavaara-Kiirunavaara aktiebolag rörande beräkningen av inkomsterna under budgetåret 1936/1937 å förevarande titel meddelat, att tillkomsten respektive storleken av dylika inkomster är beroende av faktorer, vilka för närvarande äro att betrakta såsom så svårbedömliga och osäkra, att bolaget ansett sig icke lämpligen kunna ange någon siffra i detta avseende.

Riksräkenskapsverket har under sådana förhållanden funnit sig böra i inkomsttabellen upptaga inkomst från Luossavaara-Kiirunavaara aktiebolag med allenast ett formellt belopp av 100 kronor.

Aktiebolaget Svenska tobaksmonopolet.

	Beräknad inkomst kronor	Behållen inkomst kronor	Stegring + Nedgång — kronor
Budgetåret 1930/1931	8,120,000	8,120,000	+ 4,350,000
» 1931/1932	1,595,000	1,595,000	— 6,525,000
» 1932/1933	1,595,000	1,595,000	—
» 1933/1934	11,595,000	11,595,000	+ 10,000,000
» 1934/1935	1,595,000	1,595,000	— 10,000,000
» 1935/1936	12,095,000	.	.

De höga inkomstsiffrorna för budgetåren 1930/1931, 1933/1934 och 1935/1936 äro att återföra på extra utdelningar av fonderade vinstmedel, för sist-nämnda budgetår uppgående till 10.5 miljoner kronor.

I skrivelse till riksräkenskapsverket den 14 november 1935 har aktiebolaget Svenska tobaksmonopolet beräknat den staten under budgetåret 1936/1937 tillkommande utdelningen å stamaktiekapitalet till 1,595,000 kronor.

Riksräkenskapsverket har i inkomsttabellen upptagit inkomsten av aktiebolaget Svenska tobaksmonopolet till 1,595,000 kronor.

IV. Statens utlåningsfonder.

Överskotten från statens utlåningsfonder, inklusive den under särskild rubrik tidigare upptagna fonden för låneunderstöd, hava för nedanstående år sammanlagt beräknats till, respektive redovisats med följande belopp:

	Beräknad inkomst kronor	Behållen inkomst kronor	Stegring + Nedgång — kronor
Budgetåret 1930/1931	13,860,400	13,300,533	+ 105,657
» 1931/1932	13,570,800	13,194,993	— 105,540
» 1932/1933	13,117,000	12,971,636	— 223,357
» 1933/1934	15,086,900	15,879,430	+ 2,907,794
» 1934/1935	14,751,600	16,469,423	+ 589,993
» 1935/1936	13,220,700	.	.

Riksräkenskapsverkets inkomstberäkning för budgetåret 1936/1937. 91

Ökningen av inkomsten under budgetåret 1933/1934 är beroende på inordnandet bland statens utlåningsfonder från och med samma budgetår av statens bostadslånefond, vilken emellertid numera på grund av förtidsamorteringar betydligt nedgått.

I anslutning till riksräkenskapsverket delgivna, i statskontoret respektive riksgäldskontoret verkställda beräkningar har riksräkenskapsverket i inkomsttabellen upptagit nedanstående belopp såsom överskott från statens utlåningsfonder.

Statens bostadslånefond	kronor	850,000
Lånefonden för tjänstemannasamhället vid Mörby	»	80,000
Lånefonden för bostadsförsörjning för mindre bemedlade, barnrika familjer	»	100
Lånefonden för bostadsbyggande i städer och stadslignande samhällen	»	15,000
Lånefonden för främjande av bostadsbyggande på landsbygden	»	50,000
Lånefonden för lantarbetarbostäder	»	100
Allmänna järnvägslånefonden	»	575,000
Bibanelånefonden	»	100
Lånefonden för anskaffning av motorvagnar m. m. åt enskilda järnvägar	»	50,000
Vattenkraftslånefonden	»	250,000
Luftfartslånefonden	»	50,000
Allmänna byggnadslånefonden	»	8,400
Studielånefonden	»	35,000
Lånefonden för inköp av ädla avelsston	»	100
Lånefonden för inköp av avelshingstar av ardenerras	»	100
Lånefonden för inköp av renar	»	100
Statens fjäderfållånefond	»	3,000
Gödselvärdslånefonden	»	25,000
Statens kalkbrukslånefond	»	2,000
Statens fruktodlingslånefond	»	100
Statens mejerilånefond	»	150,000
Spannmåslagerhusfonden	»	25,000
Spannmålskreditfonden	»	20,000
Statens sekundärlånefond för jordbrukare	»	500,000
Statens slakterilånefond	»	10,000
Kraftledningslånefonden	»	350,000
Egnahemslånefonden	»	8,700,000
Jordförmedlingsfonden	»	13,000
Arrendeegnahemsfonden	»	50,000
Arrendelånefonden	»	100
Arbetarsmåbrukslånefonden	»	100
Västerbottens och Norrbottens nybygges- och bostadsförbättringslånefond	»	4,000
Kolonisternas kreaturs- och redskapslånefond	»	1,000
Statens avdikningslånefond	»	1,000,000
Täckdikningslånefonden	»	160,000
Allmänna nyodlingsfonden	»	7,000
Norrländska nyodlingsfonden	»	3,000
Fiskerilånefonden	»	110,000
Kommunskogslånefonden	»	1,000
Virkesmättningslånefonden	»	100

92 Riksräkenskapsverkets inkomstberäkning för budgetåret 1936/1937.

Lånefonden för inköp av gasgeneratorer för motordrift	kronor	5,000
Hemslöjdslånefonden	»	2,500
Industrilånefonden	»	90,000
Hantverklånefonden	»	12,000
Lånefonden för ackordslån och förlagslån åt hantverkare	»	60,000
Rederilånefonden	»	650,000
Fonden för låneunderstöd	»	207,000

Sammanlagt beräknas sålunda överskotten från statens utlåningsfonder till 14,124,900 kronor.

V. Statsverkets fond av rusdrycksmedel.

Överskotten från denna fond hava utgjort:

	Beräknad inkomst kronor	Behållen inkomst kronor	Stegring + Nedgång — kronor
Budgetåret 1930/1931	4,300,000	4,412,012	+ 89,717
» 1931/1932	4,600,000	4,715,749	+ 303,737
» 1932/1933	4,500,000	4,661,715	— 54,034
» 1933/1934	950,000	934,545	— 3,727,170
» 1934/1935	900,000	1,133,049	+ 198,504
» 1935/1936	540,000		

Nedgången av inkomsterna å förevarande inkomstitel från och med budgetåret 1933/1934 är beroende på, att av rusdrycksmedelsfondens tillgångar 82.83 miljoner kronor tagits i anspråk för finansiering av tilläggsstaten för budgetåret 1932/1933. Vid utgången av budgetåret 1934/1935 uppgick fondens kapitalbehållning till 20.29 miljoner kronor. Enligt beslut vid 1935 års riksdag skall under nu löpande budgetår ytterligare 8 miljoner kronor tagas i anspråk av fondens kapitaltillgångar.

Riksräkenskapsverket har, i anslutning till av statskontoret verkställd beräkning, i inkomstabellen för budgetåret 1936/1937 upptagit inkomsten av statsverkets fond av rusdrycksmedel till 480,000 kronor.

C. Andel i riksbankens vinst.

De beräknade och redovisade inkomsterna å förevarande titel hava utgjort:

	Beräknad inkomst kronor	Behållen inkomst kronor
Budgetåret 1930/1931	19,000,000	19,000,000
» 1931/1932	16,000,000	16,000,000
» 1932/1933	14,000,000	14,000,000
» 1933/1934	27,000,000	27,000,000
» 1934/1935	7,000,000	7,000,000
» 1935/1936	3,000,000	

Att den beräknade inkomsten för budgetåret 1933/1934 upptagits till så stort belopp som 27 miljoner kronor sammanhänger med den av 1933 års

riksdag beslutade omläggningen i fråga om riksbanksvinstens disponerande för riksstaten, varigenom vid själva övergången till den nya ordningen kunnat i riksstaten upptagas andel i riksbanksvinsten för två kalenderår, nämligen 14 miljoner kronor för år 1932 samt 13 miljoner kronor för år 1933. För budgetåren från och med 1934/1935 skall enligt nämnda beslut för riksstaten disponeras andel i vinsten avseende det kalenderår, som utlöper under budgetåret.

Då säkra utgångspunkter för beräkning av riksbanksvinsten för år 1936 givetvis saknas, har riksräkenskapsverket ansett sig böra för budgetåret 1936/1937 provisoriskt upptaga inkomstiteln till samma belopp, vartill vinstandelen för år 1935 beräknats, eller till 3,000,000 kronor.

D. Riksgäldskontorets inkomstmedel.

Förevarande inkomstitel, vilken uppförts i riksstaten från och med budgetåret 1932/1933, var från början i första hand avsedd för redovisning av ränteinkomster å de av 1932 års riksdag beviljade lånen till Skandinaviska kreditaktiebolaget. Å titeln redovisas jämväl de riksgäldskontorets ränteinkomster m. m., vilka förut ingått bland »diverse inkomster». För nedanstående budgetår hava de beräknade och redovisade inkomsterna utgjort:

	Beräknad inkomst kronor	Behållen inkomst kronor	Stegring kronor
Budgetåret 1932/1933.....	11,550,000	9,397,697	—
» 1933/1934.....	12,100,000	11,108,420	1,710,723
» 1934/1935.....	17,800,000	18,166,933	7,058,513
» 1935/1936.....	7,000,000	.	.

I det för budgetåret 1934/1935 i tablån redovisade behållna inkomstbeloppet ingår, förutom löpande inkomster, ett belopp av 12.06 miljoner kronor, utgörande nominella värdet av de obligationer av 1923 års premieobligationslån, å vilka vinst utfallit och vilka till följd därav icke skolat inlösas. De löpande inkomsterna för nämnda budgetår hava alltså uppgått till 6.11 miljoner kronor. Under innevarande budgetår torde inkomsten å titeln, enligt från riksgäldskontoret under hand inhämtade uppgifter, ej komma att uppgå till mer än omkring 5.50 miljoner kronor, vari ingår en tillfällig inkomst å 1.26 miljoner kronor, utgörande ränta å anslagsmedel för täckande av statens järnvägars fordran hos Luossavaara-Kiirunavaara aktiebolag för frakt-tillägg för år 1932. Nedgången i inkomstillflödet sammanhänger med av Skandinaviska kreditaktiebolaget verkställda återbetalningar å statens lån till bolaget, varigenom riksgäldskontorets ränteinkomster i motsvarande mån minskats.

I en riksräkenskapsverket delgiven, till finansdepartementet avlämnad förslagsberäkning har riksgäldskontoret beträffande beräkningen av kontorets inkomstmedel för budgetåret 1936/1937 anfört följande:

94 Riksräkenskapsverkets inkomstberäkning för budgetåret 1936/1937.

» Under titeln 'Riksgäldskontorets inkomstmedel' hava upptagits följande beräknade inkomster, nämligen:

Ränta å Skandinaviska kreditaktiebolagets 5 $\frac{1}{2}$ % förlagslån av år 1932 å kronor 50,000,000	kronor 2,750,000
Ränta å lån, utlämnade från fonden för varukredit	» 17,800
Ränta å lån, utlämnade från fonden för förlag till statsverket å lån till främjande av bostadsbyggande och till främjande av enskild företagsamhet m. m.	» 634,300
å trafikaktiebolaget Grängesberg—Oxelösunds skuld till statsverket enligt 1927 års malmavtal	» 110,200
å förlagskapital till Svenska spannmålsföreningen u. p. a.	» 490,000
Depositionsavgifter för inskrivning i statsskuldboken av premieobligationer	» 10,000
Preskriberade kuponger	» 15,000
Diverse räntor m. m.	» 1,000
	<hr/>
	Kronor 4,028,300
	vilket belopp utjämnats till » 4,025,000

Avgår:

Kostnader för enskilda med statslån understödda järnvägar, som antingen måst övertagas av riksgäldskontoret eller vilkas ägare befinna sig i konkurstillstånd eller likvidation	» 100,000
---	-----------

Nettoinkomst kronor 3,925,000.»

Under hänvisning till ovanstående beräkning får riksräkenskapsverket hemställa, att titeln riksgäldskontorets inkomstmedel i riksstaten för budgetåret 1936/1937 uppföres med ett belopp av 3,925,000 kronor.

E. I anspråk tagna kapitaltillgångar.

I underdånig skrivelse den 4 november 1935 har riksräkenskapsverket meddelat, att för respektive anslags ändamål obehövligen reservationer till ett sammanlagt belopp av 23,457 kronor 9 öre enligt hittills tillämpat förfaringssätt vore disponibelt för statsregleringen under budgetåret 1936/1937. Beloppet vore i sin helhet hänförligt till anslag för verkliga utgifter. Riksräkenskapsverket hemställde emellertid, att denna behållning, vilken saknade betydelse för budgetens balansering, redan under nu löpande budgetår finge överföras till inkomsttitel »E 1. Reservationer å anslag för verkliga utgifter». I samma skrivelse har riksräkenskapsverket anmält, att ämbetsverket hade för avsikt att framdeles inkomma med förslag till ändrad lydelse av kungörelsen den 14 juni 1928 (nr 209) med vissa bestämmelser angående äldre reservationsanslag.

I en riksräkenskapsverkets delgiven förslagsberäkning över riksgäldskontorets inkomster har beräknats, att av allmänna byggnadslånefondens medel 16,500 kronor kunna tagas i anspråk för riksstaten under nästkommande budgetår.

På grund av vad sålunda anförts har riksräkenskapsverket i inkomsttabellen uppfört i anspråk tagna kapitaltillgångar med följande belopp:

Reservationer å anslag för verkliga utgifter	kronor	100
Reservationer å anslag för kapitalökning	»	100
Statens produktiva fonder	»	16,500.

F. Lånemedel.

Såsom av riksräkenskapsverkets ovanberörda underdåniga skrivelse den 4 november 1935 framgår, förefinnes för nu löpande budgetår å de till utgifter för kapitalökning anvisade reservationsanslagen en för anslagens ändamål obehörlig behållning av lånemedel uppgående till 2,009,748 kronor. Ämbetsverket förutsätter, att den disponibla delen av denna behållning liksom de under innevarande budgetår verkställda återbetalningarna av lånemedel redan under löpande budgetår skola överföras till de härför avsedda inkomstitlarna.

Då riksräkenskapsverket saknar anledning att yttra sig om inkomstiteln »övriga lånemedel», har ämbetsverket i inkomsttabellen uppfört inkomsterna av lånemedel sålunda:

I anspråk tagna reservationer	kronor	100
Återbetalningar	»	100
Övriga lånemedel	»	.

En sammanställning av slutresultaten av riksräkenskapsverkets beräkningar rörande de verkliga inkomsterna för budgetåret 1936/1937 jämförda med motsvarande i riksstaten för budgetåret 1935/1936 beräknade belopp återfinnes i bilaga C.

Av sammanställningen framgår, att verkliga inkomster för budgetåret 1936/1937 beräknats överstiga motsvarande inkomster i riksstaten för budgetåret 1935/1936 med 59.08 miljoner kronor. Av ökningen kommer ett belopp av 32.20 miljoner kronor på allmänna budgeten medan återstoden, 26.88 miljoner kronor, är att hänföra till specialbudgeterna.

Av de å allmänna budgeten redovisade egentliga statsinkomsterna hava skatter beräknats stiga med 37.61 miljoner kronor. Stegringen av skattetitlarna är huvudsakligen att hänföra till inkomst- och förmögenhetsskatt, tullmedel och tobaksskatt, vilka titlar höjts med respektive 20.00, 13.00 och 4.00 miljoner kronor. De sammanlagda rusdrycksmedelsinkomsterna hava nedsetts med 4.00 miljoner kronor. Härvid är dock att märka, att brännvinstillverkningskatten för budgetåret 1935/1936 på grund av omläggning av inlevereringsperioderna tillfälligt höjts med ett beräknat belopp av 8.00 miljoner kronor. Diverse inkomster hava beräknats sjunka med 2.94 miljoner kronor, ungefärligen motsvarande en under budgetåret 1935/1936 tillgänglig engångsintäkt.

96 Riksräkenskapsverkets inkomstberäkning för budgetåret 1936/1937.

Inkomsterna av statens affärsverksamhet beräknas stiga med 10.50 miljoner kronor, varav 8.00 miljoner kronor å statens järnvägar, och inkomsterna av statens utlåningsfonder med 0.90 miljoner kronor, medan övriga under statens produktiva fonder redovisade huvudinkomsttitlar beräknas lämna försämrade resultat. Nedsättningen av inkomsterna från statens aktier med 10.50 miljoner kronor sammanhänger med att för budgetåret 1935/1936 ett belopp av nämnda storlek, utgörande hos tobaksmonopolet fonderade vinstmedel, beräknats skola tillföras statsregleringen.

Av den beräknade ökningen å specialbudgeterna hänför sig 15.00 miljoner kronor till automobilskattemedel och 4.00 miljoner kronor till avgifter för prisreglering på jordbrukets område.

Stockholm den 10 december 1935.

Underdånigst

Erik Stridsberg.

P. S. Runemark

TABELLER

Utfallet av riksstaten för

Miljoner

	I riks- staten upp- tagna belopp	Utfallet enligt budget- redovis- ningen	Netto- över- skott	Netto- under- skott
Skattebudgeten.				
<i>Allmänna budgeten.</i>				
Inkomster:				
1. Verkliga inkomster:				
a. Egentliga statsinkomster	546.08	569.43	23.35	—
b. Inkomster av statens produktiva fonder	105.28	140.59	35.31	—
c. Andel i riksbankens vinst	7.00	7.00	—	—
d. Riksgäldskontorets inkomstmedel	17.80	18.17	0.37	—
Säger för verkliga inkomster	676.16	735.19	59.03	—
2. I anspråk tagna kapitaltillgångar:				
a. Reservationer å anslag	0.15	0.74	0.59	—
b. Statens produktiva fonder	0.43	0.43	—	—
Säger för i anspråk tagna kapitaltillgångar	0.58	1.17	0.59	—
Säger för inkomster	676.74	736.36	59.62	—
Nettominskning av till inkomstsidan icke omförda reser- vationer å anslag	—	3.85		
Summa	676.74	740.21		
<i>Specialbudgeterna.</i>				
1. Utjämningskatt och viss del av stämpelmedel (hälften av lotterivinstskatten)	8.90	8.68	—	0.22
2. Automobilskatte-medel	75.00	87.51	12.51	—
3. Accis å margarin samt avgifter för prisreglering på jordbrukets område	20.00	25.97	5.97	—
4. Avgifter för täckande av förluster å spannmålsregle- ringen	8.00	6.47	—	1.53
5. Övrig uppbörd i statens verksamhet, att direkt över- föras till särskilda diversemedelsfonder	2.60	3.12	0.52	—
6. Extra inkomst- och förmögenhetsskatt samt viss del av stämpelmedel (arvsskatt och skatt för gåva) ..	33.00	35.91	2.91	—
Säger för inkomster	147.50	167.66	20.16	—
Summa	147.50	167.66		
<i>Sammanlagda skattebudgeten.</i>				
Inkomster	824.24	904.02	79.78	—
Nettominskning av till inkomstsidan icke omförda reser- vationer å anslag	—	3.10		
Tillsammans	824.24	907.12		
Lånebudgeten.				
Lånemedel:				
1. I anspråk tagna reservationer	—	8.69	8.69	—
2. Återbetalningar	6.82	77.51	70.69	—
3. Övriga lånemedel	275.30	226.92	—	48.38
Säger för lånemedel	282.12	313.12	31.00	—
Summa	282.12	313.12		
Totala budgeten.				
Inkomster	1,106.86	1,217.14	110.78	—
Tillsammans	1,106.86	1,217.14		

Riksräkenskapsverkets inkomstberäkning för budgetåret 1936/1937. 99

budgetåret 1934/1935.

Bilaga A.

kronor.

	I riks- staten upp- tagna belopp	Utfallet enligt budget- redovis- ningen	Netto- bespa- ring	Netto- merut- gift
Skattebudgeten.				
<i>Allmänna budgeten.</i>				
Utgifter:				
1. Verkliga utgifter:				
a. Utgifter utom räntor å statsskulden m. m.	556.85	585.60	—	28.75
b. Räntor å statsskulden m. m.	98.62	97.88	0.74	—
Säger för verkliga utgifter	655.47	683.48	—	28.01
2. Utgifter för kapitalökning:				
a. Statens produktiva fonder	11.49	10.68	0.81	—
b. Avbetalning å statsskulden	9.78	9.79	—	0.01
Säger för utgifter för kapitalökning	21.27	20.47	0.80	—
Säger för utgifter	676.74	703.95	—	27.21
Nettoöverskott tillfört kassafonden	—	36.26		
Summa	676.74	740.21		
<i>Specialbudgeterna.</i>				
1. Avsättning till skatteutjämningsmedlens fond	8.90	8.68	0.22	—
2. Avsättning till automobilskattemedelsfonden	75.00	86.76	—	11.76
3. Avsättning till jordbrukets prisregleringsfond	20.00	25.97	—	5.97
4. Avsättning till fonden för mötande av förluster å spannmålsregleringen	8.00	6.47	1.53	—
5. Avsättning till bankinspektionens m. fl. fonder	2.60	3.12	—	0.52
6. Avskrivning av visst i fonden för förslag till statsverket ingående lånekapital	33.00	35.91	—	2.91
Säger för utgifter	147.50	166.91	—	19.41
Nettoökning av till inkomstsidan icke omförda reserva- tioner å anslag	—	0.75		
Summa	147.50	167.66		
<i>Sammanlagda skattebudgeten.</i>				
Utgifter	824.24	870.86	—	46.62
Nettoöverskott tillfört kassafonden	—	36.26		
Tillsammans	824.24	907.12		
Lånebudgeten.				
Utgifter för kapitalökning:				
1. Statens produktiva fonder	85.87	80.01	5.86	—
2. Statens övriga fonder	196.25	197.32	—	1.07
Säger för utgifter för kapitalökning	282.12	277.33	4.79	—
Nettoökning av till inkomstsidan icke omförda reserva- tioner å anslag	—	35.79		
Summa	282.12	313.12		
Totala budgeten.				
Utgifter	1,106.36	1,148.19	—	41.83
Nettoökning av till inkomstsidan icke omförda reserva- tioner å anslag	—	32.69		
Nettoöverskott tillfört kassafonden	—	36.26		
Tillsammans	1,106.36	1,217.14		

Specifikation av statens inkomster för budgetåret 1936/1937.

		Kronor
A. Egentliga statsinkomster.		
I. Skatter:		
1. Mantalspenningar	1,100,000	
2. Prästerskapets till statsverket indragna tionde..	1,050,000	
3. Skatt på inkomst, förmögenhet och rörelse:		
a. Inkomst- och förmögenhetsskatt, bevilning	160,000,000	
b. Särskild skatt å förmögenhet, bevilning	13,000,000	
c. Extra inkomst- och förmögenhetsskatt, bevilning	9,500,000	
d. Utjämningskatt, bevilning	9,200,000	
e. Utskiftningsskatt och ersättningskatt, bevilning	250,000	
f. Bevilningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter, bevilning	350,000	
g. Stämpelmedel, bevilning (därav arvsskatt och skatt för gåva 29,000,000 kronor)	62,000,000	254,300,000
4. Automobilskattemedel:		
a. Fordonsskatt, bevilning	28,000,000	
b. Gummiringsskatt, bevilning	16,000,000	
c. Bensinskatt, bevilning	59,000,000	103,000,000
5. Tullar och acciser:		
a. Tullmedel, bevilning	150,000,000	
b. Accis å silke, bevilning	2,000,000	
c. Accis å margarin och vissa andra fettvaror, bevilning	16,000,000	
d. Tobaksskatt, bevilning	83,000,000	
e. Brännvinstillverkningskatt, bevilning	14,000,000	
f. Rusdrycksförsäljningsmedel, bevilning:		
a. Partihandelsbolag	11,000,000	
β. Detaljhandelsbolag	20,000,000	
g. Omsättnings- och utskänkningskatt å spritdrycker, bevilning	90,000,000	
h. Maltsskatt, bevilning	28,000,000	414,000,000
		773,450,000
II. Uppbörd i statens verksamhet:		
1. Vattendomstolsavgifter	25,000	
2. Inkomster vid fångvården	550,000	
3. Inkomster vid statens uppfostringsanstalt å Bona	55,000	
4. Bidrag till riksförsäkringsanstalten och försäkringsrådet	1,150,000	
5. Bidrag till pensionsstyrelsen	85,000	

		Kronor
6.	Inkomster vid statens tvångsarbets- och alkoholistanstalter.....	150,000
7.	Inkomster vid statens bakteriologiska laboratorium.....	200,000
8.	Inkomster vid statens rättskemiska laboratorium.....	20,000
9.	Avgifter för kontroll å handeln med farmaceutiska specialiteter.....	12,500
10.	Inkomster vid statens sinnessjukhus.....	12,700,000
11.	Inkomster vid statens uppfostringsanstalter för sinnesslöa.....	35,000
12.	Avgifter för besiktning av motorfordon.....	1,250,000
13.	Avgifter för registrering av motorfordon.....	1,000,000
14.	Bidrag till statens bränslekontrollerande verksamhet.....	20,000
15.	Inkomster vid länsarkitektinstitutionen.....	400,000
16.	Avgifter för kontroll å handeln med skattefri sprit m. m.	41,000
17.	Inkomst av myntning och justering.....	1,500,000
18.	Kontrollstämpelmedel.....	400,000
19.	Bidrag till bankinspektionen.....	70,000
20.	Bidrag till fondinspektionen.....	60,000
21.	Bidrag till sparbanksinspektionen.....	90,000
22.	Bidrag för tillsyn över sparbankerna.....	200,000
23.	Inkomster vid tandläkarinstitutet.....	265,000
24.	Terminsavgifter från läroverken.....	1,200,000
25.	Avgifter för granskning av biografbilder.....	140,000
26.	Inkomster vid statens veterinärbakteriologiska anstalt.....	180,000
27.	Inkomster vid statens centrala frökontrollanstalt.....	170,000
28.	Inkomster vid statens lagerhus.....	250,000
29.	Avgifter för täckande av förluster å spannmålsregleringen.....	10,000,000
30.	Avgifter för prisreglering på jordbrukets område.....	13,000,000
31.	Inkomster vid rikets allmänna kartverk.....	40,000
32.	Bidrag till statens meteorologisk-hydrografiska anstalt.....	54,000
33.	Avgifter för statskontroll å krigsmaterieltillverkningen.....	30,000
34.	Inkomster vid statens provningsanstalt.....	300,000
35.	Fyr- och båkmedel.....	3,300,000
36.	Lotspenningar.....	2,800,000
37.	Patent- och varumärkes- samt registreringsavgifter.....	1,800,000
38.	Avgifter för registrering i förenings- m. fl. register.....	100,000
39.	Bidrag till försäkringsinspektionen.....	110,000
		53,752,500
III. Diverse inkomster:		
1.	Bötesmedel.....	2,400,000
2.	Totalisatormedel.....	1,000,000
3.	Inkomst av vadhållning vid idrottstävlingar....	2,250,000
4.	Lotterimedel.....	2,000,000
5.	Övriga diverse medel.....	1,500,000
		9,150,000
<i>Säger för egentliga statsinkomster 836,352,500 kronor.</i>		

		Kronor
B. Inkomster av statens produktiva fonder.		
I. Statens affärsverksamhet:		
1. Postverket, <i>bevillning</i>	20,000,000	
2. Telegrafverket.....	35,000,000	
3. Statens järnvägar.....	34,000,000	
4. Statens vattenfallsverk:		
a. Kraftverken.....	19,300,000	
b. Kanalverken.....	450,000	
c. Fastighetsförvaltningen.....	250,000	
	20,000,000	
5. Domänverket.....	10,000,000	
6. Statens reproduktionsanstalt.....	30,000	
		119,030,000
II. Statens allmänna fastighetsfond		7,500,000
III. Fonden för statens aktier:		
1. Luossavaara-Kiirunavaara aktiebolag.....	100	
2. Aktiebolaget Svenska tobaksmonopolet.....	1,595,000	
		1,595,100
IV. Statens utlåningsfonder:		
1. Statens bostadslånefond.....	850,000	
2. Lånefonden för tjänstemannasamhället vid Mörby	80,000	
3. Lånefonden för bostadsförsörjning för mindre be-		
medlade, barnrika familjer	100	
4. Lånefonden för bostadsbyggande i städer och		
stadslänkande samhällen.....	15,000	
5. Lånefonden för främjande av bostadsbyggande		
på landsbygden	50,000	
6. Lånefonden för lantarbetarbostäder	100	
7. Allmänna järnvägslånefonden	575,000	
8. Bibanelånefonden.....	100	
9. Lånefonden för anskaffning av motorvagnar m. m.		
åt enskilda järnvägar	50,000	
10. Vattenkraftslånefonden.....	250,000	
11. Luftfartslånefonden.....	50,000	
12. Allmänna byggnadslånefonden.....	8,400	
13. Studielånefonden.....	35,000	
14. Lånefonden för inköp av ädla avelsston.....	100	
15. Lånefonden för inköp av avelshingstar av arden-		
nerras.....	100	
16. Lånefonden för inköp av renar.....	100	
17. Statens fjäderfållånefond.....	3,000	
18. Gödselvärdslånefonden.....	25,000	
19. Statens kalkbrukslånefond.....	2,000	
20. Statens fruktodlingslånefond.....	100	
21. Statens mejerilånefond.....	150,000	
22. Spannmålslagerhusfonden.....	25,000	
23. Spannmålskreditfonden.....	20,000	
24. Statens sekundärlånefond för jordbrukare.....	500,000	
25. Statens slakterilånefond.....	10,000	
26. Kraftledningslånefonden.....	350,000	

		Kronor
27. Egnahemslånefonden.....	8,700,000	
28. Jordförmedlingsfonden.....	13,000	
29. Arrendeegnahemfonden.....	50,000	
30. Arrendelånefonden.....	100	
31. Arbetarsmåbrukslånefonden.....	100	
32. Västerbottens och Norrbottens nybygges- och bo- stadsförbättringslånefond.....	4,000	
33. Kolonisternas kreaturs- och redskapslånefond...	1,000	
34. Statens avdikningslånefond.....	1,000,000	
35. Täckdikningslånefonden.....	160,000	
36. Allmänna nyodlingsfonden.....	7,000	
37. Norrländska nyodlingsfonden.....	3,000	
38. Fiskerilånefonden.....	110,000	
39. Kommunskogslånefonden.....	1,000	
40. Virkesmätningslånefonden.....	100	
41. Lånefonden för inköp av gasgeneratorer för motor- drift.....	5,000	
42. Hemslöjdslånefonden.....	2,500	
43. Industrilånefonden.....	90,000	
44. Hantverkslånefonden.....	12,000	
45. Lånefonden för ackordslån och förlagslån åt hantverkare.....	60,000	
46. Rederilånefonden.....	650,000	
47. Fonden för låneunderstöd.....	207,000	14,124,900
V. Statsverkets fond av rusdrycksmedel.....		480,000
<i>Säger för inkomster av statens produktiva fonder 142,730,000 kronor.</i>		
C. Andel i riksbankens vinst.....		3,000,000
D. Riksgäldskontorets inkomstmedel.....		3,925,000
E. I anspråk tagna kapitaltillgångar.		
1. Reservationer å anslag för verkliga utgifter.....	100	
2. Reservationer å anslag för kapitalökning.....	100	
3. Statens produktiva fonder.....	16,500	16,700
F. Lånemedel.		
1. I anspråk tagna reservationer.....	100	
2. Återbetalningar.....	100	
3. Övriga lånemedel.....	.	.
Summa		.

Bilaga C.

Jämförelse mellan verkliga inkomster enligt riksstaten för budgetåret 1935/1936 och enligt riksräkenskapsverkets inkomstberäkning för budgetåret 1936/1937.

	Riks- staten 1935/1936	Inkomst- beräk- ningen 1936/1937	Netto- ökning minskning	
			1935/1936—1936/1937	
Allmänna budgeten.				
1. Egentliga statsinkomster:				
Skatter	567,640,000	605,250,000	37,610,000	—
Uppbörd i statens verksamhet	30,182,000	30,422,500	240,500	—
Diverse inkomster	8,837,762	5,900,000	—	2,937,762
Säger	606,659,762	641,572,500	34,912,738	—
2. Inkomster av statens produktiva fonder:				
Statens affärsverksamhet	108,530,000	119,030,000	10,500,000	—
Statens allmänna fastighetsfond	7,977,800	7,500,000	—	477,800
Fonden för statens aktier	12,095,100	1,595,100	—	10,500,000
Statens utlåningsfonder	13,220,700	14,124,900	904,200	—
Statsverkets fond av rusdrycksmedel	540,000	480,000	—	60,000
Säger	142,363,600	142,730,000	366,400	—
3. Andel i riksbankens vinst	3,000,000	3,000,000	—	—
4. Riksgäldskontorets inkomstmedel	7,000,000	3,925,000	—	3,075,000
Summa	759,023,362	791,227,500	92,204,138	—
Specialbudgeterna.				
1. Extra inkomst- och förmögenhetsskatt samt viss del av stämpelmedel (arvsskatt och skatt för gåva)	35,000,000	38,500,000	3,500,000	—
2. Utjämningskatt och viss del av stämpelmedel (hälften av lotterivinstskatten)	9,700,000	10,700,000	1,000,000	—
3. Automobilskattemedel	88,000,000	103,000,000	15,000,000	—
4. Accis å margarin och vissa andra fettvaror samt avgifter för prisreglering på jordbrukets område	24,000,000	29,000,000	5,000,000	—
5. Avgifter för täckande av förluster å span- mälsregleringen	9,500,000	10,000,000	500,000	—
6. Övrig uppbörd i statens verksamhet att direkt överföras till särskilda diversemedelsfonder ..	305,000	330,000	25,000	—
7. Totalisatormedel samt inkomst av vadhållning vid idrottstävlingar	1,400,000	3,250,000	1,850,000	—
Summa	167,905,000	194,780,000	26,875,000	—
Tillsammans.				
1. Egentliga statsinkomster	774,564,762	836,352,500	61,787,738	—
2. Inkomster av statens produktiva fonder	142,363,600	142,730,000	366,400	—
3. Andel i riksbankens vinst	3,000,000	3,000,000	—	—
4. Riksgäldskontorets inkomstmedel	7,000,000	3,925,000	—	3,075,000
Summa	926,928,362	986,007,500	59,079,138	—

Bilaga B.

Beräkning rörande utfallet av riksstatens inkomstsida
för budgetåret 1935/1936.

(Verkställd inom riksräkenskapsverket i december 1935.)

	I riksstaten beräknat belopp	Beräknat utfall	Underskott att ersättas av kassa- fonden	Överskott att till- föras kassa- fonden
A. Egentliga statsinkomster.				
I. Skatter:				
1. Mantalspenningar.....	1,050,000	1,100,000	—	50,000
2. Prästerskapets till statsverket indrag- na tionde	1,240,000	1,240,000	—	—
3. Skatt på inkomst, förmögenhet och rörelse:				
a. Inkomst- och förmögenhetsskatt, <i>bevillning</i>	140,000,000	147,200,000	—	7,200,000
b. Särskild skatt å förmögenhet, <i>be- villning</i>	11,700,000	12,400,000	—	700,000
c. Extra inkomst- och förmögenhets- skatt, <i>bevillning</i>	8,000,000	8,500,000	—	—
d. Utjämningskatt, <i>bevillning</i>	8,200,000	8,400,000	—	—
e. Utskiftningsskatt och ersättnings- skatt, <i>bevillning</i>	300,000	250,000	50,000	—
f. Bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter, <i>bevillning</i> g. Stämpelmedel, <i>bevillning</i> (därav arvsskatt och skatt för gåva 27,000,000 kronor)	350,000	330,000	20,000	—
h. Automobilskattemedel	57,000,000	62,000,000	—	2,800,000
i. Tullar och acciser:	88,000,000	100,000,000	—	—
a. Tullmedel, <i>bevillning</i>	137,000,000	147,000,000	—	10,000,000
b. Accis å silke, <i>bevillning</i>	1,500,000	1,750,000	—	250,000
c. Accis å margarin och vissa andra fettvaror, <i>bevillning</i>	15,000,000	16,000,000	—	—
d. Tobaksskatt, <i>bevillning</i>	79,000,000	83,000,000	—	4,000,000
e. Brännvinstillverkningskatt, <i>bevill- ning</i>	23,000,000	23,000,000	—	—
f. Rusdrycksförsäljningsmedel, <i>bevill- ning</i> :				
α Partihandelsbolag	10,000,000	10,000,000	—	—
β Detaljhandelsbolag	20,000,000	19,500,000	500,000	—
g. Omsättnings- och utskänknings- skatt å spritdrycker, <i>bevillning</i> ..	86,000,000	88,000,000	—	2,000,000
h. Maltskatt, <i>bevillning</i>	28,000,000	27,000,000	1,000,000	—
Säger för skatter	715,340,000	756,670,000	1,570,000	27,000,000
II. Uppbörd i statens verksamhet	50,387,000	55,051,000	911,000	1,210,000
III. Diverse inkomster	8,837,762	8,800,000	137,762	100,000
Säger för egentliga statsinkomster	774,564,762	820,521,000	2,618,762	28,310,000

¹ Därav arvsskatt och skatt för gåva 29,000,000 kronor.² Inkomsttitlar utan kassafondsavräkning beräknas lämna ett överskott av 4,365,000 kronor.

Inkomstutallet för budgetåret 1935/1936.

	I riksstaten beräknat belopp	Beräknat utfall	Underskott att ersättas av kassa- fonden	Överskott att till- föras kassa- fonden
B. Inkomster av statens produktiva fonder.				
I. Statens affärsverksamhet:				
1. Postverket, <i>bevillning</i>	18,500,000	19,600,000	—	1,100,000
2. Telegrafverket	33,000,000	36,000,000	—	3,000,000
3. Statens järnvägar	26,000,000	40,000,000	—	14,000,000
4. Statens vattenfallsverk	19,000,000	19,000,000	—	—
5. Domänverket	12,000,000	9,500,000	2,500,000	—
6. Statens reproduktionsanstalt	30,000	30,000	—	—
Säger för statens affärsverksamhet	108,530,000	124,130,000	2,500,000	18,100,000
II. Statens allmänna fastighetsfond	7,977,800	7,977,800	—	—
III. Fonden för statens aktier:				
1. Luossavaara-Kiirunavaara aktiebolag	100	—	100	—
2. Aktiebolaget Svenska tobaksmonopo- let	12,095,000	12,095,000	—	—
Säger för fonden för statens aktier	12,095,100	12,095,000	100	—
IV. Statens utlåningsfonder	13,220,700	13,538,700	128,000	446,000
V. Statsverkets fond av rusdrycksmedel ..	540,000	700,000	—	160,000
Säger för inkomster av statens produktiva fonder	142,363,600	158,441,500	2,628,100	18,706,000
C. Andel i riksbankens vinst	3,000,000	4,500,000	—	1,500,000
D. Riksgäldskontorets inkomstmedel	7,000,000	5,500,000	1,500,000	—
Tillsammans	926,928,362	988,962,500	6,746,862	48,516,000
			nettoöverskott 41,769,138	

Bilaga C.

Till Herr Statsrådet och chefen för finansdepartementet.

I skrivelse till undertecknad generaldirektör den 28 december 1935 har Herr Statsrådet meddelat, att enligt det inom finansdepartementet upprättade förslaget till finansplan för nästkommande budgetår avsikten vore att för avskrivning av till allmänna arbeten m. m. anvisat lånekapital taga i anspråk ett belopp av omkring 60 miljoner kronor av behållningen i statsverkets kassafond, samt hemställt, att riksräkenskapsverket ville inkomma med yttrande, huruvida det enligt verkets mening under föreliggande omständigheter kunde anses tillrådligt att för angivna ändamål ur kassafonden taga i anspråk ett belopp av ungefärligen angivna storlek.

Bedömandet av frågan om och i vilken omfattning kassafondsmedel kunna tagas i anspråk för finansiering av 1936/37 års riksstat är i första hand beroende av storleken av den behållning kassafonden kan beräknas uppnå vid utgången av innevarande budgetår.

Enligt budgetredovisningen för budgetåret 1934/35 uppgick kassafondens behållning den 30 juni 1935 till 107.2 miljoner kronor. Utfallet av riksstaten för innevarande budgetår kan visserligen ännu icke med säkerhet beräknas. Jänlikt en inom riksräkenskapsverket i december 1935 verkställd, finansdepartementet tillställd uppskattning, till vilken ämbetsverket tillåter sig hänvisa, har emellertid riksstatens inkomstsida förutsatts komma att lämna ett överskott att tillföras kassafonden om 41.8 miljoner kronor. Vad åter angår riksstatens utgiftssida, torde utfallet för innevarande budgetår komma att — liksom för närmast föregående budgetår — medföra en icke obetydlig belastning av kassafonden. Anslagen för dyrtidstillägg, vilka beräknats med utgångspunkt från en levnadskostnadsindex av 154, kunna i anledning av den under budgetåret inträdda stegringen av nämnda index antagas komma att utvisa en merutgift av omkring 3 miljoner kronor. För övriga anslag med undantag av anslagen till oförutsedda utgifter och till räntor å statskulden har riksräkenskapsverket räknat med en kassafondsbelastning av omkring 5 miljoner kronor. Vad angår anslagen till räntor å statskulden torde däremot, enligt från riksgäldskontoret under hand inhämtade uppgifter, uppstå en besparing av omkring 3 miljoner kronor, vilket belopp sålunda skulle tillföras kassafonden. Beträffande anslaget till oförutsedda utgifter slutligen förutsätter riksräkenskapsverket, att å detta anslag kommer att avföras det belopp av 11 miljoner kronor, som jämlikt statens arbetslöshetskommissionens underdåniga framställning den 4 december 1935 erfordras för arbetslöshetens bekämpande utöver för budgetåret 1935/36 i riksstaten anvisade medel. Enligt förestående uppskattningar skulle alltså utgiftssidan i sin helhet komma att utvisa en samlad nettomerutgift att ersättas av kassafonden om 16 miljoner kronor. Utfallet av de mot kassafonden korrespon-

derande inkomst- och utgiftstitlarna skulle vid sådant förhållande tillsammans komma att för innevarande budgetår medföra en förstärkning av kassafonden med inemot 26 miljoner kronor. Kassafondens behållning den 30 juni 1936 skulle följaktligen uppbibras till omkring 133 miljoner kronor.

Genom ett ianspråktagande i riksstaten för budgetåret 1936/37 av kassafondsmedel till ett belopp av 60 miljoner kronor skulle kassafondens behållning, bortsett från utfallet av nämnda riksstat, kunna beräknas under nästkommande budgetår komma att nedgå till omkring 73 miljoner kronor.

Vid ställningstagandet till frågan, huruvida en kassafond av sist angivna storleksordning vid inträdande av en ogynnsam utveckling av statens finansförhållanden kan anses vara tillräcklig för fyllande av kassafondens primära uppgift att reglera utfallet av de mot kassafonden korresponderande inkomst- och utgiftstitlarna, kan ledning hämtas av erfarenheterna av budgetutvecklingen under senaste depressionsperiod. Av de till denna period hänförliga budgetåren utvisade allenast budgetåren 1931/32 och 1932/33 budgetunderskott. För dessa två budgetår medförde emellertid budgetutfallet en sammanlagd nettobelastning av kassafonden med 60.6 miljoner kronor. Kassafonden, vilkens behållning vid ingången av budgetåret 1931/32 uppgick till 75.9 miljoner kronor, skulle följaktligen på grund av budgetutfallet under de båda budgetåren 1931/32 och 1932/33 hava reducerats till 15.3 miljoner kronor. Då emellertid av kassafondsmedel ett belopp av 32.0 miljoner kronor togs i anspråk i själva riksstaten för budgetåret 1931/32, blev erforderligt att för mötande av förutsett underskott å statsregleringen för budgetåret 1932/33 redan för sistnämnda budgetår anvisa medel till förstärkning av kassafonden, vilken medelsförstärkning uppfördes å tilläggsstaten för budgetåret 1932/33. Med utgångspunkt från angivna förhållanden har riksräkenskapsverket funnit det icke vara tillrådligt att genom ianspråktagande för budgetändamål nedbringa kassafondens behållning till lägre belopp än 70 å 75 miljoner kronor. Enligt riksräkenskapsverkets uppfattning kunna följaktligen, utan eftersättande av kassafondens primära uppgift som budgetregulator, under föreliggande omständigheter icke mera än omkring 60 miljoner kronor tagas i anspråk för finansieringen av riksstaten för nästkommande budgetår.

Såsom riksräkenskapsverket i sitt utlåtande den 14 oktober 1935 angående arbetslöshetsutredningens i dess betänkande II framlagda förslag rörande vissa budgettekniska frågor närmare utvecklade, är emellertid frågan om och i vilken omfattning kassafondsmedel i skilda budgetlägen lämpligen kunna och böra tagas i anspråk för riksstatens finansiering beroende utom av kassafondens storlek jämväl av arten av de utgiftsändamål, för vilka fondmedlen avses skola tagas i anspråk.

Att för närvarande, då ett omfattande avskrivningsbehov, avseende icke-räntabla lånemedelstillgångar respektive direkta lånemedelsförluster, alltjämt föreligger, taga kassafondsmedel i anspråk för finansiering av skattebudgetens normala utgifter kan riksräkenskapsverket icke finna vara förenligt med sunda budgetprinciper.

Det ianspråktagande av kassafondsmedel för finansiering av riksstaten för budgetåret 1936/37, som nu satts i fråga, avser emellertid att möjliggöra en avskrivning i ett sammanhang av de anslagsmedel till allmänna arbeten m. m., vilka anvisats under fonden för förlag till statsverket att utgå av lånemedel och vilka enligt den av statskontoret därom verkställda utredningen äro att betrakta såsom hänförliga till verkliga utgifter. En dylik disposition av kassafondsmedel för avskrivning, vilken icke påverkar stats-

verkets kassaställning utan allenast representerar en bokföringsmässig reglering av redan konstaterade förluster, anser verket från sina utgångspunkter icke väcka betänklighet.

Under åberopande av vad riksräkenskapsverket ovan anført och med hänsyn till angelägenheten av att täckning av nu omhandlade icke-räntabla lånemedelstillgångar snarast kommer till stånd, har riksräkenskapsverket funnit sig kunna tillstyrka, att för ifrågavarande ändamål i riksstaten för budgetåret 1936/37 av kassafonden tages i anspråk ett belopp av intill 60 miljoner kronor.

Stockholm den 2 januari 1936.

Erik Stridsberg.

P. S. Runemark.

---

*Bilaga D.***P. M.****rörande de viktigare statsinkomsternas utveckling.**

I samband med förberedelserna till 1936 års statsverksproposition ha genom finansdepartementets försorg vissa utredningar verkställt för belysande av statsinkomsternas utveckling. Därvid har i första hand åsyftats att er-hålla det finansstatistiska materialet framlagt i sådan form, att det lättare låter sig utnyttjas såsom underlag vid försök att uppskatta de belopp, varmed olika statsinkomster i framtiden kunna väntas inflyta.

Det statistiska materialet kan tänkas skänka hållpunkter av värde för inkomstuppskattningen genom att visa inom vilka gränser olika statsinkomster under senare år fluktuerat samt i vilken grad de företett en på längre sikt stigande eller fallande tendens. För att materialet skall låta sig utnyttja för dessa syften, bör emellertid en omräkning därav ske, varigenom inflytandet från förändringar i grunderna för skatter, tullar eller avgifter såvitt möjligt elimineras. Närmast till hands ligger att beräkna de belopp, varmed statsinkomsterna olika år skulle ha influtit, under förutsättning att skatt etc. under hela den undersökta perioden utgått efter nu gällande grunder. En sådan omräkning är ägnad att ge en föreställning om inkomsternas framtida fluktuationsamplitud, under förutsättning att de tänkas utgå efter tills vidare oförändrade grunder. Den visar därjämte i vad mån statsinkomsternas förändringar under gångna år varit att återföra på själva den ekonomiska utvecklingen.

En omräkning av inkomstmaterialen av angiven innebörd är emellertid icke tillfyllest. Metodens brister återgå bl. a. därpå, att man vid en omräkning av statsinkomsterna efter nu gällande grunder icke tar hänsyn till att en tillämpning av dessa grunder under tidigare år i vissa fall skulle övat inflytande på det ekonomiska underlaget för inkomsterna.

Frågan belyses enklast genom ett exempel. Har skatten höjts för viss konsumtion och beräknar man vad skatten under tidigare år skulle ha givit, om den utgått på en konsumtion av då faktiskt föreliggande omfattning men efter de senare införda högre skattesatserna, erhålles med all sannolikhet ett relativt sett för högt värde på den möjliga skatteinkomsten. En faktisk tillämpning av de högre skattesatserna under tidigare år skulle nämligen, enligt vad man har anledning förutsätta, icke ha kunnat ske utan en reduktion av den beskattade konsumtionens dåvarande omfattning. Vid omräkningen tillämpas alltså de nu gällande högre skattesatserna på alltför gynnsamma konsumtionstal. Skulle skattesatserna under perioden ha sänkts, hade man givetvis haft att räkna med en felsegning i motsatt riktning.

Det är sålunda tydligt, att en omräkning av statsinkomsterna med utgångspunkt från nuvarande skattesatser i exemplet ger endast ett övre gränsvärde för storleken av den skatteinkomst, som skulle erhållits vid en tidigare tidpunkt. Beräkningen kompletteras därför lämpligen med en omräkning

av statsinkomsterna med utgångspunkt från de vid början av den undersökta perioden tillämpade skattegrunderna. En sådan beräkning ger till resultat ett minimimått på vad den ursprungliga skatten skulle givit i nuvarande läge.

Vill man erhålla ett absolut mått på storleken av konsumtionsutvecklingens bidrag till förändringen i skatteinkomsten, kan detta ske genom att man *à cna sidan* beräknar skillnaden mellan nu faktiskt utgående skatt och den skatt, som i utgångsläget skulle ha erhållits med nu gällande skattesatser — en kalkyl, som på räknemässiga grunder ger vad som rent matematiskt sett är ett maximimått på konsumtionsutvecklingens tillskott till skatteinkomsten — samt *à andra sidan* räknar fram differensen mellan den inkomst, som nu skulle ha erhållits vid tillämpning av de ursprungliga skattesatserna, och den ursprungligen inflytande skatten, en beräkning som ger till resultat ett räknemässigt minimimått. Beräkningar av detta slag, liksom överhuvud alla resultat av förut angivna omräkningar av det finansstatistiska materialet, måste utnyttjas med stor försiktighet, emedan risken för feltolkningar är betydande.

Om skatten sänkes i stället för att, såsom i exemplet, höjas, byta gränsvärdena plats.

Vid tillämpningen av genomsnittliga skattesatser på en grupp konsumtionsvaror utan hänsyn till förändringar i konsumtionens sammansättning uppkomma vissa komplikationer, vilka emellertid i detta sammanhang äro av mindre vikt och därför här kunna lämnas åsido.

Beträffande *dels* avkastningen av tullmedel, tobaksskatt, omsättnings- och utskänkningsskatt å spritdrycker, maltskatt samt automobilskattemedel, *dels* inkomster, utgifter och överskott vid postverket, telegrafverket, statens järnvägar, statens vattenfallsverk och domänverket hava cheferna för vederbörande verk och företag, efter anmodan av chefen för finansdepartementet, inkommit med sammanställningar och beräkningar upprättade efter de riktlinjer, som följa av ovan framlagda överväganden. Såvitt angår tullar och skatter hava sålunda sammanställningarna omfattat, förutom uppgift å avkastningen av ifrågavarande inkomstkällor, beräkningar rörande de belopp, till vilka samma inkomsttitlar skulle hava uppgått, under förutsättning *dels* att skatterna respektive tullarna under hela undersökningsperioden utgått efter nu gällande skatte- eller tullsatser, *dels* att skatterna respektive tullarna hela perioden utgått efter de skatte- eller tullsatser, som gällde under undersökningsperiodens begynnelseår; nämnda beräkningar hava utarbetats på grundval av den faktiska konsumtionen, försäljningen eller importen under vart och ett av ifrågavarande budgetår, alltså utan hänsyn till de förändringar, som eventuellt blivit följden, om andra skatte- eller tullsatser än de i verkligheten gällande tillämpats. För de affärsdrivande verkens del hava uppgifter lämnats rörande taxe- eller prisförändringar av betydelse för inkomstutfallet.

I anslutning härtill hava från vederbörande verk och företag överlämnats beräkningar rörande de ungefärliga belopp, till vilka vissa automobilskattemedel, tullmedlen, tobaksskatten, brännvinstillverkningsskatten, rusdrycksförsäljningsmedlen, omsättnings- och utskänkningsskatten samt maltskatten ävensom de inlevererade överskotten av de fem stora affärsverken kunna antagas komma att uppgå under vardera av budgetåren 1937/1938 och 1938/1939 under förutsättning av

- a) oförändrad konjunktur;
- b) markerad konjunkturförbättring; och
- c) en avgjord vändning till det sämre av konjunkturutvecklingen.

Med stöd av de uppgifter, som inkommit från ovannämnda verk och myndigheter, lämnas i *första* avdelningen av denna promemoria en översikt över viktigare statsinkomsters utveckling från och med kalenderåret 1923, respektive budgetåret 1923/1924, samt framlägges i *andra* avdelningen ett försök till prognos omfattande budgetåren 1937/1938 och 1938/1939. Det statistiska materialet har samlats i en tabellbilaga till promemorian.

I.

Inkomst- och förmögenhetsskatt.

(Diagram 1, 2 och 3.)

Diagram 1 är avsett att belysa viktigare drag i utvecklingen av underlaget för inkomst- och förmögenhetsskatten. Inkomsten av fastighet har utelämnats på grund av beräkningens alltför osäkra karaktär. Av samma skäl har för den sammanlagda inkomsten å diagrammet inlagts serien för *taxerad* inkomst, medan för de särskilda inkomstarterna *uppskattade* värden angivits. Differensen mellan summan av de övriga å diagrammet inlagda inkomstserierna och den taxerade inkomsten motsvarar avdragen minus den uppskattade inkomsten av fastighet (se tab. 1).

Av diagrammet framgår, att de olika inkomstarterna fram till depressionen tillvuxo i ungefär samma grad; detta omdöme synes berättigat även för kapitalinkomstens del trots seriens starkt oregelbundna förlopp. Den genomsnittliga ökningen från år till år ligger under denna tid i samtliga fall vid omkring 3 procent. Det är av intresse att nationalinkomsten, enligt vad vid Stockholms högskolas socialvetenskapliga institut utförda beräkningar ge vid handen, visar en ökning av ungefär samma styrka. Sistnämnda förhållande kommer till uttryck även däri, att en omräkning av summan uppskattad inkomst av rörelse, tjänst och kapital i procent av den beräknade nationalinkomsten, såsom följande tablå visar, ger en serie av relativ konstans. De fluktuationer serien företer, motsvaras därav, att de olika inkomsternas tillväxt från år till år i en del fall rätt starkt avvikit från den genomsnittliga årliga progressionen under ifrågavarande period.

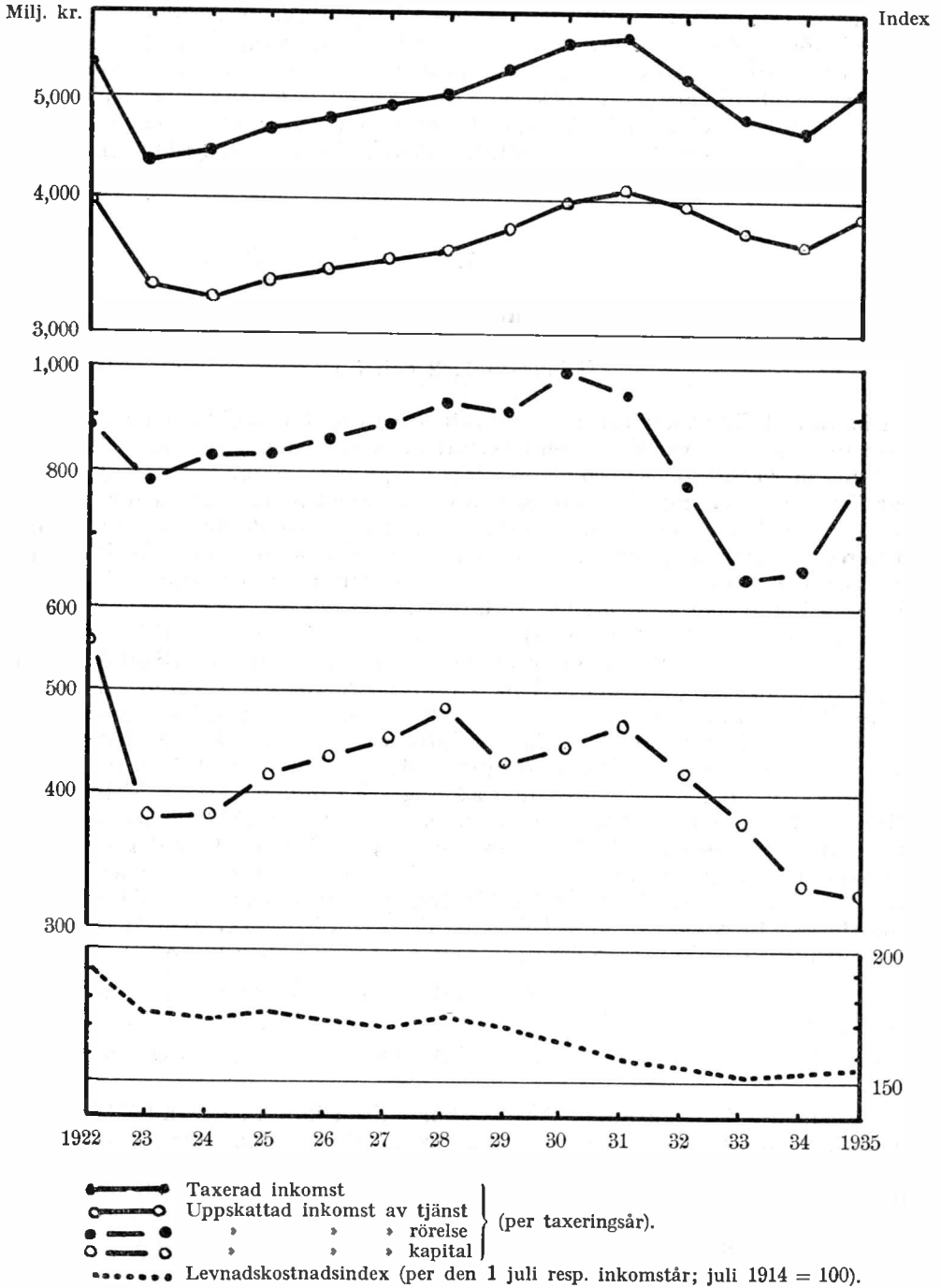
	1923	1924	1925	1926	1927	1928	1929	1930
Uppskattad inkomst av rörelse, tjänst och kapital i proc. av nationalinkomsten ¹	70.3	67.9	68.2	67.9	67.7	68.7	68.1	67.2

Olikheten i de olika inkomsternas ekonomiska karaktär framträder i klar belysning under depressionsåren. Inkomst av rörelse undergår då den ojämförligt kraftigaste relativa reduktionen. Mot denna reduktion står emellertid en tämligen snabb stegring under det nya konjunkturuppsvingets första år, vilken tenderat att återställa likheten mellan tjänste- och rörelseinkomsternas utveckling på längre sikt. Inkomst av kapital går däremot efter

¹ Preliminära siffror.

De viktigare statsinkomsternas utveckling.

Diagram 1. Taxerad och uppskattad inkomst.

krisen sin egen väg, sannolikt under inflytande av å ena sidan det nya ränteläget, å andra sidan en trots konjunkturuppsvinget fortsatt begränsning av emissionsverksamheten, som torde förklaras bl. a. av att företagen i större utsträckning än tidigare blivit självfinansierande.

Den nedpressning av progressionstalet under dess tidigare angivna värde, som framkommer, om man utgår från den av diagrammet omfattade perioden i dess helhet, förklaras till en del av det fortsatta starka prisfalllet, som belyses av kurvan för levnadskostnadernas utveckling. När kurvan icke på diagrammet förskjutits ett år fram i tiden, så att överensstämmelse vunnits mellan tidpunkten för prisnoteringen och tidpunkten för förvärv av den taxerade inkomsten, beror detta därpå, att levnadskostnaderna i likhet med taxeringarna visa en eftersläpning i förhållande till inkomstbildningen.

Det är uteslutet att här gå in på en närmare analys av de förändringar, som återspeglas i diagrammet. Några påpekanden synas emellertid motiverade.

Största intresset tilldrager sig rörelseinkomstens utveckling. Under högkonjunkturen fram t. o. m. inkomståret 1929 (taxeringsåret 1930) inregistreras endast ett mindre bakslag. De försämrade konjunkturförhållandena år 1925 erhålla en svag reflex i enskildas rörelseinkomst men undanskymmas fullständigt i den på diagrammet återgivna serien till följd av aktiebolagens gynnsamma inkomstförhållanden. Inkomståret 1928 pressas däremot rörelseinkomsten ned till följd av de stora arbetsstriderna, som direkt minskade exportinkomsten och, i förening med ogynnsamma prisbildningsförhållanden, återverkade även på avsättningskonjunkturen på hemmamarknaden.

Utvecklingen av rörelseinkomsten under depressionsåren belyses närmare av uppgifterna i följande tablåer.

Rörelseinkomst

(index: inkomståret 1929 = 100).

	1929	1930	1931	1932	1933	1934
för enskilda	100	101	91	80	78	89
» aktiebolag	100	87	61	47	50	69

Taxerad inkomst för aktiebolag

(index: inkomståret 1929 = 100).

	1929	1930	1931	1932	1933	1934
för samtliga aktiebolag	100	89	59	47	51	71
» större »	100	86	53	41	47	66
» mindre »	100	97	81	72	67	92

Enskildas rörelseinkomst visar en betydligt jämnare utveckling än aktiebolagens. De mindre aktiebolagens sammanlagda inkomst — ett särskiljande av rörelseinkomsten vid jämförelser aktiebolagen emellan synes icke påkallat — är i sin tur mindre konjunkturkänslig än de stora aktiebolagens. Sistnämnda förhållande förklaras till någon del av Kreugerföretagens utveckling, men sammanhänger eljest därmed, att de större aktiebolagen till en övervägande del äro verksamma på exportmarknaden.

Ett försök till beräkning av den roll det försämrade läget för de egentli-

ga exportföretagen spelat vid nedgången i den sammanlagda bolagsinkomsten stöter på stora svårigheter. Ett begrepp om den ungefärliga storleksordningen av de relativa förändringarna är emellertid möjligt att vinna. I ett antal — perioden genomgående — aktiebolag med över 1 milj. kr. i skattekapital och en verksamhet, som kan antagas ha varit i högre grad påverkad av exportutvecklingen, minskades den taxerade inkomsten från 1929 till 1932 (inkomstår) med ungefär två tredjedelar eller 92 milj. kr. Den totala nedgången i aktiebolagens taxerade inkomster uppgick samtidigt till 303 milj. kr. Man bör vid jämförelsen beakta, att den förra siffran är att betrakta som ett minimivärde för exportförsämringens direkta inflytande på bolagsinkomsterna.

Inkomst av tjänst visar under åren fram till krisen icke några fluktuationer av intresse. Den därpå följande nedgången är, absolut såväl som relativt, av tämligen ringa omfattning, om man tänker på den ökning arbetslösheten samtidigt undergick.

Under nyssnämnda period, alltså inkomståren 1929—1932, kan inkomstreduktionen uppskattas till i runt tal 250 milj. kr. Därmed har man att sammanställa, att minskningen av arbetsinkomsterna inom exportindustrierna, beräknad med stöd av industristatistiken och lönestatistiken, kan uppskattas till 150 milj. kr. En direkt jämförelse mellan siffrorna är icke tillåtlig, på grund av att åtskillig arbetsinkomst faller utanför inkomsttaxeringen. Som den totala uppskattade inkomsten enligt finansstatistiken varierat mellan 75 och 80 procent av den beräknade nationalinkomsten, blir sammanställningen korrektare, om den industristatistiska uppskattningen av arbetsinkomsten minskas med 20 à 25 procent. Kvar står emellertid att exportkonjunkturen bör ha orsakat mellan tredjedelen och hälften av den nedgång ifrågakvarande del av skatteunderlaget under nämnda tid visade.

Till slut må lämnas några sammanfattande sifferuppgifter rörande de olika fluktuationernas återspeglning i den totala taxerade inkomsten. Denna visade taxeringsåren 1923—1931 en genomsnittlig progression på 3.3 procent samt taxeringsåren 1923—1934 en genomsnittlig progression på 0.6 procent eller, efter omräkning till enhetligt penningvärde, på 4.6 resp. 1.6 procent. De maximala avvikelserna från genomsnittet för åren 1923—1934 ha utgjort + 5.4 procent och — 8.7 procent.

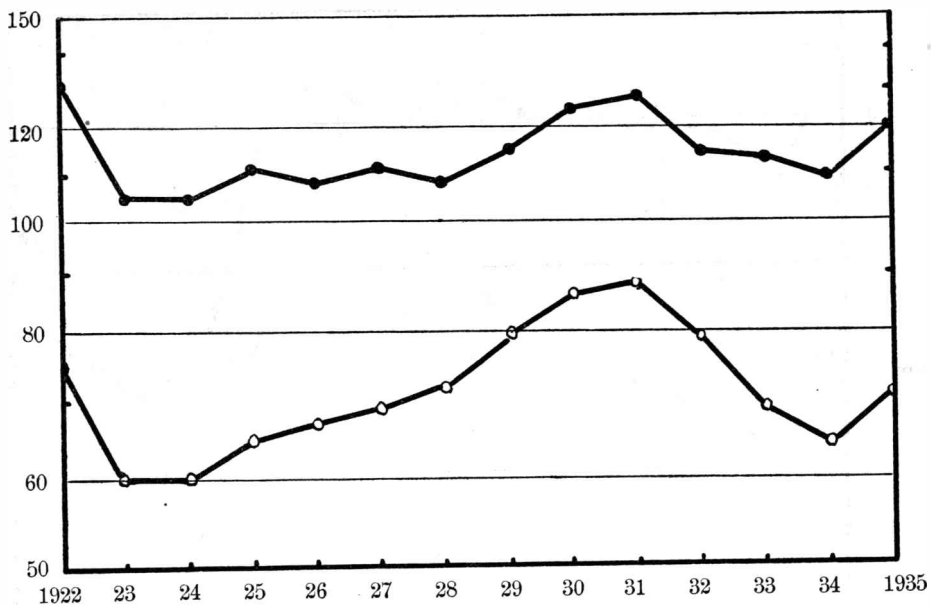
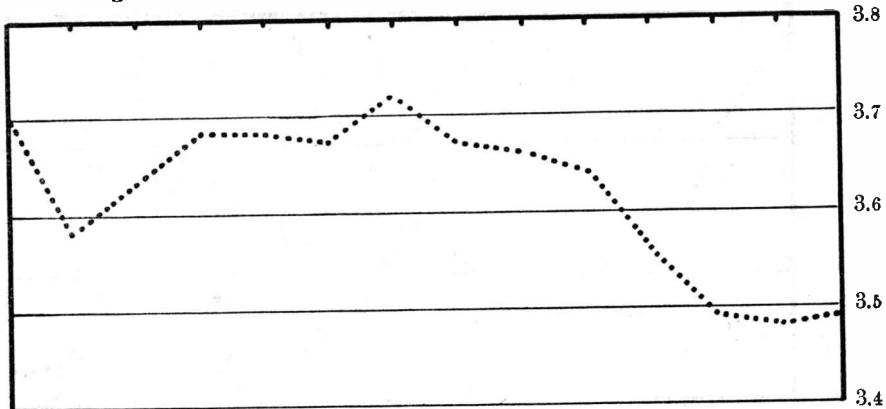
I det föregående ha endast förändringar i de sammanlagda inkomsterna upptagits till behandling. Några ord böra tilläggas rörande de till följd av skattens progressiva karaktär för skatteutfallet betydelsefulla förskjutningarna i inkomstfördelningen.

Diagrammen 2 och 3 visa dels de belopp, varmed skatt faktiskt utgått, dels skattebeloppen under förutsättning att under hela perioden blott grundbeloppet uttagits, dels slutligen grundbeloppet i procent av det beskattningsbara beloppet. Huvudintresset tilldrager sig i detta sammanhang sistnämnda serie.

Utvecklingen av grundbeloppsprocenten kan — inom vissa gränser, vartill framställningen senare återkommer — betraktas som en mätare på förhållandet mellan de högre inkomsternas totalbelopp och summan av de lägre inkomsterna. Om man vid oförändrad total inkomstsumma erhåller en förskjutning uppåt av de individuella inkomsternas genomsnittsnivå, stiger grundbeloppsprocenten, och omvänt. Förändras grundbeloppet parallellt med grundbeloppsprocenten, betyder detta, att förskjutningen i skatteinkom-

Diagram 2. Inkomst- och förmögenhetsskatt: Enskilda.

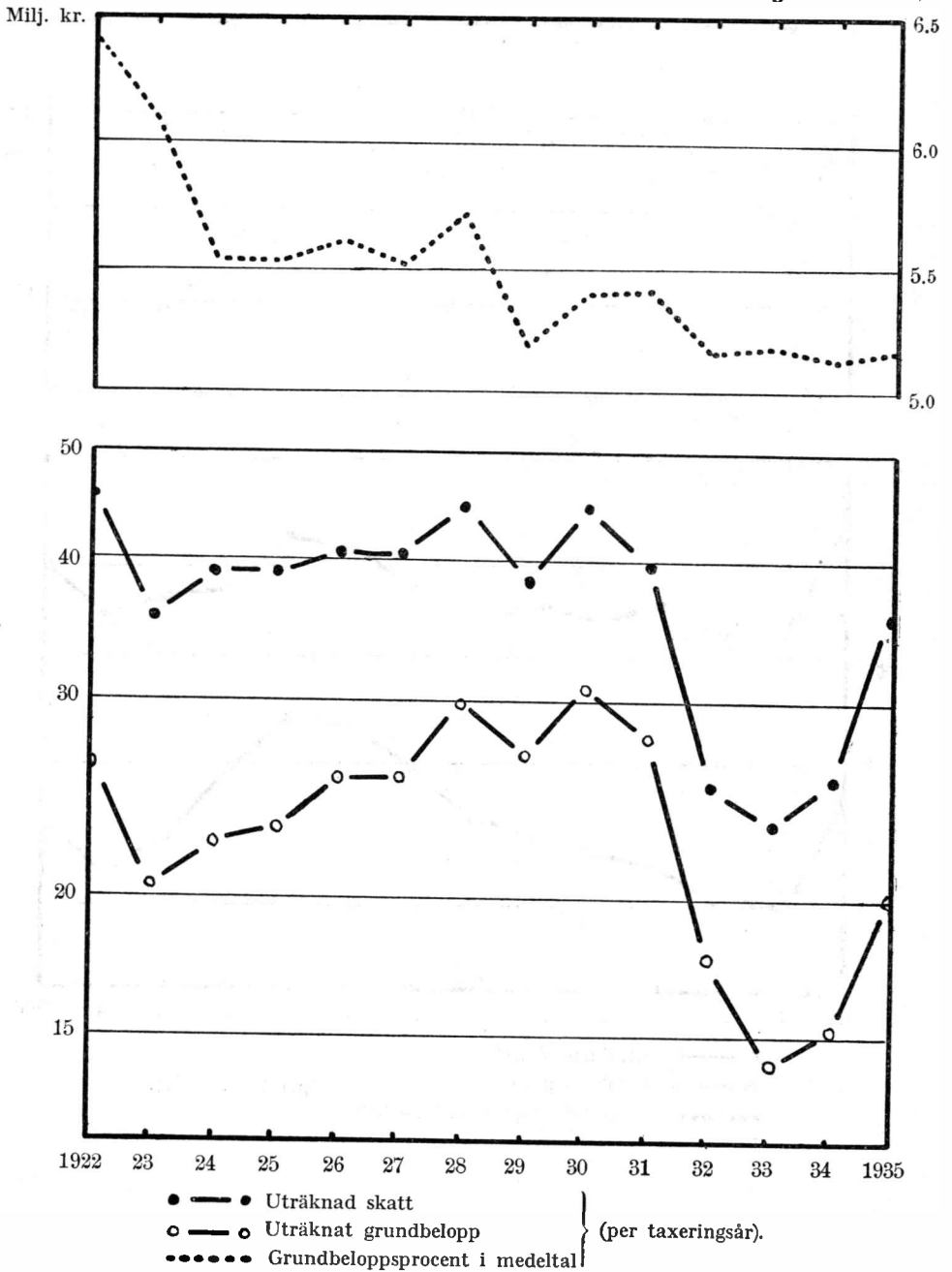
Milj. kr.

- Uträknad skatt
  - Uträknat grundbelopp
  - ..... Grundbeloppsprocent i medeltal
- } (per taxeringsår).

De viktigare statsinkomsternas utveckling.

Diagram 3. Inkomst- och förmögenhetsskatt: Aktiebolag.

sten till en väsentlig del förklaras av förändringar i inkomstfördelningen. I den mån grundbeloppet och grundbeloppsprocenten visa olikartad utveckling, återgå skatteförändringarna däremot i första hand på förskjutningar i inkomstsumman.

För enskilda såväl som för aktiebolag är grundbeloppsprocentens allmänna utvecklingstendens fallande. Detta förklaras i första hand av den fortgående nedpressningen av prisnivån. Som strax skall visas, tyda dock vissa tecken på att den betydande reallönestegringen inom industrien varit en med prisfallet samverkande faktor.

Diagram 2 över utvecklingen för enskilda visar, att förändringar i inkomstfördelningen efter taxeringsåret 1923, då den föregående starka deflationen gjorde sina verkningar gällande, och fram till taxeringsåret 1932, då depressionen började verka, icke kunna ha spelat någon större roll för skatteinkomsternas fluktuationer. De tre taxeringsåren 1929—1931 visa grundbeloppet och grundbeloppsprocenten t. o. m. motsatt rörelsetendens. Närmast till hands ligger att förklara grundbeloppsprocentens fall under en tid, som eljest utmärktes av stigande total inkomstsumma, med att den ökning av nationalinkomsten, som högkonjunkturen medförde, till följd av fortgående lönestegringar väsentligen kom industriarbetarna och mindre inkomsttagare i övrigt till godo.

Utvecklingen för aktiebolagens del avviker i väsentliga avseenden från vad som gäller enskilda. Deflationen under det första året av perioden påverkar i lika grad grundbelopp och grundbeloppsprocent, men redan taxeringsåret 1924 framträder en stark motrörelse, som torde få tolkas såsom ett tecken på att konjunkturåterhämtningen i första hand tillgodogjordes av mindre företagare. Efter taxeringsåret 1924 fram till och med taxeringsåret 1930 visa förändringarna av grundbeloppsprocenten och grundbeloppets fluktuationer god inbördes överensstämmelse; den gemensamma nedgången taxeringsåret 1929 förklaras av föregående års omfattande arbetsstrider, som väsentligen drabbade rörelsegrenar med relativt stora företag. Under den behandlade periodens sista del framträder ett så mycket starkare motsatsförhållande. Den statistiska bilden tyder på att depressionen vid sin kulmination i så hög grad nivellerat bolagsinkomsterna, att den relativt sett starkare inkomstreduktion, av vilken de större företagen, såsom tidigare visats, drabbades, icke medförde en beskattningstekniskt betydelsefull förskjutning i inkomstfördelningen; ju mera man närmar sig grundbeloppsprocentens absoluta minimum, i detta fall 5 procent, desto mindre utslag kan givetvis procenttalet väntas ge för förändringar av inkomsternas relativa storlek.

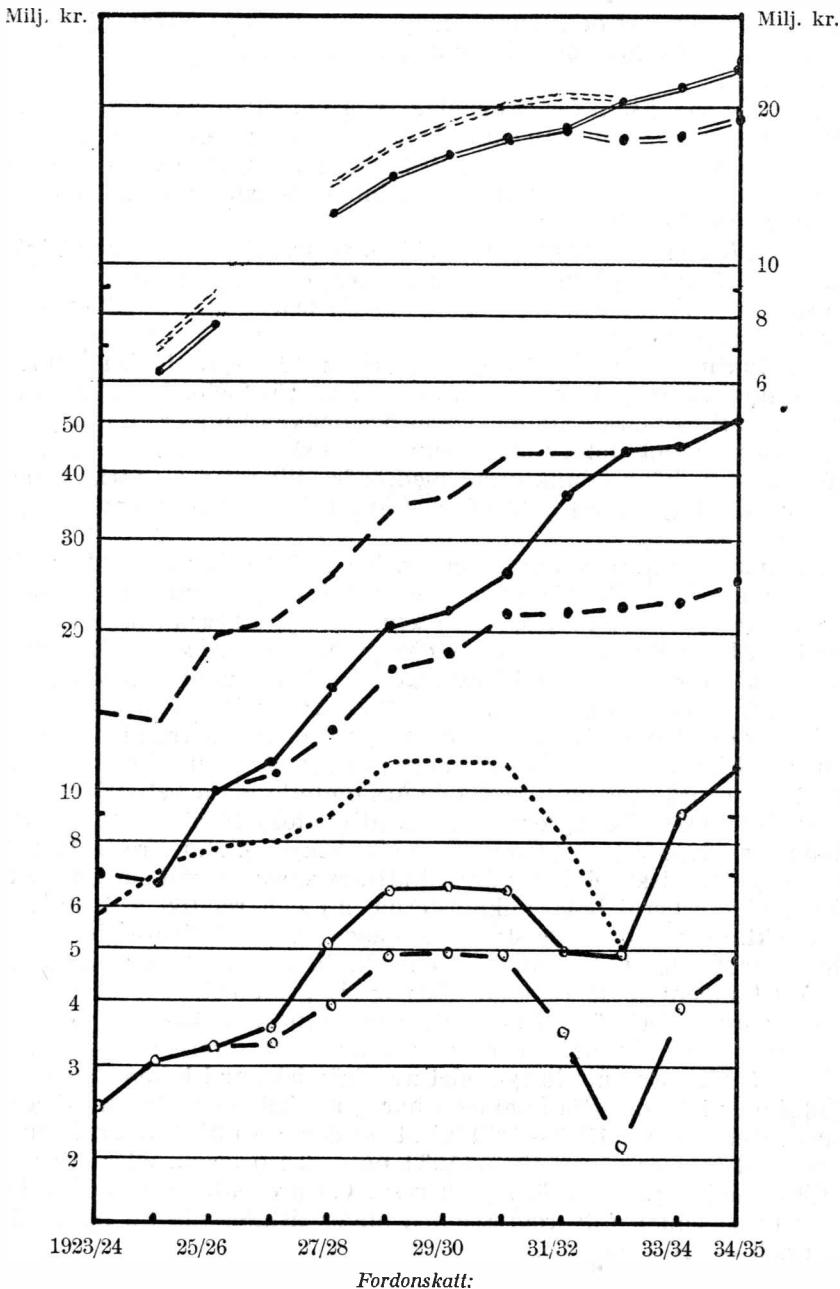
Under det gemensamma inflytandet av förändringar i inkomstsumman och förskjutningar i inkomstfördelningen har grundbeloppet för samtliga skattebetalare taxeringsåren 1923—1931 visat en genomsnittlig progression på 4.7 procent samt taxeringsåren 1923—1934 på — 0.2 procent, eller efter omräkning till enhetligt penningvärde, 5.9 resp. 0.9 procent. De maximala avvikelserna från genomsnittsprogressionen under sistnämnda tid ha varit + 9.8 procent och — 16.4 procent.

Stämpelmedel.

Försök till omräkning av stämpelmedlen till enhetlig basis ha utförts inom finansdepartementet. Som emellertid resultaten måste betraktas såsom mycket osäkra och i övrigt icke visa hän på förändringar av större

De viktigare statsinkomsternas utveckling.

Diagram 4. Automobilskattemedel

- Influten skatt.
- Beräknad skatt enl. år 1923/1924 gällande skattesatser.
- - - - - Beräknad skatt enl. år 1934/1935 gällande skattesatser.

Bensinskatt
(influten gm tullverket):

Automobilgummiringskatt
(influten gm tullverket):

-
-
- - - - -
- Debiterad skatt.
- Beräknad skatt enl. år 1923/1924 gällande skattesats
- ..... Beräknad skatt enl. år 1934/1935 gällande skattesats.

intresse, framläggas de icke i denna promemoria. Allmänt sett gäller, att inkomsterna av stämplars fluktuerar i viss överensstämmelse med de allmänna konjunkturörelserna, likväl med de stundom avsevärda oregelbundenheter och tidsförskjutningar, som äro en naturlig följd av stämpelmedlens underlag i förmögenhetsvärden och olika former för omsättning av förmögenhetsobjekt.

Automobilskattemedel.

(Diagram 4.)

Medan bensinskatten omräknad till enhetlig beskattningsgrund visar en jämn, av depressionen föga påverkad uppgång, företer gummiringsskatten en mycket häftig reaktion för omslagen i konjunkturutvecklingen. En betydelsefull roll vid förklaringen av denna olikhet tillkommer otvivelaktigt det förhållandet, att förnyelseköpen under depressionen såvitt möjligt uppskötos, varigenom slitningstiden för ringarna tillfälligt kom att förlängas och ett starkt ersättningsbehov skapades. Under senare år har emellertid den genom tullverket influerade gummiringsskatten minskats även genom en ökning av den inhemska produktionen (jfr tab. 2 b).

Fordonskatten intar i här berörda avseenden en viss mellanställning mellan bensinskatten och gummiringsskatten. I synnerhet om man räknar med utgångsårets skattegrunder, framträder konjunkturkänsligheten tydligt. Att den faktiskt influerade skatten liksom även den på basis av nuvarande grunder beräknade skatten visar en svagare konjunkturreaktion, förklaras av sätet för nu gällande skatts anknytning till fordonens tjänstevikt. Den konjunkturrella nedgången i motorfordonsbeståndet torde i viss mån ha motvägts genom en övergång till tyngre vagnstyper.

Om inkomsterna omräknas efter nu gällande skattesatser, ha progressions-talen under den av undersökningen omfattade perioden i dess helhet för den genom tullverket influerade bensinskatten utgjort 12.6 procent, för den genom tullverket influerade gummiringsskatten 6.2 procent samt för fordonskatten 14.3 procent. De maximala årsavvikelserna från dessa progressionstal ha varit för bensinskatten + 36.9 och — 13.3 procent, för gummiringsskatten + 18.6 och — 46.4 procent samt för fordonskatten + 4.6 och — 16.6 procent.

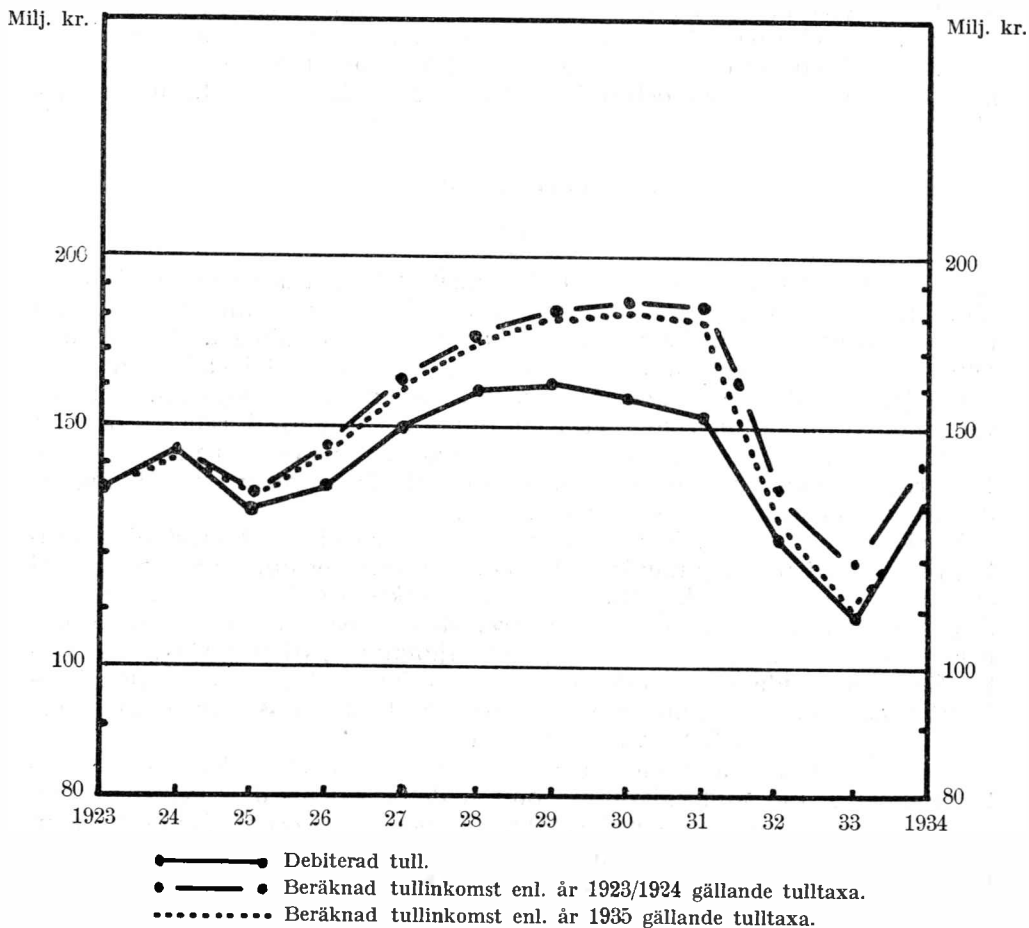
Tullmedel.

(Diagram 5.)

Påfallande är den nära överensstämmelse, som råder mellan den sammanlagda inkomsten av tullar beräknad på basis av de under budgetåret 1923/1924 gällande tullsatserna och inkomsten kalkylerad med utgångspunkt från nu gällande tullsats. Denna överensstämmelse är så mycket anmärkningsvärdare, som tullarnas fördelning på olika varor undergått en avsevärd förskjutning.

Den högre tullinkomst, som framkommer, om man på importen under tidigare år tillämpar nu gällande tullsats, förklaras, såsom av tab. 6 framgår, främst av de från och med den $\frac{1}{2}$ 1932, respektive $\frac{10}{8}$ 1933 ikraftträdande tilläggstullarna å bananer, silke, kaffe, maskiner och automobiler.

Diagram 5. Tullmedel.

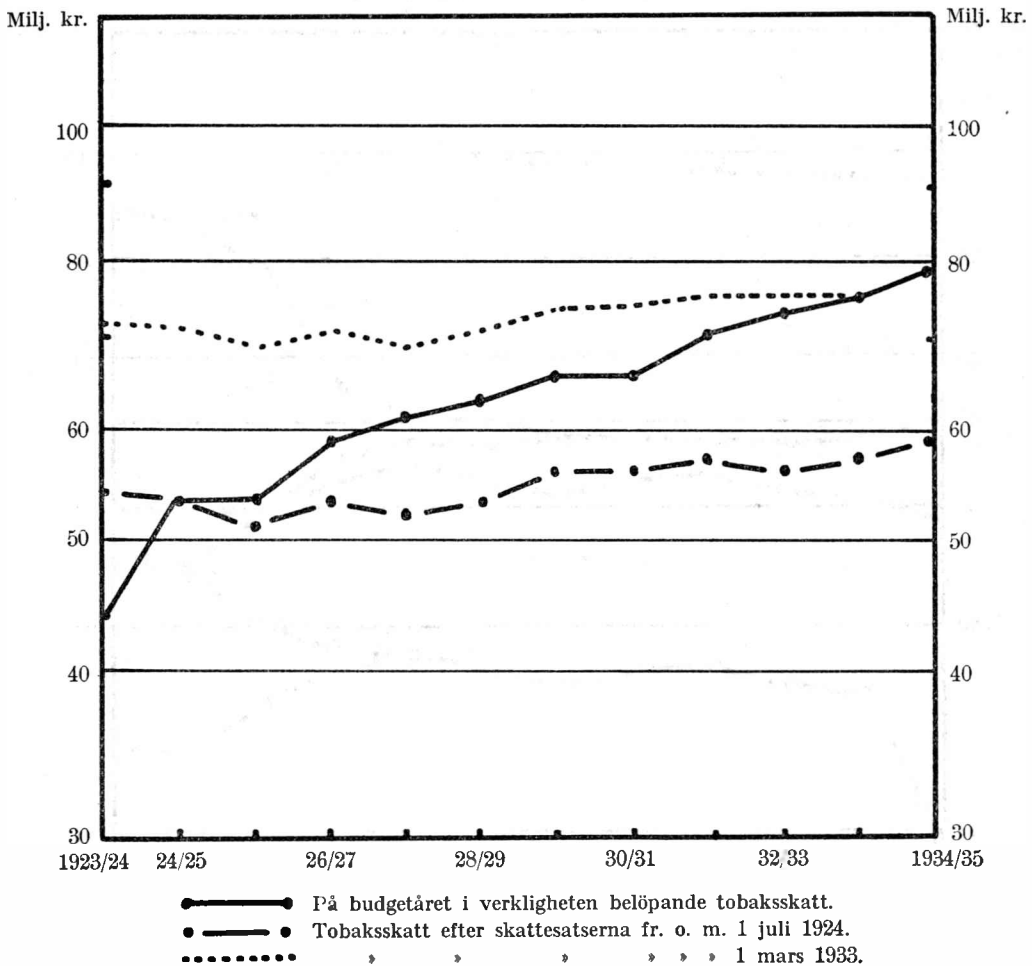

Den skillnad som framträder, om man i stället utgår från budgetåret 1923/1924 gällande tullsats, återgår närmast på de då gällande tullarna på de numera tullfria varuslagen apelsiner och torkad frukt samt på högre tullar på kaffe, vindruvor och grammofoner. Betydelsen av nämnda förhållanden framgår av tabell 5.

Diagrammet ger vid handen, att de i högre grad tullbelastade varuslagen utmärkas av en avsevärd konjunkturkänslighet. Detta ter sig naturligt med hänsyn till att man väsentligen har att göra med konsumtionskapitalvaror, respektive konsumtionsnyttigheter med starkt utbredd efterfrågan men i så pass hög grad lyxbetonade, att konsumtionen kan antagas känslig för köpkraftsförskjutningar.

Omräknade efter nu gällande tullsats visa tullinkomsterna åren 1924—1930 en genomsnittlig progression på 4.0 procent. Åren 1925—1933 är genomsnittsprgressionen — 2.4 procent med de maximala avvikelserna + 14.6 procent och — 25.8 procent.

Diagram 6. Tobaksskatt.

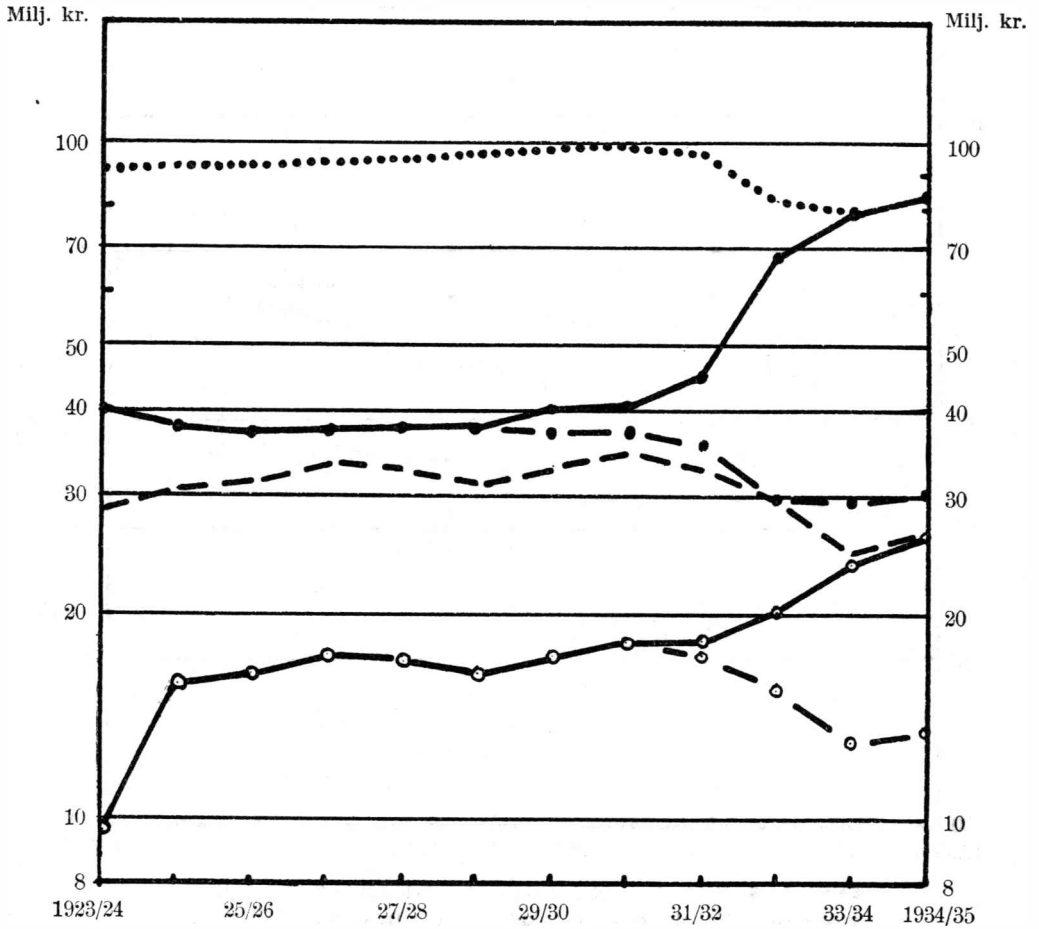
Tobaksskatt.

(Diagram 6.)

Diagrammet ger vid handen, att genomförda skattehöjningar spelat en avsevärt större roll för inkomsttitelns uppgång än konsumtionens likväl i och för sig kraftiga tillväxt.

Konsumtionsutvecklingen belyses närmare av tab. 8 och 9. Cigarrkonsumtionen visar en på längre sikt fallande tendens, som skärptes under depressionsåren. Därmed har man att sammanställa en i stort sett fortgående minskning av tobakshandlarnas import, som till en väsentlig del avser cigarrer. Förbrukningen av cigarrcigarretter har hållit en jämnare nivå men visar i likhet med cigarrer en rätt stark konjunkturkänslighet. Cigarrettkonsumtionen har undergått en fortsatt stegring, som bröts blott kring depressionens kulmen. Förbrukningen av röktoak synes stadd i stigande och visar

Diagram 7. Rusedrycksmedel.

Summa omsättnings- och utskänkningskatt å spritdrycker:

- Faktisk avkastning.
- Beräknad skatt enl. år 1923/1924 gällande skattesatser.
- ..... » » » nu » »

Mallskatt:

- Faktisk avkastning.
- Beräknad skatt enl. år 1923/1924 gällande skattesatser.
- » » » nu » »

ingen konjunkturreaktion. Tillsammans med cigarrettkonsumtionens uppgång torde rökto bakens större begärlighet förklara, att tobaksmonopolets egen tillverkning alltmera trätt i förgrunden som skatteälla. Såväl tuggtobak som snus förete en fortgående konsumtionsminskning.

Skatteförändringarna ha icke varit tillräckligt starka att uppväga den fallande tendens, som konsumtionen av cigarrer, tuggtobak och snus visar. De egentliga inkomstkällorna ha blivit cigarrer och rökto bak. Även förbrukningen av cigarrcigarrer har dock bidragit till inkomstökningen. Det är under dessa omständigheter naturligt, att depressionen satt blott obetydliga spår i utvecklingen av tobaksskatten.

Omräknad till nu gällande skattesatser visar tobaksskatten budgetåren 1925/1926—1931/1932 en genomsnittlig progression på 1.6 procent samt budgetåren 1925/1926—1932/1933 en genomsnittlig progression på 1.2 procent med de maximala avvikelserna + 3.0 procent och — 2.2 procent.

Omsättnings-, utskänknings- och maltskatterna.

(Diagram 7.)

Inkomsten av utskänkningsskatt å spritdrycker visar en på längre sikt fallande, på kort sikt tydligt konjunkturpåverkad tendens.

Omräknad efter nu gällande skattesatser visar omsättningsskatten under 1920-talets högkonjunktur en uppgång, som under depressionen förbytes i en alltjämt bestående reduktion. En omräkning med stöd av budgetåret 1923/1924 gällande skattesatser ger en i huvudsak fallande tendens. Olikheten får sin förklaring därav, att nu gällande omsättningsskatt utgår dels med viss avgift per kvantitetsenhet, dels i procent av värdet, medan man däremot budgetåret 1923/1924 arbetade med en ren värdeskatt. I den mån omsättningskvantiteten stiger men omsättningens medelvärde sjunker till följd av ett prisfall eller av en förskjutning i konsumtionens sammansättning, kunna de olika beskattningssätten leda till så motsatta resultat, som utvecklingen under 1920-talet visar.

Maltskatten visar en relativt hög konjunkturkänslighet. På längre sikt synes utvecklingstendensen snarast få betecknas såsom vikande.

Efter omräkning på basis av nu gällande beskattningsgrunder visa omsättnings- och utskänkningsskatterna budgetåren 1923/1924—1930/1931 en genomsnittsprogression på 1.2 procent och budgetåren 1923/1924—1933/1934 en genomsnittsprogression på — 1.4 procent med de maximala avvikelserna + 3.0 procent och — 13.0 procent. Motsvarande tal för maltskatten äro budgetåren 1923/1924—1930/1931 2.8 procent samt 1923/1924—1933/1934 — 1.5 procent med de maximala avvikelserna + 8.2 procent och — 15.1 procent.

II.

Beräkningar av statsinkomsternas utveckling några år framåt i tiden äro endast i begränsad utsträckning möjliga och ge med nödvändighet mycket osäkra resultat. Ovissheten om hur den ekonomiska utvecklingen kommer

att gestalta sig berövar beräkningarna ett fast underlag. Därtill kommer, att statsinkomsterna ofta på ett mycket komplicerat sätt äro knutna till den allmänna utvecklingen av nationalinkomst, produktion etc. Det enda man under dessa omständigheter kan göra, är att, oberoende av förändringarna av övriga ekonomiska storheter, på statistisk väg söka fixera gränsvärden och medelvärden för de förskjutningar som kunna väntas framträda under de närmaste åren. Detta sker genom att man rent mekaniskt på framtiden tillämpar tal, representerande de typiska förändringarna under tidigare år, och kontrollerar rimligheten av de resultat, som därvid erhållas, med stöd av den praktiska erfarenhet, man äger, rörande den faktiskt föreliggande situationen i avseenden, som äro av omedelbar vikt för statsinkomsternas utveckling. Värdet av resultaten blir beroende på i vad mån statsinkomsternas utveckling fortgått med en sådan regelbundenhet, att en statistisk extrapolering framstår som berättigad.

De beräkningar av statsinkomsternas framtida utveckling, som framläggas i det följande, ha i anslutning till det anförda baserats dels på vissa inom finansdepartementet verkställda statistiska kalkyler med utgångspunkt i den faktiska utvecklingen under den förflutna tiden, dels på de uppgifter och beräkningar, varmed cheferna för olika verk och företag inkommit efter anmodan av chefen för finansdepartementet.

Beträffande det tillämpade beräknings sättet må följande anmärkas. De sannolika medelvärdena ha i första hand bestämts med hjälp av progressions-tal utvisande den genomsnittliga inkomstförändringen från år till år mellan bottenläget efter 1920—1921 års kris och bottenläget under den senaste depressionen; progressionstalen ha endast för inkomst- och förmögenhetsskattens del korrigerats för förändringar i penningvärdet, men även i övriga fall har hänsyn vid beräkningarna tagits till de speciella omständigheter, som tillfälligt kunna ha förstärkt eller försvagat den inregistrerade medelprogressionen. Gränsvärdena ha bestämts genom att man räknat om respektive medelvärden med stöd av de maximala avvikelserna från genomsnittsförändringarna under nyssnämnda period (utan kumulation av avvikelserna) för att erhålla ett mått på de relativa förskjutningar som skulle motsvara den kraftigaste förbättring eller försämring i förhållande till utvecklingen på längre sikt, som framträtt från ett år till ett annat under tiden mellan de två senaste stora depressionerna. Till komplettering av beräkningen av det övre gränsvärdet har i en del fall en uppskattning gjorts även av de värden, vartill olika inkomster kunna väntas uppgå, under förutsättning att de under de närmaste åren komma att visa en utveckling, motsvarande genomsnittsprgressionen från bottenläge till kulminationspunkt under den senaste högkonjunkturen.

De värden som man på angivet sätt erhållit ha i regel utnyttjats endast såsom underlag för en granskning av de belopp, vartill olika verk och företag själva ansett sig kunna uppskatta, att respektive inkomster komma att uppgå under förutsättning av oförändrad konjunktur, markerad konjunkturförbättring eller en vändning till det sämre i konjunkturutvecklingen.

Inkomst- och förmögenhetsskatter.

Såsom i föregående avdelning av denna promemoria angivits, ökades grundbeloppet för inkomst- och förmögenhetsskatten från bottenläget taxeringsåret 1923 till bottenläget taxeringsåret 1934 efter omräkning till enhetligt penningvärde med i genomsnitt 0.9 procent per år. Under samma tid

utgjorde de maximala avvikelserna från genomsnittsp progressionen (utan korrigering av grundbeloppen för förändringar i penningvärdet) + 9.8 procent och — 16.4 procent. Tillämpas dessa procenttal på det uträknade grundbeloppet för år 1935, erhållas följande värden för grundbeloppet taxeringsåren 1937 och 1938.

	1937	1938
	Miljoner kronor	
Maximivärde	102.6	103.5
Medelvärde	93.4	94.3
Minimivärde	78.1	78.8

Utgår man i stället från det av riksräkenskapsverket i verkets inkomststopp-skattning för budgetåret 1936/1937 beräknade grundbeloppet för år 1936, få medelvärdena båda åren höjas med 7.3 milj. kr.

Tillämpas progressionstalet från bottenläget taxeringsåret 1923 till kulminationen taxeringsåret 1931 på grundbeloppet för år 1935 (enhetligt penningvärde), erhållas maximivärdena 102.5 och 108.6 milj. kr.

Med stöd av här framlagda kalkyler och under förutsättning att skatt kommer att utgå med 150 procent av grundbeloppet, synes man berättigad att räkna med följande avkastning av inkomst- och förmögenhetsskatten (debiterad skatt).

	1936/1937	1937/1938	1938/1939
	Miljoner kronor		
Oförändrad konjunktur	149.6	152	154
Markerad konjunkturförbättring ..	.	160	166
Konjunkturförsämring	.	133	130

Särskild skatt å förmögenhet, extra inkomst- och förmögenhetsskatt samt utjämningskatt. Med hänsyn till skatternas konstruktion och inkomstfördelningens förskjutningar under inflytande av konjunkturförändringar är det sannolikt, att dessa skatter komma att visa större relativa fluktuationer än inkomst- och förmögenhetsskatten. I anslutning till nyss anförda kalkyler synes det möjligt att ange de tre skatternas sannolika belopp till följande värden.

	1936/1937	1937/1938	1938/1939
	Miljoner kronor		
Oförändrad konjunktur	31.7	32.2	32.7
Markerad konjunkturförbättring .	.	33.2	34.2
Konjunkturförsämring	.	28.0	28.0

Automobilskattemedel.

Fordonskatt. Utvecklingen under den förflutna tiden ger stöd för följande uppskattning av den influtna fordonskatten.

	1936/1937	1937/1938	1938/1939
	Miljoner kronor		
Oförändrad konjunktur	27	28	29
Markerad konjunkturförbättring	.	30	33
Konjunkturförsämring	.	24	24

De viktigare statsinkomsternas utveckling.

Bensinskatt. Enligt inom generaltullstyrelsen verkställda beräkningar skulle man vid markerad konjunkturförbättring kunna räkna med en ökning av den genom tullverket influtna bensinskatten på 1 à 2 milj. kronor. Under förutsättning av oförändrad konjunktur har räknats med inkomster av samma storlek som för budgetåret 1936/1937 (av verket uppskattade till 53 milj. kronor). Beträffande verkningarna av en markerad konjunkturför-sämring har slutligen antagits, att inkomsten av bensinskatt i alla händelser icke skulle komma att understiga 50 milj. kronor.

Med hänsyn till bensinskattens hittillsvarande snabba och jämna utveckling synes berörda uppskattning ytterst försiktig. I en av chefen för generaltullstyrelsen överlämnad promemoria påpekas till stöd för kalkylen, att man måste räkna med att bensin i allt större utsträckning kommer att såsom motorbränsle ersättas av andra brännoljor. Den förskjutning, varmed verket sålunda räknar, torde emellertid knappast kunna komma till stånd så snabbt, att inkomsterna under tiden fram till och med budgetåret 1938/1939 i högre grad reduceras.

Med tanke på att bensinkonsumtionen till och med steg under den senaste svåra depressionen torde man våga räkna med oförändrade inkomster i händelse av en konjunkturförsämring. Redan vid oförändrad konjunktur synes man berättigad att vänta en ökning av bensinskatten.

En statistisk extrapolering ger mycket höga tal, vilket har sin naturliga förklaring i bilismens starka frammarsch under 1920-talet. Med inkludering av skatt å inom landet framställd bensin och efter avrundning nedåt av de genom extrapolering erhållna talen i anslutning till föregående överväganden torde den influtna skattens sammanlagda belopp gissningsvis kunna anslås till följande värden.

	1936/1937	1937/1938	1938/1939
	Miljoner kronor		
Oförändrad konjunktur	59	63	66
Markerad konjunkturförbättring	.	70	75
Konjunkturförsämring	.	55	55

Automobilgummiringsskatt. Inom generaltullstyrelsen har den genom tullverket uppburna gummiringsskatten beräknats till följande belopp.

	1936/1937	1937/1938	1938/1939
	Miljoner kronor		
Oförändrad konjunktur	12	12	12
Markerad konjunkturförbättring	.	14	14
Konjunkturförsämring	.	9	9

Skattens tidigare utveckling synes motivera, att man räknar med en något vidare marginal nedåt och en viss stegring även vid oförändrad konjunktur.

Om hänsyn tages jämväl till skatten å inom landet tillverkade ytterdäck till bilar och motorcyklar, torde inkomsterna av gummiringsskatt kunna anslås till följande belopp.

	1936/1937	1937/1938	1938/1939
	Miljoner kronor		
Oförändrad konjunktur	16.0	16.5	17.0
Markerad konjunkturförbättring	.	19.0	20.0
Konjunkturförsämring	.	11.0	11.0

Tullmedel.

Under i stort sett oförändrade konjunkturförhållanden kunna tullinkomsterna (debiterad tull) under vart och ett av budgetåren 1937/1938 och 1938/1939 enligt en inom generaltullstyrelsen upprättad promemoria antagas komma att hålla sig på ungefär samma nivå som budgetåret 1936/1937 (av generaltullstyrelsen uppskattad till 150 milj. kronor).

Rörande utvecklingen i händelse av en markerad konjunkturförbättring anföres i promemorian, att den sannolikt skulle medföra en ökning av tullinkomsterna för vart och ett av de följande budgetåren med omkring 5 milj. kronor. Tullinkomsterna beräknas sålunda budgetåret 1938/1939 kunna nå upp till 165 milj. kronor.

Med hänsyn till tullinkomsternas höga konjunkturkänslighet måste man räkna med möjligheten av att förändringarna i negativ riktning bli starkare än förändringarna i positiv riktning. I promemorian framhålles, att man likväl knappast har anledning förutsätta, att tulluppbörden kommer att sjunka under bottenläget år 1933, då den uppgick till i runt tal 110 milj. kronor.

Den inom tullverket utförda beräkningen synes i någon mån underskatta importens expansionstendens. Tillämpas progressionstalen från föregående konjunkturuppsving, erhålles med utgångspunkt från utvecklingen 1924—1930, omräknad efter nu gällande tulltaxa, en stegring av tullinkomsterna med cirka 4.0 procent per år. Utgår man i stället från expansionen åren 1925—1930, erhålles ett progressionstal på 6.4 procent. Den för en högkonjunktur med relativt konstanta priser karakteristiska expansionen torde ligga någonstans mellan nämnda värden. Mot bakgrunden av anförda siffror torde man i händelse av förbättrad konjunktur få anses berättigad att räkna med en möjlig ökning från år till år på inemot 5.0 procent.

Modifieras de inom generaltullstyrelsen beräknade tullinkomsterna med ledning av sist angivna progressionstal och i anslutning till den av riksräkenskapsverket vid inkomstberäkningen för budgetåret 1936/1937 framlagda uppskattningen av debiterad tull nämnda budgetår, synes man kunna anslå inkomsterna av tullmedel (debiterad tull) till följande ungefärliga värden.

	1936/1937	1937/1938	1938/1939
	Miljoner kronor		
Oförändrad konjunktur.....	156	158	160
Markerad konjunkturförbättring ..	.	163	170
Konjunkturförsämring	.	115	115

Tobaksskatt.

Enligt inom tobaksmonopolet företagna uppskattningar kan man räkna med följande sannolika värden för inkomsten av tobaksskatt under kommande budgetår.

	1936/1937	1937/1938	1938/1939
	Miljoner kronor		
Oförändrad konjunktur.....	82	83	84
Markerad konjunkturförbättring ..	.	86	89
Konjunkturförsämring	.	77	74

Dessa belopp äro beräknade under förutsättning av icke endast oförändrade skattesatser utan jämväl oförändrade priser.

Mot bakgrunden av det framlagda statistiska materialet synes uppskattningen av den i händelse av gynnsamma konjunkturen möjliga stegringen av tobaksskatten få anses relativt hög.

Vid bedömningen av angivna siffror bör observeras, att riksräkenskapsverket i sin inkomstuppskattning för budgetåret 1936/1937 ansett skäl föreliggande att anslå avkastningen av tobaksskatt för nämnda budgetår till 83 milj. kronor. I finansplanen vidtages en ytterligare höjning med en miljon kronor. Med utgångspunkt från den i finansplanen gjorda uppskattningen erhållas följande värden för tobaksskattens avkastning under ifrågavarande tre budgetår i händelse av oförändrad konjunktur, nämligen 84, 85 och 86 milj. kronor.

Rusdrycksmedel.

Brännvinstillverkningskatt. Inom kontrollstyrelsen utförda beräkningar ha givit följande approximativa värden för inkomsten av brännvinstillverkningskatt.

	1936/1937	1937/1938	1938/1939
	Miljoner kronor		
Oförändrad konjunktur	13.8	16.0	16.5
Markerad konjunkturförbättring. . .	.	17.0	17.5
Konjunkturförsämring	.	15.0	14.0

I inkomstberäkningen för budgetåret 1936/1937 har riksräkenskapsverket anslutit sig till kontrollstyrelsens uppfattning och efter lämplig avrundning anslagit inkomsten av brännvinstillverkningskatt nämnda budgetår till 14 milj. kronor.

De antagna fluktuationsgränserna ansluta sig nära till inkomstitelns tidigare utveckling.

Rusdrycksförsäljningsmedel. Enligt inom kontrollstyrelsen utförda beräkningar kunna rusdrycksförsäljningsmedlen väntas komma att uppgå till följande belopp.

	1936/1937	1937/1938	1938/1939
	Miljoner kronor		
Oförändrad konjunktur	31.0	31.5	32.0
Markerad konjunkturförbättring. . .	.	32.5	34.0
Konjunkturförsämring	.	29.0	28.0

Kontrollstyrelsen räknar sålunda med en årlig stegring på cirka 0.5 milj. kronor under förutsättning av oförändrad konjunktur. Vid markerad konjunkturförbättring uppskattas den årliga stegringen till 1.5 milj. kronor, vid en konjunkturförsämring den årliga nedgången till 1 à 2 milj. kronor. Någon möjlighet att på basis av föreliggande material närmare fixera de gränser, inom vilka inkomsten ifråga kan väntas röra sig, torde icke föreligga.

Riksräkenskapsverket har i sin inkomstberäkning för budgetåret 1936/1937 karakteriserat kontrollstyrelsens inkomstuppskattning för år 1936 såsom något låg men har likväl icke ansett sig böra påyrka någon höjning. I finansplanen har inkomsten höjts med en miljon kronor. I anslutning därtill torde inkomsterna av rusdrycksförsäljningsmedel budgetåren 1936/1937—1938/1939

i händelse av oförändrad konjunktur kunna anslås till 32.0, 32.5 och 33.0 milj. kronor.

Omsättnings- och utskänkningsskatt å spritdrycker. Inom kontrollstyrelsen ha de framtida inkomsterna av omsättnings- och utskänkningsskatt beräknats till följande värden.

	1936/1937	1937/1938	1938/1939
	Miljoner kronor		
Oförändrad konjunktur	89	90	91
Markerad konjunkturförbättring	.	95	97
Konjunkturförsämring	.	86	85

Gränsvärdena torde få anses relativt höga. Vid bedömningen av inkomsterna i händelse av oförändrad konjunktur bör uppmärksammas, att riksräkenskapsverket i sin inkomstberäkning för budgetåret 1936/1937, med hänsyn till den försiktighet, som utmärker kontrollstyrelsens uppskattning, ansett sig kunna räkna med en från 89 till 90 milj. kronor höjd inkomst av omsättnings- och utskänkningsskatt för nämnda år. Med utgångspunkt härifrån kunna inkomsterna under ifrågavarande tre budgetår i händelse av oförändrad konjunktur uppskattas till 90, 91 och 92 milj. kronor.

Maltskatt. Inom kontrollstyrelsen har inkomsten av maltskatt uppskattats till följande belopp.

	1936/1937	1937/1938	1938/1939
	Miljoner kronor		
Oförändrad konjunktur	28.0	28.5	29.0
Markerad konjunkturförbättring	.	30.0	31.0
Konjunkturförsämring	.	25.0	23.0

Uppskattningen av gränsvärdena torde få betraktas såsom låg.

Överskott av statens affärsdrivande verk.

Postverket. I en promemoria, vilken överlämnats av chefen för generalpoststyrelsen, framhålles, att man vid en beräkning av postverkets driftsresultat har att taga hänsyn icke blott till konjunkturerna för näringslivet utan även till den fortgående utvecklingen av postverkets rörelse, särskilt dess penningförmedlande verksamhet.

Oförändrad konjunktur innebär sålunda för postverkets vidkommande icke, att inkomsterna helt stagnera, utan att desamma förete en viss ökning.

Då en period med oförändrat konjunkturläge följer på en markerad uppgångsperiod, har man vidare att taga hänsyn till att en höjning av utgifterna infaller vid en senare tidpunkt än den stegring av inkomsterna, med vilken den korresponderar. Detta medför självfallet, att man icke blott under uppgångsperioden utan även under någon tid efter dess slut erhåller ett större inkomstöverskott än sedan ett stabilt konjunkturläge varat någon tid.

Detta beror på vissa automatiska kostnadsökningar såsom ålderstillägg åt personalen, ökade pensionskostnader, ökad avsättning till förnyelsefond m. m. samt i synnerhet på att man, då en kraftig trafikökning inträder, i första hand söker tillgodose behoven med provisoriska, mindre kostsamma åtgärder, vilka dock helt naturligt efter hand måste ersättas med permanenta anordningar, vilka draga större kostnader.

Med hänsyn till nu anförda omständigheter är det naturligt, att de kalkyler rörande postverkets driftsresultat, som verkställts inom generalpoststyrelsen för att ligga till grund för beräkningen av postverkets inkomstöverskott för budgetåren 1937/1938 och 1938/1939, visa, att man vid oförändrad konjunktur måste för åren 1937 och 1938 räkna med ungefär 0.5 milj. kronor lägre inkomstöverskott än för år 1936. Nämnda kalkyler hava nämligen givit till beslutat, att överskottet av poströrelsen kan beräknas till 18.5 milj. kronor för vardera av åren 1937 och 1938 mot 19 milj. kronor för år 1936.

Verkställda kalkyler rörande postverkets driftsresultat under åren 1937 och 1938 utvisa, att man, under förutsättning att en stigande konjunktur icke kommer att medföra ändring av levnadskostnaderna, kan beräkna inkomstöverskottet för vart och ett av dessa år till omkring 20 milj. kronor. Emellertid lär man vid en markerad konjunkturförbättring böra räkna med en ej obetydlig levnadskostnadsstegring och därav följande ökning av dyrtidstilläggskostnaderna. Generalpoststyrelsen har för sin del ansett, att man under angiven förutsättning ej kan vid beräkning av utgifterna för dyrtidstillägg för åren 1937 och 1938 utgå från ett lägre levnadskostnadsindex än 160, vilket för postverkets vidkommande innebär en ökning av sagda utgifter med omkring 0.6 milj. kronor för år. Det beräknade inkomstöverskottet kommer därvid att stanna vid ungefär 19.5 milj. kronor för vardera av åren 1937 och 1938.

En avgjord vändning till det sämre i konjunkturutvecklingen medför ganska snart en betydande nedgång av postverkets inkomster. Någon möjlighet att i motsvarande mån nedbringa utgifterna föreligger icke, försåvitt man icke vill tillgripa en försämring av postanordningarna — indragning av postlägenheter och brevbäringsturer, inskränkning i postanstalternas öppethållande o. d. — vilket generalpoststyrelsen i nuvarande situation ansett icke kunna ifrågasättas.

Att en ekonomisk depression medför en avsevärd minskning av postverkets inkomstöverskott bestyrkes av erfarenheterna från den senaste krisen. Från år 1931 till år 1932 nedgick visserligen inkomstöverskottet nominellt med endast ungefär 1.5 milj. kronor. Det är emellertid att märka, att postverkets inkomster av utrikesrörelsen år 1932 ökades med närmare 1 milj. kronor, huvudsakligen till följd av att nettoinkomsten av portoandelar, vilka likvideras i guldvaluta, efter guldmynftotens suspendering representerade ett större belopp i kronor än tidigare, samt på grund av att den avsättning av 825,000 kronor till täckande av brist i postverkets förnyelsefond, som ägt rum år 1931, saknade motsvarighet år 1932. Om hänsyn toges till dessa m. fl. omständigheter innebar resultatet av postverkets verksamhet år 1932 en reell försämring på ungefär 3.5 milj. kronor i förhållande till år 1931. Det bör härvid även tagas i betraktande, att depressionens verkningar märkbart hade påverkat postverkets uppbörd jämväl under senare halvåret 1931.

Under förutsättning att en konjunkturförsämring av ungefär samma karaktär som den senast inträffade tager sin början under år 1936 och att depressionens verkningar göra sig helt gällande under år 1937 samt att någon förbättring i konjunkturläget icke inträder under år 1938, har generalpoststyrelsen kalkylerat inkomstöverskottet till 15.5 milj. kronor för år 1937 och 14 milj. kronor för år 1938.

Då de överskottsmedel, som inlevereras under ett budgetår, till huvudsaklig del hänföra sig till det räkenskapsår, som slutar under budgetåret, kan det beräknas, att under budgetåret 1937/1938 kommer att inlevereras ungefär

samma belopp som det, vartill postverkets överskott för år 1937 kommer att uppgå, och under budgetåret 1938/1939 ungefär ett belopp, motsvarande 1938 års överskott.

Enligt de inom generalpoststyrelsen verkställda kalkylerna beräknas postverket sålunda under de angivna förutsättningarna kunna inleverera följande belopp i överskottsmedel.

	1936/1937	1937/1938	1938/1939
	Miljoner kronor		
Oförändrad konjunktur	19.0	18.5	18.5
Markerad konjunkturförbättring	.	19.5	19.5
Konjunkturförsämring	.	15.5	14.0

Härvid har generalpoststyrelsen utgått ifrån, att även under nu ifrågasvarande budgetår 3 milj. kronor för år av postsparbankens vinstmedel skola kunna tagas i anspråk för finansiering av statsbudgeten. Huruvida så kan ske är, särskilt med hänsyn till att penningmarknadens utveckling icke kan i förväg bedömas, i hög grad osäkert. Därest det, exempelvis för undvikande av att sparkapital drages från postsparbanken, skulle bli nödvändigt att höja inlåningsräntan med 0.5 procent, torde man icke kunna påräkna, att nettovinsten å postsparbanksrörelsen blir så stor, att något nämnvärt belopp av densamma kan disponeras för riksstaten.

Med ändring av generalpoststyrelsens förslag har riksräkenskapsverket i sin inkomstberäkning för budgetåret 1936/1937 uppskattat postverkets överskottsmedel nämnda budgetår till 20 milj. kronor. I anslutning därtill torde överskotten under ifrågasvarande tre budgetår i händelse av oförändrad konjunktur kunna uppskattas till 20.0, 19.5 och 19.5 milj. kronor.

Telegrafverket. Vid beräkningen av framtida överskott har man inom telegrafstyrelsen utgått från den genomsnittliga årliga förskjutningen under elvaårsperioden 1925—1936. Denna förskjutning har uppgått till cirka 1.5 milj. kronor. Som perioden ifråga omfattat högkonjunktur såväl som lågkonjunktur, har ökningen av verket antagits någorlunda representativ för förändringarna av verkets överskott under förutsättning av oförändrade konjunkturer och successivt vidtagna *smärre* taxelättnader. Vid en markerad konjunkturförbättring eller en vändning till det sämre i konjunkturutvecklingen beräknas inkomsterna kunna variera med 2 milj. kronor uppåt och 2 milj. kronor nedåt från de belopp som nås enligt framlagda beräkningsgrund. Den inom telegrafverket gjorda uppskattningen ger sålunda följande överskottsbelopp, under förutsättning att endast *smärre* taxelättnader genomföras.

	1936/1937	1937/1938	1938/1939
	Miljoner kronor		
Oförändrad konjunktur	33.0	34.5	36.0
Markerad konjunkturförbättring	.	36.5	38.0
Konjunkturförsämring	.	32.5	34.0

I händelse av *större* taxelättnader har man enligt nämnda beräkning att för de närmaste åren förutse en nedpressning av det beräknade inkomstöverskottet, uppskattad till cirka 4 milj. kronor.

I riksräkenskapsverkets inkomstberäkning för budgetåret 1936/1937 har telegrafverkets överskottsmedel antagits redan nämnda budgetår komma att uppgå till 35 milj. kronor. Med stöd av denna uppskattning torde överskotten budgetåren 1936/1937—1938/1939 kunna anslås till 35.0, 36.5 och 38.0 milj. kronor.

Statens järnvägar. I den promemoria som överlämnats av chefen för järnvägsstyrelsen anföres, att oförändrad konjunktur, vilket motsvarar förutsättningarna för järnvägsstyrelsens förslag till beräkning av den behållna inkomsten av statens järnvägar för budgetåret 1936/1937, har antagits innebära, att inkomsterna även under de närmast följande budgetåren skulle bli av samma storlek som för kalenderåret 1936. — Det tillstånd, som förutsättes, är emellertid icke helt stationärt, utan verkningarna av den långsamma ökning i den allmänna rörelsen, vilken äger rum under en sådan konjunktur, tänkas kompensera den fortgående avledningen av trafik till landsvägsbefordran och luftfart — ett antagande, som måhända är uttryck för alltför stor optimism. Vad den sistnämnda, yngsta grenen av samfärdseln beträffar, måste beaktas, att en avsevärd utökning av Aero transports verksamhet är bestämd att äga rum år 1937. Flygningen, som redan väsentligt reducerat inkomstgivningen från ångfärjeleden Trälleborg—Sassnitz, kan fr. o. m. nämnda år väntas påverka trafiken jämväl å vissa stambanelinjer.

För statens järnvägar exkl. malmbanan skulle alltså vid oförändrad konjunktur för vart och ett av budgetåren 1936/1937—1938/1939 erhållas följande inkomstsummor.

*Statens järnvägar
exklusive malmbanan.*

Inkomster.	Milj. kr.
Persontrafik	69.5
Post	8.3
Godstrafik	96.0
Övriga inkomster	2.7

Summa inkomster 176.5

Såsom redan framhållits vilas denna beräkning på skäligen optimistiska antaganden, alldenstund man med hänsyn till biltrafikens expansion torde ha anledning att vid oförändrad konjunktur befara viss nedgång i gods-trafiken.

Malmbanan med dess speciella förhållanden behandlas särskilt i det följande.

Vid en markerad konjunkturförbättring antages ökningen i trafikrörelse komma att fortgå i ungefär samma tempo som under nu kända månader av år 1935. En sådan utveckling har beräknats medföra en ökning av inkomsterna från ett år till ett annat med

	Milj. kr.
Persontrafik	3.5
Post	0.2
Godstrafik	4.5
Övriga inkomster	0.1

Summa 8.3

vilket skulle giva följande inkomstsummor:

	Budgetåret		
	1936/1937	1937/1938	1938/1939
Persontrafik	73.0	76.5	80.0
Post	8.5	8.7	8.9
Godstrafik	100.5	105.0	109.5
Övriga inkomster	2.8	2.9	3.0
Summa inkomster	184.8	193.1	201.4

Vid en vändning till det sämre i konjunkturutvecklingen åter måste räknas med en väsentlig och genom bilkonkurrensen accelererad nedgång i trafikrörelsen. Antager man emellertid, att det ej blir fråga om någon kris av samma våldsamt som de två senaste utan blott om ett bakslag av den styrka, som de under förkrigstiden vid upprepade tillfällen inträffade, torde nedgången icke behöva bli fullt så stark som förestående för konjunkturförbättring antagna ökning utan synes den kunna sättas till

	Milj. kr.
Persontrafik	2.0
Godstrafik	4.0 ¹
	Summa 6.0

Inkomsterna vid en konjunkturförsämring skulle alltså bli

	Budgetåret		
	1936/1937	1937/1938	1938/1939
Persontrafik	67.5	65.5	63.5
Post	8.3	8.3	8.3
Godstrafik	93.0	89.0	85.0
Övriga inkomster	2.7	2.7	2.7
	Summa 171.5	165.5	159.5

Utgifterna ha vid oförändrad konjunktur beräknats till oförändrade belopp under de olika budgetåren eller till 152.7 milj. kronor. Visserligen har man att räkna med viss automatisk stegring i pensionskostnader och i avsättning till förnyelsefond, men denna utgiftsökning, omkring 2 milj. kronor, har man anledning antaga kunna kompenseras av fortgående kostnadsbesparande rationaliseringsåtgärder i driften. Förestående utgiftsbelopp på 152.7 milj. kronor inkluderar ett dyrtidstillägg, som antages utgå enligt nuvarande grunder och efter levnadskostnadsindex 156.

I händelse av en konjunkturförbättring har däremot räknats med följande indextal.

Budgetåret 1936/1937	158
» 1937/1938	160
» 1938/1939	162

Denna faktor jämte ökningen i trafik har beräknats öka utgifterna med resp. 2, 4 och 6 milj. kronor.

För försämrad konjunktur åter kan räknas med någon nedgång, vilken må sättas till resp. 1, 2 och 3 milj. kronor. Man skulle då få följande summor.

	Oförändrat konjunktur- läge milj. kr.	Konjunktur- förbättring milj. kr.	Konjunktur- försämring milj. kr.
Budgetåret 1936/1937			
Inkomster	176.5	184.8	171.5
Utgifter	152.7	154.7	151.7
Överskott	23.8	30.1	19.8
Budgetåret 1937/1938			
Inkomster	176.5	193.1	165.5
Utgifter	152.7	156.7	150.7
Överskott	23.8	36.4	14.8

¹ För budgetåret 1936/1937 dock 3.0 milj. kronor.

De viktigare statsinkomsternas utveckling.

	Oförändrat konjunktur- läge milj. kr.	Konjunktur- förbättring milj. kr.	Konjunktur- försämring milj. kr.
Budgetåret 1938/1939			
Inkomster	176.5	201.4	159.5
Utgifter	152.7	158.7	149.7
Överskott	23.8	42.7	9.8

För malmbanan synes för samtliga alternativ ej böra räknas med högre inkomst än den garanterade. Enligt avtalet skall nämligen eventuellt överskott under ett år av perioden 1937—1941 i första hand användas för täckning av brist under ett följande.

Det garanterade överskottet utgör

År 1936	6.9
» 1937	6.9
» 1938	8.3

Ökningen från år 1937 till 1938 är förutsedd i 1927 års malmavtal. Det totala överskottet skulle alltså bli följande.

	1936/1937	1937/1938	1938/1939
	Milj o n e r k r o n o r		
Oförändrad konjunktur	30.7	30.7	32.1
Markerad konjunkturförbättring .	.	43.3	51.0
Konjunkturförsämring	.	21.7	18.1

Beträffande inkomstberäkningen för budgetåret 1936/1937 bör observeras, att hänsyn icke tagits till inbetalningar från Luossavaara-Kiirunavaara aktieföretag av skuld för garantitillägg.

Beräkningarna hava verkställts under antagande av oförändrad taxa för transporter av personer och gods å statens järnvägar. Angående denna förutsättning har järnvägstyrelsen anfört, att ett bibehållande av nuvarande taxor under hela kalkylationsperioden synes praktiskt taget uteslutet, särskilt i händelse av en markerad konjunkturförbättring som möjliggör en taxenedsättning utan eftersättande av 1929 års förräntningskrav.

I sitt den 2 juli 1935 avgivna utlåtande över 1932 års trafikutrednings betänkande och förslag har järnvägsstyrelsen också hemställt, att Kungl. Maj:t måtte vid den av styrelsen såsom erforderlig anse vidare utredningen rörande regleringen av förhållandet mellan sjöfart, biltrafik och järnvägar upptaga till undersökning innebörden av och möjligheterna för en såsom en reglering grundläggande åtgärd företagen allmän sänkning av statens järnvägars taxor.

För att giva ett begrepp rörande den ekonomiska innebörden av de taxer åtgärder, vilka närmast synts kunna ifrågakomma, har styrelsen, såsom i sagda utlåtande meddelats, verkställt en överslagsberäkning rörande den kalkylatoriska inkomstminskning, som skulle uppstå vid övergång till en taxa med de högsta tarifferna anknutna till 1914 års nivå över socialstyrelsens levnadskostnadsindex (cirka 150), de lägsta tarifferna däremot över index för grosshandelspriser (cirka 115) samt med stegvis övergång mellan angivna båda ytterligheter. Såsom resultat av denna beräkning har framkommit en

kalkylatorisk inkomstminskning, vilken för statens järnvägars del belöper sig på cirka 12 miljoner kronor årligen.

Denna siffra, reducerad dock för säker återvinning av trafik, vilken närmast motsvarar 1934 års trafikomfattning, torde kunna användas för samtliga förestående alternativ. För alternativet markerad konjunkturförbättring har visserligen antagits en ej oväsentligt större trafikförörelse, men här emot är att ställa den höjning av såväl levnadskostnadsindex som ock framför allt index för grosshandelspriser, som skulle följa med en markerad konjunkturförbättring. Ovan för budgetåret 1938/1939 antagna levnadskostnadsindex 162 torde motsvara en index för grosshandelspriser av lägst 130 och med en sådan förändring kommer tydligen förenämnda anpassning efter prisindexalen att innebära en väsentligt mindre sänkning av taxenivån än den, varmed styrelsen i nyssnämnda utlåtande räknat.

Detta styrelsens förslag har emellertid hittills icke föranlett någon Kungl. Maj:ts åtgärd, och vilken ställning statsmakterna än må komma att taga därtill, torde en eventuell taxereglering näppeligen bli av större finansiell betydelse för kalkylationsperioden, då densamma — med hänsyn till bland annat samtrafikförhållandena — kan tänkas i sin helhet träda i kraft tidigast vid årsskiftet 1937/1938.

Järnvägsstyrelsen har vidare i den till chefen för finansdepartementet överlämnade promemorian anfört:

»Det torde här böra framhållas, att trafikomfattningen vid statens järnvägar numera är beroende icke blott av konjunkturerna och av statliga åtgärder, vilka direkt gälla järnvägarna, utan jämväl i hög grad av förhållandena vid övriga grenar av transportväsendet.

Medan tidigare huvudparten av den trafik, vilken framfördes å en viss järnvägslinje, var att betrakta såsom en säker och obestridd tillgång för denna, vilket förhållande kom till uttryck i den vid trafikekonomiska utredningar gängse uppdelningen av landet i trafikområden, är, efter den omgestaltning, som samfärdseln under de senaste femton åren genomgått, tillgången till flera slag av transportmedel och flera transportvägar regel.

Härmed är den förut befintliga fasta grunden för statens järnvägars inkomstgivning undergrävd, och verket har förlorat sin tidigare karaktär av en med utövningen av taxesättningsmakten relativt säkert flödande statlig inkomstkälla. — Av statsmakterna uppställda och fortfarande vidhållna krav på viss minimumavkastning gälla formellt statens järnvägars *linjer* men äro faktiskt riktade mot den *trafik*, som därå framföres. Från järnvägsstyrelsens sida har vid upprepade tillfällen framhållits, att detta krav måste suppleras med motsvarande anspråk gentemot transporter framförda å allmänna trafikleder av annat slag. Styrelsen har därvid sökt visa, att vid fall av konkurrens mellan olika företag, den samhällsekonomiskt mest fördelaktiga uppdelningen av trafiken erhålles, om transportpriserna äro satta så, att en viss transport lämnar samma bidrag till de fasta kostnaderna, oberoende av vilket företag, som väljes. De fasta kostnaderna äro i huvudsak hänförliga till färdlederna, vilka äro i allmän ägo, och för uppnående av nämnda avvägning av transportpriserna erfordras följaktligen i första hand jämställdhet i fråga om statens anspråk på avkastning å det realkapital, som samfärdsleder av olika slag utgöra. För att visa, att denna jämställdhet beträffande statsverkets krav hittills icke varit närmelsevis realiserad, behöver man blott erinra därom, att medan en trafikstegring å statsbanorna väsentligt ökar det överskott, som från dessa tillföres riksstaten och därmed min-

skar de skattebetalandes kostnader för kommunikationsväsendet, vållar samma stegring av trafiken å landsvägarna, vilka liksom statsbanorna äro en hela folkets egendom, med nuvarande ordning ingen som helst sådan effekt för skattebetalarna.

Vid en sådan jämställdhet som den nyss nämnda skulle det tydligen vara från statsfinansiell synpunkt likgiltigt, om vissa transporter överflyttas från statens järnvägar till landsvägarna eller vice versa. Det torde vara nära nog självfallet, att en sådan ordning giver den största inkomst för staten, som med en given belastning av trafiken är möjlig uppnå, och att den alltså konstituerar icke blott ett samhällsekonomiskt utan också ett statsfinansiellt *optimum*, eftersom en ojämnhet i belastningen måste så att säga pressa ut trafiken till de leder, där trycket är minst.

En sådan jämställdhet i fråga om samhällets anspråk på bidrag till de fasta kostnaderna, vilken också kan sägas åvägabringa ett tillstånd av samhällsekonomisk jämställdhet, innebär tydligen, att ett fixerat avkastningsanspråk måste i första hand gälla *samtliga* i allmän ägo varande samfärdsleder och därtill hörande övriga fasta anläggningar, medan fördelningen på olika grenar blir något sekundärt. Storleken av detta samlade avkastningsanspråk torde till väsentlig del få bli beroende på förhållanden, som ligga utanför transportväsendet. Såsom ytterlighetsfall framstå å ena sidan ett jämställande på järnvägsbas, å andra sidan nedpressning av anspråken gentemot järnvägarna till landsvägsnivå. Det förstnämnda alternativet skulle innebära, att i form av inkomst av motortrafiken för statsregleringen erhöles full ersättning för de förluster, som avledningen av trafik från statens järnvägar förorsakat.

Det motsatta alternativet skulle innebära, att statens järnvägar nedtrycktes till samma ställning av permanent »underskottsförvaltning», som t. ex. de danska statsbanorna sedan många år intaga.

Järnvägsstyrelsen har så snart tillfälle erbjudit sig och senast i sitt den 31 oktober 1934 avgivna utlåtande över väg- och brosakknigas betänkande förordat och sökt motivera ett jämställande å järnvägsbas. Styrelsen vidhåller allt fortfarande, att om den allmänna opinionen kunde vinnas för en sådan lösning, densammas genomförande borde vara möjligt, utan att näringslivet tillfogades några större olägenheter, medan fördelarna för de skattebetalande skulle bli mycket stora.

Då emellertid vad järnvägsstyrelsen i detta stycke ifrågasatt hittills icke lett till något som helst resultat, har styrelsen drivits över på tanken att den erforderliga utjämningen i fråga om det allmännas anspråk på landsvägar och järnvägarnas trafikanter finge sökas i en genomgripande sänkning av avgifterna för järnvägstransport, på sätt närmare utvecklats i styrelsens utlåtande den 2 juli 1935 över 1932 års trafikutrednings betänkande och förslag.

Ifrågavarande nedpressning av järnvägstaxenivån är för järnvägsstyrelsen såsom företagsledning i och för sig icke önskvärd, men det tillstånd, som därmed åstadkommes, är dock vida att föredraga framför det nuvarande, då utvandringen av järnvägstrafik till landsvägarna ständigt fortgår och därmed en underminering av statsbaneföretagets reala affärsvärde hastigt fortskrider. Statsfinansiellt är lösningen långt från idealisk, vid ett lämpligt avvägande i profylaktiskt syfte av avgifterna torde dock på lång sikt en inkomstminskning genom taxesänkning vara att föredraga framför en sådan på grund av trafikavledning.

Att trafikavledning allt fortfarande pågår i hastigt tempo torde vara obestridligt, trots att densamma för närvarande ej direkt framträder i järnvägsstatistiken utan bortsnyms av den trafikökning, som den allmänna konjunkturförbättringen vållar, på samma sätt som skedde under åren före 1930. — För såvitt avgörande mått och steg icke vidtagas i syfte att hejda den pågående expansionen av transportapparaten, är det att befara, att, när den allmänna konjunkturkurvan nästa gång pekar nedåt, skola blottas än värre missförhållanden både för S. J.-affären och den allmänna transporthushållningen än de, vilka under åren 1932 och 1933 framträtt.

Det kan då för statens järnvägars del bli fråga om direkta driftunderskott, och därmed om en starkare belastning av de skattebetalande med till kommunikationsändamål hänförliga utgifter än vad hittills förekommit med undantag för krigsåret 1918.»

Statens vattenfallsverk. I en från chefen för vattenfallsstyrelsen överlämnad promemoria framläggas följande beräkningar av överskottet under budgetåren 1937/1938 och 1938/1939.

Under förutsättning av normal vattentillgång och oförändrat konjunkturläge uppskattas överskottet av kraftverken till följande ungefärliga belopp.

Under budgetåret 1937/1938	19.7 milj. kr.
» » 1938/1939	20.3 » »

Vid markerad konjunkturförbättring torde överskottet komma att ökas med 0.5 à 1.0 milj. kronor och vid en avgjord försämring i konjunkturläget att minskas med 1.0 à 1.5 milj. kronor.

Under förutsättning av oförändrat konjunkturläge kunna driftöverskotten för kanalverken respektive fastighetsförvaltningen för vardera av budgetåren 1937/1938 och 1938/1939 beräknas till 450,000 kronor respektive 250,000 kronor. Under antagande av markerad (ej långvarig) konjunkturförbättring beräknas motsvarande överskott för kanalverken ökade till 500,000 kronor. För fastighetsförvaltningen antagas de förbliva 250,000 kronor. I händelse av en avgjord försämring av konjunkturläget torde ifrågavarande överskott minskas till 0 kronor respektive 200,000 kronor.

För statens vattenfallsverk i dess helhet kunna överskottsbeloppen sålunda approximativt uppskattas till följande värden.

	1936/1937	1937/1938	1938/1939
	Miljoner kronor		
Oförändrad konjunktur	20.0	20.4	21.0
Markerad konjunkturförbättring	.	21.0 à 21.5	21.5 à 22.0
Konjunkturförsämring	.	18.5 à 19.0	19.0 à 19.5

Domänverket. Enligt inom domänstyrelsen verkställda beräkningar kunna domänverkets överskott uppskattas till följande belopp.

	1936/1937	1937/1938	1938/1939
	Miljoner kronor		
Oförändrad konjunktur	10.0	10.0	10.0
Markerad konjunkturförbättring .	.	16.0	16.0
Konjunkturförsämring	.	3.5	3.5

De fluktuationer, varmed i denna uppskattning räknas, återgå på vissa antaganden rörande de med en konjunkturförbättring eller konjunkturförsämring förbundna prisförändringarna.

Tab. 1. Inkomst- och

Taxeringsår	Uppskattad inkomst					A v d r a g			
	In- komst av fastig- het	In- komst av rörelse m. m.	In- komst av tjänst m. m.	In- komst av kapital	Summa	All- männa avdrag vid taxe- ringen till kom- munal inkomst- skatt	Avdrag för all- männa skatter	Övriga vid taxe- ringen till kom- munal inkomst- skatt ej åtnjutna avdrag	Summa
M i l j o n e r									
<i>Andra skattskyldiga än inländska aktie- bolag m. fl.</i>									
1922.....	621.0	511.8	4,026.4	531.7	5,690.9	266.8	408.0	40.0	714.8
1923.....	489.5	472.8	3,334.1	366.6	4,663.0	215.8	400.0	36.0	651.8
1924.....	486.1	486.5	3,269.0	345.2	4,586.8	217.7	276.0	36.0	529.7
1925.....	518.5	488.9	3,385.4	384.2	4,777.0	226.0	257.0	32.0	515.0
1926.....	547.2	489.1	3,461.4	393.2	4,890.9	233.5	257.0	32.0	522.5
1927.....	565.6	502.4	3,539.8	407.7	5,015.5	238.5	279.0	32.0	549.5
1928.....	575.4	515.3	3,602.8	421.5	5,115.0	243.3	289.0	32.0	564.3
1929.....	602.6	493.3	3,770.8	390.6	5,257.3	163.7	303.0	15.0	481.7
1930.....	595.9	528.4	3,992.9	408.6	5,525.8	172.5	307.0	15.0	494.5
1931.....	600.3	535.6	4,093.9	426.0	5,655.8	181.5	316.0	15.0	512.5
1932.....	534.4	482.2	3,973.1	407.0	5,396.7	189.8	326.1	20.0	535.9
1933.....	520.0	420.2	3,735.7	359.2	5,035.1	192.3	310.0	22.0	524.3
1934.....	569.5	414.3	3,615.4	316.1	4,915.3	194.9	370.0	22.0	586.9
1935.....	613.6	469.8	3,878.0	306.7	5,268.1	210.8	355.0	20.0	585.8
<i>Inländska aktie- bolag m. fl.</i>									
1922.....	120.0	379.8	—	25.0	524.8	4.7	102.0	10.0	116.7
1923.....	118.0	312.8	—	16.0	446.8	3.0	100.0	9.0	112.0
1924.....	102.0	343.5	—	40.0	485.5	3.6	69.0	9.0	81.6
1925.....	88.4	343.7	—	35.0	467.1	3.6	39.0	8.0	50.6
1926.....	95.6	372.4	—	40.0	508.0	4.7	43.0	8.0	55.7
1927.....	92.8	383.3	—	42.0	518.1	4.1	46.0	8.0	58.1
1928.....	103.3	418.5	—	60.0	581.8	3.1	48.0	8.0	59.1
1929.....	115.4	414.7	—	36.6	566.7	2.7	50.0	5.0	57.7
1930.....	126.7	481.3	—	34.6	642.6	2.4	62.0	5.0	69.4
1931.....	113.6	418.2	—	39.0	570.8	1.5	57.0	5.0	63.5
1932.....	100.2	293.2	—	12.6	406.0	2.9	57.0	7.0	66.9
1933.....	90.2	224.2	—	19.2	333.6	3.5	52.0	8.0	63.5
1934.....	106.1	240.0	—	13.2	359.3	5.0	54.0	8.0	67.0
1935.....	124.5	331.6	—	16.4	472.5	7.3	49.0	7.0	63.3

förmögenhetsskatt.

Taxerad Inkomst	$\frac{1}{60}$ av den skatte- pliktiga förmögen- heten	Taxerat belopp	Utnytt- jade orts- avdrag	Beskatt- nings- bart belopp	Skatt i procent av grund- belopp	Ut- räknad skatt	Skatte- procent i medeltal	Ut- räknat grund- belopp	Grund- belopp- procent i medeltal	Taxe- rings- år
k r o n o r					%	Milj. kr.	%	Milj. kr.	%	
4,976.1	225.0	5,201.1	3,171.5	2,029.6	175	131.5	6.48	75.14	3.70	1922
4,011.2	250.0	4,261.2	2,583.1	1,678.1	175	105.2	6.27	60.11	3.58	1923
4,057.1	240.0	4,297.1	2,635.4	1,661.7	175	105.4	6.34	60.24	3.63	1924
4,262.0	240.0	4,502.0	2,726.6	1,775.4	170	111.2	6.26	65.42	3.68	1925
4,368.4	247.0	4,615.4	2,782.0	1,833.4	160	107.8	5.88	67.39	3.68	1926
4,466.0	250.0	4,716.0	2,827.6	1,888.4	160	110.8	5.87	69.27	3.67	1927
4,550.7	255.0	4,805.7	2,867.1	1,938.6	150	108.0	5.57	72.03	3.72	1928
4,775.6	260.0	5,035.6	2,853.3	2,182.3	145	116.2	5.33	80.16	3.67	1929
5,081.3	260.0	5,291.3	2,944.2	2,347.1	145	124.5	5.30	85.85	3.66	1930
5,143.3	260.0	5,403.3	2,975.0	2,428.3	145	128.2	5.28	88.42	3.64	1931
4,860.8	230.0	5,090.8	2,870.8	2,220.0	145	114.7	5.17	79.09	3.56	1932
4,510.8	210.0	4,720.8	2,747.4	1,973.4	165	118.6	5.76	68.84	3.49	1933
4,328.4	210.0	4,538.4	2,702.4	1,836.0	170	108.7	5.92	63.91	3.48	1934
4,682.3	220.0	4,902.3	2,875.1	2,027.2	170	120.2	5.93	70.71	3.49	1935
408.1	—	408.1	—	408.1	175	45.7	11.20	26.11	6.40	1922
334.8	—	334.8	—	334.8	175	35.7	10.66	20.38	6.09	1923
403.9	—	403.9	—	403.9	175	39.0	9.66	22.29	5.52	1924
416.5	—	416.5	—	416.5	170	39.0	9.36	22.96	5.51	1925
452.3	—	452.3	—	452.3	160	40.6	8.98	25.38	5.61	1926
460.0	—	460.0	—	460.0	160	40.5	8.81	25.34	5.51	1927
522.7	—	522.7	—	522.7	150	44.8	8.57	29.86	5.71	1928
509.0	—	509.0	—	509.0	145	38.3	7.52	26.39	5.18	1929
573.2	—	573.2	—	573.2	145	44.8	7.82	30.90	5.39	1930
507.3	—	507.3	—	507.3	145	39.7	7.82	27.37	5.40	1931
339.1	—	339.1	—	339.1	145	25.3	7.46	17.45	5.15	1932
270.1	—	270.1	—	270.1	165	23.1	8.55	14.00	5.18	1933
292.3	—	292.3	—	292.3	170	25.5	8.73	15.01	5.14	1934
409.2	—	409.2	—	409.2	170	35.8	8.75	21.06	5.15	1935